

Nota van B&W

Portefeuille C. van Velzen
Auteur Dhr. M.H.W. Bonsel
Telefoon 5113174
E-mail: mhwbonsel@haarlem.nl
CS/CF Reg.nr. CS/Cf 2007.53
GEEN bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van
10 APR. 2007

Onderwerp

jaarrekening 2006

Bestuurlijke context

In de bijgevoegde jaarstukken wordt beleidsinhoudelijk en cijfermatig ingegaan op de resultaten die in 2006 zijn behaald. In de samenvatting wordt kort stilgestaan bij de belangrijkste inhoudelijke zaken en wordt een verklaring gegeven voor het financiële verschil t.o.v. de Bestuursrapportage 2006-3. Vervolgens wordt in de onderscheiden programma's en de daaronder vallende domeinen hierop nader ingegaan. Nieuw daarbij is de toelichting op de financiële afwijkingen per domein.

De jaarrekening 2006 sluit met een nadeel van € 775.000. Aangezien in de Bestuursrapportage 2006-3 nog een potitief resultaat van € 1.540.000 werd verwacht (zie Berap 2006-3 onderdeel suppletoire begroting 2006 pag. 45), is er per saldo sprake van een verslechtering met € 2.315.000. In grote lijnen wordt deze uitkomst bepaald door de volgende mee- en tegenvallers.

Budgettaire tegenvallers (bedragen x € 1.000)

a. Posten administratieve opschoning per saldo hoger dan begroot	2.145 N
b. Raming arbeidstijdenwet/-besluit 2 ^e halfjaar 2006 Brandweer	250 N
c. Bijstandverlening, m.n. WWB	793 N
d. Tegenvallers t.a.v. taakstelling en heffing bouw-/monumentenleges	671 N
e. Hogere lasten op (onrendabele) beleidsadviezen en handhaving RO	291 N
f. Hogere afrekening voorbereidingskosten Cocensus	239 N
g. Extra inhuur derden t.b.v. belastinginning c.a.	232 N

Budgettaire meevallers:

h. Algemene onderwijs- en welzijnsposten	586 V
i. Centralisatie middelenfuncties/lokale arbeidsvrz./personeel ICT	414 V
j. Voordelige uitkomsten diverse domeinen	1.306 V
	2.315 N

De gepresenteerde uitkomsten zijn inclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Daaronder valt o.a. het niet onttrekken van de eerder geplande € 3,5 miljoen aan de reserve WWB. In het kader van de administratieve opschoning is een bedrag van € 2,5 miljoen aan voorbereidingskosten van het stadskantoor locatie 023, afgeboekt.

De negatieve uitkomst van de concernjaarrekening impliceert dat het niet mogelijk is om verdere bestemmingsvoorstellen, die in de aanbestedingsbrieven van de sectoren zijn gedaan (zie samenvattende bijlage) te honoreren, tenzij besloten wordt om het negatieve saldo verder te vergroten. Wij zijn daarvan geen voorstander.

B&W-besluit:

1. Het college stemt in met de jaarrekening 2006 en mandateert de wethouder financiën om de uit de collegebehandeling resulterende - en eventuele andere - wijzigingen verder af te handelen
2. Het college besluit om het resultaat van de jaarrekening van € 775.000 negatief, ten laste te brengen van de algemene reserve.
3. Communicatie: de betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
4. De jaarrekening 2006 wordt voorgelegd aan de rekenkamercommissie en zal, na het uitbrengen van het rapport van deze commissie en inclusief accountantsverklaring, ter behandeling aan de commissie Bestuur op 31 mei en de raad op 7 juni worden voorgelegd

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenstelling bestuur	4
Kerngegevens	5
JAARVERSLAG	7
1. Samenvatting	9
2. Programmaverantwoording	16
Programma 1: Bestuur en algemeen beleid	20
Programma 2: Veilige samenleving	31
Programma 3: Zorgzame samenleving	40
Programma 4: Maatschappelijke ontwikkeling	46
Programma 5: Wonen.....	66
Programma 6: Economie, toerisme en cultuur.....	72
Programma 7: Werk en inkomen	92
Programma 8: Bereikbaarheid en mobiliteit.....	100
Programma 9: Ruimte voor stedelijke ontwikkeling	111
Programma 10: Duurzaam beheer en onderhoud van de stad	120
Programma 11: Organisatie en financiën	142
3. Paragrafen	158
3.1 Weerstandsvermogen en risico's.....	159
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen.....	172
3.3 Financiering	176
3.4 Bedrijfsvoering	180
3.5 Verbonden partijen	186
3.6 Grondbeleid	191
3.7 Lokale heffingen	195

JAARREKENING	201
4. Jaarrekening	203
4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	203
4.2 Balans	206
4.3 Toelichting op de balans	208
4.4 Reserves en voorzieningen.....	218
4.5 Programmarekening	233
4.6 Rekening naar programma's, domeinen en producten	237
4.7 Accountantsverklaring.....	246
4.8 Besluit	248
5. Bijlagen	249
5.1 Personeelsformatie	250
5.2 Investeringskredieten.....	255
5.3 Single information / single audit	270
5.4 Begrippenlijst.....	283

Voorwoord

Het doet mij veel genoegen om u namens het college de jaarrekening 2006 aan te bieden.

Met het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over alle zaken die in het verslagjaar zijn opgepakt en afgehandeld, maar ook over zaken die om uiteenlopende redenen zijn blijven liggen.

Omdat 2006 een overgangsjaar was waarin een nieuwe raad en een nieuw college zijn aangetreden, wordt in het jaarverslag ook ingegaan op afspraken die door de oude raad en het oude college zijn gemaakt. Dat is ook logisch. Het aantreden van een nieuw bestuur betekent immers niet dat alle bestaande afspraken op de schop gaan. Wel zijn er in het coalitieakkoord 'Sociaal en Solide' dingen vastgelegd die op bepaalde beleidsterreinen tot accentverschuivingen aanleiding hebben gegeven. Voor zover van toepassing op 2006 hebben deze ook een plaats gekregen in de jaarrekening 2006.

De financiële uitkomst van de jaarrekening valt positief uit. Dat komt tot uitdrukking in een versterking van de reservepositie en in een voordelig rekeningresultaat van ruim € 1,3 miljoen. Daarbij zijn ook een aantal financiële hangpunten opgelost. Zo heeft er een financiële opschoningsoperatie plaatsgevonden, waarbij o.a. ook de voorbereidingskosten van het stadskantoor op locatie 023 van ruim € 2,5 miljoen in één keer zijn afgeboekt.

Sprekend over de huisvesting van de ambtenaren, ben ik gelukkig met de uitkomst van de zoektocht in Haarlem naar alternatieven, die er uiteindelijk toe heeft geleid dat de huisvesting - naast het stadhuis - gaat plaatsvinden in de Raakspoort en de Zijlpoort.

Het stemt mij tot slot tot tevredenheid dat de jaarstukken tijdig zijn aangeleverd en wederom zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring zowel voor wat betreft de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Ik wil graag een ieder die daar een steentje aan heeft bijgedragen voor bedanken.

Chris van Velzen
Wethouder financiën

Samenstelling bestuur

College en raad

Burgemeester mr. B.B. Schneiders

openbare orde en veiligheid
bestuurszaken
economische zaken
promotie

Wethouder en loco-burgemeester M. Divendal (PvdA)

onderwijs
jeugd
sport
beheer en onderhoud openbare ruimte
milieu

Wethouder H. van der Molen (SP)

sociale zaken
welzijn
maatschappelijke ondersteuning

Wethouder C. van Velzen (VVD)

financiën
personeel
organisatie
cultuur

Wethouder J. Nieuwenburg (PvdA)

ruimtelijke ontwikkeling
volkshuisvesting
verkeers- en vervoersbeleid

Secretaris drs. W. J. Sleddering

Gemeenteraad

De gemeenteraad van Haarlem telt 39 leden en is verdeeld over 10 partijen.

De zetelverdeling in de raad is als volgt:

PvdA	11
SP	7
VVD	7
CDA	4
Groen Links	4
D66	2
Partij Spaarnestad	1
Axtielijst	1
Ouderenpartij Haarlem	1
Christen Unie SGP	1

Kerngegevens

Per 1 januari van het jaar	2004	2005	2006
----------------------------	------	------	------

A. Sociale structuur

Aantal inwoners	147.343	146.739	147.015
waarvan			
- van 0 - 19 jaar	31.761	31.841	32.046
- van 20 - 44 jaar	56.205	55.380	54.948
- van 45 - 64 jaar	36.976	37.261	37.696
- van 65 jaar en ouder	22.401	22.257	22.235
Bijstandsontvangers	3.481	3.624	3.475
Uitkeringsontvangers	15.663	15.293	14.282
Lage inkomens	24.360	24.300	24.396
Minderheden	13.775	13.900	13.605

B. Fysieke structuur

Oppervlakte gemeente (in ha)	3.212	3.212	3.212
waarvan			
- land	2.932	2.932	2.932
- woongebied	1.337	1.337	1.337
Aantal woonruimten	72.782	72.740	72.989
(waarvan woningen)	67.043	67.120	67.365

C. Financiële structuur per 31 december van het dienstjaar (€ 1.000)

Rekening van baten en lasten

Baten voor resultaatbestemming	520.368	508.371	525.961
Lasten voor resultaatbestemming	534.929	511.032	517.056
Saldo voor resultaatbestemming	N 14.561	N 2.661	V 8.905
Toevoegingen aan reserves	5.549	10.243	25.649
Onttrekkingen aan reserves	17.784	18.067	18.088
Resultaat na bestemming	N 2.326	V 5.163	V 1.344

Balans

Materiële vaste activa	353.757	378.646	401.289
Reserves	47.133	37.633	43.421
waarvan algemene reserves	3.265	4.563	7.856
Voorzieningen	78.059	86.171	96.082
Langlopende schulden	319.850	342.461	347.980
Opbrengst belastingen (OZB)	29.334	30.649	22.019
- per inwoner	199	209	150
Algemene uitkering Gemeentefonds	119.986	117.429	132.353
- per inwoner	814	800	900

JAARVERSLAG

1. Samenvatting

1.1 Beleidsmatige uitkomsten

Het jaar 2006 stond bestuurlijk in het teken van een wisseling van de wacht. Niet alleen trad een kleiner en vrijwel geheel nieuw college van burgemeester en wethouders aan, maar ook de raad veranderde ingrijpend met meer dan de helft nieuwkomers. Deze wisseling had niet alleen personele maar ook beleidsmatige gevolgen. In het coalitieakkoord Haarlem 2006 – 2010, uitgebracht onder de naam Sociaal en Solide, is gekozen voor de volgende vier hoofdpunten van beleid:

- Binnen vier jaar worden de onderhoudsbudgetten voor wegen, bruggen/kades, groen en sportvelden op normniveau gebracht. Tevens wordt een start gemaakt met het inlopen van het achterstallig onderhoud in de stad;
- De financiële positie van de stad wordt op orde gebracht. Dat betekent een sluitende begroting voor alle jaren en een flinke extra reserve voor de onvermijdelijke uitgaven die op ons afkomen, gekoppeld aan onze risicoparagraaf;
- Het sociale beleid van de stad blijft op gelijkwaardig hoog niveau: op omvang van de middelen voor bijzondere en gewone bijstand wordt niet gekort. De uitstroom uit de bijstand wordt actief bevorderd met intelligente maatregelen om langdurig werklozen aan werk te helpen;
- Met een sterkere wijkaanpak en een verschuiving van beleid naar uitvoering richten wij ons nadrukkelijk op het concreet aanpakken van problemen, in samenwerking met bewoners en partners in de stad.

Naast deze ankerpunten van beleid nemen wij ons voor in deze periode een adequate oplossing te vinden voor de huisvesting van onze ambtenaren, de reorganisatie van ons gemeentelijke apparaat af te ronden, en de bedrijfsvoering – inclusief de bestuurlijke verantwoordelijkheid hiervoor – aanzienlijk aan te scherpen.

Het is natuurlijk niet zo dat de afspraken die gemaakt zijn in Sociaal en Solide los staan van al bestaande beleidsvoornemens. Er is eerder sprake van het voortbouwen op al eerder vastgelegde beleidsuitgangspunten (o.a. in ‘Gewoon Doen’, in het Ontwikkelingsprogramma Haarlem en in een aantal beleidsnotities) en van beleidsverschuivingen op bepaalde terreinen.

Het jaar 2006, en dan met name de verantwoording daarover, is te beschouwen als een overgangsjaar. De verantwoording heeft enerzijds betrekking op de afspraken die in de begroting 2006 zijn gemaakt door het vorige college en de vorige raad en anderzijds op de afspraken en de beleidsintenties die door het nieuwe college en de nieuwe raad zijn overeengekomen en die ten dele al betrekking hebben op 2006. Een voorbeeld van dat laatste zijn de afspraken over de nieuwe gemeentelijke huisvesting.

De 55 prestatie afspraken die in het kader van het Ontwikkelingsprogramma Haarlem (OPH) zijn gemaakt, vormen een integraal onderdeel van de begroting. Wij hebben in dit jaarverslag echter geen informatie hierover opgenomen, omdat er op het moment van samenstellen van het jaarverslag nog onvoldoende gegevens voorhanden waren. In mei verschijnt evenwel de zogenoemde Midterm review, waarin voor het rijk een tussenstand is opgenomen van onze inspanningen plus eventuele knelpunten bij het realiseren van het afgesproken resultaat in 2009.

In de teksten van de programma's wordt nader ingegaan op hetgeen er in 2006 is bereikt en wat er niet is bereikt. In deze samenvatting geven wij een kleine bloemlezing van wat er zoal bereikt is in 2006.

Voor een betere dienstverlening aan de burger is gestart met de publicatie van één gemeentelijk telefoonnummer, het publieksinformatienummer 023-5 115 115. De burgers die zich meldden in de Publiekshal hebben gemiddeld elf minuten moeten wachten voor ze aan de beurt waren; dat is evenveel als in 2005. In de loop van het jaar zijn het nieuwe rijbewijs en paspoort ingevoerd, waarbij in het begin veel pasfoto's werden afgekeurd. Inmiddels is dit door goede voorlichting en hanteerbare normen teruggelopen tot hetzelfde niveau als voorheen.

De versterking van de leefbaarheid en veiligheid in de stad is in 2006 o.a. zichtbaar gemaakt door het starten met een aangescherpte wijkaanpak, waarin ook externe partijen als de politie en de corporaties een belangrijke rol spelen. Ter verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte zijn 17 onveilige plekken aangepakt, twee meer dan gepland. Tevens zijn de achterpaden van 72 woningen beveiligd. De brandweerkorpsen Haarlem en Bloemendaal zijn sinds 1 januari 2006 geïntegreerd en vorig jaar meer dan 2.300 keer voor beide gemeenten uitgerukt. In 980 gevallen was sprake van loos alarm.

In mei 2006 is het jongerenloket van start gegaan. Dit is erop gericht om schoolverlaters te bemiddelen voor het vinden van een baan of een combinatie van scholing en werk. Partners hierin zijn het Centrum voor Werk en Inkomen, NOVA-college, schoolbesturen van de VMBO-scholen, MKB en de gemeente.

In 2006 hebben zich 190 nieuwkomers in Haarlem gevestigd, die allemaal een inburgeringstraject op basis van de Wet Inburgering Nieuwkomers hebben aangeboden gekregen.

Na een grondige renovatie is zwembad De Houtvaart weer in gebruik en hebben velen alweer een duik in het water kunnen nemen. Een andere fraaie verbetering was het gereed komen van de overkapping van de kunstijsbaan, waardoor de schaatsliefhebbers nu hun rondjes kunnen rijden zonder al te veel last te hebben van de weersomstandigheden. Beide accommodaties zijn uitgerust met energiezuinige installaties en voorzieningen. De Haarlemse Honkbalweek was ook in 2006 weer een sportief succes, evenals de (terugkeer van de) Haarlemse Basketbalweek.

De gerealiseerde woningbouwproductie is achtergebleven bij de verwachtingen. In totaal zijn er 340 woningen opgeleverd (245 nieuwe woningen en 95 vervangende nieuwbouw woningen), terwijl rekening was gehouden met 515 woningen. Dit is o.a. het gevolg van vertragingen in de oplevering van nieuwbouw op het Ripperdatterrein en bij het project Schoolnaer.

In dat licht zijn ook de afspraken die in het coalitieakkoord zijn gemaakt (renovatie i.p.v. sloopnieuwbouw en nieuwbouwvolume dat voor eenderde uit sociale huur- en tweederde middeldure en dure huurwoningen dient te bestaan met eenzelfde verdeling voor nieuwe koopwoningen) van belang. Onderkend is dat dit consequenties heeft voor de woningbouwafspraken die met het rijk zijn gemaakt, zowel in volumes als in het tempo van realisatie. Hierover wordt met het ministerie van VROM in overleg getreden.

In februari 2006 is de woonvisie vastgesteld. Dit document is leidend bij o.a. de herstructurering van de woningvoorraad, wonen boven winkels, starters op de woningmarkt, woonruimteverdeling en aanpak van de particuliere woningvoorraad.

Haarlem profiteert mee van de aantrekkende economie in 2005 en 2006. Dat blijkt o.a. uit het recordaantal van 900 startende ondernemers in de stad. Dat is bijna een verdubbeling van het aantal van vijf jaar geleden. Met deze groei steekt Haarlem gunstig af bij de omringende gemeenten.

In het Frans Hals Museum en De Hallen vonden 27 tentoonstellingen en presentaties plaats die ruim 93.000 bezoekers trokken. Ruim vijfduizend jongeren hebben met hun schoolklas een bezoek gebracht aan het museum.

Ook de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden staat in het teken van de aantrekkende economie. Daarnaast blijkt ook het nieuwe arbeidsmarktinstrument Work First een goede aanpak te zijn. Deze ontwikkelingen hebben er toe bijgedragen dat het aantal bijstandsgerechtigden jonger dan 65 jaar in 2006 is afgenomen van 3.268 naar 2.904. Deze daling van 11 % overtreft het landelijk gemiddelde.

Op het gebied van verkeer en vervoer is de verkeersafwikkeling op de Oudeweg-Gedempte Oostersingelgracht verbeterd door het vervangen van de verkeerslichten en het optimaliseren van de groene golf tussen Prinsenbrug en Amsterdamse Poort. Van de provincie is € 15 miljoen aan subsidie ontvangen voor de fly-overs, waardoor binnen afzienbare tijd de bereikbaarheid van de oostkant van Haarlem verbeterd.

Voor wat betreft het onderhoud heeft 22 hectare openbare ruimte een kwaliteitsimpuls gekregen, verdeeld over 17 hectare verhardingen, 2,5 hectare kleinschalig groen en 2,5 hectare speelvoorzieningen. Ook is de renovatie van de Poelpolder afgerond en is een begin gemaakt met de renovatie van het Frederikspark. Daarnaast zijn 10 bruggen aangepakt, zodat nu 59 van de 66 bruggen op het beoogde kwaliteitsniveau zijn gebracht.

In de tweede helft van 2006 is onderzoek verricht naar mogelijkheden tot adequate huisvesting van het ambtelijk apparaat. In oktober is besloten om het Postkantoor in combinatie met de Raaks aan te wijzen als voorkeurslocatie voor de gemeentelijke huisvesting. Nadere uitwerking van deze plannen heeft er toe geleid dat de raad op 8 februari 2007 heeft ingestemd met de aankoop van het Postkantoor en kantoorruimte binnen het Raaksgebied. Het is de bedoeling dat eind 2013 alle ambtenaren gehuisvest zijn in stadhuis, Raaks en Postkantoor.

In het kader van de reorganisatie is het Masterplan 'De andere organisatie' vastgesteld en zijn eind 2006 zowel de directieleden als de managers van de hoofdafdelingen benoemd.

1.2 Uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen

De uitkomst van de jaarrekening laat een positief beeld zien. Er is daarbij zowel sprake van een verbetering van de algemene reservepositie met € 4,7 miljoen als van een positief rekeningssaldo van ruim € 1,3 miljoen.

De verbetering van de reservepositie is vooral te danken aan de dotatie van de eenmalige extra dividenduitkering van de BNG van € 2,1 miljoen en aan het toevoegen aan de reserve van het voordeel op de algemene uitkering ter grootte van € 1,2 miljoen. Het besluit over deze toevoegingen is eerder genomen bij de behandeling van de Bestuursrapportage 2006-2. Daarnaast was er al eerder sprake van een toevoeging van € 717.000 die was voorzien bij het opstellen van de begroting 2006 en die later op grond van het coalitie akkoord is bijgesteld met € 400.000, zodat per saldo een bedrag van € 317.000 resteert. Uit de resultaatbestemming van het rekeningsaldo 2005 kon voorts nog een bedrag van ruim € 1 miljoen aan de reserve worden toegevoegd (conform raadsbesluit vaststelling jaarrekening 2005). Dit alles leidt er toe dat de algemene reserve toeneemt van € 2,0 miljoen tot € 6,7 miljoen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met het verwerken van het voordelig saldo over 2006 van € 1.344.000. Als, in lijn met hetgeen is afgesproken in het Coalitieakkoord Haarlem 2006-2010, de helft van dit saldo ten goede komt aan de algemene reserve, komt deze reserve daarmee op een bedrag van € 7,4 miljoen.

In het navolgende overzicht is het verloop van de algemene reserve (in enge zin) aangegeven:

	<i><u>Bedragen x € 1.000</u></i>
Saldo ultimo 2005	2.016
Mutaties resultaat 2005:	
Resultaat 2005	5.160
Waarvan bestemd	<u>4.130</u>
Per saldo naar algemene reserve in enge zin	1.030
Toevoegingen in 2006	<u>3.672</u>
Saldo ultimo 2006 <u>exclusief</u> resultaat 2006	6.718
Resultaat 2006 (50% toevoeging aan alg. reserve)	<u>672</u>
Saldo ultimo 2006 <u>inclusief</u> resultaat 2006	<u>7.390</u>

Het voordelig saldo van € 1.344.000 verschilt weinig van de prognose van de rekeningsuitkomst uit de Bestuursrapportage 2006-3, die op een voordeel van ruim € 1,5 miljoen uitkwam. Het verschil per saldo van ca. € 0,2 miljoen is de resultante van positieve en negatieve afwijkingen op een groot aantal posten.

De verschillen worden per domein nader toegelicht (zie hoofdstuk 2). Voorafgaande hieraan wordt in het navolgende overzicht ingegaan op de belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de stand bij de Bestuursrapportage 2006-3 en wordt per post een korte toelichting gegeven. Het betreft de afwijkingen > € 250.000.

	<u>Bedragen x € 1.000</u>
<i>Saldo begroting na wijziging (inclusief mutaties reserves)</i>	1.540 V
<i>Budgettaire tegenvallers:</i>	
a. Posten administratieve opschoning per saldo hoger dan begroot	2.758 N
b. Lagere opbrengst algemene uitkering	1.045 N
c. Eénmalige lagere opbrengsten dividend beleggingen	860 N
d. Afrekening St. Stadstoezicht Haarlem	750 N
e. Tegenvallers t.a.v. taakstelling en heffing bouw-/monumentenleges	671 N
f. Nadelig resultaat op kostenplaats Ingenieursbureau afd. Stadswerk	399 N
g. Hogere lasten op beleidsadviezen en handhaving RO	<u>291 N</u>
	6.774 N
<i>Budgettaire meevallers:</i>	
h. Extra opbrengst verkoop WVG-hulpmiddelen	1.100 V
i. Voordelig saldo bijstandsverlening c.a.	626 V
j. Algemene onderwijs- en welzijnsposten	586 V
k. Centralisatie middelenfuncties/lokale arbeidsvrz./personeel ICT	414 V
l. Vrijval uit voorziening Agenda van de Toekomst	350 V
m. Voordelige uitkomsten diverse domeinen	<u>3.502 V</u>
	6.578 V
<i>Saldo van de rekening 2006 inclusief mutaties in reserves</i>	<u>1.344 V</u>

Toelichting:

Budgettaire tegenvallers:

Ad a. Posten administratieve opschoning (diverse domeinen)

Voor de administratieve opschoning, bedoeld voor o.a. het afboeken van diverse niet meer in gebruik zijnde activa en voorzieningen voor onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen, is bij de Bestuursrapportage 2006-3 een bedrag van € 1,5 miljoen geraamd. Uiteindelijk valt deze post bijna € 2,8 miljoen hoger uit. Dat hangt vooral samen met de afboeking van de voorbereidingskosten van € 2,5 miljoen voor het geplande stadskantoor locatie 023.

Een overzicht van de posten (bedragen x € 1.000), waarvan de effecten terug te vinden zijn bij:

- Afboeking voorbereidingskosten stadskantoor locatie 023 (domein 11.4) 2.501
- Afboeking oude investeringen concertgebouw (domein 6.4) 565
- Afboeking oude investeringen Patronaat (domein 6.4) 48
- Hogere kosten FLO brandweer (domein 2.3) 300
- Voorz. belastingdebiteuren hoger door oninbaar/oplopende vorderingen (domein 11.6) 311
- Onderhoud aan eigen gebouwen (verspreid bezit) (domein 9.2) 354
- Overige kleinere mutaties binnen andere domeinen 179

Daar tegenover staat de volgende dekking, namelijk:

- Een op domein 11.5 geraamde stelpost -1.500
- Per saldo is sprake van een extra last van 2.758

Ad b. Lagere opbrengst algemene uitkering (domein 11.5)

De tegenvallende opbrengst op de algemene uitkering wordt veroorzaakt door niet geraamde afrekeningen over 2004/2005 (per saldo € 160.000 nadelig), een nadeel over 2006 veroorzaakt door een lager aantal bijstandsccliënten (€ 295.000) en een lagere uitkering uit de behoedzaamheidsreserve (€ 900.000). Hier tegenover staan een aantal positieve bijstellingen op diverse onderdelen van beperkte omvang (totaal € 310.000 voordelig). De eerdere – positieve – afwijkingen van € 1,2 miljoen zijn, in het kader van de Bestuursrapportage 2006-2, toegevoegd aan de algemene reserve.

Ad c. Eénmalige lagere opbrengsten dividend beleggingen (domein 11.5)

De eenmalig lagere opbrengst wordt veroorzaakt door een nadere richtlijn uit de BBV inzake verantwoording van dividenden. Opbrengsten terzake mogen pas worden geboekt in het jaar van toekenning door een aandeelhoudersbesluit. Het betreft bij deze post de dividenden van de BNG en van NUON. Eerder was bij de Bestuursrapportage 2006-2 besloten om een voordeel van € 2,1 miljoen op dit onderdeel toe te voegen aan de algemene reserve.

Ad d. Afrekening St. Stadtoezicht Haarlem (domein 2.1)

Ten behoeve van de liquidatie van de genoemde stichting is een bedrag opgenomen voor de verwachte vereffening ter grootte van €750.000.

Ad e. Tegenvallers t.a.v. taakstelling en heffing bouw-/monumentenleges (domein 9.2)

Het betreft de volgende posten (bedragen x € 1.000):

- Niet gehaalde taakstellingen bouwvergunningen e.d. 187
De taakstellingen inzake doorlichten bouwvergunningen en behalen efficiencyvoordeel door samenvoegen van een aantal bureaus zijn niet volledig gehaald. Pas in de loop van 2006 is de betreffende formatiereductie gerealiseerd.
- Lagere leges bouwvergunningen 365
Veroorzaakt door verschuiving grote bouwaanvragen naar volgende jaren.
- Minder opbrengsten heffing leges monumenten 119
Eind november 2006 is een grote aanvraag ingetrokken.

Ad f. Nadelig resultaat op kostenplaats Ingenieursbureau afd. Stadswerk (domein 11.5)

Het nadeel op deze post is voornamelijk het gevolg van minder productieve uren en de nadelige gevolgen van de externe instroomstop, waardoor enerzijds de vaste kosten zoals huisvesting e.d. niet door productieve uren gedekt konden worden en er anderzijds extern personeel ingehuurd diende te worden om de projecten uit te kunnen voeren.

Ad g. Hogere lasten op beleidsadviezen en handhaving RO (domein 9.2)

Door extra capaciteitsinzet op o.a. de (strategische) samenwerking in Deltametropool en Noordvleugelverband alsmede rond de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde handhavingsprogramma zijn meer kosten gemaakt dan begroot.

Budgettaire meevallers:

Ad h. Extra opbrengst verkoop WVG-hulpmiddelen (domein 3.2)

De instelling die zorg draagt voor de verkoop van de WVG-hulpmiddelen heeft een inschatting gemaakt van de verkoopopbrengsten. Deze valt aanmerkelijk hoger uit dan geraamd.

Ad i. Voordelig saldo bijstandverlening c.a. (domein 7.2)

Het voordelig saldo wordt, naast een aantal kleinere posten, met name bepaald door twee tegengestelde grote posten:

WWB-inkomensdeel

De feitelijke uitkomsten van met name de WWB zijn vóór resultaatbestemming positiever dan geraamd. De geraamde onttrekking aan de reserve is derhalve niet uitgevoerd.

In de kadernota 2006 was een bijdrage vanuit de reserve geraamd van € 3,5 miljoen. Hierdoor komt het saldo van de WWB echter wel € 683.000 negatiever uit dan begroot zoals uit het navolgende overzicht blijkt.

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	Geraamd	Werkelijk
<i>Lasten:</i>		
WWB-uitkeringen (inkomensdeel)	48.319	48.274
Reserveringen	870	961
Totaal lasten	49.189	49.235
<i>Baten:</i>		
WWB-rijksvergoeding (inkomensdeel)	45.699	48.509
Onttrekking aan reserve	4.038	591
	49.737	49.100
Per saldo	V 548	N 135

Overigens is de reserve WWB nu wel op een peil van 10% van het budget voor inkomensoverdrachten, zodat een verder bestemmingsvoorstel om een bedrag toe te voegen achterwege kan blijven.

Vrijval voorzieningen i.v.m. afrekening

Voor een tweetal bijzondere regelingen waren voor afrekeningen over de jaren 2003, 2004 en 2005 voorzieningen opgenomen. Bij de afrekeningen valt een totaalbedrag van € 1.419.000 vrij.

Ad j. Algemene onderwijs- en welzijnsposten (domein 4.2)

Het betreft met name de vrijval van de voorziening voor kinderopvangbeleid (€ 249.000) die hangende een rechtzaak werd aangehouden en door een gunstige uitspraak niet langer nodig was, en het vervallen van een vordering i.v.m. onderwijs aan vreemdelingen (€ 120.000).

Ad k. Centralisatie middelenfuncties/lokale arbeidsvz./personeel ICT (domein 11.1)

Het betreft de volgende posten (bedragen x € 1.000):

- Onderschrijving post centralisatie middelenfunctie 169
Geraamd voor 2006, echter uitvoering pas in 2007/2008.
- Stelpost lokale arbeidsvoorzieningen 125
Aan deze stelpost is geen invulling gegeven.
- Afname personeelslasten ICT 120
Daling formatie met 2,5 fte.

Ad l. Vrijval uit de voorziening Agenda van de Toekomst (domein 7.1)

De voorziening kan voor een groot gedeelte vrijvallen (€ 350.000), omdat de verwachte eindafrekening terzake lager zal uitvallen. Hiervoor wordt nog een deel van de voorziening in stand gehouden.

Ad m. Voordelige uitkomsten diverse domeinen

Dit betreft het saldo van een groot aantal kleinere positieve en negatieve uitkomsten op diverse domeinen. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichtingen op de onderscheiden domeinen in hoofdstuk 2.

De uitkomsten uitgesplitst naar programma (inclusief mutaties in reserves) zien er per saldo als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Programma L = Last N = Nadelig B = Bate V = Voordelig	Saldo Begroting na wijziging	Saldo Werkelijk	Verschil Werkelijk -/- Begroting
Saldi programma's na bestemming			
1. Bestuur en beleid	10.546 L	10.312 L	234 V
2. Veilige samenleving	10.948 L	12.474 L	1.526 N
3. Zorgzame samenleving	14.415 L	12.933 L	1.482 V
4. Maatschappelijke ontwikkeling	38.335 L	37.297 L	1.038 V
5. Wonen	1.117 L	876 L	241 V
6. Economie, toerisme en cultuur	22.993 L	22.606 L	387 V
7. Werk en inkomen	10.386 L	9.313 L	1.073 V
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	1.890 L	1.715 L	175 V
9. Ruimte voor stedelijke ontwikkeling	3.004 L	4.446 L	1.442 N
10. Duurzaam beheer en onderhoud van de stad	51.649 L	51.001 L	648 V
11. Organisatie en financiën	166.823 B	164.317 B	2.506 N
Totaal saldi programma's na bestemming	1.540 V	1.344 V	196 N

1.3 Leeswijzer

Het jaarverslag omvat verder de hoofdstukken 2 en 3.

In hoofdstuk 2 wordt verantwoording afgelegd over de verschillende programma's op domeinniveau.

In hoofdstuk 3 zijn de voorgeschreven paragrafen opgenomen.

De jaarrekening is opgenomen in de hoofdstukken 4 en 5.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de waarderingsgrondslagen, de balans, de toelichting op de balans, een nadere toelichting op reserves en voorzieningen, de programmarekening en de rekening naar programma's, domeinen en producten. Daarnaast is in dit hoofdstuk de accountantsverklaring opgenomen alsook het raadsbesluit ter vaststelling van de jaarrekening met de bestemming van het resultaat.

In hoofdstuk 5 zijn verschillende bijlagen opgenomen.

2. Programmaverantwoording

Om resultaatgericht op hoofdlijnen te kunnen sturen, kaders te stellen en verantwoording af te leggen zijn door de raad 11 programma's (resultaatgebieden) vastgesteld. De presentie van de programma's beoogt de discussie over output en outcome te stimuleren. Om deze discussie beter te stroomlijnen wordt in deze programmaverantwoording 2006 verantwoording afgelegd aan de hand van een tweetal vaste vragen:

- Wat is bereikt in 2006?
- Wat is niet bereikt in 2006?

Daarmee wordt niet alleen duidelijk wat er in 2006 gerealiseerd is, maar ook welke ambities níet zijn gehaald. Resumerend kan daaruit de conclusie worden getrokken of de gemeente nog steeds op koers ligt in het realiseren van haar doelen, of dat bijsturing wellicht noodzakelijk is. Op die manier kunnen jaarrekening en –verslag ook weer input genereren voor de Kadernota (periode 2008-2012). En daarmee is de planning- & controlcyclus weer rond.

Tevens wordt een kernachtige toelichting op de financiële afwijkingen tussen de begroting na wijziging enerzijds en de werkelijke uitkomsten anderzijds gegeven. Hierbij worden afwijkingen op individuele posten van meer dan € 100.000 kort toegelicht. Daarnaast wordt bij de toelichting op de lasten en de reservemutaties aangegeven onder welke categorie de begrotingsoverschrijding c.q. –onderschrijding valt op basis van het begrotingscriterium zoals gepubliceerd door het platform rechtmatigheid. Ook hier is de drempel van € 100.000 aangehouden.

De criteria zoals gepubliceerd door het platform rechtmatigheid, zijn hieronder opgenomen. Daarbij tevens is aangegeven hoe de accountant voor de rechtmatigheidsbeoordeling met deze criteria omgaat.

Begrotingsonderschrijdingen

1. Kostenonderschrijdingen worden als rechtmatig beschouwd tenzij deze niet passen binnen het bestaande beleid.

Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid

2. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, bijvoorbeeld via kostendekkende omzet (heffingen, huur) via egalisatiereserves of via subsidies.
Deze overschrijdingen worden geaccepteerd (passend binnen het beleid).
3. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en een gevolg zijn van interne factoren zoals bijvoorbeeld:
 - doorberekening van indirecte kosten, onder voorwaarde dat de totale apparaatskosten zoals verantwoord op de kostenplaatsen niet worden overschreden;
 - kapitaallasten, onder voorwaarde dat de investeringskredieten door de raad zijn geautoriseerd (overschrijding van kredieten: zie bij 5);
 - overschrijdingen als gevolg van abusievelijke fouten in de begroting;
 - dotaties aan voorzieningen die verplicht zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden geaccepteerd (passend binnen het beleid).
4. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren zoals bijvoorbeeld:

Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid

- een open einde (subsidie)regeling;
- faillissement van debiteuren / vorderingen die niet geïnd konden worden;
- wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving met financiële consequenties;
- aanpassingen in het gemeentefonds;
- uitgaven van gemeenschappelijke regelingen;
- realisatie op begrote subsidieverwachtingen;
- de rente-ontwikkeling op de kapitaalmarkt;
- strategische grondaankopen;
- klimaatsomstandigheden, bijvoorbeeld een overschrijding van het budget gladheidbestrijding als gevolg van sneeuwval;
- uitgaven die naar hun aard onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar zijn.

Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden geaccepteerd (passend binnen het beleid).

5. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en ten onrechte niet tijdig niet aan de raad zijn gerapporteerd.

Bijvoorbeeld:

- een verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse gegevens al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend;
- idem met betrekking tot overschrijding van een investeringskrediet.

Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. Doordat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, kunnen deze bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

Begrotingsoverschrijdingen niet passend binnen het bestaande beleid

6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en die achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd.

Bijvoorbeeld een naheffingsaanslag die na nader onderzoek door de belastingdienst wordt opgelegd, of een boete / schadevergoeding die na een bezwaar- en beroepprocedure aan de gemeente wordt opgelegd.

In de praktijk zal het meestal gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving, waar de gemeente zich, eventueel na een gerechtelijke uitspraak, bij zal hebben neer te leggen.

Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd.

De overschrijdingen kunnen door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

Doordat de overschrijdingen niet binnen het bestaande beleid vallen, kan de raad er voor kiezen het college te vragen om een indemniteitsbesluit voor te bereiden.

7. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor ook geen door de raad goedgekeurde begrotingsaanpassingen aanwezig zijn.

Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk ruimer geïnterpreteerd en toegepast dan in de regelgeving.

Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd.

De overschrijdingen kunnen door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

Doordat de overschrijdingen niet binnen het bestaande beleid vallen, kunt u er voor kiezen het college te vragen om een indemniteitsbesluit voor te bereiden.

Voorafgaand aan de verdere toelichting volgt een totaaloverzicht van de uitkomsten van de programma's:

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)				
1 Bestuur en algemeen beleid	14.845	13.305	14.215	14.241
2 Veilige samenleving	26.643	25.518	25.374	27.779
3 Zorgzame samenleving	27.993	26.071	25.632	26.486
4 Maatschappelijke ontwikkelingen	149.184	138.743	107.198	117.374
5 Wonen	3.354	3.944	4.788	4.825
6 Economie, toerisme en cultuur	4.017	2.534	30.539	30.487
7 Werk en inkomen	87.396	81.742	78.466	82.902
8 Bereikbaarheid en mobiliteit	23.001	13.360	24.403	21.037
9 Ruimte voor stedelijke ontwikkelingen	59.022	59.835	51.920	59.189
10 Duurzaam beheer en onderhoud van de stad	58.235	56.112	58.658	58.094
11 Organisatie en financiën	57.342	67.348	67.846	74.642
Totaal lasten	511.032	488.512	489.039	517.056
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)				
1 Bestuur en algemeen beleid	3.574	2.357	3.157	3.646
2 Veilige samenleving	15.570	14.456	14.426	15.305
3 Zorgzame samenleving	11.260	9.590	12.092	14.453
4 Maatschappelijke ontwikkelingen	90.890	83.852	68.588	78.095
5 Wonen	1.974	2.109	3.671	3.949
6 Economie, toerisme en cultuur	3.721	2.516	7.869	13.469
7 Werk en inkomen	74.803	71.169	65.976	74.459
8 Bereikbaarheid en mobiliteit	21.043	13.363	15.352	16.663
9 Ruimte voor stedelijke ontwikkelingen	54.155	55.734	49.537	54.847
10 Duurzaam beheer en onderhoud van de stad	30.068	3.966	5.151	5.235
11 Organisatie en financiën	201.313	233.985	243.511	245.840
Totaal baten	508.371	493.097	489.330	525.961
Saldo, exclusief mutaties met reserves				
1 Bestuur en algemeen beleid	11.271	10.948	11.058	10.595
2 Veilige samenleving	11.073	11.062	10.948	12.474
3 Zorgzame samenleving	16.733	16.481	13.540	12.083
4 Maatschappelijke ontwikkelingen	58.294	54.891	38.610	39.279
5 Wonen	1.380	1.835	1.117	876
6 Economie, toerisme en cultuur	296	18	22.670	17.018
7 Werk en inkomen	12.593	10.573	12.490	8.443
8 Bereikbaarheid en mobiliteit	1.958	3-	9.051	4.374
9 Ruimte voor stedelijke ontwikkelingen	4.867	4.101	2.383	4.342
10 Duurzaam beheer en onderhoud van de stad	28.167	52.146	53.507	52.859
11 Organisatie en financiën	143.971-	166.637-	175.665-	171.198-
Totaal saldo, exclusief mutaties met reserves	2.661	4.585-	291-	8.905-
Toevoeging aan reserves	10.243	6.156	19.393	25.649
Onttrekking aan reserves	18.067	1.571	20.642	18.088
Totaal saldo, inclusief mutaties met reserves	5.163-	-	1.540-	1.344-

Ten aanzien van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves in 2006 de volgende overzichten:

Bedragen x € 1.000		
Totaal mutaties per soort reserve	Toevoegingen	Onttrekkingen
Algemene reserves	5.462	3.199
Overige bestemmingsreserves	20.187	14.889
Totaal	25.649	18.088

Bedragen x € 1.000		
Belangrijkste mutaties per soort reserve	Toevoegingen	Onttrekkingen
<i>Algemene reserves:</i>		
Algemene reserve in enge zin	3.672	-
Reserve grondexploitatie	1.790	3.199
Totaal	5.462	3.199

Overige bestemmingsreserves:

Projectenfonds Haarlem	1.283	3.269
BTW-compensatiefonds	3.801	1.530
Reorganisatie	1.000	-
Kapitaallasten cultuurgebouwen (Patronaat en Philharmonie)	5.693	459
Openbaar Primair Onderwijs	401	433
Openbaar Voortgezet Onderwijs	-	1.674
WWB inkomensdeel	2.461	591
Fonds Parkeervoorzieningen	-	2.645
Fonds omslagwerken Waarderpolder	-	998
Reserve nog af te waarderen boekwaarde	1.824	996
Reserve kapitaallasten culturele gebouwen (Toneelschuur)	2.633	908
Overige bestemmingsreserves per saldo	1.091	1.386
Totaal	20.187	14.889

Voor een uitgebreide toelichting op de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4.

Programma 1: Bestuur en algemeen beleid

Domein 1.1 Gemeentelijk bestuur

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

In de afgelopen raadsperiode is ook in Haarlem veel aandacht besteed aan het verbeteren van het functioneren van het gemeentebestuur en de lokale democratie. Onderdeel daarvan was invoering van het gedualiseerde gemeentebestuur: verduidelijking van de posities, taken en bevoegdheden van gemeenteraad en B&W, met als doel herkenbaar en efficiënt samenspel.

Het inbouwen van goede communicatie met de Haarlemmers was een aandachtspunt. Sinds 2006 vergaderen gemeenteraad en commissies op een vaste (donderdag)avond. Van te voren is ook voor de burgers bekend hoe laat een onderwerp op die avond in commissie of raad aan de orde komt. Het doel is efficiënter en aantrekkelijker vergaderen voor politici en burgers.

Beoogde maatschappelijke effecten

- De onderscheiden taken en verantwoordelijkheden van de raad en het college zijn duidelijk. De herkenbaarheid van het gemeentelijk bestuur neemt hierdoor toe.
- De Haarlemse samenleving wordt betrokken bij het besturen van de stad.

Doelen

1. De rol van de raad als kaderstellend, controlerend en volksvertegenwoordigend orgaan wordt vormgegeven en de raad wordt in haar functioneren voldoende ondersteund.
2. Het college bestuurt de stad en de ambtelijke organisatie effectief binnen kaders die door de raad zijn vastgesteld.

Wat is bereikt in 2006

1. In 2006 is het vergaderen van de raad(scommissies) op een vaste avond in de week geïntroduceerd en is het protocol actieve informatieplicht ingevoerd. Na de gemeenteraadsverkiezingen is een inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden uitgevoerd. In 2006 zijn door de raad stadsgesprekken gehouden over bewonersparticipatie en -ondersteuning, de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Begroting 2007.
2. In 2006 is het Masterplan voor de organisatieverandering opgesteld. Het vetrekpunt voor de inrichting van de nieuwe organisatie is datgene dat logisch is vanuit het perspectief van de burger. Belangrijke kenmerken van de nieuwe organisatie: heldere sturing op prestaties, een hoogwaardige bedrijfsvoering, een versterking van de centrale aansturing, een op de burger gerichte dienstverlening. Dit moet leiden tot een kleinere organisatie, die slimmer met haar takenpakket omgaat en waarin de uitvoering leidend is.

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	6.080	6.388	6.469	6.227
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	-	135	145	4
Saldo exclusief mutaties reserves	6.080	6.253	6.324	6.223
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	6.080	6.253	6.324	6.223

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Onderschrijding van m.n. het onderzoeksbudget griffie en rekenkamercommissie (cat.1)</u>	155 V
<i>Door de raadsenquête Vastgoed heeft er geen ander groot onderzoek plaats gevonden.</i>	
<u>Extra dotatie aan het fonds Appa (wethouderspensioenen) (cat. 4)</u>	250 N
<i>De voorziening moest worden aangevuld op basis van de berekende actuariële waarde.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	337 V
<i>Waaronder een voordeel van 23 op het beschikbaar gestelde budget van 100 in het kader van de bestuurswisseling.</i>	
Per saldo voordeel op lasten	242 V
Baten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	141 N
Per saldo nadeel op baten	141 N
Totaal per saldo	101 V

Domein 1.2 Algemene beleidscoördinatie

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

De raad heeft een visie op de toekomst van de stad (2010) vastgesteld. Deze visie is uitgewerkt in een Ontwikkelingsprogramma Haarlem 2000-2004 (OPH). Prioriteiten zijn gelegd bij het versterken van de culturele en toeristische wervingskracht, duurzaam goed wonen en economische structuurverbetering. De uitvoering vergt een gecoördineerde, doelgerichte samenwerking tussen bestuur, ambtelijke organisatie en maatschappelijke participanten. In het vorige coalitieprogramma is een accent gelegd op uitvoering van bestaande plannen en goed onderhoud van de stad. Naast investeringen voor behoud en vernieuwing van kwaliteiten van de stad en de samenleving dient te worden geïnvesteerd in kwaliteiten van de regio, die voor Haarlem steeds belangrijker wordt. Prioriteiten, daadkracht en samenwerking waren essentiële elementen in het collegebeleid, dat werd gekenmerkt door 'gewoon doen'.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Er is eenduidig, samenhangend en herkenbaar collegebeleid met duidelijke prioriteiten.
- Er is een gerichtheid op zowel de ontwikkeling van de stad als op een verantwoord beheer.
- Er wordt effectief samengewerkt met partners in de stad, de regio en in landelijke verbanden.
- De gemeente zet in op betrouwbaarheid en handhaaft vastgestelde regels.

Doelen

1. In het kader van de dualisering van het gemeentebestuur worden nieuwe instrumenten voor beleidsplanning en control ontwikkeld.
2. Haarlem blijft zich in het kader van het grotestedenbeleid actief inzetten voor de vitaliteit van de stad.
3. Haarlem zet zich door effectieve regionale samenwerking in voor de ontwikkeling van een economisch en maatschappelijk sterke regio en een goede positionering van Haarlem daarin.
4. De leefbaarheid en veiligheid van de stad vereist een krachtig handhavingsbeleid, dat effectief en efficiënt is. De gemeente dient met 'een gezicht' naar buiten te treden. Binnen de gemeentelijke organisatie en met externe partijen zoals de politie en het openbaar ministerie moet goed worden samengewerkt.

Wat is bereikt in 2006

1. In 2006 is de programmabegroting 2007-2011 opgesteld, een begroting die voor 2007 en de hierna komende 4 jaar vastlegt wat onze ambities zijn en wat de financiële vertaling daarvan is. In tegenstelling tot het Beleidsprogramma is dit een dynamisch document welke aan de actualiteit kan worden aangepast. De programmabegroting is een van de instrumenten die de gemeenteraad ondersteunt in zijn kaderstellende en controlerende rol.
2. De 55 prestatieafspraken die in het kader van het grotestedenbeleid met het rijk zijn gemaakt vormen een integraal onderdeel van de programmabegroting. In 2006 hebben maatschappelijke organisaties en de gemeente gewerkt aan het realiseren van deze afspraken die in 2009 gerealiseerd moeten zijn.
3. Haarlem heeft de regio steeds meer nodig om als stad goed te kunnen functioneren. Samenwerking binnen Zuid-Kennemerland blijft voor de stad belangrijk en daarnaast is voor de ontwikkeling van Haarlem een goede positionering in de Noordvleugel van wezenlijke betekenis. In 2006 is gewerkt aan de versterking van Haarlem in de Noordvleugel door onder meer haar coördinerende rol in de ontwikkeling van de creatieve as in de Noordvleugel en afspraken met onder meer de Kamer van Koophandel, de provincie Noord-Holland, de gemeenten Haarlemmermeer, Velsen en Amsterdam.

4. Versterking van de leefbaarheid en veiligheid is een van de speerpunten van het college. Dat is in 2006 mede tot uitdrukking gekomen door het starten met een aangescherpte wijkaanpak, waarin ook externe partijen als de politie en de corporaties een belangrijke rol spelen.

Het in 2005 voorbereide handhavingsprogramma 2006 werd vastgesteld in 2006. Daarnaast werd het handhavingsprogramma 2007 voorbereid en eveneens vastgesteld in 2006.

Het Plan van aanpak overgang handhavingsregie is in 2006 uitgevoerd. De handhavingsregie-functie is ingebed in de lijnorganisatie en vooruitlopend op de vorming van de toekomstige hoofdafdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving is op onderdelen een begin gemaakt met integratie van handhavingsactiviteiten en handhavingsbeleid van de huidige nog afzonderlijke organisatieonderdelen.

Een goed voorbeeld van een integrale handhavingsaanpak was de in de eerste helft van 2006 voorbereide actie op de woonwagenlocatie Van der Aartweg. Deze actie, waar in totaal zeven handhavende onderdelen samenwerkten, vormde een aanvulling op de in het handhavingsprogramma opgenomen prioriteiten.

De uitvoering van professionaliseringstrajecten bij de betrokken handhavende onderdelen is afgerond voorzover dat niet reeds in 2004 en 2005 het geval was en voorzover dat in de bestaande organisatiestructuur mogelijk bleek.

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	2.572	1.683	1.598	1.467
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	504	295	265	362
Saldo exclusief mutaties reserves	2.068	1.388	1.333	1.105
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves	804	393	393	164
Saldo inclusief mutaties reserves	1.264	995	940	941

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	131 V
Per saldo voordeel op lasten	131 V
Baten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	97 V
Per saldo voordeel op baten	97 V
Totaal per saldo	228 V
Onttrekking aan reserves: lager dan begroot (cat.1)	229 N
<i>In de begroting 2006 is een onttrekking uit het vitaliteitsfonds geraamd die al grotendeels bleek te zijn uitgevoerd bij de jaarrekening 2005. In de rekening 2006 is het verschil hier tussen nog onttrokken. In het fonds resteert voor 2006 nog een bedrag van € 150.000.</i>	
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves	1 N

Domein 1.3 Communicatie, participatie en inspraak

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

Het besturen van de stad vergt een goede samenwerking met burgers en bedrijven en maatschappelijke organisaties in de stad. Communicatie, participatie en inspraak zijn daarom kernpunten van beleid. De nota “participatie en inspraak, een herijking van beleid” vormt hierbij de leidraad. Gezien de ontwikkelingen op het terrein van participatie en inspraak worden rollen en posities van betrokken partijen (de stad, de politiek (gemeenteraad en B&W) en de ambtelijke organisatie) en de uitvoering van het beleid nog eens goed geanalyseerd. Extra aandacht gaat de komende jaren uit naar de communicatie rond het gemeentelijk beleid, de diverse uitvoeringsprojecten en het uitwerken en uitvoeren van een concerncommunicatieplan. In het kader van een kwaliteitsverbetering van de totale gemeentelijke communicatie zal de communicatiefunctie effectiever en efficiënter worden georganiseerd. Meer centrale sturing is daarbij uitgangspunt. Daarnaast kan het uitbrengen van een burgerjaarverslag bijdragen aan het vertrouwen van de burger in de gemeentelijke overheid.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Het vergroten van de informatie over, de betrokkenheid bij, de samenwerking met en het vertrouwen van burgers, bedrijven en partners in de gemeentelijke overheid.

Doelen

1. Burgers op de juiste wijze informeren over zaken die voor hen van belang zijn.
2. Burgers beter betrekken bij de beleidsvorming volgens spelregels waarbij de verantwoordelijkheden voor alle betrokkenen bij het proces helder zijn.

Wat is bereikt in 2006

1. Via Stadskrant en website worden nu standaard agenda's en besluiten van commissies en raadsvergaderingen gepubliceerd. In persberichten wordt aandacht besteed aan de rol van de raad. Deze verbeteringen zijn in goede samenwerking met de raad tot stand gekomen.
2. Over een meer integrale benadering door de gemeentelijke organisatie van participatie en inspraak en een betere samenwerking op dit terrein van projectleiders en communicatiemedewerkers en over een financiële regeling voor de bewonersondersteuning bij participatie- en inspraakprocessen zijn twee raadsconferenties / stadsgesprekken (eind 2005 en begin 2006) met de wijkraden georganiseerd. Mede naar aanleiding daarvan is het inmiddels vast beleid dat college en gemeenteraad bij de start van kaderstellende beleidsprocessen afspraken maken over de planning van de interactieve momenten inclusief de stadsgesprekken van de gemeenteraad. Dit gebeurt door middel van een participatie en/of inspraakplan.

Wat is niet bereikt

1. De verwachting was dat in 2006 de totale gemeentelijke communicatiefunctie effectiever en efficiënter zou worden georganiseerd, waarbij centrale sturing uitgangspunt was. Deze reorganisatie is echter nu ingebed in de totale gemeentelijke reorganisatie en zal dus zijn beslag krijgen per 1-1-2008.
2. Om de uitkomst van de raadsconferenties / stadsgesprekken te kunnen betrekken bij de trainingen voor projectleiders, communicatiemedewerkers en beleidsambtenaren over toepassen van participatie en inspraakbeleid in eigen werk, zijn deze doorgeschoven naar 2007.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	944	950	959	944
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	313	374	374	365
Saldo exclusief mutaties reserves	631	576	585	579
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	631	576	585	579

Toelichting

		Bedragen x € 1.000
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging		Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		15 V
Per saldo voordeel op lasten		15 V
Baten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		9 N
Per saldo nadeel op baten		9 N
Totaal per saldo		6 V

Domein 1.4 Mondiaal beleid

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

Het mondiaal beleid richt zich op bewustwording van inwoners van Haarlem over mondiale vraagstukken en de positie van steden en haar inwoners in andere delen van de wereld. Dit gebeurt door actieve organisaties in Haarlem op dit gebied te ondersteunen en te begeleiden en door samenwerkingsprojecten of –verbanden aan te gaan met gemeenten in andere landen.

Op dit moment zijn de Stedenband Haarlem–Mutare, de stichting Emirdag en het Mondiaal Centrum binnen Haarlem belangrijke zelforganisaties. Het Mondiaal Centrum speelt daarnaast een belangrijke rol voor de Haarlemse multiculturele samenleving.

Samenwerkingsprojecten (al dan niet met steun van anderen zoals VNG en IKV) worden uitgevoerd in de steden Mutare in Zimbabwe en Osijek in Oost Slavonië.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Bewustwording van inwoners van Haarlem over mondiale vraagstukken en de positie van steden en haar inwoners in andere delen van de wereld.

Doelen

1. Het bevorderen van mondiale bewustwording en uitwisseling rond wederzijdse thema's.

Wat is bereikt in 2006

1. In 2006 is een projectplan geformuleerd voor afvalverwerking in de regio Emirdag. Voor dit projectplan is € 65.000 subsidie verworven vanuit het LOGO–EAST programma van de VNG.

Het Mondiaal Centrum wordt steeds meer als een multiculturele ontmoetingsplaats gezien. Er vinden levendige en druk bezochte themadiscussies plaats over mondiale vraagstukken. Daarmee ontwikkelt het zich tot het beoogde centrum voor de lokale gevolgen van mondiale ontwikkelingen. Het anti-discriminatiebureau is nu ook in het pand van het Mondiaal Centrum gehuisvest (evenals een wijkraad) waardoor de gewenste ondersteuning daarvan beter vorm krijgt.

Er is een prestatieplan met de Stichting Stedenband Mutare. Via deze stichting en rechtstreeks via onze contactpersoon ter plaatse worden de ontwikkelingen in Mutare op de voet gevolgd.

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

De baten en lasten van dit domein maken onderdeel uit van de andere domeinen en worden daarom hier niet afzonderlijk opgenomen.

Domein 1.5 Publieke dienstverlening

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Kenmerken Haarlemse situatie

De gemeente ontwikkelt zich naar een klant- en vraaggerichte organisatie. De Publieksdienst functioneert als fysiek, telefonisch en elektronisch loket van de gemeente en levert een bijdrage aan de verbetering van de dienstverlening van de gemeente als geheel.

De Publiekshal omvat de frontoffice-activiteiten van de afdelingen binnen de Publieksdienst: Bouwen, wonen, leefomgeving (BWL), Burgerzaken en Belastingen, Parkeerbewijzen, Sociale Zaken en Werkgelegenheid alsmede Zorg en Voorzieningen. BWL treedt hierin op als frontoffice voor de sectoren SO en SB. Het bedrijvenpunt en de meldpunten leefomgeving (Noord- en Oost-Schalkwijk) maken eveneens deel uit van BWL. Daarnaast is er voor ouderen een loket in Schalkwijk en is in Haarlem Noord een ouderenloket ontwikkeld.

Algemene ontwikkeling

De afgelopen jaren is er voor gekozen om de dienstverlening aan de burgers te verbeteren. Er is geïnvesteerd in een goed georganiseerde dienstverlening, vanuit de overtuiging dat deze bijdraagt aan zowel het verbeteren van de verhouding tussen burger en bestuur als aan het imago van de gemeentelijke organisatie als geheel.

Dienstverlening moet plaatsvinden op een plaats en tijdstip en op een wijze die door de burger logisch en effectief gevonden wordt. Een eerste stap om dit fysiek te bereiken is de gedane investering in de totstandkoming van de publiekshal op een centrale, goed bereikbare, logische plek in de stad waar burgers met de meeste vragen die zij hebben, terecht kunnen. Daarnaast is een maatschappelijke tendens en daarmee een verwachting van burgers dat ook de gemeente producten aanbiedt via internet.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening aan burgers en bedrijven.

Doelen

1. De kwaliteit van de dienstverlening verhogen ("de dingen goed doen").
2. Door een doelgroepgerichte aanpak vraag en aanbod beter afstemmen ("de goede dingen doen").
3. Optimalisering van informatiesystemen en gegevensbestanden.

Wat is bereikt in 2006

1. In 2006 is afdeling Dienstverlening opgericht met als doel alle dienstverlenende activiteiten bij elkaar te brengen om een volwaardig klantcontactcentrum te realiseren. In 2006 heeft de voorbereiding voor de overdracht van de balie van Parkeerbewijzen naar Dienstverlening plaatsgevonden. De implementatie in de Publiekshal heeft per 2 januari 2007 plaatsgevonden.

De pilot met het digitale uittreksel GBA heeft plaatsgevonden. Het digitaal uittreksel is echter niet geïmplementeerd in het digitaal loket omdat de gemeente Haarlem besloten heeft voor de ontwikkeling van het digitaal loket deel te nemen aan het samenwerkingsverband GovUnited met negen andere gemeenten. Gestart is met een project ter vernieuwing van de Haarlemse website en het digitaal loket. Hiervoor leverde GovUnited een productencatalogus en tien digitale aanvraagformulieren, waarvan er negen worden overgenomen en bij de start van het digitale loket op 22 maart 2007 voor de burger beschikbaar zijn.

In 2006 is gestart met de publicatie van 1 gemeentelijk telefoonnummer, het publieksinformatienummer 023-5 115 115. De nieuwe organisatiestructuur van de afdeling Dienstverlening is gebaseerd op sturing van de dienstverleningskanalen.

Het nieuwe rijbewijs en paspoort zijn in 2006 volgens planning en rijksmodel ingevoerd.

2. De gemeentelijke Publieksdienst heeft deelgenomen aan de landelijke vergelijking ('benchmark') Publiekszaken. Daaruit bleek onder andere dat de klanttevredenheid is gestegen van 7,0 in 2005

naar 7,2 in 2006. De resultaten worden meegenomen in de ontwikkeling van het klantcontactcentrum.

3. De inwerkingtreding van de Wet basisregistratie is verschoven naar 1 januari 2007. De implementatie van de wet heeft een looptijd tot 2010. Er is in 2006 een onderzoek gestart naar de mogelijkheid de gemeentelijke basisadministratie personen (GBA) online te kunnen ontsluiten met een Servicebus. Een Servicebus biedt de mogelijkheid de GBA online te koppelen aan andere systemen. Met de Servicebus komt het landelijke doel van eenmalige registratie en meervoudig gebruik van basisgegevens een stap dichterbij.

De invoering van de wet Burgerservicenummer is door de rijksoverheid vooralsnog uitgesteld tot 1 april 2007. In de Eerste Kamer is er discussie over de implicaties van deze wet. Desondanks heeft binnen de gemeente een projectgroep reeds in kaart gebracht welke systemen aangepast moeten worden voor het BSN.

Wat is niet bereikt

3. Het workflow- en documentmanagementsysteem is met een Europese aanbestedingsprocedure aangeschaft. De lange doorlooptijd van deze procedure is er de oorzaak van dat de implementatie in 2006 nog niet afgerond kon worden. Invoering zal plaatsvinden in 2007. Wel is daartoe gestart met het opstellen van het implementatieplan en de algemene inrichting van het documentmanagementsysteem.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Dienstverlening Bouwen, Wonen, Leefomgeving</u>			
Huisvestingsvergunningen via gemeente	412	350	315
Bijzondere bijdrage huurlasten (vangnet): aanvragen	323	0	0
Vergunningen gevelreiniging	32	30	25
Kapvergunning	156	115	134
Vergunning innemen openbare grond	883	500	988
Vergunning openbreken openbare grond	284	250	439
Inritvergunning		n.g.	30
<u>Burgerlijke stand en documentverstrekking</u>			
Naturalisatie	358	350	486
Uittreksels en verklaringen	31.927	33.000	41.803
Burgerlijke stand, waarvan:	6.815	7.665	6.571
Huwelijken en partnerschappen	591	600	596
Geboorten	2.124	2.200	1.923
Overlijden	1.704	1.800	1.667
Overig	2.396	3.065	2385
Reisdocumenten	35.474	33.000	33.289
Rijbewijzen	7.390	7.500	10.286

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	5.249	4.284	5.189	5.603
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	2.757	1.553	2.373	2.915
Saldo exclusief mutaties reserves	2.492	2.731	2.816	2.688
Toevoeging aan reserves	80		48	48
Onttrekking aan reserves			167	167
Saldo inclusief mutaties reserves	2.572	2.731	2.697	2.569

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Hogere loonkosten, personeel van derden, interne loonverrekeningen (cat.2/cat.3)</u>	328 N
<i>Er zijn verschillende oorzaken voor de hogere loonkosten, zoals een extra verkiezing (2e kamer) en de introductie van een nieuw rijbewijs in oktober. Daarnaast was er sprake van de vijfjaarlijkse piek ten aanzien van verlenging van rijbewijzen en paspoorten.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	86 N
Per saldo nadeel op lasten	414 N
Baten	
<u>Hogere baten rijbewijzen en paspoorten</u>	354 V
<i>De hogere baten worden met name veroorzaakt door de introductie van een nieuw rijbewijs in oktober alsmede de vijfjaarlijkse piek ten aanzien van verlenging van rijbewijzen en paspoorten.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	188 V
Per saldo voordeel op baten	542 V
Totaal per saldo	128 V

Programma 2: Veilige samenleving

Domein 2.1 Integraal veiligheidsbeleid

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

Van 1993 tot 2001 was sprake van een jaarlijkse daling van de geregistreerde criminaliteit in Haarlem. Haarlem is daarmee uitgegroeid tot een van de meest veilige steden van Nederland. Deze ontwikkeling is mede te danken aan de systematische inspanningen van velen (maatschappelijke organisaties, gemeentelijke sectoren en strafrechtelijke partners) om Haarlem veiliger te maken.

Na een stijging in 2001 zet deze daling zich verder voort. Alhoewel de feitelijke onveiligheid is afgenomen, is het gevoel van onveiligheid echter toegenomen.

Beoogde maatschappelijke effecten

Een veiliger Haarlem, zich uitend in een daling van de geregistreerde criminaliteit, een toegenomen gevoel van veiligheid, een leefbaarder openbare ruimte. Vele geledingen binnen de gemeente zijn hiermee onlosmakelijk verbonden. In meerdere domeinen in dit beleidsprogramma komen dan ook expliciet veiligheidsaspecten terug, waaronder handhaving (domein 2.2), openbare gezondheidszorg (3.1), schoolveiligheid (4.2), wonen boven winkels (5.2), veilig verkeersgedrag (8.2), preventie van fietsendiefstal (8.5) en de aanpak van graffiti (10.10).

Nauwe samenwerking tussen gemeente, politie, openbaar ministerie, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en de actieve betrokkenheid van individuele burgers is daarnaast onontbeerlijk.

Doelen

1. Verminderen van de criminaliteit gepleegd door volwassen en jeugdige veelplegers, mede door de realisatie van preventieve maatregelen en een sluitend systeem van nazorg ten behoeve van de doelgroep. Het verminderen van overlast op straat veroorzaakt door personen, mede door de realisatie van een sluitende aanpak van sociale opvang en hulpverlening gericht op overlastgevende personen.
2. Het verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid.
3. In samenwerking met strafrechtelijke partners, maatschappelijke organisaties en gemeentelijke sectoren een gerichte aanpak jeugdcriminaliteit voor te bereiden en uit te voeren gericht op het verminderen van de jongerenoverlast en het komen tot een gerichte aanpak van veiligheidsproblemen op scholen.

Wat is bereikt in 2006

1. In 2006 zijn 32 actieve veelplegers in inrichting stelselmatige dader (ISD) en/of nazorgtraject opgenomen. Zes veelplegers hebben in 2006 een traject afgerond. Veel ISD-trajecten zijn in de loop van 2006 opgelegd en zijn daarom nog niet afgerond. Voor de overige trajecten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van het bestaande aanbod binnen de diverse instellingen. Voorbeelden hiervan zijn de door de afdeling Sociale Zaken ingekochte reïntegratie- of activeringstrajecten, de Domustrajecten van het Leger des Heils, het individueel mentorschap van het Schakelstation, actief talent van de Brijder en Ecosol en de schuldhulpverlening van de Stadsbank. Bovendien wordt de veegploeg, als dagactiviteit voor (ex)verslaafden en/of veelplegers, in stand gehouden. Om de doelgroep van veelplegers beter in beeld te krijgen en te houden is de (financiële) inzet in het Schakelstation voortgezet evenals de sociale teams die ingezet worden bij het oplossen van zorgwekkende overlast situaties.

Het traject voor de aanpak van jeugdige veelplegers (een samenwerking tussen de justitiële partners en de gemeentelijke organisatie) is eind 2006 in gang gezet. Vanuit het OM, de Raad voor de Kinderbescherming, bureau Jeugdzorg en de politie wordt via het Jeugd (justitieel) casusoverleg op individuele jongeren ingezet.

2. Ter verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte zijn 17 onveilige plekken aangepakt, twee meer dan gepland. Tevens zijn de achterpaden van 72 woningen beveiligd in plaats van de verwachte 80. Over het aantal verleende politiekeurmerken veilig wonen zijn bij het samenstellen van dit jaarverslag nog geen gegevens bekend. Rondom het thema overlast is in 2006 gestart met het ontwikkelen van een tweetal actieprogramma's Jeugd en Veiligheid en een veilige Binnenstad.
3. Het percentage incidenten en onveiligheidsgevoelens op scholen is nog niet te meten, omdat het onderzoek dat de nulmeting heeft verricht nog niet is herhaald. De signalen zijn evenwel positief: de partners vinden elkaar en binnenkort wordt het convenant Veilig in en om scholen getekend. Door middel van voorlichting op scholen door Bureau Halt over diverse vormen van jeugdcriminaliteit (digi pesten, vuurwerk, etc) wordt meer inzicht gegeven.
In 2006 zijn de cijfers van de overlast op straat lager dan de voorgaande jaren. Veel aandacht is besteed aan de aanpak van jeugdgroepen. Het Jeugdgroepenoverleg is daartoe begin 2006 opnieuw opgestart, een overleg waaraan onder andere gemeente, politie, jongerenwerkers en Bureau Jeugdzorg deelnemen. Alle jeugdgroepen (hinderlijk, overlastgevend en crimineel) worden besproken, er worden gezamenlijke prioriteiten gesteld en daarna wordt er per groep een aanpak afgesproken en uitgevoerd. Het overleg vindt elke 6 weken plaats. Het aantal minderjarige Haarlemse verdachten is nog niet bekend.

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	1.767	2.039	2.087	2.958
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	1.012	1.250	1.250	1.316
Saldo exclusief mutaties reserves	755	789	837	1.642
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	755	789	837	1.642

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Afrekening St. Stadstoezicht Haarlem (cat.4)</u>	750 N
<i>Ten behoeve van de liquidatie van de genoemde stichting is een bedrag opgenomen inzake de verwachte vereffening ter grootte van €750.000.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	121 N
Per saldo nadeel op lasten	871 N
Baten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	66 V
Per saldo voordeel op baten	66 V
Totaal per saldo	805 N

Domein 2.2 Handhaving openbare orde

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

Het beeld van de openbare orde in Haarlem wijkt in het algemeen niet veel af van vergelijkbare middelgrote steden in het land. Permanente aandacht vragen openbare orde aspecten in relatie tot:

1. het uitgaansleven;
2. de evenementenkalender;
3. betaald voetbal HFC Haarlem.

Het centrum van Haarlem wordt gekenmerkt door een grote concentratie van horecagelegenheden in een relatief klein gebied met een aanzuigende werking op de regio. Het publiek verjongt en gaat later uit. Onderdeel van het uitgaansleven in de stad is ook het bezoek aan speelautomatenhallen, coffeeshops en seksinrichtingen.

De omvangrijke evenementenkalender, met een aantal mega evenementen als Bevrijdingspop, Haarlem Jazz en Bloemencorso, zorgt met regelmaat voor tienduizenden extra bezoekers van de binnenstad op hetzelfde moment.

De thuiswedstrijden van betaald voetbalorganisatie HFC Haarlem en in het bijzonder de risicowedstrijden met groepen supporters in en buiten het stadion vragen continu aandacht.

Beoogde maatschappelijke effecten

Een uitgaansleven zonder geweld, discriminatie, wildplassen.

Een veilig bezoek aan horecagelegenheden, publieksevenementen en sportwedstrijden.

Zo min mogelijk overlast van alcohol- en drugsverslaafden; minder gokverslaving.

Doelen

1. Handhaving van de openbare orde is merkbaar, eenduidig en volhardend. Politiecijfers (4-maandelijks en jaarcijfers) en aantallen bestuursrechtelijke waarschuwingen en sancties zoals opgenomen in de productbegroting zijn indicatoren.
2. Vergunningverlening: Het veilig doen verlopen van een bezoek aan grote evenementen, horecagelegenheden en sportwedstrijden.
3. Handhaving: Het tegengaan van overlastgevend uitgaans- en verkeersgedrag, het verminderen van overlast van alcohol- en drugsverslaafden en het terugdringen van gokverslaving. Politiecijfers en de resultaten van de Omnibusenquête en de Leefbaarheidsmonitor geven de ontwikkeling op deze doelstelling aan.
4. Voorzieningen: Inbreuken op de openbare orde helpen voorkomen.

Wat is bereikt in 2006

1. De regierol over de gemeentelijke handhavingsactiviteiten is verplaatst van de handhavingsregisseur naar de lijnorganisatie. De handhaving in de openbare ruimte is via de reorganisatie van afdeling VHT (Veiligheid, Handhaving, Toezicht) ondergebracht in één handhavingsorganisatie. De afstemming en aansluiting van taken van gemeente en politie is in 2006 via het districtsplan van de politie en regulier overleg tussen politie en gemeente verder vorm gegeven.
2. De meldingsplicht voor kleinere, weinig risicodragende evenementen heeft in 2006 goed gewerkt. Politie en brandweer hebben aangegeven dat activiteiten op de openbare weg die als melding zijn aangemerkt niet tot problemen (zoals belemmering verkeersdoorstroming en bereikbaarheid voor de hulpdiensten) hebben geleid. Daarnaast zijn er geen overlastklachten gerelateerd aan evenementen waarvoor een melding is gedaan binnengekomen. In 2006 is bovendien gestart met het procesmatig beter scheiden van de organisatorische aspecten rondom evenementen enerzijds en de toetsing van aanvragen aan veiligheidsbelangen anderzijds.
3. In 2006 zijn de beleidsregels voor de toepassing van het BIBOB-instrumentarium door de gemeente Haarlem uitgewerkt en vastgesteld. Op 1 januari 2007 is begonnen met de

daadwerkelijke uitvoering van de Wet BIBOB in de horeca-, coffeeshop-, prostitutie- en speelautomatenbranche.

4. De intentieovereenkomst 'Veilig uit in Haarlem' tussen gemeente, politie, horeca en beveiligingsbranche is in 2006 geactualiseerd en verlengd voor een periode van vijf jaar en zal voortaan jaarlijks worden geëvalueerd. Vanwege een landelijke tendens van toenemend uitgaansgeweld die ook in Haarlem zichtbaar is, is expliciet de afspraak toegevoegd dat bij geweld in of rondom een horecabedrijf te allen tijde de politie wordt ingelicht om direct een onderzoek te kunnen instellen.

Met de coffeeshophouders is in 2006 overleg gevoerd over actuele ontwikkelingen in wetgeving en in de branche.

Om een uitspraak te kunnen doen over het behalen van de doelstelling van de gebruikersruimte en het effect van de maatregelen eromheen te kunnen beoordelen, is na de nulmeting in oktober 2005 in het najaar van 2006 een vervolgmeting gehouden. De gegevens zijn op dit moment nog niet bekend.

Wat is niet bereikt

Aangezien het wetsvoorstel Bestuurlijke Boete in 2006 is aangehouden, is nog geen uitsluitel over de toepassing hiervan bij handhaving van overlast in de openbare ruimte en bij lichte verkeersovertredingen.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	134	180	180	136
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	-	-	-	
Saldo exclusief mutaties reserves	134	180	180	136
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	134	180	180	136

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	44 V
Per saldo voordeel op lasten	44 V
Baten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	0
Per saldo op baten	0
Totaal per saldo	44 V

Domein 2.3 Brandweezorg en rampenbestrijding

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

Het enige jaren geleden binnen de brandweer Haarlem in gang gezette proces om de brandweezorg in overeenstemming te brengen met de landelijke (kwaliteits)normeringen is door de gebeurtenissen bij de brand in de Koningkerk (maart 2003) in een stroomversnelling gekomen. De naar aanleiding van deze gebeurtenissen uitgebrachte onderzoeksrapporten hebben aangetoond dat een extra impuls om de organisatie en de bedrijfsvoering van de brandweer Haarlem verder te verbeteren noodzakelijk is. Mede naar aanleiding hiervan is onder de naam 'Brand Meester' een kwaliteitsverbeteringsprogramma opgestart dat de komende jaren moet leiden tot een verdere optimalisering van het korps en daarmee de brandweezorg en de rampenbestrijding. Als uitvloeisel hiervan zullen de Haarlemse Brandweer en de Regionale Brandweer organisatorisch duidelijker worden onderscheiden en zal op het gebied van de brandweezorg en de rampenbestrijding verder geïntegreerd worden met de brandweer Bloemendaal.

Aan de voor de beoordeling van de (brand)veiligheidsaspecten zo noodzakelijke geachte vroegtijdige betrokkenheid van de brandweer bij grote infrastructurele projecten en inrichtingsplannen is met de aanstelling van een pro-actie-adviseur bij de brandweer een eerste aanzet gegeven. De komende periode zal deze taak verder worden uitgewerkt en geborgd. Ook blijkt dat -door veranderende wet- en regelgeving- verantwoordelijkheden steeds meer bij de gebruiker komen te liggen. Hierdoor verschuift het werkveld van de preventiemedewerkers meer naar toezicht en handhaving.

De verdere invulling en concretisering van de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie wordt gecontinueerd. Het herziene rampenplan is sinds januari 2006 van kracht, waarna de uitwerking van het rampenplan alsmede het oefenen van de Haarlemse rampenbestrijdingsorganisatie centraal kwam te staan.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Een verantwoord brandveiligheidsniveau voor de burgers door vroegtijdige betrokkenheid van de brandweer bij (her)inrichtingsplannen en infrastructurele projecten. Een adequate vergunningverlening, controle en handhaving. De aanwezige risico's zijn geïnventariseerd. Voor het beperken c.q. minimaliseren van deze risico's zijn effectieve maatregelen getroffen.
- De burger kan rekenen op een optimaal geëquipeerd en adequaat optredend brandweerkorps dat bij calamiteiten - zo snel als mogelijk en binnen de gestelde normtijden - hulp biedt.
- Bij rampen/zware ongevallen kan de burger rekenen op een rampenbestrijdingsorganisatie die in staat is de gevolgen voor het maatschappelijk leven in Haarlem te beperken en hulp te bieden.

Doelen

1. Brandweezorg: Het beschikken over een brandweerkorps dat overeenkomstig de geldende normen en richtlijnen is ingericht en dat in staat is bij incidenten adequaat en veilig op te treden.
2. Pro-actie/preventie: Het door een vroegtijdige betrokkenheid van de brandweer zo brandveilig/risicobeperkt mogelijk inrichten van de openbare ruimte (pro-actie). Een zo veilig mogelijk gebruik van brandveilig ontworpen en bebouwde bouwwerken/inrichtingen door het voeren van een adequaat beleid.
3. Rampenbestrijding: Het adequaat optreden van de gemeentelijke organisatie bij rampen en zware ongevallen op basis van een actueel en uitgewerkt gemeentelijk rampenplan.

Wat is bereikt in 2006

1. In 2006 werd het verbeteringsprogramma "Brand Meester" voortgezet en binnen de brandweerorganisatie geïntegreerd. Zo kreeg het zeswekelijkse oefenrooster steeds meer een centrale rol in de planning van de dagelijkse werkzaamheden. De arbeidsinspectie acht de ingezette werkwijze dermate van belang dat de door Haarlem ingezette aanpak voor het oefenen gebruikt wordt als referentie voor geheel Brandweer Nederland.

De brandweerkorpsen Haarlem en Bloemendaal zijn sinds 1 januari 2006 geïntegreerd. Afgelopen jaar werd vervolgens gewerkt aan de verdere integratie en afstemming van werkzaamheden tussen de medewerkers van de beroepsbrandweer en de vrijwillige brandweer.

De Repressieve Dienst is vorig jaar meer dan 2.300 keer voor Haarlem en Bloemendaal uitgerukt. ‘Helaas’ was er wel in 980 gevallen sprake van loos alarm. Gezien dit hoge aantal loze meldingen wordt intensief gewerkt om dit cijfer te verlagen.

In 2006 is gewerkt aan de verdere concretisering van het intentiebesluit uit 2005 om per 1 januari 2008 tot een regionaal brandweerkorps voor Kennemerland te komen. De intentie - die aansluit bij de in het kader van de ontwikkeling van de Veiligheidsregio Kennemerland te zetten stappen - is als zodanig in het collegeprogramma opgenomen. Bij de uitwerking is onder meer aandacht besteed aan het vergelijken van de kwaliteit van brandweezorg en rampenbestrijding bij de korpsen in Kennemerland (kwaliteitstoets) en aan het formuleren van het minimumpakket van onderdelen die in het kader van de regionalisering op 1 januari 2008 dienen te zijn gerealiseerd.

2. In maart 2006 heeft het college de Startnotitie “Proactiebeleid brandveiligheid in Haarlem” vastgesteld. Hiermee is de adviesrol van Proactie binnen de algemene beleidsontwikkeling versterkt.

Er zijn afspraken gemaakt over de betrokkenheid van de brandweer bij fysieke projecten. Op grond van de “Richtlijn fysieke projecten” heeft Proactie meegewerkt aan de ontwikkeling van tien grote ruimtelijke ontwikkelingen. Ook heeft Proactie aandacht besteedt aan een betere routing van vervoer gevaarlijke stoffen en vond periodiek proactief overleg plaats met architecten en projectontwikkelaars over wettelijke brandveiligheidseisen en zijn de gegevens op de risicokaart bijgewerkt voor 2006. Daarnaast heeft Brandweer Haarlem een gemeentelijke werkconferentie georganiseerd over Externe Veiligheid en ruimtelijke ontwikkelingen.

Bij de periodieke controle van gebruiksvergunningen worden gelijktijdig alle relevante veranderingen van zogenoemde kwetsbare objecten (zoals scholen en verzorgingshuizen) meegenomen. Deze informatie wordt gebruikt om risicokaarten actueel en betrouwbaar te houden. In de loop van 2006 hebben alle winkelpanden en kamerverhuurbedrijven in Haarlem een gebruiksvergunning gekregen.

Sinds het verbeterprogramma Brand Meester werken de Repressieve Dienst en de afdeling Proactie en Preventie samen aan de interne en externe communicatieverbetering op basis van een communicatieplan. Extern is de communicatie verbeterd dankzij het professionaliseren van de website: www.brandweerhaarlem.nl. In 2006 trok de site dagelijks zo’n 670 bezoekers, totaal waren er in 2006 ruim 200.000 bezoekers. Daarnaast vond najaar 2006 een demonstratiedag plaats voor de gemeentebesturen van Haarlem en Bloemendaal, waaraan een groot aantal gemeenteraadsleden deelnamen. Tevens werden drie publiekscampagnes georganiseerd: “Veilig op school”, “Veilig met vakantie” en “Vuurwerk, wat kan er nou fout gaan”.

In 2006 is aan de leerlingen van groep 8 van 60 basisscholen voorlichting gegeven over hoe om te gaan met vuurwerk. Doel: Terugdringen van hinder en beperken van letsels. Het motto van de campagne was: “Vuurwerk? Wat kan er nou fout gaan”. De vuurwerkvoorlichting werd gegeven door een Haltmedewerker en een brandweerman.

3. Haarlem heeft besloten het zogenoemde Pluspakket van het Veiligheidsbureau van de Hulpverleningsdienst Kennemerland af te nemen. Leden van de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie hebben hierdoor een basistraining gevolgd in alle relevante werkprocessen rond rampenbestrijding. Tevens zijn er twee trainingen/oefeningen gehouden voor de Ondersteuningsgroep en twee trainingen voor de leden van het Coördinatiecentrum Gemeentelijke Diensten.

Wat is niet bereikt

De projectopdracht bluswatervoorzieningen is niet bestuurlijk vastgesteld; dit gebeurt in 2007. De opdracht is wel besproken met alle betrokken afdelingen (rekening houdend met de nieuwe organisatiestructuur van de gemeente) en met PWN.

Door de invoering van C2000 en het personeelsgebrek op de meldkamer heeft de implementatie van de uitrukprocedure vertraging opgelopen. Er wordt geprobeerd deze achterstand in te lopen. Hierbij zijn we sterk afhankelijk van de ontwikkelingen op de MBA (Meldkamer Brandweer & Ambulance).

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties Brandweer en rampenbestrijding			
I Aantal afgehandelde aanvragen bouwvergunningen	1.100	1.100	734
I Aantal verleende gebruiksvergunningen	75	75	73
I Aantal gecontroleerde gebruiksvergunningen	900	900	650
I Aantal milieuadviezen	25	25	2
I Aantal vergunningen evenementen	110	110	77
II Werkelijk aantal aanvalsplannen	30	30	10
II Werkelijk aantal bereikbaarheidskaarten	250	250	150
III Aantal (middel)grote branden **	10	10	12
III Aantal kleine en binnenbinnenbranden**	100	150	210
III Aantal schoorsteenbranden**	5	15	18
III Aantal loos alarm met uitruk***	1.000	900	900
III Aantal loos alarm zonder uitruk***	200	200	145
III Aantal buitenbranden	325	400	358
III Aantal hulpverlening	450	600	716
III Aantal bijstand- en hulpverleningen (aan collega-hulpdiensten en korpsen)	70	75	80
* Exclusief controles ter plaatse			
** De cijfers in de kolommen 2005 en 2006 zijn gemiddelden over 1995 t.m 2004			
*** Aanname op grond van ervaringscijfers			

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	24.742	23.299	23.107	24.685
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	14.558	13.206	13.176	13.989
Saldo exclusief mutaties reserves	10.184	10.093	9.931	10.696
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	10.184	10.093	9.931	10.696

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Niet begrote lasten voor inkoop afsluiten levensloopcontracten voor repressief personeel (cat.4)</u>	300 N
<i>Genoemde inkoop, ten behoeve van een aantal bezwarende functies binnen de repressieve dienst, is medio december 2006 bekend geworden. Eind november is in onderhandelingen tussen de VNG en de verzekeraar vast komen te staan dat reeds over het tweede half jaar van 2006 een bijdrage moest worden betaald.</i>	
<u>Afwikkeling Arbeidstijdenwet/Arbeidstijdenbesluit 2e halfjaar 2006 (cat.4)</u>	250 N
<i>Betreft een raming als gevolg van het bereikte akkoord tussen vakbonden en VNG inzake het terugbrengen de werkweek (urenomvang) voor repressief personeel naar aanleiding van Europese regelgeving.</i>	
<u>Doorbelasting binnen domein (cat.3)</u>	813 N
<i>Door een boekhoudtechnische doorbelasting binnen dit domein zijn zowel de lasten als baten met eenzelfde bedrag hoger uitgevallen.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	215 N
Per saldo nadeel op lasten	1.578 N
Baten	
<u>Doorbelasting binnen product/domein</u>	813 V
<i>Het betreft een boekhoudkundige correctie waardoor binnen dit domein zowel de lasten als baten met eenzelfde bedrag toenemen.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	
Per saldo voordeel op baten	813 V
Totaal per saldo	765 N

Programma 3: Zorgzame samenleving

Domein 3.1 Gezondheidszorg

Bestuurlijk verantwoordelijke: H. van der Molen

Kenmerken Haarlemse situatie

De Haarlemmer is in vergelijking tot andere stedelingen redelijk gezond. Haarlem kent ook van oudsher een goed voorzieningenniveau op het gebied van gezondheidszorg. Toch is er reden tot zorg. Er is een toenemend verschil in gezondheid tussen mensen met een lage versus een hoge sociaal-economische positie; de levensverwachting en het aantal gezonde levensjaren wijkt substantieel af. Haarlem kampt met een toenemende problematiek op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Het aantal daklozen en mensen met een psychiatrische achtergrond neemt toe en hun problematiek wordt complexer. Op het gebied van de openbare gezondheidszorg heeft de gemeente een aantal eigenstandige taken. Voor een belangrijk deel worden deze in regionaal verband uitgevoerd door de Hulpverlenings Dienst Kennemerland. De lokale gezondheidszorg is voor het grootste deel een zaak van de zorgverzekeraars en zorginstellingen. De gemeente heeft vanwege de algemene zorg voor haar inwoners wel een duidelijk belang in het op peil houden van een hoogwaardig en goed gespreid zorgaanbod, waaronder de ziekenhuis- en huisartsenzorg. Door haar positie als regisseur op andere het terrein van de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en de taken op het gebied van lokaal gezondheidsbeleid kan de gemeente een rol vervullen in het bevorderen van samenhang tussen de diverse aanbieders van zorg.

Beoogde maatschappelijke effecten

Het verbeteren van de gezondheidstoestand van Haarlemse inwoners door:

- Bij te dragen aan een adequaat, samenhangend voorzieningenniveau voor gezondheidszorg.
- Gezondheidsverschillen tussen lage en hoge inkomensgroepen (SEGV) te verkleinen.
- De gezondheid en het maatschappelijk functioneren van mensen van kwetsbare groepen (ouderen, allochtonen, lage inkomens, dak- en thuislozen, verslaafden) te bevorderen. In het kader van lokaal gezondheidsbeleid zullen in 2006 meer concrete en meetbare kengetallen worden ingevuld.
- Verbeteren van doorstroming in de maatschappelijke opvang.
- Vergroten van de capaciteit in de vrouwenopvang.
- Verbeteren van het bereik van de ambulante verslavingszorg.

Doelen

1. Nieuwe locaties voor de ontwikkeling van HOED-en en zo mogelijk multidisciplinaire gezondheidscentra zijn aangewezen. Speerpunten t.a.v. SEGZ zijn vastgesteld in een nota lokaal gezondheidsbeleid en worden uitgevoerd.
2. Er is een aantal ketens beschreven voor doelgroepen van de OGGZ (daklozen, verslaafden, verstandelijk en psychiatrisch gehandicapten) en de zorg is hierop ingericht en afgestemd.

Wat is bereikt in 2006

1. De notitie “Lokaal Gezondheidsbeleid” is eind 2006 vastgesteld. Binnen de activiteiten van de Hulpverlenings Dienst Kennemerland (HDK) wordt nu uitdrukkelijk aandacht besteed aan het terugdringen van gezondheidsverschillen.
2. De HDK voert nu de regie over de keten van voorzieningen via de Ketensamenwerkings-overeenkomst “Kwetsbare mensen met zorgmijndend gedrag in Zuid – Kennemerland”. In de keten van de verslavingszorg is in 2006 de gebruiksruijme voor drugsverslaafden in gebruik genomen.

Continuering heeft plaatsgevonden van de volgende projecten: Schakelstation, Registratiesysteem maatschappelijke opvang, Voorzieningen dag- en nachtopvang alsmede sociaal pension en Sociale teams.

In het kader van de regionale aanpak van huiselijk geweld is het Advies- en steunpunt huiselijk geweld (ASHG) per 1-1-2006 gestart bij de SMD Z-K/Stichting Kontext. De HDK heeft in 2006 taken overgedragen aan het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG).

Er is in 2006 een start gemaakt met een verbeterde regie op de voorzieningenketen rondom huiselijk geweld op basis van integraal lokaal beleid (Welzijn, Gezondheid, Veiligheid), met samenwerkingsafspraken tussen ASHG en Advies- en meldpunt Kindermishandeling, en met andere ketenpartners waaronder politie, maatschappelijk werk en Reclassering. Monitoring vindt plaats van prestaties en registraties van het ASHG en ketenpartners.

In 2006 is de Vrouwenopvang Haarlem gefuseerd met de Vrouwenopvang Amsterdam. Deze schaalvergroting brengt kwaliteitsverbetering en differentiatie in het aanbod.

Wat is niet bereikt

De gemiddelde verblijfsduur in de maatschappelijke opvang is eind 2006 met 1% in plaats van de beoogde 4% teruggebracht. De reden hiervan is dat er voor deze doelgroep onvoldoende woonruimte beschikbaar is om de bedoelde doorstroming te realiseren. In 2007 zal een notitie worden vastgesteld (Notitie Stedelijk Kompas) waarin verdere activiteiten aangegeven worden om voldoende mogelijkheden te creëren voor woonruimte voor deze doelgroep.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
- Aantal declarabele ritten	12.968	12.709	12.138
- Aantal ritten eerste hulp, geen vervoer	2.112	2.069	3.536
- Overige ritten: loze ritten en voorwaarde scheppende ritten	P.M.	P.M.	3.280
- Totaal aantal ritten declarabel / EHGV	15.080	14.778	18.954

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	12.541	12.787	13.149	13.734
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	8.801	9.028	9.230	9.912
Saldo exclusief mutaties reserves	3.740	3.759	3.919	3.822
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves			100	100
Saldo inclusief mutaties reserves	3.740	3.759	3.819	3.722

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Hogere afdracht aan de HDK (cat.2)</u>	696 N
<i>De hogere ontvangen bijdragen leiden automatisch tot hogere afdrachten aan de HDK.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	111 V
Per saldo nadeel op lasten	85 N
Baten	
<u>Hogere ontvangen bijdragen AHV</u>	696 V
<i>Het betreft hogere bijdragen van o.a. GHOR en ROC welke niet geraamd waren.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	14 N
Per saldo voordeel op baten	682 V
Totaal per saldo	97 V

Domein 3.2 Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten

Bestuurlijk verantwoordelijke: H. van der Molen

Kenmerken Haarlemse situatie

Toenemende extramuralisering en de krappe woningmarkt vergroten het beroep op gemeentelijke dienstverlening en integrale ontwikkeling van wonen, welzijn en zorg. Steeds meer ouderen en gehandicapten wonen steeds langer thuis. De implementatie van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning wordt in 2006 voorbereid. Deze wet legt de verantwoordelijkheid voor wonen, welzijn en zorg meer dan nu het geval is bij de gemeente neer.

De vraag naar voorzieningen op maat neemt toe. Er is behoefte aan versoepeling van regels, (aangepaste) woningen, zorg en zorgcoördinatie, adviesfunctie, ontwikkeling welzijnswerk, voorkeurslocaties voor voorzieningen en ouderenwoningen en in het algemeen aan vraagsturing. In de huidige situatie van met name de woningmarkt en ruimtegebrek is dit lastig te realiseren.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Het zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen van ouderen en gehandicapten.
- Komen tot een sluitende zorgketen door hierover afspraken met relevante partijen te maken.

Doelen

1. Zorgdragen voor een samenhangend stelsel van voorzieningen op het gebied van ouderen- en gehandicaptenbeleid.
2. Het verzorgen van de één-loket functie die informatie en advies over aanbod aan zorg- en dienstverlening voor ouderen en gehandicapten.
3. Ontwikkeling naar een (nog meer) klantgerichte organisatie op dit terrein.

Wat is bereikt in 2006

1. De inwerkingtreding van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is verschoven naar 1 januari 2007. In 2006 is op projectmatige basis de implementatie van de WMO voorbereid met het accent op de nieuwe taak: huishoudelijke zorg. Binnen de voorbereiding van de implementatie van de WMO is aandacht besteed aan het creëren van meer samenhang op het gebied van voorzieningen inzake ouderen- en gehandicaptenbeleid. Het beleidskader Sterke Schakels en het bijbehorende plan van aanpak heeft als leidraad gefungeerd.

Als onderdeel van de uitvoering van de Wet Voorzieningen Gehandicapten is in 2006 de aanbesteding hulpmiddelen afgerond. Dit heeft geleid tot een nieuw contract per 1 juni 2006.

2. De samenwerking met organisaties als Stichting MEE (ondersteuning en advisering aan mensen met een beperking) en het Steunpunt Mantelzorg is versterkt. Het steunpunt Mantelzorg is mee gaan draaien in Loket Haarlem. De stichting MEE heeft in 2006 meer uren inzet geleverd en participeert in de aan de loketten gelieerde zorgoverleggen met als doel samenhang te brengen in het zorgaanbod.

In het kader van “Vrijwillig Schakelen” is een project opgestart om een sociale kaart van de activiteiten van de vrijwilligersorganisaties in Haarlem te maken. Het project is in 2004 gestart en is in 2006 afgerond. In 2006 is een eenmalige subsidie verleend om een sociale kaart op gebied van vrijwilligerswerk samen te stellen. Deze informatie is bij de zorgloketten ingebed. De subsidie zal in 2007 worden verantwoord.

3. In de processen van de WVG is de hoogwaardige intake gerealiseerd. Dit betekent dat bij complexe aanvragen er een integrale beoordeling van de behoefte aan voorzieningen plaatsvindt.

Wat is niet bereikt

1. Er is besloten tot het heffen van eigen bijdragen op WVG-middelen. De implementatie van dit besluit is uitgesteld tot 1 juli 2007, omdat het Centraal Administratiekantoor nog niet in staat was de eigen bijdrage te innen.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Afgehandelde aanvragen vervoersvoorzieningen	2.145	1.600	2.080
Afgehandelde aanvragen rolstoelvoorzieningen	593	600	685
Afgehandelde aanvragen woonvoorzieningen	1.616	1.150	1.578
<u>Beheer cliëntenbestand</u>			
Mutaties	Ng	375	138
Regionale vervoersvergoeding	Ng	550	1.045
Inname voorzieningen		500	157
<u>Aanvragen parkeervoorzieningen:</u>			
Parkeerkaarten (nieuwe + verlenging)	761	900	926
Parkeerplaatsen	215	250	190
Bezwaarschriften WVG en GPK	95	100	89
Beroepschriften WVG	7	20	1

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	15.452	13.284	12.483	12.752
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	2.459	562	2.862	4.541
Saldo exclusief mutaties reserves	12.993	12.722	9.621	8.211
Toevoeging aan reserves			1.000	1.000
Onttrekking aan reserves	100		25	
Saldo inclusief mutaties reserves	12.893	12.722	10.596	9.211

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Extra dotatie aan voorziening BTW-collectief vervoer WVG (cat.4)</u>	245 N
<i>Er is een extra dotatie gedaan aan de betreffende voorziening in verband met BTW over de jaren 2001 en 2002, omdat er nog onzekerheid bestaat over de toekenning van deze BTW-posten door de belastinginspecteur.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	24 N
Per saldo nadeel op lasten	269 N
Baten	
<u>Retourontvangsten Thuiszorgwinkel</u>	348 V
<i>In de (bijgestelde) begroting was geen rekening meer gehouden met de retourontvangsten van de thuiszorgwinkel t/m april 2006.</i>	
<u>Bijdrage AWBZ/Tbag</u>	111 V
<i>De bijdrage van de AWBZ/Tbag was niet geraamd.</i>	
<u>Extra opbrengst verkoop WVG-hulpmiddelen</u>	1.100 V
<i>De extra opbrengst is gebaseerd op een inschatting van de instelling die voor verkoop van de WVG-hulpmiddelen zorg draagt.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	120 V
Per saldo voordeel op baten	1.679 V
Totaal per saldo	1.410 V
Onttrekking aan reserves: lager dan begroot	25 N
<i>Onttrekking in kader verbouwing van zorgloketten in Noord en Schalkwijk is niet uitgevoerd.</i>	
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves	1.385 V

Programma 4: Maatschappelijke ontwikkeling

Domein 4.1 Onderwijs en welzijn 0-12 jaar en integraal jeugdbeleid

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

In Haarlem wonen bijna 21.000 kinderen tot 12 jaar. In het algemeen groeien zij op zonder specifieke problemen. Een deel van hen komt echter op achterstand te staan en loopt die niet makkelijk in. Zo wordt men in de voorschoolse voorzieningen en in het basisonderwijs geconfronteerd met taal- en leerachterstanden en met psychosociale problematiek. Veel van deze kinderen komen uit gezinnen die moeite hebben hun plaats in de samenleving te vinden. Nog onvoldoende kinderen die dat nodig hebben profiteren van de mogelijkheden van de Haarlemse jeugdvoorzieningen.

Beoogde maatschappelijke effecten

Ontplooiingskansen voor alle kinderen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen aansluitend bij hun eigen mogelijkheden. Het voorkomen/opheffen van achterstanden.

Doelen

1. Stijging kindplaatsen van 1.739 (24%) naar 1.939 (27%) en de bezettingsgraad naschoolse opvang van 85% naar 90%.
2. Toename deelname kinderen met taal- en ontwikkelingsachterstanden aan programma's Voor – en Vroegschoolse Educatie (2 tot 6 j.). In groep 3 van de basisschool heeft 75% van de kinderen deelgenomen aan VVE (562 kinderen). Als gevolg van veranderend rijksbeleid is de doelstelling van 75% niet meer haalbaar en is deze bijgesteld tot 1 augustus 2006 naar 50%. Dit bijgestelde percentage komt overeen met de G.O.A.-rijksdoelstelling tot 1 augustus 2006. Concreet houdt dit in dat 50% van alle doelgroepkinderen tussen 2,5 jaar en 7 jaar deelneemt aan Vroeg en Voorschoolse Educatie.
N.B.: Vanaf 1 augustus 2006 geldt een aanpassing met betrekking tot de prestatie-indicator in verband met Wet Onderwijsachterstanden. Hierover is overeenstemming met de rijksoverheid bereikt. Een raadsvoorstel wordt in 2007 voorgelegd.
3. Het Haarlemse onderwijs vindt plaats in goed onderhouden en veilige gebouwen. Werkplek voor de leerkracht zal onlosmakelijk onderdeel zijn van het integraal huisvestingsplan.
4. Het aantal allochtone leerlingen met een HAVO/VWO –advies stijgt met 4%. Het onderwijsondersteunend gedrag van ouders is toegenomen.
5. Het Brede Schoolconcept verder verbreden en uitbreiden in Haarlem.
6. In 2006 hebben 50% van alle basisscholen een lespakket over sociaal-emotionele ontwikkeling ingevoerd.
7. Realiseren van een samenhangende zorgstructuur voor 0-12 jarigen.

Wat is bereikt in 2006

1. Aantal kindplaatsen: Als uitvoering van het integraal jeugdbeleid zijn beleidsinitiatieven genomen om de aansluiting tussen de kinderopvang en peuterspeelzalen te verbeteren en aandacht te besteden aan de vergroting van mogelijkheden voor deelname van kinderen met een speciaal medische achtergrond. Gerealiseerd is de opvang voor deze doelgroep in combinatie met S.B.O.-school De Trapeze.
2. Voor- en vroegschoolse educatie: Om de doelstellingen van Voor- en Vroegschoolse Educatie te realiseren is het aantal koppels van peuterspeelzalen en onderbouwgroepen van het primair onderwijs uitgebreid van 14 naar 16 en is de deelname van het aantal doelgroepkinderen van 575 gehaald.

3. Huisvesting: In overleg met schoolbesturen zijn de voorbereidingen om te komen tot vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs afgerond. De spreiding van voorzieningen voor leerlingen en leerkrachten is hier onderdeel van evenals de verbetering van de leer- en werkomstandigheden.

Ter uitvoering van de toezegging bij motie 70 van de Kadernota 2006 hebben de schoolbesturen van primair onderwijs informatie aangedragen voor de inventarisatie van achterstallig onderhoud. Mede op basis daarvan heeft de raad bij de verdeling van de middelen voor achterstallig onderhoud van sport- en onderwijsgebouwen extra budget beschikbaar gesteld.

4. Onderwijsachterstanden: De G.O.A./VVE-programma's en schakelvoorzieningen zijn in 2006 gecontinueerd en vanaf 1-8-2006 opgegaan in het Onderwijs-Achterstanden-Beleid (OAB). Op grond hiervan is de opvangklas neveninstromers voor anderstalige leerlingen in het primair onderwijs voortgezet en zijn plannen vastgesteld voor een aangepaste opzet voor de Ta(a)lent/kopklas. De Internationale Schakelklas, een opvangklas in het voortgezet onderwijs, is eveneens in een vernieuwde vorm gecontinueerd. Wettelijk valt dit qua financiering echter niet meer onder het OAB. Hiervoor is een andere rijksregeling ontworpen. Besluitvorming over de inrichting van een "Ta(a)lentklas" verbonden aan het Teylercollege is afgerond en de werving van leerlingen is gestart. Deze klas is bedoeld voor zowel allochtone als autochtone leerlingen met een HAVO/VWO-advies bij wie sprake is van taalachterstand. Deze aanpak draagt bij aan het kunnen realiseren van de ambitie om de instroom van het aantal allochtone leerlingen met 4% te laten stijgen in HAVO/VWO. Thans blijft het percentage op 2%.
5. Brede Scholen: Op acht locaties, waarbinnen in Haarlem-Oost vier scholen zijn betrokken, zijn Brede Scholen actief. Het Haarlems Coördinatieteam Jeugd heeft een door de stuurgroep Jeugdbeleid goedgekeurd werkplan uitgevoerd en is over de periode 2005-2006 geëvalueerd. Zowel het Bestuurlijk Overleg Jeugdbeleid als College en Raad hebben ingestemd met de conclusies en de vervolgoedracht.
6. Sociale competenties: Het Haarlems Coördinatieteam Jeugd heeft in samenwerking met alle schoolbesturen voor primair onderwijs en de Gemeente Haarlem een methodiek ontwikkeld voor lessen in sociale competenties. De schoolbesturen nemen zelf een besluit of deze methodiek ingevoerd wordt.
7. Samenhangende zorgstructuur: In december 2006 hebben wij ingestemd met de voortgangsnotitie 'Kiezen voor Jeugd' en hierdoor is vastgesteld dat de actiepunten voor 2006 gerealiseerd zijn en tevens welke actiepunten voor 2007 zijn bepaald. Deze systematiek keert jaarlijks terug. De uitvoering van de impulsregeling 'opvoed- en gezinsondersteuning' is eind 2006 gestopt. De verantwoording is in het eerste kwartaal van 2007 beschikbaar. Dan kan bepaald worden in hoeverre de doelstellingen gerealiseerd zijn.

Samen met de drie schoolbesturen voor primair onderwijs, GGD/Jeugdgezondheidszorg en Context hebben we de continuïteit van het project 'Voorkomend opvoeden' gewaarborgd en gefinancierd voor de periode 1-1-2007 t/m 1-8-2007. Hiermee is uitvoering gegeven aan de op 5 maart 2005 ingediende motie.

De besturen van de speeltuinorganisaties die onder de Stadsdeelorganisatie Radius vielen, hebben allen besloten zelfstandig verder te willen gaan. De uitvoering van dit besluit is binnenkort afgerond, waarmee invulling is gegeven aan motie nr. 4, ingediend bij de kadernota 2006.

Wat is niet bereikt

5. Brede School: De nieuwbouw Brede-School-Meerwijk is vertraagd waardoor de oplevering niet in 2006 plaats heeft gevonden.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	529	495	657	538
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	33	34	34	34
Saldo exclusief mutaties reserves	496	461	623	504
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	496	461	623	504

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	119 V
Per saldo voordeel op lasten	119 V
Baten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	0
Per saldo op baten	0
Totaal per saldo	119 V

De financiën op dit onderdeel voor zover deze betrekking hebben op jongeren van 0 – 12 jaar, zijn ondergebracht bij domein 4.2, dit omdat een scheiding tussen m.n. de ondersteunende activiteiten op deze verschillende onderdelen moeilijk is te maken. Dat betekent dat de hierboven opgenomen kosten en opbrengsten alleen betrekking hebben op het integraal lokaal welzijnsbeleid voor jongeren.

Domein 4.2 Jongeren van 12-24 jaar

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

In Haarlem wonen circa 18.500 jongeren van 12-24 jaar. Ongeveer 1.000 jongeren zijn niet in het bezit van een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt (5,6%); de nettoschooluitval is 500 per jaar. In deze leeftijdsgroep heeft 67% betaald werk. Van de leeftijdsgroep 12 tot en met 17 jaar (plm. 8.700) minderjarige inwoners bedraagt het aantal verdachten ongeveer 250 (in relatie tot domein 2.1).

Beoogde maatschappelijke effecten

Het voorkomen en opheffen van achterstanden binnen de drie leefmilieus gezin, school en samenleving. Het bieden van maximale ontplooiingskansen voor alle Haarlemse jongeren.

Doelen

1. Voortijdig schoolverlaten daalt met 30% (rijksnorm). Niet halen van startkwalificatie daalt met 10%. Aantal allochtone leerlingen in HAVO/VWO stijgt met 4%. Afname aantal minderjarige verdachten (zie domein 2.1).
2. Voor Haarlemse jongeren is vanaf 2004 een laagdrempelig en toegankelijk netwerk van jeugd-, jongeren- en sportactiviteiten gerealiseerd.
3. Het terugdringen van het aantal zwerfjongeren.

Wat is bereikt in 2006

1. Schoolverlaters: In 2006 zijn 103 schoolverlaters herplaatst met als inzet het behalen van een startkwalificatie. 126 jongeren zijn herplaatst naar werk of een opvangvoorziening. Een deel hiervan volgt gerichte bedrijfsopleidingen.

Een centraal meld- en registratiepunt leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) in de vorm van het bureau Centrale Administratie RMC en Leerplicht (CAREL) is gerealiseerd. Alle scholen in Haarlem en de regio is een informatiebijeenkomst aangeboden.

In mei 2006 is het jongerenloket van start gegaan. Dit is erop gericht om schoolverlaters te bemiddelen voor het vinden van een baan of een combinatie van scholing en werk. Partners hierin zijn: Centrum voor Werk en Inkomen, NOVA-college, schoolbesturen van de VMBO-scholen, MKB en de gemeente Haarlem.

2. Laagdrempelig netwerk: De Buurt-Onderwijs-Sport-activiteiten (BOS) in Schalkwijk en Haarlem-Oost zijn in uitvoering. De aanvragen voor de stadsdelen Centrum, Zuid en Noord zijn gehonoreerd en de uitvoering is in voorbereiding. De Stichting Sport Support draagt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering.

De jongerenwebsite 'Haarlem2be.nl' is in de lucht en in samenwerking met studenten van de Hogeschool In-Holland en met advisering en participatie van jongeren verbeterd en uitgebreid.

3. Zwerfjongeren: De provincie heeft actief deelgenomen aan de voorbereiding van plannen rond doorstroomvoorzieningen van onder meer zwerfjongeren (werkhoeven/kamers-met-kansen). Woningcorporaties hebben een woning beschikbaar gesteld en tezamen met Stichting Spaarnezicht zal het project Kamers-met-Kansen worden gerealiseerd. De provincie is gevraagd een financiële bijdrage te leveren. De financiële bijdrage van de provincie voor trainingsfaciliteiten en dagbestedingsarrangementen is gecontinueerd.

Via het Jeugd Interventie Team (J.I.T.), Pension Spaarnezicht, Opvoedwinkel, Mobiele Teams etc. is uitvoering gegeven aan de handhaving en verbetering van de kwaliteit van het gemeentelijke preventieaanbod. In de platform Jeugdbeleid is de samenwerking tussen de diverse organisaties en de gemeente geïntensiveerd.

Wat is niet bereikt

3. Sluitende registratie: De samenwerking om te komen tot een sluitende registratie in het kader van het convenant Overlegplatform Geestelijke Gezondheidszorg Z-Kennemerland is verbeterd, maar heeft nog niet geleid tot de beoogde sluitende registratie. In het platform werken alle instellingen op het terrein van de Geestelijke Gezondheidszorg in de regio Z-Kennemerland samen.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Aantal leerlingen op Haarlemse scholen voor openbaar onderwijs	5.489	5.200	5.547
Aantal leerlingen op Haarlemse scholen voor Speciaal Onderwijs	389	418	332
Aantal leerlingen op zgn REC-4 scholen	603	808	879
Aantal leerlingen op Haarlemse scholen voor openbaar voortgezet onderwijs	4.822	5.670	4.704
Aantal leerlingen dat door de onderwijsbegeleidingsdienst bediend wordt:			
- Primair onderwijs	12.845	12.319	12.441
- Primair onderwijs vrije scholen	473	445	504
- Voortgezet speciaal onderwijs	345	409	407
- Voortgezet onderwijs	10.488	10.440	11.114
Leerlingenvervoer, aantal vervoerde leerlingen:			
- Binnen Haarlem	474	150	396
- Buiten Haarlem	86	150	93

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	98.688	88.878	82.473	92.558
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	72.825	64.330	56.522	65.487
Saldo exclusief mutaties reserves	25.863	24.548	25.951	27.071
Toevoeging aan reserves	182			401
Onttrekking aan reserves	797		39	2.146
Saldo inclusief mutaties reserves	25.248	24.548	25.912	25.326

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Kinderopvangbeleid: vrijval voorziening (cat.1)</u>	249 V
<i>De gemeente Haarlem heeft in 2006 de rechtbankprocedure inzake korting subsidie 2004 kinderopvangverblijf gewonnen. Genoemd bedrag was in de rekening 2004 opgenomen als voorziening en valt door de uitspraak nu vrij.</i>	
<u>Kinderopvangbeleid: onderbesteding (cat.1)</u>	107 V
<i>Door wijziging wetgeving in 2004 is het beleid geen gemeentelijke taak meer. Alleen de inspecties dienen door de gemeente te worden uitgevoerd.</i>	
<u>Onderwijs algemeen: resultaat voorgaande boekjaren (cat.1)</u>	251 V
<i>In 2006 heeft een opschoning van balansposten plaatsgevonden en zijn diverse voorzieningen en verplichtingen vrijgevallen, per saldo een incidentele verlaging van de lasten.</i>	
<u>Procesondersteunende voorzieningen:</u>	
* Vrijval OAV 2005, niet meer van toepassing (cat.1)	120 V
* Dotatie aan voorziening decentralisatie (conform bestaand beleid) (cat.4)	400 N
* Leerlingenvervoer: Na advisering van de cie Samenleving is de bestaande regeling niet aangepast, waardoor meer leerlingen dan begroot gebruik hebben gemaakt van het vervoer. (cat.4)	208 N
* St. Drielanden: minder beschikt door lagere rijksbijdrage (cat.1)	223 V
* Paramedici: minder logopedie en vrijval 2005 (cat.1)	177 V
* Onderwijs schoolgaande asielzoekers: afkoop schulden en vorderingen (cat.4)	125 N
* OALT: dotatie risicovoorziening ter afdekking risico's bij afwikkeling (cat.3)	200 N
* Leerplichtfunctie (RMC): meer beschikt door hogere rijksbijdrage (cat.2)	188 N
<u>Bestuurscommissies Openbaar Onderwijs (cat.4)</u>	10.474 N
<i>Het totaal van lasten en baten levert feitelijk een saldo op van 145 nadelig op. Door een onttrekking uit de reserves van onderwijs ter grootte van 2.475 in relatie tot een reeds eerder gedane toevoeging van 2.330 komt het resultaat na bestemming budgettair neutraal (nihil) uit. De bestuurscommissies brengen zelfstandig verslag uit.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	383 V
Per saldo nadeel op lasten	10.085 N
Baten	
<u>Onderwijs algemeen: lagere toerekening afdelingsoverhead aan producten</u>	251 N
<i>In 2006 heeft een opschoning van balansposten plaatsgevonden en zijn diverse voorzieningen en verplichtingen vrijgevallen. Per saldo betekent dit een incidentele verlaging van de lasten, waardoor ook de doorberekening aan producten lager uitvalt.</i>	
<u>Procesondersteunende voorzieningen:</u>	
* Leerlingenvervoer: vrijval stimulegeling zwembaden ten gunste van leerlingenvervoer	106 V
* St. Drielanden: lagere rijksbijdrage (zie ook lasten)	205 N
* Leerplichtfunctie (RMC): hogere rijksbijdrage (zie ook lasten)	188 V
<u>Bestuurscommissies Openbaar Onderwijs</u>	8.768 V
<i>Zie de toelichting onder lasten.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	359 V
Per saldo voordeel op baten	8.965 V
Totaal per saldo	1.120 N

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Toevoeging aan reserves: hoger dan begroot (cat.4) <i>Zie de toelichting onder lasten.</i>	401 N
Onttrekking aan reserves: hoger dan begroot (cat.4) <i>Zie de toelichting onder lasten.</i>	2.107 V
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves	586 V

Domein 4.3 Onderwijs en welzijn (volwassenen)

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

In de Haarlemse samenleving wonen mensen die erbij horen en meedoen en mensen die aan de zijlijn staan. Die tweedeling maakt maatschappelijke verbanden kwetsbaar. Groepen kunnen zich van elkaar afkeren of in zichzelf gekeerd raken. Sommige buurten bevinden zich in een kwetsbare positie en dreigen verder af te glijden. Aan de andere kant staat Haarlem bekend om zijn aantrekkelijke, veilige en leefbare woonklimaat. Verschillende bevolkingsgroepen leven doorgaans plezierig naast en met elkaar. Het is zaak dat zo te houden. Ontmoeten is daarbij de leidraad. De buurten moeten plaatsen blijven of worden waar mensen van verschillende culturen en sociaal-economische achtergronden elkaar respecteren, ontmoeten en rekening houden met elkaar. Mensen die in een kwetsbare positie zitten, verdienen gerichte ondersteuning.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Maximale ontplooiingskansen voor alle volwassen Haarlemmers.
- Optimale voorwaarden voor maatschappelijke deelname van alle volwassen Haarlemmers.

Doelen

1. Het kengetal 'sociale kwaliteit van de woonomgeving' is gestegen van 6.1 naar 6.3.
2. Versterking van de informele sociale infrastructuur en in het bijzonder het zelforganiserend vermogen van Haarlemmers.
3. Gerichte versterking van de formele sociale infrastructuur (voorzieningen) in het bijzonder in kwetsbare buurten.
4. Het inkopen van scholingsaanbod voor (jong)volwassenen voor specifieke doelgroepen (analfabeten, ex-psychiatrische cliënten, jongeren, lichtverstandelijk gehandicapten, herintredende vrouwen, inburgeraars en ouderen (65+)) (nota Volwasseneneducatie Zuid-Kennemerland).
5. Het inkopen van scholingsaanbod VAVO (Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs).

Wat is bereikt in 2006

1. (t/m 3.) In relatie tot activiteiten binnen de programma's 2 Veilige samenleving en 5 Wonen wordt middels de activiteiten van Stadsdeelorganisatie's (SDO) bijgedragen aan verbetering van de sociale kwaliteit van de woonomgeving. Door een meer integrale aanpak voeren SDO's ook activiteiten uit die aansluiten op programma 2 (jongerenwerk) en het programma 5 (ondersteuning bewonersgroepen) wijkraden en versterking van contacten tussen groepen.

De zogenoemde Impuls-werkwijze wordt volledig geïmplementeerd door de SDO's.

Impulsmethode is nu onderdeel van leefbaarheidsplatformen onder beheer van stadsdeelregisseurs. SDO's zijn deelnemer aan die platforms.

De werkwijze van stadsdeelregisseurs heeft in 2006 bijgedragen aan een beter welbevinden van burgers in de wijken door een snelle en adequate afhandeling van klachten en verbeteracties.

De uitgangspunten van de Heroriëntatie Welzijnswerk zijn geïmplementeerd in de prestatieplannen van de SDO's.

4. (en 5.) Door realisatie van de inkoop van het scholingsaanbod voor genoemde doelgroepen is bijgedragen aan het verkleinen van onderwijsachterstanden.

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestatieafspraken OPH (GSB III)			
Het aanbieden van educatieve voorzieningen voor volwassenen			
Aantal nieuwkomers die een inburgeringstraject ontvangen		184	193
Aantal oudkomers die een inburgeringstraject ontvangen		160	182

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	8.982	8.340	8.866	8.846
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	6.890	6.448	6.644	6.707
Saldo exclusief mutaties reserves	2.092	1.892	2.222	2.139
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	2.092	1.892	2.222	2.139

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	20 V
Per saldo voordeel op lasten	20 V
Baten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	63 V
Per saldo voordeel op baten	63 V
Totaal per saldo	83 V

Domein 4.4 Zorg voor asielzoekers / minderheden

Bestuurlijk verantwoordelijke: H. van der Molen

Kenmerken Haarlemse situatie

De Haarlemse samenleving is de afgelopen jaren steeds meer multi-etnisch van samenstelling geworden. Ongeveer tweeëntwintig procent van de bevolking is van allochtone afkomst, waarvan ruim eenderde afkomstig uit westerse landen. De verwachting is dat het aantal allochtonen in Haarlem de komende jaren verder zal toenemen. Allochtone Haarlemmers wonen relatief meer in de stadsdelen Schalkwijk en Haarlem-Oost. Vanuit de allochtone bevolking zijn vele eigen (zelf)organisaties actief. Jaarlijks vestigen circa 400 nieuwkomers zich in Haarlem, waaronder 50 nieuwkomers met een asielachtergrond. Naast deze groep wonen er in Haarlem circa 8.000 oudkomers. Het gaat hier om mensen die al geruime tijd in Haarlem wonen, waarvan een gedeelte onvoldoende is geïntegreerd in de samenleving. Daarnaast is er een groep vluchtelingen die, in afwachting van of gedurende hun asielprocedure, in Haarlem verblijft.

Gezien de aard van het beleidsveld heeft het domein een gemeentebrede reikwijdte.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Positieve relatie tussen verschillende culturele Haarlemse bevolkingsgroepen.
- Een betere maatschappelijke positie van allochtone Haarlemmers.

Doelen

1. Met andere gemeenten werken aan een acceptabele oplossing voor uitgeprocedeerde asielzoekers.
2. Haarlemmers waarderen de culturele diversiteit in de stad overwegend positief. Verschillen in maatschappelijke positie van allochtonen t.o.v. autochtonen (inkomen, opleiding) zijn verkleind.
3. Alle nieuwkomers nemen deel aan de inburgering en stromen door naar vervolgvacatures waaronder sociale activering, het aanbod van het wijkgericht welzijnswerk of duale trajecten. 160 oudkomers per jaar nemen deel aan duale trajecten.

Wat is bereikt in 2006

1. Uitgeprocedeerde asielzoekers: Ook in 2006 hebben wij de noodopvang door Stem in de Stad aan asielzoekers financieel ondersteund. In 2006 is opvang geboden aan 51 personen (alleenstaanden en gezinnen; in totaal 31 dossiers). Betreffende personen waren nog in een procedure of werkten inmiddels aan terugkeer. Sinds de start in 2003 is de noodopvang jaarlijks geëvalueerd. Ook in 2006 moest geconcludeerd worden dat de noodopvang in Haarlem in een duidelijke behoefte voorziet en dat –gezien de ontwikkelingen op rijksniveau – de noodzaak tot noodopvang vooralsnog blijft bestaan. Wij blijven daarom het initiatief ondersteunen.

Daarnaast volgden wij nauwlettend het rijksbeleid inzake uitgeprocedeerde asielzoekers. Knelpunten en schrijnende situaties signaleerden en meldden wij actief aan de Minister. In 2006 hebben wij dat gedaan voor een algemeen pardon voor asielzoekers van de oude vreemdelingenwet en tegen de beëindiging van het leefgeld 18+ alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMA's).

In het laatste kwartaal 2006 is een initiatief gestart voor een project voor deze AMA's. Het project beoogt begeleiding bij terugkeer naar het land van herkomst, het voorkomen en bestrijden van illegaliteit en het bieden van een toekomstperspectief. Het project wordt een samenwerking van enkele gemeenten in Noord-holland, waar AMA's zijn geconcentreerd. Haarlem en Alkmaar hebben al te kennen gegeven te willen participeren in het project.

2. Culturele diversiteit: In het kader van de agenda Dialoog en Binding zijn in 2006 door diverse organisaties in de stad activiteiten georganiseerd, zoals:
 - De organisatie van wijkfestivals.
 - De organisatie door de Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad (SAMS) van een werkconferentie over Dialoog en Binding en het aanbieden van een advies, een jongerenfeest in het Patronaat en een fotowedstrijd.

- De start van een project Religie in de Lokale Samenleving door het oecumenisch centrum Stem in de Stad.
- De organisatie van dialoogtafels verspreid over de stad door het Anti Discriminatie Bureau.
- In de gemeentelijke omnibusenquête zijn vragen gesteld waarmee de meningen van allochtone en autochtone Haarlemmers over het samenleven van verschillende culturen in één stad geïnventariseerd zijn.

3. Nieuwkomers: Het aantal nieuwkomers dat zich in 2006 in Haarlem heeft gevestigd, is hoger dan door het rijk was ingeschat, namelijk 190 nieuwkomers. Alle nieuwkomers hebben een inburgeringstraject op basis van de Wet Inburgering Nieuwkomers aangeboden gekregen.

Met inzet van oudkomersgelden is aan 160 oudkomers een inburgeringstraject aangeboden, aangezien hier behoefte aan was bij de gemotiveerde doelgroep. Daarnaast hebben oudkomers met inzet van educatiegelden (vervolg)trajecten gevolgd en afgerond.

Hoeveel nieuwkomers en oudkomers uiteindelijk exact hun inburgeringstraject afronden, wordt pas duidelijk in 2007, gezien de doorloop van een aantal trajecten in 2007.

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Inburgering</u>			
- Aanmelding nieuwkomers	209	300	210
- Aanmelden oudkomers	211	160	182
- Inburgeringscontracten	184	225	193

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	2.466	1.958	1.923	2.077
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	1.495	1.090	940	1.299
Saldo exclusief mutaties reserves	971	868	983	778
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	971	868	983	778

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Lagere personeelskosten (cat.1)</u>	255 V
<i>Door de sterke terugloop van cliënten is minder personeel nodig. In de loop van 2006 is een deel van het personeel reeds elders in de organisatie geplaatst.</i>	
<u>Voorschot Kinderopvang t.l.v. Agenda van de toekomst (cat.2)</u>	110 N
<i>Betreft het aandeel voorschotten belasting voor cliënten conform het schrijven van 23-01-2006.</i>	
<u>Afrekening SVH/hogere subsidie SVH (cat.3)</u>	199 N
<i>Betreft de afrekening met SVH over 2004 (115) en een hoger subsidie(voorschot) voor met name salarissen (67).</i>	
<u>Belastingdienst voorschot cliënten GON (cat.4)</u>	110 N
<i>Betreffen geoormerkte gelden in afwachting van definitieve vaststelling.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	10 V
Per saldo nadeel op lasten	154 N
Baten	
<u>Onttrekkingen uit voorzieningen</u>	227 V
<i>Ter dekking van diverse afrekeningen (zoals SVH) zijn onttrekkingen gedaan uit hiervoor gevormde voorzieningen.</i>	
<u>Lagere ontvangsten van Rijk</u>	190 N
<i>De lagere ontvangsten van het Rijk worden veroorzaakt door de sterke terugloop van het aantal cliënten.</i>	
<u>Voorlopige afrekeningen VVTV 2006</u>	120 V
<i>Betreft de voorlopige afrekening van de VVTV over 2006, ZZA en diverse aflossingen.</i>	
<u>Dekking Kinderopvang t.l.v. Agenda van de toekomst</u>	140 V
<i>Betreft aanwending voorziening in verband met hogere lasten (zie toelichting lasten).</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	62 V
Per saldo voordeel op baten	359 V
Totaal per saldo	205 V

Domein 4.5 Sport

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

Ruim 70.000 Haarlemmers sporten regelmatig. De nadruk ligt hierbij op de breedtesport. Bij topsport is –benevens aspecten als imago en economie – de wisselwerking met breedtesport van belang. In verband hiermee wil het college lokaal topsportbeleid ontwikkelen. Er is een achterstand in het onderhoud van sportaccommodaties. Mede in verband hiermee zal een aantal sportaccommodaties gerenoveerd c.q. heringericht moeten worden.

Het beleid in Haarlem is vastgelegd in:

- de door de gemeenteraad vastgestelde sportnota 'Ruimte voor de Sport' (maart 2002);
- het door het Instituut voor Sportaccommodaties (ISA) onder verantwoordelijkheid van het NOC*NSF opgestelde rapport inzake buitensportaccommodaties;
- het onderzoek naar efficiënt(er) gebruik van gymnastieklokalen;
- de geactualiseerde nota Sport en Veiligheid.

Beoogde maatschappelijke effecten

Het inzetten van 'sport als middel' om aanvullende bijdragen te leveren aan sociaal-maatschappelijke cohesie en op de beleidsterreinen als Volksgezondheid (regelmatig en verantwoord bewegen door jongeren en ouderen), Jeugd- en Jongerenwerk (ontwikkeling, ontplooiing en educatie) en Integratie (overbrugging van culturele verschillen).

Doelen

1. Aanpassing accommodaties aan eigentijdse behoeften en/of eisen.
2. Efficiënter gebruik gymnastieklokalen moet leiden tot daling van de exploitatiekosten, met behoud van kwaliteit.
3. Integrale methoden ontwikkelen om de jeugd bij de sport te betrekken.
4. Het aantal topsportevenementen (2) blijft tenminste gelijk.
5. Op 2 sportcomplexen is functiemenging ter hand genomen.
6. Het gebruik van energiezuinige accommodaties wordt gestimuleerd.
7. Afstemming sportontwikkeling en beheer in de regio.
8. Bijdragen aan duurzame samenleving Mutare.

Wat is bereikt in 2006

1. Accommodaties: Het sportcomplex Noordschalkwijkkerweg is in uitvoering en één kunstgrasveld is reeds aangelegd. Met de uitvoering van het plan Herstructurering Pim Muliersportpark is begonnen. Zwembad De Houtvaart is weer in gebruik en de overkapping van de kunstijsbaan is gerealiseerd. De herinrichtingsplannen voor de sportcomplexen Eindhovenout en Badmintonpad zijn opgestart.
2. Exploitatiekosten: In het kader van de heroverweging beheer en exploitatie van de gymnastieklokalen heeft in 2006 een onderzoek plaatsgevonden. Dit heeft vooralsnog niet tot besluitvorming geleid.
3. Jeugd en sport: De prestatieplannen van de Stichting Sport Support Kennemerland en het regulier Jeugdwerk voorzien in genoemde integrale methode-ontwikkeling. Door scholen en verenigingen zijn in dit verband reeds diverse activiteiten ontplooid.
Met het BOS (Buurt, Onderwijs en Sport)-project wordt de jeugd extra bij sportbeoefening betrokken. In Oost en Schalkwijk zijn sportprojecten aangeboden aan de jeugd vanaf 4 jaar in samenwerking met scholen, sportverenigingen en buurtorganisaties. Doel is meer jongeren aan het sporten te krijgen, de gezondheid van de jeugd te vergroten en de buurt veiliger te maken.
4. Topsportevenementen: De Haarlemse Honkbalweek en de Haarlemse Basketbalweek hebben plaatsgevonden in 2006.

5. Functiemenging sportcomplexen: Met de herinrichting van het Pim Muliersportpark is begonnen. De aanbesteding is mislukt, maar een deel van de voorbereidende werkzaamheden wordt voortgezet.
Ter voorbereiding op de herinrichting van het Sportcomplex Badmintonpad zijn oriënterende gesprekken gevoerd en haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd.
6. Energiezuinige accommodaties: Alle gerenoveerde/gemoderniseerde sportaccommodaties zijn uitgerust met energiezuinige installaties/voorzieningen. Bij de renovatie/modernisering van de Houtvaart zijn velerlei energiezuinige technieken toegepast.
7. Sportontwikkeling in de regio: Met betrekking tot afstemming sportontwikkeling en beheer in de regio is het desbetreffende onderzoek afgerond en geëvalueerd. Dit betreft een regionaal onderzoek naar de sporttrends en behoefte aan sportaccommodaties. Hiermee wordt bewerkstelligd dat bij het realiseren van nieuwe sportaccommodaties afstemming tussen de verschillende gemeenten plaatsvindt uit het oogpunt van efficiënte en effectieve middelenbesteding.
8. Mutare: De ondersteuning van sportstimuleringsprojecten in Mutare is gecontinueerd.

Wat is niet bereikt

1. Accommodaties: Het aangekondigde Behoeftenonderzoek binnensportaccommodaties heeft niet plaatsgevonden. Zowel een gebrek aan ambtelijke capaciteit als onvoldoende overtuiging bij andere gemeenten van het nut van het onderzoek waren daar debet aan.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Sportstimulering</u>			
Aantal evenementen	10	11	11
Aantal activiteiten naar soort	12	10	12
Aantal deelnemers	18.500	18.000	20.800
a. Evenementen	11.000	11.000	13.600
b. Schoolsport	7.500	7.000	7.200
Aantal jeugdsportpassen	3.500	3.200	3.400
Aantal clinics	80		105
Aantal schoolsportevenementen	17	13	15
<u>Het beheer van gemeentelijke binnenaccommodaties</u>			
Werkelijk gebruikte uren hallen	3.653	5.700	3.779
Werkelijk gebruikte uren gymnastieklokalen	19.770	23.000	20.474
<u>De zorg voor gemeentelijke zwemaccommodaties</u>			
Aantal bezoekers Boerhaavebad	255.103	290.000	238.400
Aantal bezoekers Planeet	228.146	239.000	217.100
Aantal bezoekers Houtvaart	-	30.000	57.400
Totaal:	483.249	559.000	512.900
<u>De zorg voor niet-gemeentelijke sportaccommodaties</u>			
Aantal bezoekers kunstijsbaan – recreanten	180.000	190.000	190.000
Aantal bezoekers kunstijsbaan – KNSB	60.000	57.000	57.000

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Kengetallen			
<u>Het beheer van gemeentelijke binnenaccommodaties</u>			
Bezettingspercentages (excl. onderwijs):			
- Spaarnehal	29 %	37 %	32 %
- Beyneshal	25 %	37 %	23 %
- Kennemer Sportcenter avondgebruik	27 %	39 %	32 %
- Gymnastieklokalen (cat 1, 2 en 3)	31 %	35 %	31 %

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	12.199	12.193	12.973	12.997
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	4.390	4.411	4.448	4.497
Saldo exclusief mutaties reserves	7.809	7.782	8.525	8.500
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves			236	237
Saldo inclusief mutaties reserves	7.809	7.782	8.289	8.263

Toelichting

		Bedragen x € 1.000
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging		Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		24 N
Per saldo nadeel op lasten		24 N
Baten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		49 V
Per saldo voordeel op baten		49 V
Totaal per saldo		25 V
Onttrekking aan reserves: hoger dan begroot		1 V
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves		26 V

Domein 4.6 Recreatie

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

Haarlem fungeert als centrumgemeente voor de recreatie in de regio, zowel voor Haarlemmers zelf als voor toeristen. Haarlem heeft een landelijke en zelfs internationale aantrekkingskracht, vanwege de vele kwaliteiten van de stad en haar omgeving. In ons beleid (Recreatienota Haarlem, nota Waterrecreatie Haarlem) staan de kwaliteit, de diversiteit en de bereikbaarheid van de recreatievoorzieningen en –gebieden centraal. Het bevorderen van routegebonden recreatievormen zoals wandelen, fietsen en varen, specifieke vormen van waterrecreatie en het verbeteren van de groengebieden voor recreatie in en om de stad, zijn hierin belangrijke speerpunten (zie ook Spaarneplan). Aparte aandacht gaat uit naar de volkstuincomplexen (tuinenparken) van Haarlem, die een belangrijke bijdrage leveren aan recreatie en natuur in de stad, maar ook een sociaal-maatschappelijke functie vervullen.

Beoogde maatschappelijke effecten

Door blijvende investeringen in bestaande en nieuwe recreatievoorzieningen worden toegankelijkheid, keuzemogelijkheden en gebruikerswaarde voor de burger vergroot. Het effect hiervan is dat de individuele burger op een kwalitatief hoogwaardige wijze kan recreëren in en om zijn eigen woon- en leefomgeving.

Doelen

1. Het aantal recreatieve voorzieningen is t.o.v. 2002 tenminste gelijk gebleven en waar mogelijk wordt uitgebreid.
2. Het aantal pleziervaartuigen dat Haarlem aandoet is tenminste gelijk gebleven aan dat in 2002.
3. Het aantal volkstuinen (complexen) is tenminste gelijk gebleven aan het aantal in 2002. Het recreatief medegebruik is geregeld. Alle complexen zijn opengesteld voor publiek.

Wat is bereikt in 2006

1. Recreatieve voorzieningen: Nader onderzoek met betrekking tot uitbreiden sanitaire voorzieningen pleziervaart heeft uitgewezen dat de haalbaarheid om dergelijke voorzieningen te realiseren het grootst is bij de nieuwe centrale bedieningspost Lange Brug en de nieuw te realiseren uitspanning aan de Belgiëlaan. De sanitaire voorzieningen zijn meegenomen in de aanbestedingsprocedure bedieningspost Lange Brug en in het Programma van Eisen betreffende het op de markt brengen van de grond ten behoeve van de uitspanning Belgiëlaan.
2. Waterrecreatie: De vergunningen voor alle passantensteigers aan het Spaarne zijn verstrekt. De steigers aan de Spaarndamseweg en de noordelijke steiger Noord-Schalkwijkerweg zijn ook daadwerkelijk gerealiseerd.
De steigers voor de regionale kano- en schaatsroutes (Molenroute en Bollenroute) zijn allemaal gerealiseerd. De informatiepanelen en toeristische folders zijn vertraagd en worden begin april 2007 gerealiseerd.

Ondernemers hebben geen plan meer ingediend voor de uitbreiding van waterrecreatie bij museum Dolhuys (steiger(s) voor kano's en sloepen). Alleen de ondernemer van de kanoverhuur heeft een plek direct bij het Dolhuys gevonden.

Pontje Cruquius heeft van april tot oktober 2006 gevaren vanaf de Zuid-Schalkwijkerweg over de Ringvaart naar Cruquius. Bijna 19.000 passagiers hebben gebruik gemaakt van het fiets-/voetveer.

3. Volkstuinen: Voorgenomen is dat het aantal volkstuinen (complexen) tenminste gelijk blijft aan het aantal in 2002 en dat het recreatief medegebruik wordt geregeld. Een eenmalige financiële impuls van € 250.000 is vrijgemaakt voor onderhoud op gemeentelijke volkstuincomplexen. De werkzaamheden zijn afgerond.

Wat is niet bereikt

1. Recreatieve voorzieningen: Het onderzoek naar twee fiets- en wandelroutes Spaarne is niet meer uitgevoerd. De eigendomssituatie is te complex gebleken en realisering van de totale route zou te veel investeringen met zich mee brengen.

De inrichting van het recreatiegebied Schoteroog is nog niet voltooid. In het voorjaar van 2007 wordt het gebied opengesteld voor publiek (exclusief jachthavengebied dat nog ontwikkeld moet worden).

Er zijn voor de steigers bij Molen de Eenhoorn en de zuidelijke steiger Belgiëlaan bezwaren bij de rechter ingediend. Deze zijn in 2006 nog niet gerealiseerd.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Aantal bezoekers Recreatieschap Spaarnwoude	2.500.000	2.500.000	3.960.000

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	452	303	306	358
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	175	-	-	71
Saldo exclusief mutaties reserves	277	303	306	287
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	277	303	306	287

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	52 N
Per saldo nadeel op lasten	52 N
Baten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	71 V
Per saldo voordeel op baten	71 V
Totaal per saldo	19 V

Domein 4.7 Cultuur

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Begrotingswijziging

In verband met het overzetten van domein 4.7 naar 6.4 bij de 2^e suppletoire begroting 2006, zijn de toelichtingen met betrekking tot 2006 bij domein 6.4 opgenomen.

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	13.594	14.391		
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	1.010	3.611		
Saldo exclusief mutaties reserves	12.584	10.780	-	-
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves	331	25		
Saldo inclusief mutaties reserves	12.253	10.755	-	-

Domein 4.8 Stadsbibliotheek

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Begrotingswijziging

In verband met het overzetten van domein 4.8 naar 6.5 bij de 2^e suppletoire begroting 2006, zijn de toelichtingen met betrekking tot 2006 bij domein 6.5 opgenomen.

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	8.260	8.051		
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	2.948	2.709		
Saldo exclusief mutaties reserves	5.312	5.342	-	-
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	5.312	5.342	-	-

Domein 4.9 Frans Hals Museum / De Hallen

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Begrotingswijziging

In verband met het overzetten van domein 4.9 naar 6.6 bij de 2^e suppletoire begroting 2006, zijn de toelichtingen met betrekking tot 2006 bij domein 6.6 opgenomen.

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	4.014	4.134		
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	1.124	1.219		
Saldo exclusief mutaties reserves	2.890	2.915	-	-
Toevoeging aan reserves	11	11		
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	2.901	2.926	-	-

Programma 5: Wonen

Domein 5.1 Woningmarkt

Bestuurlijk verantwoordelijke: J. Nieuwenburg

Kenmerken Haarlemse situatie

Haarlem staat bekend als een ‘goede woonstad’. Deze gewilde woonstad kent echter juist daarom een paradox: er is veel vraag maar we kunnen niet leveren wat eigenlijk gevraagd wordt. Het aanbod schiet zowel kwalitatief als kwantitatief tekort. Hierdoor staat de aantrekkelijkheid van de Haarlemse woningmarkt onder druk, zowel in de huur- als de koopsector. De doorstroming wordt belemmerd door een tekort aan kwalitatief goede woningen in het middensegment en de relatief hoge prijzen in de koopsector. Bewoners blijven wegens gebrek aan goede alternatieven zitten waar ze zitten of verlaten de gemeente (selectieve migratie). Haarlem ontwikkelt zich steeds verder als studentenstad en ook voor studenten schiet het aanbod tekort.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Door het instandhouden van een kernvoorraad van minimaal 18.000 woningen wordt ook voor de lagere inkomensgroepen goede en passende huisvesting geboden.
- Verbetering van de positie van kwetsbare groepen op de woningmarkt.
- De Haarlemse burger krijgt meer keuze naar woningtype, woonmilieu en prijsklasse in zowel de huur- als de koopsector. Door kwantitatieve en kwalitatieve toevoegingen aan de woningvoorraad beter tegemoetkomen aan de vraag naar woningen.
- Meer beweging op de woningmarkt, om meer huishoudens naar wens te laten wonen.

Doelen

1. De kernvoorraad goede en betaalbare woningen blijft minimaal 18.000 als zijnde gemeentelijk uitgangspunt in het overleg met de convenantpartners bij het herzien van de afspraken.
2. Maatregelen uitvoeren om bijzondere en kwetsbare groepen woningzoekenden een betere positie te geven op de woningmarkt.
3. Bevordering van nieuwbouw, aanpassing van de bestaande voorraad en vergroting van de woningmarkt waardoor de woningzoekenden meer keuze krijgen. Aanvulling op stedelijke woonmilieus door hoger en dichter te bouwen.
4. Bevordering van de doorstroming op de woningmarkt, zowel lokaal en regionaal.

Wat is bereikt in 2006

1. In 2006 is met de convenantpartners onderhandeld over het behoud van een kwantitatief en kwalitatief voldoende voorraad huurwoningen voor de lagere inkomengroepen. Doel is om heldere en concrete afspraken te maken. Uitkomst: 1/3 van de totale nieuwbouwproductie is sociaal (sociale huur en/of sociale koop). Dit zijn voor 2006 114 woningen.
Het actieprogramma Woonvisie is van start en is leidend bij de verdere aanpak van o.a. de Herstructurering van de woningvoorraad, Wonen boven Winkels, Starters op de woningmarkt, woonruimteverdeling en aanpak van de particuliere woningvoorraad. Bij dit laatste komt het accent te liggen op aanschrijving bij verwaarlozing, stimulering onderhoud en het geven van informatie en voorlichting.
2. Het aantal voor de doelgroepen (cliënten van de Brijder Stichting, het Blijf van m'n Lijf-huis, het Leger des Heils) beschikbare en toebedeelde woningen is verhoogd van 36 naar 41.
Studentenhuisvesting: Pré Wonen is in het voorjaar van 2006 begonnen met de bouw van de studentenwoningen (120 eenheden) aan de Spoorwegstraat. De oplevering zal in de tweede helft 2007 plaatsvinden.
In 2006 is een verkenning gestart naar het opzetten en invoeren van een startersregeling (wegnemen van financiële belemmeringen door voordelige leenconstructie). Het betreft een

kansrijke nieuwe ontwikkeling mede vanwege de regionale samenwerking (met wellicht steun/medewerking van de provincie).

4. De herijking van het regionale woonruimteverdelingsysteem heeft geleid tot een nieuw verdeelsysteem en een nieuwe uitvoeringsorganisatie. De nieuwe afspraken bieden maatwerk aan woningzoekenden en leiden tot verbetering van de doorstroming. Het nieuwe systeem gaat 1 januari 2007 van start.
Het Convenant Woonruimteverdeling 2007 is gereed gekomen en door alle partijen bestuurlijk vastgesteld. De hierin vastgelegde afspraken met de regionale corporaties, maken de woonruimteverdeling transparanter, efficiënter en goedkoper en leiden onder meer tot de zo noodzakelijke verbetering van de doorstroming.

Wat is niet bereikt

1. De ondertekening van het Convenant Woonruimteverdeling (wordt 1^e kwartaal van 2007).
2. Statushouders: In 2006 zijn 47 statushouders gehuisvest. Per 31 december 2006 waren er nog 40 (achterstand: 15 + nieuwe taakstelling 1^e helft 2007: 25) statushouders te huisvesten. De achterstand is ingelopen, maar nog niet geheel. Er zit weinig beweging in de Haarlemse huurwoningmarkt en de vraag vanuit de COA is vooral gericht op de huisvesting van 1-persoonshuishoudens, waardoor het wegwerken van de achterstand meer tijd kost dan verwacht. De komende tijd zal het aantal vrijkomende woningen door toenemende herstructureringsprojecten verder dalen, hetgeen de huisvesting van statushouders er niet eenvoudiger op maakt.
3. Woningbouwproductie: De gerealiseerde woningbouwproductie is achter gebleven bij de verwachtingen. Gezien de ervaringen met woningbouwplanningen is vertraging helaas eerder regel dan uitzondering. De oplevering van nieuwbouw op het Ripperdatterrein en de nieuwbouw bij het project Schoolnaer is (deels) vertraagd. In totaal zijn 340 woningen (waarvan 95 vervanging) opgeleverd: 145 in de sociale huur-, 50 in de middeldure koop- en 145 in de dure koopsector. Rekening was gehouden met een totaalproductie van 515.
De woningproductie is speerpunt van beleid. In 2006 is de woningbouwregie versterkt met (tijdelijk) ondersteuning van de woningbouwregisseur. Daarnaast heeft het team woningbouwregie in 2006 aan PMB Amsterdam opdracht gegeven een risicoanalyse/hardheidsscan uit te voeren op het totale woningbouwprogramma met bijzondere aandacht voor de herstructurering.
In overleg met de betrokken corporaties en de gemeente Velsen wordt onderzocht of hoogbouw aan het Delftplein tot de mogelijkheden behoort.
4. Openstelling van de (huur)woningmarkt Velsen: Over de openstelling van de (huur)woningmarkt van Velsen voor bewoners uit Zuid-Kennemerland/Haarlemmermeer (vice versa) zijn in 2006 verkennende gesprekken gevoerd. Het streven is om in 2007 tot concrete afspraken te komen, mogelijk in de vorm van een pilotproject.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Nieuwbouw:</u>			
Prestaties op basis meerjaren afspraken met het Rijk ivm BDU:			
- P 31: oplevering woningen in bestaand stedelijk gebied; (4100 per 31-12-2009)	298	345	245
- P 32: vervanging 900 woningen in bestaand stedelijk gebied (900 per 31-12-2009)	374	75	95
- P 33: sloop woningen (1090 per 31-12-2009)	145	475	85

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	2.342	2.465	1.918	2.214
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	1.275	1.205	1.096	1.399
Saldo exclusief mutaties reserves	1.067	1.260	822	815
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	1.067	1.260	822	815

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Meer verstrekte subsidies (cat.2)</u>	195 N
<i>Betreft meer verstrekte subsidies inzake Vinex, bejaardenoorden e.a.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	101 N
Per saldo nadeel op lasten	296 N
Baten	
<u>Meer onttrokken aan voorzieningen/vrijval verplichtingen</u>	213 V
<i>Meer onttrokken in verband met hogere subsidies (zie overschrijding lasten) en vrijval van verplichtingen (komen niet meer tot uitgaaf).</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	90 V
Per saldo voordeel op baten	303 V
Totaal per saldo	7 V

Domein 5.2 Woonkwaliteit

Bestuurlijk verantwoordelijke: J. Nieuwenburg

Kenmerken Haarlemse situatie

De Haarlemse woningvoorraad kenmerkt zich door veel (ca. 54%) vooroorlogse kleine woningen. Een aanzienlijk deel van die voorraad heeft een geringe bouwtechnische kwaliteit (met name de particuliere woningvoorraad), onder meer veroorzaakt door funderingsproblemen en achterstallig onderhoud. Ook sluit de voorraad niet voldoende aan bij de woonwensen van de Haarlemse burgers. Allerlei doelgroepen verdringen elkaar op de markt. Door ruimtegebrek vindt ook verdringing plaats bij ruimteclaims voor verschillende functies.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Aantrekkelijker stedelijke woon- en leefmilieus (woningkwaliteit en woontevredenheid). Het kencijfer evaluatie woningen (Leefbaarheidsmonitor) gaat van 7,4 naar 7,5.
- Gevarieerd aanbod aan woonmilieus, waarin wonen gecombineerd wordt met o.a. welzijns- en zorgvoorzieningen gericht op de vraag vanuit de wijk.

Doelen

1. Kwalitatieve verbetering van de woningvoorraad.
2. Door het zowel verbeteren als het aanbrengen van meer differentiatie in de Haarlemse woonmilieus, wordt de woonkwaliteit van de Haarlemse wijken versterkt (zie ook Domein 3.3).
3. Het vermogen van de wijken en buurten om een brede diversiteit aan bewoners en kwetsbare groepen op te nemen wordt vergroot. Woonruimte wordt eerlijk verdeeld en de ruimte voor wonen en voorzieningen wordt ook eerlijk verdeeld.

Wat is bereikt in 2006

1. Woningbouwproductie: Zie hiervoor de opmerkingen onder 5.1, doel 3 (onder: wat is niet bereikt).
Actief aanschrijven: In 2006 is bij 147 zaken een vooraankondiging gedaan tot het invulling geven aan het handhavingsbeleid. In 2006 zijn de eigenaren van 8 rijksmonumenten met (ernstig) achterstallig onderhoud actief benaderd om herstel van hun panden af te dwingen. Eén zaak is afgerond en bij één pand is herstel in uitvoering. Voor 4 panden zijn de planontwikkelingen in 2006 gestart en bij 3 panden is verdere actie van de eigenaren nog afgewacht.
Beleid aanpak van de particuliere woningvoorraad: De “Woonvisie” geeft hiervoor de aanzet. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het FUCA programma (succesvol en landelijke belangstelling). In 2007 wordt aanpak particuliere woningverbetering nader onder de aandacht gebracht (ook een afspraak met VROM in het kader van de stedelijke vernieuwing). Hierbij komt het accent te liggen op inschrijving bij verwaarlozing, stimulering onderhoud en het geven van informatie en voorlichting.
2. Herstructureringsprogramma 2005-2009: In 2006 zijn 95 vervangende nieuwbouwwoningen in herstructureringsgebieden gerealiseerd. Het betreft kwalitatief hoogwaardige woningbouw die een aanvulling is op de bestaande kwaliteit in die wijken. In 2006 zijn o.a. opgeleverd Poort van Noord en het Monacopad. Aansluitend is/wordt de buitenruimte aangepakt.
In 2006 is in hoofdlijnen bestuurlijke overeenstemming bereikt over de Raamovereenkomst Transformatie Haarlemse woonwijken, dat alle herstructureringsprojecten voor de komende periode omvat.
In 2006 is een verkenning gestart naar een nieuwe invulling van het project Wonen boven Winkels.
De intensieve controle op leegstand en illegale bewoning: De administratieve controle heeft plaatsgevonden. Ruim 2.500 adressen zijn gecontroleerd. Hiervan zijn 300 adressen aangeschreven.
3. Woonvisie: De Woonvisie is in februari 2006 vastgesteld. De Woonvisie is het kwaliteitskader voor de ontwikkeling van de stad op het terrein van wonen. De woonvisie is leidend bij de verdere aanpak van o.a. de Herstructurering van de woningvoorraad, Wonen boven Winkels, Starters op

de woningmarkt, woonruimteverdeling en aanpak van de particuliere woningvoorraad. Bij dit laatste komt het accent te liggen op aanschrijving bij verwaarlozing, stimulering onderhoud en het geven van informatie en voorlichting.

In 2006 zijn tevens de voorbereidingen gestart voor de uitvoering in 2007 van de zogenaamde Veiligheidsmonitor (voorheen Leefbaarheidmonitor). De eerste resultaten van de Veiligheidsmonitor moeten worden afgewacht. In de Woonmonitor en de jaarstatistiek is te volgen hoe de bevolkingssamenstelling van wijken zich ontwikkelt. In de Leefbaarheidsmonitor wordt gemeten hoe buurten worden ervaren door hun bewoners. Die combinatie geeft een beeld van het vermogen van wijken om veranderingen in de samenstelling op te nemen.

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Onderzoek en verbetering bestaande voorraad</u>			
Prestaties op basis meerjarenafspraken met het Rijk ivm BDU:			
- P 35: ingrijpende woningverbetering (815 woningen per 1-1-2010)	653	529	785
- P 37: cultuurimpuls: zie bij Monumentenzorg en Cultuurhistorie			
- P 38: In 2 wijken ontmoetingsfunctie versterken			2
- P 39: In 1 wijk ontmoetingsruimte realiseren			1
- P 40: In 1 wijk sociaalregisseur aanstellen			

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	1.012	1.479	2.870	2.611
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	699	904	2.575	2.550
Saldo exclusief mutaties reserves	313	575	295	61
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	313	575	295	61

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>FUCA (cat.1)</u>	133 V
<i>Minder subsidies en leveringen en diensten.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	126 V
Per saldo voordeel op lasten	259 V
Baten	
<u>FUCA</u>	622 N
<i>Per saldo minder bijdragen in verbouwingskosten (vanuit MSV/NRF/overig). Dit betreft terugvordering van verleende subsidies als gevolg van verkoop van woningen waar de subsidie betrekking op heeft.</i>	
<u>Bijdragen verbouwingskosten</u>	420 V
<i>Meer terugontvangen bijdragen verbouwingskosten bij afrekeningen.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	177 V
Per saldo nadeel op baten	25 N
Totaal per saldo	234 V

Programma 6: Economie, toerisme en cultuur

Domein 6.1 Bedrijfshuisvesting

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

De economische groei van Haarlem loopt achter ten opzichte van die van vergelijkbare steden in ons land. De ruimtelijke mogelijkheden voor economische groei binnen onze grenzen zijn beperkt. Haarlem heeft een schrijnend tekort aan bedrijfsruimte. Dat leidt tot vertrek van ondernemingen en afname van werkgelegenheid. Voor behoud en uitbreiding van werkgelegenheid dient er voldoende ruimte te zijn voor bedrijven die aansluiten op de Haarlemse vraag. Aan op maat gesneden huisvesting voor (door)startende ondernemers is een groot tekort. In dit kader wordt bezien in hoeverre werkgelegenheid in wijken teruggebracht kan worden. Ook voor dienstverlenende bedrijven zijn er te weinig mogelijkheden om zich in Haarlem te vestigen. Door meer ruimte voor bedrijfshuisvesting te creëren kunnen nieuwe (schone kennisintensieve) bedrijven worden aangetrokken. Het werkgelegenheidsaspect zal sterker worden meegewogen bij grondverkopen en waar mogelijk wordt gestreefd naar dubbel grondgebruik.

Haarlem ligt in een regio met sterke economische impulsen die door een aanscherping van het economisch profiel van Haarlem goed kunnen worden benut. Regionale samenwerking op het gebied van bedrijfshuisvesting heeft mede met het oog op werkgelegenheid hoge prioriteit.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Meer werkgelegenheid, met name in de zakelijke dienstverlening en de industrie.
- Meer en betere bedrijfshuisvesting.
- Betere bereikbaarheid van werkgebieden.

Doelen

1. Versterking van de economische positie van Haarlem.
2. Uitbreiding bedrijventerreinen.
3. Uitbreiding kantoorruimte met 20.000 m².
4. Uitbreiding bedrijfsverzamelgebouwen.
5. Ontsluiting noordzijde Waarderpolder.

Wat is bereikt in 2006

1. Versterking economische positie: De stuurgroep Regionale Economische Samenwerking is inmiddels akkoord gegaan met het voorgestelde regionale detailhandels- en leisurebeleid en de regionale bedrijventerreinenstrategie. De promotiefilm over Zuid-Kennemerland is gemaakt. Via de VVV-site is deze film op internet te bezichtigen.
De samenwerking binnen de Noordvleugel heeft in 2006 geleid tot een uitvoeringsstrategie voor kantoren en bedrijfsterreinen. In het bestuurlijk overleg van november 2006 zijn partijen akkoord gegaan met de uitvoeringsstrategie. In 2006 is opdracht verstrekt voor 'verkenning economische positie Haarlem in de Noordvleugel', samen met de KvK.
Ook is een start gemaakt met het traject oprichting citymarketing-organisatie Haarlem ten behoeve van betere en effectievere marketing, promotie en acquisitie van bedrijven en voor toeristen.
2. Uitbreiding bedrijventerreinen
Regionaal: ontwikkeling van Liede en Rutteterrein tot regionaal bedrijventerrein.
Binnen de RES (Regionale Economische Structuurversterking) is gekozen voor een gezamenlijke bedrijventerreinenstrategie waarin afspraken gemaakt zijn over het tempo van uitgifte en de categorisering van de terreinen. Het opzetten van een ontwikkelingsmaatschappij is hierdoor niet nodig.

Lokaal: Waarderpolder.

De acquisitie voor de 6 hectare is gevoerd voor de Mincklersweg en het Waarderveld. Voor de gehele Mincklersweg zijn onderhandelingen gestart. Op het Waarderveld zijn inmiddels enkele kavels verkocht.

Het bouwrijp maken van 5 hectare in de Noord-Oosthoek is gestart. Er is een saneringsonderzoek afgerond en er zijn deelsaneringen uitgevoerd. Daarnaast is een verkavelingsplan opgesteld. De aanbesteding is afgerond en de bouwvergunningsprocedure is gestart.

3. Uitbreiding kantoorruimte

Regionaal: afstemmen kantoorontwikkeling in Noordvleugelverband Randstad.

De gemeente neemt deel aan het PLABEKA-overleg (Platform Bedrijventerreinen en Kantoorlocaties). Deze samenwerking in Noordvleugelverband zorgt voor betere afstemming van de regionale vraag en het aanbod van bedrijfslocaties en kantoren. De gewenste afstemming is in 2006 tot stand gekomen.

4. Uitbreiding bedrijfsverzamelgebouwen

Voorhelmstraat: 2.400 m². De besluitvorming over het afstoten van deze locatie door de gemeente aan een partij die de herontwikkeling op zich neemt, is afgerond. De kopende partij (de Keij) heeft zich verplicht tot het realiseren van de genoemde m² bedrijfsverzamelruimte.

New Energy: 1.400 m². De uitvoering van de eerste nieuwbouw op de Nieuwe Energy is in volle gang.

Prins Bernardlaan onderzoeken: 5.000 m². Dit betreft de voormalige school aan de Prins Bernhardlaan. De verkooponderhandelingen zijn gestart. Overigens is niet gekozen om bedrijfsverzamelgebouw als functie-eis op te nemen.

5. Ontsluiting Noordzijde Waarderpolder

Vorbereiding en uitgifte grond: Het Waarderveld is uitgiftegereed. Er is een aantal kavels verkocht, over een deel lopen onderhandelingen.

Vorbereidingen voor de aanleg van de Schoterbrug: De aanbesteding van de Schoterbrug is afgerond en de bouwplanprocedure loopt.

Wat is niet bereikt

3. Uitbreiding kantoorruimte *Lokaal:* De kantorenmonitor waarin vraag en aanbod worden gemeten (en zonodig incurante kantoorruimte een ander functie krijgt) is in 2006 niet uitgevoerd. Uitvoering zal nu plaats vinden in 2007.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	1.739	691	1.044	755
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	1.348	264	599	377
Saldo exclusief mutaties reserves	391	427	445	378
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves	29			
Saldo inclusief mutaties reserves	362	427	445	378

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Minder bestedingen BDU (economie/fysiek) totaal (cat.1)</u>	212 V
<i>De geraamde proceskosten (100) worden binnen benoemde projecten gedekt (geen specifieke kosten meer geboekt). Tevens is het project bedrijfsverzamelgebouw vertraagd (circa 100).</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	77 V
Per saldo voordeel op lasten	289 V
Baten	
<u>Minder doorberekend aan voorzieningen BDU</u>	212 N
<i>Er is minder doorberekend als gevolg van lagere uitgaven.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	10 N
Per saldo nadeel op baten	222 N
Totaal per saldo	67 V

Domein 6.2 Facilitering bedrijfsleven

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

Een goed ondernemingsklimaat is van groot belang voor de economische ontwikkeling van de stad. Door het bedrijfsleven goed te faciliteren kan de gemeente invloed uitoefenen op de (vernieuwing) van de economische structuur. Belangrijke elementen bij integrale facilitering zijn het stimuleren van samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, tussen ondernemingen onderling en het toegankelijker maken van de overheid voor het bedrijfsleven. Goede bereikbaarheid en parkeermogelijkheden alsook de kwaliteit van de openbare ruimte zijn uiteraard van wezenlijk belang. De waardering van het ondernemingsklimaat in Haarlem is de afgelopen jaren toegenomen. Ter stimulering van een goede concurrentiepositie van Haarlemse ondernemingen worden startende en doorstartende ondernemingen en innovaties ondersteund. Dit om werkgelegenheid te behouden en zo mogelijk uit te breiden. Ondernemers worden gestimuleerd hun bedrijfsvoering te optimaliseren en zo hun concurrentiepositie te verbeteren. Om bedrijven wegwijs te maken in bureaus en afdelingen binnen de gemeente Haarlem zal de dienstverlening naar hen geoptimaliseerd dienen te worden.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Meer startende ondernemingen.
- Meer doorstartende ondernemingen.
- Meer bedrijven die innoveren.

Doelen

1. Uitbreiding starters met 75 bedrijven.
2. Uitbreiding doorstarters met 100.
3. Toename van 50 innovaties bij bedrijven.
4. Betere dienstverlening aan bedrijven: toename score tweejaarlijks van het ministerie EZ met 0,2 punten.

Wat is bereikt in 2006

1. Uitbreiden starters: Uit recente cijfers van de Amsterdamse Kamer van Koophandel, waar Haarlem deel van uitmaakt, blijkt dat het aantal startende ondernemers in 2006 tot recordhoogte is gestegen. Ruim 900 nieuwe ondernemers hebben zich ingeschreven. Dat is bijna een verdubbeling van het cijfer van vijf jaar geleden, toen 480 ondernemers zich inschreven. Deze stijging hangt vooral samen met het aantrekken van de economie. De stijging is met name terug te vinden in de bouw. In totaal zijn in 2006 211 aannemers, loodgieters en metselaars voor zichzelf begonnen. Dat is 150 meer dan in het jaar daarvoor. Uit de cijfers blijkt voorts dat 7,4% van alle Haarlemse bedrijven (12.000) beginnende bedrijven zijn. Dat percentage ligt in andere gebieden rond de 5%. Ondernemend Werven heeft in 2006 40 accounts bewerkt. Uiteindelijk zijn 75 nieuwe arbeidsplaatsen gerealiseerd.

De Haarlemse start heeft plaatsgevonden en was een groot succes (18 starters zijn ondersteund).

Samenwerking: In het O3-overleg (onderwijs, overheid, ondernemen) is de beoogde samenwerking tussen partijen verder vormgegeven. De partners in de Regionaal Economische Structuurversterking (RES) hebben positief gereageerd op de plannen en geld vrijgemaakt voor de instelling van een Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs (PAO) in Haarlem.

Amsterdam Partners: De samenwerking is aangegaan met als doel om nieuwe bedrijvigheid naar de stad te halen. Aan de hand van de resultaten over de afgelopen periode zal worden gezien of continuering wenselijk is.

2. Uitbreiding doorstarters: Het project Coaching Noord-Holland heeft 20 bedrijven ondersteund (opleiding voor coaches en bemiddeling/ondersteuning van doorstarters). Er waren niet meer aanmeldingen.

3. Toename innovaties bij bedrijven:

Innovatieprogramma Waarderpolder: In 2006 zijn 40 innovaties bij bestaande bedrijven gerealiseerd (doelstelling 40 – 50).

Vraagbundeling breedband: Het jaar 2006 is gebruikt om de mogelijkheden te verkennen. Gedacht wordt aan het project digitale Marktplaats dat als doel heeft dienstontwikkeling en samenwerking in de Creatieve Industrie een impuls te geven door de ontwikkeling van open en interoperabele breedbandnetwerken in de Noordvleugel te versnellen.

4. Betere dienstverlening aan bedrijven: Er is een plan van aanpak gemaakt ter verbetering van de dienstverlening aan ondernemers. Vooral op het digitale vlak is er een verbetering opgetreden. Procedures zijn makkelijker via internet op te vragen. Verder is er gewerkt aan de digitalisering van bestemmingsplannen zodat deze op termijn ook via internet opvraagbaar zijn. Om het gestelde doel over de gehele periode te halen zijn voor het vervolg extra inspanningen nodig voor de versterking van het ondernemersloket en het verkennen van de mogelijkheden van samenwerking met de KvK hierbij.

Wat is niet bereikt

2. Doorstartersfonds: In verband met vertraagde besluitvorming in de RES is dit fonds nog niet gerealiseerd. In 2007 wordt gezien op welke wijze starters het beste ondersteund kunnen worden.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Facilitering bedrijfsleven</u>			
Prestaties op basis meerjarenafspraken met Rijk ivm BDU:			
- P 43: Vermindering delicten in 3 winkelcentra (5%)			
- P 45: Eén vraagbundelingstraject gericht op aansluiten publieke instellingen op breedband			
- P 46: Toename tevredenheid ondernemers over gemeentelijk beleid (0,2 procentpunt eind 2009)		0	0
- P 47: Nieuwe (door-)starters (100 per 1-1-2010)		20	20
- P 51: Vermindering congestie (= filevorming) met 10% in 2010		0	0
<u>Precario</u>			
Afgehandelde aanvragen reclame	54	30	16
Afgehandelde aanvragen innemen grond			
Afgehandelde aanvragen terrasvergunningen	69	10	40
Afgehandelde aanvragen standplaatsvergunningen	13	15	26
Opgelegde aanslagen (grote kohier)	1.600	1.600	1.600
Opgelegde aanslagen (handmatig)	50	80	80

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	1.202	1.058	1.011	1.178
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	1.704	1.863	1.368	1.430
Saldo exclusief mutaties reserves	502-	805-	357-	252-
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	502-	805-	357-	252-

Toelichting

		Bedragen x € 1.000
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging		Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten		
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo		167 N
Per saldo nadeel op lasten		167 N
Baten		
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo		62 V
Per saldo voordeel op baten		62 V
Totaal per saldo		105 N

Domein 6.3 Toerisme en evenementen

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

Toerisme en evenementen en de versterking van Haarlem als historische en hedendaagse cultuurstad (domein 6.4) vormen de speerpunten van beleid om meer bezoekers aan Haarlem te binden. Dat is goed voor de bestedingen en werkgelegenheid in de stad. Om structureel meer bezoekers aan Haarlem te binden zal er zorg gedragen moeten worden voor een aantrekkelijk winkelaanbod, goede en voldoende overnachtingcapaciteiten, goede promotie- en marketingstructuur, een dynamisch evenementenklimaat en een vernieuwend toeristisch product. Ook zorg voor regionale samenwerking en een goede bereikbaarheid van het centrum behoren daartoe. Het college zal de koopzondagen jaarlijks tijdig en eenduidig vastleggen.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Meer dag-, verblijfs- en zakelijk toeristen.
- Behoud positie van beste winkelstad.
- Versterking van Haarlem als festivalstad.
- Groei van werkgelegenheid op toeristisch gebied.

Doelen

1. 4.000 zakelijke bezoekers, 87.500 verblijfstoeristen, 140.000 dagtoeristen.
2. 0,7 miljoen detailhandelsbestedingen.

Wat is bereikt in 2006

1. Bezoekers en toeristen:
 - *Regionale evenementenkalender:* Dit is afgestemd met de regionale partners (RES). Deze zijn met het idee akkoord. De uitwerking vindt plaats in het kader van de vormgeving van het nieuwe evenementenbeleid.
 - *European route/ industrial heritage:* in uitvoering.
 - *Centrummanagement:* voorstel voor continuering (in 2007) in relatie met City Marketing.
 - *Leisure aanbevelingen:* Het leisurebeleid is door de RES partners akkoord bevonden.
 - *Profilering van het nieuwe concertgebouw als congresruimte:* Door de opening van hotel Frans Hals is de combinatie tussen congresgebouw en hotel aantrekkelijk gebleken voor de congresbranche. In de programmering van de Philharmonie speelt de congres-huisvesting inmiddels een serieuze rol.
 - *City Marketing:* Gewerkt wordt aan de oprichting van de City Marketing organisatie. Centrale huisvesting is daarbij het uitgangspunt (samenvoeging VVV en Hapro).
 - *Uitbreiding van de verblijfsaccommodatie d.m.v. hotelontwikkelingen in de stad:* In 2006 hebben twee hotels hun deuren geopend, Hotel Stempels met 17 kamers en Hotel Frans Hals met 88 kamers.
 - *Metingen bezoekers en toeristen:* Gebleken is dat het zakelijk bezoek aan de stad niet zelfstandig valt te meten. Daarom is de ambitie op dat onderdeel samengevoegd met verblijfstoeristen. Uit gegevens van de gemeentelijke toeristenbelasting is gebleken dat er in 2006 ruim 245.000 toeristische overnachtingen zijn geweest. De gegevens vanuit het CVO over het Nederlands toerisme naar Haarlem in 2006 zijn nog niet bekend.
2. Detailhandelsbestedingen:
 - *Convenant herstructurering buitenruimte binnenstad:* Het convenant is uitgevoerd, een nieuw convenant is in voorbereiding.
 - *Opdracht aan bureau om hotelkandidaat te werven voor Haarlem:* Geïnteresseerde hoteliers worden door de gemeente direct doorverwezen naar projectontwikkelaars. Dit heeft plaatsgevonden voor het Scheepmakerskwartier, Nieuwe Energie, Stadion en Oostpoort.
 - *Brancheringscommissie opzetten:* Is voltooid (zowel voor binnenstad als voor de regio).

- *Verhogen detailhandelbestedingen*: De doelstelling om meer toeristen naar Haarlem te lokken moet o.a. leiden tot meer bestedingen in de detailhandel (met name in de binnenstad). Exacte cijfers zijn hieromtrent niet voorhanden.

Wat is niet bereikt

1. Bezoekers en toeristen:

- *Evenementenloket*: Wordt betrokken bij de herijking van het evenementenbeleid (2007).
- *Parkeerplaatsen voor touringcars*: Nog geen geschikte ruimte gevonden.
- *Stadscamping/camperplek*: Nog geen geschikte locatie gevonden.
- *Evenementen monitor*: Komt aan de orde bij de uitvoering van het evenementenbeleid.
- *Engelstalige winkeligids van Haarlem*: Wordt meegenomen in promotieplan binnenstad Parels in de Kroon (2007).
- *Promotieplan binnenstad*: Parels in de Kroon is in voorbereiding.
- *Aanlegsteigers in het Spaarne*: Nog niet in uitvoering i.v.m. planning van ontwikkeling Nieuwe Energie.
- *Realiseren van een centraal gelegen VVV*: Gewerkt wordt aan de oprichting van de City Marketing organisatie. Centrale huisvesting is daarbij het uitgangspunt (samenvoeging VVV en Hapro).
- *De ontwikkeling van een jachthaven op het Schoterog*: Is nu gepland voor 2009.
- *Uitwerking evenementenbeleid*: Zal in 2007 worden gedaan.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Aantal overnachtingen	204.000	210.000	246.376
Aantal aanslagen toeristenbelasting	210.744	13	20
Prestaties op basis meerjarenafspraken met het Rijk ivm BDU:			
- P 49: uitbreiding dagtoerisme (eind 2009) toename met 100.000 bezoekers)	129.000	20.000	pm
- P 50: uitbreiding verblijftoerisme (eind 2009) toename met 20.000 bezoekers)	-10.000	2.000	35.632

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	1.076	785	809	1.012
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	669	389	428	734
Saldo exclusief mutaties reserves	407	396	381	278
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	407	396	381	278

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Hogere lasten Centrummanagement (cat.3)</u>	105 N
<i>De lasten en dekking van het Centrummanagement (CMG) waren abusievelijk niet in de begroting opgenomen. De dekking bestaat uit OPH-2 gelden.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	98 N
Per saldo nadeel op lasten	203 N
Baten	
<u>Hogere dekking Centrummanagement</u>	105 V
<i>Zie toelichting lasten.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	201 V
Per saldo voordeel op baten	306 V
Totaal per saldo	103 V

Domein 6.4 Cultuur

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Kenmerken Haarlemse situatie

Eind 2005 is de Cultuurnota 2005 – 2008 vastgesteld, waarin het beleid en de doelstellingen van het cultuurbeleid voor deze periode zijn vastgelegd. Het cultuurprofiel van de stad Haarlem vindt zijn basis in het unieke historische karakter van de stad, in een gezonde culturele infrastructuur en in de aanwezigheid van spraakmakende uitingen van hedendaagse kunst. In de afgelopen periode zijn drie vernieuwde podia in gebruik genomen, die een nieuw élan aan de stad geven. Recent is gestart met de verbouwing van het vierde podium, de Stadsschouwburg. De culturele partners bieden een brede programmering van culturele activiteiten aan. In de afgelopen jaren is de basisinfrastructuur op orde gebracht, voor de toekomst wil Haarlem meer ruimte voor vernieuwing creëren. Toegankelijkheid, publieksbereik en participatie aan kunst en cultuur, waaronder cultuureducatie en amateurkunst, blijven punt van aandacht. Ook zal Haarlem inzetten op meer financiële wervingskracht, zowel van de gemeente als de culturele partners.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Haarlem is een sterke historische en hedendaagse cultuurstad en wil dit blijven: met een goed basis culturaanbod voor de regio Haarlem en ruimte voor topkwaliteit. De stad onderscheidt zich door haar artistieke kapitaal en creatieve bedrijvigheid. De aanwezigheid van kunst en cultuur op zichzelf is te zien als maatschappelijk rendement voor de stad.
- Daarnaast functioneert cultuur als economische motor voor de stad en bevorderaar van sociale cohesie. Cultuur schept immers werkgelegenheid, levert een bijdrage aan een stedelijke ambiance, geeft inhoud en betekenis aan het leven en draagt bij aan cultureel bewustzijn en daarmee aan de ontwikkeling van een eigen identiteit. Het biedt houvast om te bepalen wat van waarde is en stimuleert mensen om nieuwe ervaringen op te doen en nieuwe ideeën te ontwikkelen.
- De culturele instellingen, de producenten en kunstenaars dragen bij aan een levendig klimaat in de stad. De leefbaarheid en de aantrekkingskracht van de stad worden hiermee bevorderd. Dit wordt gewaardeerd door bewoners, bezoekers en bedrijven.

Doelen

1. Haarlem beschikt over een aantrekkelijk en gevarieerd basisaanbod aan kunst en cultuur.
2. Haarlem beschikt op enkele terreinen over topkwaliteit, die ook buiten Haarlem opvalt door artistieke zeggingskracht en innovatie.
3. Haarlem heeft een goed productieklimaat waarin gezelschappen en individuele makers kunnen werken en 'scheppen'.
4. Haarlem is succesvol in de versterking van de toeristische wervingskracht van de stad. Ook het vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijfsleven wordt gestimuleerd door een gezond en gevarieerd cultuurklimaat en een aantrekkelijk en toegankelijk cultureel erfgoed.
5. De cohesie tussen bevolkingsgroepen in de stad wordt sterker, mede door de effecten van cultuureducatie en participatie aan kunst en cultuur. Dit geldt in het bijzonder voor de doelgroepen jongeren en allochtonen.
6. Haarlem is een levendige, dynamische en creatieve stad met een goed kunstenaarsklimaat en ruimte voor creatieve bedrijvigheid.

Wat is bereikt in 2006

1. Monitoren en begeleiden van de verbouwing van de Stadsschouwburg.
De bouw is op 1 maart 2006 van start gegaan met de sloopwerkzaamheden van het achtergebouw. Daarbij is enige vertraging ontstaan, maar inmiddels verloopt het traject volgens aangepast schema en is de oplevering van de Stadsschouwburg voorzien in april 2008. De officiële opening staat gepland voor september 2008.

Pilot Beleidsgestuurde Contractfinanciering

Met de grote culturele instellingen is overleg gevoerd over de aanpak en is in de productbegroting 2007 informatie opgenomen gericht op outputsturing. De huurcontracten voor Toneelschuur,

Schouwburg, Concertgebouw en Patronaat zijn opgesteld (inclusief afspraken over verantwoordelijkheden tussen eigenaar en huurders). Dit is een noodzakelijke voorwaarde voor beleidsgestuurde contractfinanciering. Tevens zijn voorbereidingen getroffen om een beperkte vorm van beleidsgestuurde contractfinanciering toe te gaan passen bij kleinere instellingen.

Het in de Cultuurnota 2005–2008 aangekondigde voorstel tot herziening Amateurkunstbeleid is gerealiseerd, inclusief een herziene subsidieverordening en bijbehorende verdeelsleutel (zie nota *Amateurkunst in Haarlem*, raadsstuk 2006/231).

2. De doelstelling dat Haarlem beschikt over topkwaliteit op enkele terreinen, die ook buiten Haarlem opvalt door artistieke zeggingskracht en innovatie, is opgenomen in de criteria voor het nieuw in te richten Cultuurstimuleringsfonds. Tevens is de adviescommissie uitgebreid en versterkt met het oog op betreffende deskundigheid.
3. Zie de tekst onder punt 2.
4. Activiteiten uit Actieprogramma Cultuurbereik 2005–2008 voor 2006 zijn uitgevoerd.
5. Het gebruik van de HaarlemPas bij culturele instellingen (doelgroepen, effect op de toegankelijkheid van de aangesloten culturele instellingen) is onderzocht. Met de belanghebbenden wordt onderzocht in hoeverre de HaarlemPas effectiever kan worden ingezet voor het toegankelijk maken van het cultuuraanbod. Het onderzoek wordt in 2007 afgerond.
6. Voorgenomen is het beheer van werk- en oefenruimten voor kunstenaars stapsgewijs onder te brengen bij de atelierbeheerstichting. Er is een inventarisatie gemaakt van alle ateliers, huurcontracten, staat van onderhoud en noodzakelijk groot onderhoud. De kosten voor beheer, onderhoud en herziening huurrelaties zijn in kaart gebracht. Tezamen met het oprichtingsbestuur van de atelierbeheerstichting is geconcludeerd dat het verschil tussen inkomsten en noodzakelijke uitgaven vooralsnog te groot is. In vervolg hierop is besloten te onderzoeken of met een wooncorporatie afspraken over het beheer van ateliers kunnen worden gemaakt.

Wat is niet bereikt

1. Pilot Beleidsgestuurde Contractfinanciering

Het contractueel vastleggen van (prestatie-)afspraken met de zes grote culturele organisaties is niet gerealiseerd. De realisatie van het Centrum Cultuureducatie en Vrije Tijd is getemporeerd vanwege het oplossen van de financiële problematiek bij het Muziekcentrum Zuid-Kennemerland (MZK) als gevolg van de bezuinigingen, het voorbereiden van het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling MZK en het oplossen van het geschil over het convenant met de Volksuniversiteit.

2. Voorgenomen was het in de Cultuurnota 2005–2008 aangekondigde onderzoek naar het garantiefonds ('revolving fund') ter bevordering van de financiële wervingskracht van instellingen te realiseren. Wij hebben dit voornemen beoordeeld als onrealistisch: het noodzakelijke startbudget ontbreekt en wij achten het onrealistisch dat financiële ondersteuning daadwerkelijk terugvloeit naar dit fonds. Daarom hebben we besloten dit voornemen niet uit te voeren.

Samenwerking Haarlems Muziekbiënnales (Orgelfestival en Koorbiënnale) is niet gerealiseerd. Het Orgelfestival had alle energie nodig voor het eerste festival na verzelfstandiging en de Koorbiënnale heeft prioriteit gegeven aan het oplossen van de financiële problematiek.

4. Wij hebben besloten dat het onderzoek naar draagvlak voor de positie Haarlem Culturele Hoofdstad van Europa 2018 geen prioriteit verdient. Andere vraagstukken in het Haarlems cultuurbestel verdienen dat wel. Andere steden (Utrecht) of samenwerkingsverbanden (Den Bosch, Breda, Eindhoven, Tilburg) zijn reeds ver gevorderd met het ontwikkelen van plannen. Daarom hebben we besloten dit voornemen niet uit te voeren.

5. Het organiseren van het Cultuurdebat 2006 is niet gerealiseerd, vanwege het feit dat prioriteit is gegeven aan de realisatie van de huurcontracten cultuurpodia en exploitatieproblematiek Patronaat.
6. De realisatie van een tweede serie Kleinschalige kunstprojecten in de openbare ruimte is niet gerealiseerd, vanwege het feit dat prioriteit is gegeven aan de realisatie van de huurcontracten cultuurpodia en exploitatieproblematiek Patronaat. Wordt verschoven naar 2007 (tweejaarlijks).

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties Muziek			
<u>Philharmonie</u>			
Aantal bezoekers Philharmonie	5.086	72.000	96.934
Aantal concerten Philharmonie	12	174	230
<u>Patronaat</u>			
Aantal bezoekers Patronaat	83.979	115.000	125.000
Aantal activiteiten Patronaat	348	400	425
<u>Orgelconcerten Grote Kerk</u>			
Aantal bezoekers orgelconcerten Grote Kerk	22.000	22.000	22.000
<u>Internationaal Orgelfestival:</u>	n.v.t.	10	10
Aantal deelnemers Improvisatieconcours	n.v.t.	1.200	750
Aantal bezoekers Improvisatieconcours	n.v.t.	9	11
Aantal gehouden festivalconcerten	n.v.t.	3.500	2.500
Aantal bezoekers festivalconcerten	n.v.t.	100	105
Aantal deelnemers Zomeracademie	n.v.t.	12	12
Aantal cursussen e.d.			
Gemiddeld aantal bezoekers per concert Philharmonie	424	414	422
Gemiddeld aantal bezoekers per activiteit Patronaat (excl. verhuur)	241	288	294
Prestaties Theater en film			
Aantal bezoekers Toneelschuur	41.131	40.000	37.094
Aantal bezoekers Filmschuur	73.141	60.000	76.738
Aantal bezoekers overige evenementen Toneelschuur	7.388		7.521
Totaal aantal bezoekers Toneelschuur/ Filmschuur	121.660	100.000	121.353
Prestaties Beeldende kunst			
Aantal bezoekers De Vishal	40.977	30.000	51.000
Prestaties Overige accommodaties voor cultuur			
Aantal bezoekers:			
Historisch Museum Haarlem		10.000	10.346
Spaarnestad Photo		10.000	5.602
ABC Architectuurcentrum		15.000	11.553

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)			15.062	14.646
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)			967	5.998
Saldo exclusief mutaties reserves	-	-	14.095	8.648
Toevoeging aan reserves				5.693
Onttrekking aan reserves			176	604
Saldo inclusief mutaties reserves	-	-	13.919	13.737

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Muziek: Correctie kapitaallasten Philharmonie en Patronaat (rbs 2006/182)</u>	1.064 V
<i>Betreft correctie op reeds afgeschreven termijnen tot en met de opening van de Philharmonie en het Patronaat. Is feitelijk uitwerking van een stelselwijziging, namelijk het afschrijven op activa pas starten in jaar na feitelijke ingebruikneming. Daarbij wordt uitgegaan van de brutoinvestering, terwijl bijdragen van derden via een bestemmingsreserve jaarlijks gefaseerd vrijvallen. Het raadsbesluit kent een brede uitwerking, waardoor meerdere posten in de verdere toelichting passeren.</i>	
<u>Muziek: Hogere kapitaallasten (rbs 2006/182)</u>	507 N
<i>Extra afschrijving als gevolg van herberekening van reeds afgeschreven termijnen tot en met de opening van het concertgebouw en het Patronaat, en opschoning imm. activa.</i>	
<u>Muziek: Eenmalige bijdrage Patronaat (rbs 2006/182)</u>	150 N
<i>Uit vrijval kapitaallasten ten gevolge van afboeking immateriële activa.</i>	
<u>Beeldende kunst: Kosten atelierversamelgebouw Waarderweg 78 (cat.2)</u>	117 N
<i>De kosten waren in de begroting 2006 niet geheel geraamd.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	126 V
Per saldo voordeel op lasten	416 V
Baten	
<u>Theater en film: Eenmalige bijdrage Patronaat</u>	150 V
<i>Uit vrijval kapitaallasten ten gevolge van afboeking immateriële activa.</i>	
<u>Herwaarderings activa</u>	4.629 V
<i>Zie rbs 2006/182, betreft correctie op reeds afgeschreven activa.</i>	
<u>Beeldende kunst: Kosten atelierversamelgebouw Waarderweg 78</u>	117 V
<i>De inkomsten waren in de begroting 2006 niet geheel geraamd.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	135 V
Per saldo voordeel op baten	5.031 V
Totaal per saldo	5.447 V
Toevoeging aan reserves: hoger dan begroot (rbs 2006/182)	5.693 N
<i>Toevoeging op basis van rbs 2006/182, in verband met reeds afgeschreven termijnen van het concertgebouw en Patronaat.</i>	
Onttrekking aan reserves: hoger dan begroot (rbs 2006/182)	428 V
<i>Betreft extra onttrekking aan de reserve cultuurpodia conform rbs 2006/182.</i>	
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves	182 V

Domein 6.5 Stadsbibliotheek

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Kenmerken Haarlemse situatie

De samenleving ontwikkelt zich tot een informatiemaatschappij die steeds zwaarder leunt op digitale informatie. De SBH bemiddelt actief in het beantwoorden van informatie- en kennisvragen van burgers en schenkt hierbij veel aandacht aan hen voor wie kennis nemen van informatie minder vanzelfsprekend is. Kinderen, jongeren, ouderen en migranten blijven belangrijke aandachtsgroepen. Met haar Oude Boekerij is de SBH een belangrijke partner in de coalitie Cultureel Erfgoed. De staat van deze kostbare historische bronnen vraagt veel aandacht.

De SBH buit haar veelzijdige functie op grote schaal uit in samenwerkingsverbanden met andere bibliotheekorganisaties en met instellingen en organisaties op het gebied van onderwijs, cultuur, zorg, welzijn en overheid. Zij beoogt hiermee verbetering van de kwaliteit van haar serviceniveau en ter beheersing van de kosten. De SBH biedt met haar zgn. Leasebibliotheek een zakelijke, zichzelf bedruipende dienstverlening aan organisaties en bedrijven in de regio. De SBH telt ca. 43.000 leden, jaarlijks komen er ca. 800.000 bezoekers.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Aan een leven lang leren, zelfontplooiing van mensen en cultuurparticipatie wordt in toenemende mate gewicht toegekend. Daarom is het intensiever laten doordringen van kennis, informatie en cultuur in alle lagen van de samenleving van groot maatschappelijk belang. De SBH draagt hierin bij door te zorgen dat individuele burgers, instellingen en organisaties een adequaat antwoord op hun informatievraag krijgen.
- Burgers hebben toegang tot beschikbare kennis, informatie en cultuur opgeslagen in tekst, beeld en geluid. Zij kunnen tevens op een verantwoorde manier kennis nemen van de historische bronnen in de Oude Boekerij.
- De SBH bereikt alle lagen van de bevolking: jong en oud, ongeacht het opleidingsniveau, sociale of culturele achtergrond. De SBH schenkt daarbij veel aandacht aan groepen burgers die door een handicap, beperking of achterstand niet zo vanzelfsprekend aan hun kennis en informatie komen.

Doelen

1. Toename van het gebruik van digitaal opgeslagen kennis en informatie.
2. Bereiken van groepen burgers met informatieachterstand, met name vmbo-leerlingen, deelnemers inburgeringstrajecten en kinderen met een leesbeperking.
3. De burgers gebruiken de bibliotheek als ontmoetingsplaats voor stedelijke en regionale initiatieven en activiteiten.
4. Scholen, bedrijven en de overheid gebruiken bibliotheek als “leasebibliotheek”.
5. Voor de burgers is hun bibliotheekvoorziening fysiek én digitaal goed bereikbaar; zij treffen een uitstekende service aan.

Wat is bereikt in 2006

1. Het gebruik van webdiensten heeft een jaartotaal bereikt van 281.525 (begroot 200.000), een toename met 40%. Het gebruik van digitale bestanden heeft een jaartotaal bereikt van 263.212 (begroot 120.000), meer dan een verdubbeling.
2. Het jaarprogramma informatievaardigheden en leesbevordering voor VMBO heeft 1.200 leerlingen bereikt (begroot 700 leerlingen). Het Nederlands als tweede taal-plein (NT2) heeft 486 cursisten bereikt (begroot 400 cursisten) en het Makkelijk Lezen Plein heeft 343 kinderen, 518 ouders en 438 leerkrachten bereikt (begroot 200 kinderen, 360 ouders en leerkrachten).
3. De informatieve en culturele activiteiten hebben 3.743 bezoekers bereikt (begroot 1.800 bezoekers). De Stads Bibliotheek Haarlem heeft 51 grote en 74 kleine exposities ingericht (begroot 20 exposities).

4. De Stads Bibliotheek Haarlem heeft zijn klantenkring van de Leasebibliotheek uitgebreid tot 4 zakelijke klanten (begroot 5 klanten).
5. Bibliotheek Oost in het Reinaldahuis is in 2006 gerealiseerd en sinds juli 2006 geopend. De Stads Bibliotheek Haarlem heeft het tweede deel van het MKB-certificaat kwaliteitszorg behaald en is gecertificeerd door de Stichting Certificering Openbare Bibliotheken.

Wat is niet bereikt

5. Het onderzoek naar de mogelijkheden voor een nieuwe huisvesting van de Centrale Bibliotheek had geen hoge prioriteit en heeft niet plaatsgevonden.
In verband met de noodzaak tot het oplossen van de problematiek van de zelfservice in Bibliotheek Noord is invoering van een zelfservicesysteem voor uitleenhandelingen bij de Bibliotheek Schalkwijk uitgesteld tot 2007.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Kengetallen			
<u>Het beschikbaar stellen van de algemene collectie</u>			
Aantal leden:			18.012
- 18-65 jaar (standaard tarief)	18.382	18.600	6.015
- Jonger dan 16 jaar (gratis abonnement)	14.927	5.000	7.616
- Reductie- en instellingsabonnementen	8.299	8.400	41.643
Totaal:	41.608	42.000	

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)			8.115	8.280
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)			2.677	2.911
Saldo exclusief mutaties reserves	-	-	5.438	5.369
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	-	-	5.438	5.369

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging		Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		165 N
Per saldo nadeel op lasten		165 N
Baten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		234 V
Per saldo voordeel op baten		234 V
Totaal per saldo		69 V

Domein 6.6 Frans Hals Museum/De Hallen

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Kenmerken Haarlemse situatie

Onderdeel van Haarlem Cultuurstad is het Frans Hals Museum/De Hallen, dat het kunstbezit van de gemeente Haarlem beheert. Het aantal bezoekers was in 2005 104.700.

Het Frans Hals Museum vormt een belangrijk onderdeel van de stedelijke cultuur. De collectie Oude Kunst (die een goed beeld geeft van de cultuurgeschiedenis van het 16de en 17de eeuwse Haarlem), alsmede de gebouwen Frans Hals Museum/De Hallen (historische monumenten van de stad) bepalen mede het culturele erfgoed van de stad. Daarnaast is het museum, met name met de actieve opstelling van de Hallen, een belangrijke medespeler op het gebied van de hedendaagse cultuur. Deze twee kenmerken sluiten naadloos aan op het onlangs opgestelde cultuurprofiel van Haarlem.

Beoogde maatschappelijke effecten

Onze inzet is om het museum deze collegeperiode nadrukkelijk te ontwikkelen tot een publieksvriendelijke, actieve en herkenbare instelling van (inter)nationaal belang, dat wil zeggen:

- Een plek waar het publiek aangenaam kan vertoeven, waar de beleving en de ervaring van kunst centraal staan, waar een klantvriendelijke houding vanzelfsprekend is.
- Een ondernemend en levendig instituut met een afwisselend programma dat voor verschillende publieksgroepen interessant is, wat een actievere deelname van het publiek moet bevorderen.
- Een museum dat zich duidelijk onderscheidt van andere musea. Het *Frans Hals Museum* zal het accent leggen op 16^e en 17^e eeuwse schilderkunst, in *De Hallen* zal nadrukkelijk aandacht worden geschonken aan hedendaagse, internationale, geëngageerde fotografie.
- Het versterken van het culturele klimaat en de culturele wervingskracht van de stad.
- Het beheren en toegankelijk maken van de museale collecties.

Doelen

1. Toename totale bezoekersaantal in 2006 met 15% ten opzichte van 2001 (aantal bezoekers 80.200) waarbinnen toename participatie van jonger publiek en van inwoners uit Haarlem met 5% t.o.v. 2001 (jongeren tot 18 jaar in 2001: 7.870). Markering museum in de stad als een vanzelfsprekende en toegankelijke instelling. Informatie vergroten naar het publiek; bekend maken museum en ontwikkelingen in de kunst. Bijdragen aan versterking van het imago van Haarlem als Cultuurstad en bijdrage leveren aan het cultuurdebat.
2. Verbeteren van het beheer van de collectie.

Wat is bereikt in 2006

1. Het Frans Hals Museum ontving in 2006 in totaal 93.246 bezoekers, 68.040 bezochten het museum en 25.206 De Hallen. Hiermee is voldaan aan de doelstelling om ten opzichte van 2001 (totaal aantal bezoekers 80.200) in 2006 een toename te bewerkstelligen van 15%. Aantal jongeren hierin is 9.763 en dat is 11% van het totale aantal bezoekers.

In het Frans Hals Museum vonden 11 tentoonstellingen en presentaties plaats. In De Hallen waren in totaal 16 tentoonstellingen. Er is samengewerkt met het Kunsthau Zürich en het Staatliches Museum in Schwerin voor de Nicolaes Berchem tentoonstelling; met Villa Vauban, het gemeentelijk kunstmuseum van de stad Luxemburg (voor de tentoonstelling Hollandse Meesters uit Luxemburg). Voorts is er samengewerkt met de Deichtorhallen Hamburg voor de tentoonstelling van Jonathan Meese.

In totaal hebben 5.550 jongeren het museum bezocht in het kader van schoolbezoek en zijn er met verschillende scholen structurele samenwerkingsverbanden aangegaan in verband met schoolprojecten die aansluiten op de tentoonstellingen.

FHM/De Hallen maakte deel uit van De Stad als Podium en maakt onderdeel uit van de coalities 'Hedendaags' en 'Cultureel Erfgoed'. Ook neemt het museum deel aan het overleg van directeurs van culturele instellingen in Haarlem (DOCH).

De entree van De Hallen is in 2006 gemoderniseerd.

2. Voor het realiseren van een nieuw depot voor de collectie zijn in 2006 enige onderzoeken gedaan naar mogelijk geschikte locaties. De voorgenomen verkoop van twee kunstwerken voor dit doel is niet uitgevoerd. Wel is één schilderij verkocht en is van de opbrengst een bestemmingsreserve voor aankopen en restauraties gevormd.

Aan het opzetten van een documentatiesysteem is in 2006 verder gewerkt en de wetenschappelijke catalogus collectie Oude Kunst is in december 2006 uitgegeven.

Aan het via internet toegankelijk maken van de collecties Oude Kunst en Moderne/Hedendaagse Kunst is in 2006 verder gewerkt. Het digitaliseren van de collectie heeft geresulteerd in een beeldbank op internet: <http://fhm.imagedatabase.nl>.

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Aantal bezoekers Frans Halsmuseum	73.649	65.000	68.040
Aantal bezoekers Hallen	31.037	25.000	25.206
Totaal:	104.686	90.000	93.246

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)			4.498	4.616
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)			1.830	2.019
Saldo exclusief mutaties reserves	-	-	2.668	2.597
Toevoeging aan reserves			499	499
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	-	-	3.167	3.096

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging		Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		118 N
Per saldo nadeel op lasten		118 N
Baten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		189 V
Per saldo voordeel op baten		189 V
Totaal per saldo		71 V

Programma 7: Werk en inkomen

Domein 7.1 Arbeidsmarktbeleid

Bestuurlijk verantwoordelijke: H. van der Molen

Kenmerken Haarlemse situatie

Ook Haarlem profiteert van de aantrekkende economie; het aantal bijstandsgerechtigden is inmiddels aan het dalen. Op 1 januari 2005 kende Haarlem 3.475 bijstandsgerechtigden (< 65 jaar). Eind 2005 bedroeg het aantal 3.268. Haarlem kent een relatief groot aandeel mensen met een WAO-uitkering.

Algemene ontwikkelingen programma Werk en Inkomen

Wij verwachten dat de daling van het bestand doorzet. Het is onze ambitie uit te komen op 2.600 bijstandsgerechtigden in 2010. Met de kadernota re-integratie 'Niemand aan de kant' die in 2006 is vastgesteld, geven wij een krachtige impuls aan het re-integratiebeleid en introduceren wij nieuwe re-integratieinstrumenten als de matchingsunit (werkgeversbenadering). Wij breiden verloningsprojecten zoals Work First verder uit. Voor jongeren is samenwerking met RMC, CWI en Jeugdzorg gerealiseerd in het Jongerenloket.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Het bevorderen van de arbeidsdeelname van bijstandsgerechtigden en werkloos werkzoekenden zonder uitkering.
- Prioritaire doelgroepen zijn met name jongeren (circa 100 per jaar) en de nieuwe instroom bijstandsgerechtigden (1.250). Hiermee wordt getracht het bijstandsvolume te beperken.

Doelen

Van alle bijstandsgerechtigden is vastgesteld wie in aanmerking komt voor een arbeidsontheffing, activering of reïntegratie. Reïntegratie en activering van bijstandsgerechtigden en werkloze werkzoekenden in het arbeidsproces, zo veel mogelijk overeenkomstig de OPH-doelstellingen.

Wat is bereikt in 2006

1. Bestandsdaling

Het bijstandsbestand is in 2006 gedaald van 3.268 (exclusief 65+) naar 2.904 cliënten. De daling van het bestand komt daarmee uit op 11% en is daarmee hoger dan het landelijk gemiddelde van 8%.

2. Bestandsanalyse en realisatie trajecten

Er is een bestandsanalyse uitgevoerd waarbij opnieuw voor het gehele bestand is vastgesteld welke mogelijkheden er zijn met betrekking tot activering en reïntegratie. In 2006 zijn 152 sociale activeringstrajecten gestart, 645 re-integratietrajecten en er zijn 71 jongeren geplaatst op een stage of leerbaan. Het betreft hier overigens jongeren die (nog) niet bijstandsgerechtigd zijn, dus onder 18 jaar. SoZaWe kent zo'n 120 bijstandsgerechtigden onder 23 jaar. Deze groep wordt jaarlijks gescreend en op traject geplaatst. De bijstandsduur van deze groep is kort: de uitstroom ligt hoog.

3. Nieuwe instrumenten

Het gaat hierbij om Intensivering van nieuwe arbeidsmarktinstrumenten zoals Work First en verbreding van deze aanpak naar de openbare ruimte per 2007. Work First blijkt een succesvolle aanpak. De instroom in de bijstand wordt beperkt doordat het CWI rechtstreeks in de projecten plaatst en doordat mensen afzien van een bijstandsaanvraag (13% van de potentiële bijstandsaanvragers) als ze worden geconfronteerd met Work First. Ook de uitstroom als gevolg van deelname aan de 2 Work First-projecten ligt gemiddeld 20% hoger dan bij de oude eenduidige re-integratietrajecten het geval is. Dit percentage stijgt nog omdat de meeste plaatsingen in Work First nog lopen. Het lijkt er op dat het gemakkelijker is 'aan het werk' te komen vanuit een werkende situatie dan vanuit de bijstand.

4. Gesubsidieerde banen

Het aantal gesubsidieerde banen is in 2006 verder afgenomen van 318 naar 262.

5. Afstemming met inburgering.

De nieuwe inburgeringswet is met een jaar uitgesteld naar 1 januari 2007. In 2006 hebben voorbereidingen plaatsgevonden voor de geplande inkoop van geïntegreerde re-integratie-inburgeringstrajecten voor inburgeringsplichtigen met een bijstandsuitkering.

6. Specifieke doelgroepen

In het verslagjaar zijn ook trajecten-op-maat gerealiseerd voor specifieke doelgroepen zoals dak- en thuislozen, mensen met een psychiatrische problematiek, verslaafden etc..

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Kwantiteit			
Input			
Plaatsing op sociale activering traject	132	130	152
Plaatsing op re-integratietraject	609	750	645
Plaatsing op leerwerktraject jongeren		300	71
Bestand			
Gesubsidieerde dienstverbanden per 31 december van het jaar	318	280	262
Lopende trajecten sociale activering	Ng	150	204
Lopende re-integratietrajecten	Ng	600	753
Lopende leerwerktrajecten jongeren	Ng	150	80
Output			
Beëindigde gesubsidieerde dienstverbanden	27	80	169
Beëindigde trajecten sociale activering	Ng	80	185
Beëindigde trajecten reïntegratie	Ng	550	694
Beëindigde leerwerktrajecten jongeren	Ng	150	16
Totaal beëindigde uitkering/uitstroom naar werk (direct)	258	255	274
Totaal beëindigde uitkering/uitstroom naar werk (na zes maanden)	Ng	195	-
Kwaliteit			
% financiële fouten audit	Ng	1,0%	< 1,0%

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	22.406	16.175	16.516	21.184
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	19.790	14.979	14.999	19.641
Saldo exclusief mutaties reserves	2.616	1.196	1.517	1.543
Toevoeging aan reserves			700	
Onttrekking aan reserves	29	227	227	
Saldo inclusief mutaties reserves	2.587	969	1.990	1.543

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Overschrijding loonkosten, w.o. trajectmanagers (cat.3)</u>	533 N
<i>Het betreft casemanagers die doorbelast mogen worden op het werkdeel vanwege reïntegratieactiviteiten.</i>	
<u>Diverse uitgaven t.l.v. diverse voorzieningen (cat.2)</u>	2.243 N
<i>Betreft voornamelijk Paswerk (1.970) en MKB afrekening ICES.</i>	
<u>Afrekening kinderopvang 2004 en Agenda van de toekomst 2005 (cat.2)</u>	722 N
<i>Betreft afrekeningen uit voorgaande jaren: kinderopvang 162 en Agenda van de Toekomst 560.</i>	
<u>Overschotten voorzieningen naar balans (cat.3)</u>	4.813 N
<i>Betreffen voorschotten voor WWB/Pilot no risk en buitenschoolse ID.</i>	
<u>Onderschrijding WWB-werkdeel (cat.1)</u>	3.660 V
<i>Net als zoveel gemeenten heeft Haarlem te maken met een forse onderbesteding in het werkdeel WWB. De belangrijkste oorzaak is de grote afname van het aandeel gesubsidieerde arbeid.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	17 N
Per saldo nadeel op lasten	4.668 N
Baten	
<u>Diverse onttrekkingen aan diverse voorzieningen ter dekking van uitgaven</u>	2.829 V
<i>Betreft Paswerk en MKB (zie lasten).</i>	
<u>Dekking afrekening kinderopvang 2004</u>	122 V
<i>Betreft de dekking van de afrekening 2004.</i>	
<u>Dekking via voorzieningen</u>	382 V
<i>Betreft o.a. dekking kwaliteitszorgsysteem, diverse afrekeningen en vrijval.</i>	
<u>Diverse afrekeningen en inleenvergoedingen</u>	429 V
<i>Het betreft: inleenvergoeding WIW, afrekening ID 2004 en afrekening Ecosol (WWB).</i>	
<u>Vrijval voorziening Agenda van de Toekomst</u>	350 V
<i>Minder benodigd inzake afrekening voorgaande jaren, waardoor deel van voorziening kan vrijvallen.</i>	
<u>Lager voorschot Agenda van de toekomst en pilot No-Risk</u>	371 V
<i>Betreft correctie budget WWB (zie ook 3e Berap) en de Pilot no risk.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	159 V
Per saldo voordeel op baten	4.642 V
Totaal per saldo	26 N
Toevoeging aan reserves: lager dan begroot (cat.3)	700 V
<i>Betreft Paswerk (Kadernota 2006). Betreft een voorziening, is derhalve niet via reserveboeking toegevoegd.</i>	
Onttrekking aan reserves: lager dan begroot (cat.3)	227 N
<i>Inleenvergoeding WIW t.l.v. voorziening WWB is onterecht. De inleenvergoeding is een onderdeel van het budget Werkdeel WWB en heeft geen invloed op het sectorresultaat.</i>	
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves	447 V

Domein 7.2 Bijstandsverlening, armoedebeleid en schuldhulpverlening

Bestuurlijk verantwoordelijke: H. van der Molen

Kenmerken Haarlemse situatie

Voor mensen die niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien, is de bijstandswet een vangnet. Het aantal bijstandsgerechtigden bedraagt eind 2006 ca. 2.900. Het recht op bijstand blijft onverkort van kracht. Toegezien wordt op een rechtmatige verstrekking van de bijstand.

Het aantal minima in Haarlem bedraagt circa 9.500 huishoudens en blijft daarmee redelijk stabiel. De gemeente voert een ruimhartig minimabeleid, dat in 2007 wordt geëvalueerd en geactualiseerd.

De landelijke toename van de schuldenproblematiek is ook in Haarlem merkbaar. Het beroep op de Stadsbank neemt sterk toe.

NB: Bijstandsverlening is een vraaggericht product en daarmee een open-eindregeling. Het aantal aanvragen kan variëren op grond van conjuncturele ontwikkelingen. De gemeente is echter 100% financieel verantwoordelijk voor de kosten van bijstandsverlening. Hoewel het macrobudget voor bijstandsverlening als gevolg van de afname van het aantal bijstandsgerechtigden jaarlijks neerwaarts wordt bijgesteld, wordt in Haarlem ook in 2006 een flink overschot gerealiseerd op het Inkomensdeel WWB.

Vooralsnog zijn de effecten van de herziening van het gehele sociale stelsel – met name de strengere regelgeving rondom de WAO - zeer beperkt.

Het armoede- en minimabeleid wordt gefinancierd uit het budget Bijzondere Bijstand. De omvang van het budget wordt bepaald door de Raad die ook de grenzen van het minimabeleid bepaalt.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Het bieden van een vangnet voor Haarlemmers die zelf niet in hun bestaansvoorziening kunnen voorzien en (stille) armoede, sociale uitsluiting en gebrek aan kansen voorkomen of aanpakken, waarbij de problematiek van de armoedeval wordt voorkomen.

Doelen

1. Het rechtmatig en doelmatig verstrekken van WWB voor hen die daarop zijn aangewezen.
2. Het verstrekken van bijzondere bijstand voor hen die daar recht op hebben.
3. Optimalisering uitvoeringsorganisatie SoZaWe.

Wat is bereikt in 2006

1. Samenwerking met het Centrum voor Werk en Inkomen en het UWV

De samenwerking tussen SoZaWe, CWI en UWV is verder geïntensiveerd, onder meer door de instelling van een gezamenlijke re-integratiecommissie waarin soepeler overdrachten worden gerealiseerd tussen UWV en SoZaWe.

Controle en handhaving

De controle- en handavingsinspanningen hebben ook in 2006 tot resultaten geleid. Er zijn enkele grote fraudezaken aan het licht gekomen, naast vele kleine. Belangrijk is ook het voorkomen van fraude en misbruik door goede voorlichting vooraf. Klanten worden geïnformeerd over rechten en plichten direct bij de uitkeringsaanvraag bij het CWI. Hiervoor is in januari 2006 een aparte folder opgesteld.

2. Ketensamenwerking

De ketensamenwerking rondom bijzondere doelgroepen komt met name tot stand in het OGGZ-platform. Daarnaast wordt steeds beter samengewerkt in het Schakelstation. Ook is een start gemaakt met het opstellen van een plan van aanpak Maatschappelijke Opvang in het kader van de afspraken tussen G27 en Kabinet. Het gaat daarbij om een set afspraken tussen gemeenten en het Rijk voor extra inspanningen om de dak- en thuislozenproblematiek aan te pakken. Dit moet nog aan de raad worden voorgelegd.

Minimabeleid

Mede op voorstel van de raad wordt het minimabeleid (vrijwel) ongewijzigd voortgezet in 2007. Pas in 2007 wordt het minimabeleid voor de jaren 2008-2010 voorbereid.

3. Optimalisering uitvoeringsorganisatie SoZaWe

Belangrijke stappen zijn gezet om de dienstverlening aan de klant te verbeteren. Het betreft met name de verlaging van de caseloads van de casemanagers van 120 naar uiteindelijk 80, waardoor er meer tijd ontstaat voor de klant en er meer aandacht kan worden besteed aan re-integratie. Ook zijn alle werkprocessen vereenvoudigd, waardoor de doorlooptijden ook voor de klant merkbaar korter zullen worden. Dit laatste effect zal pas in 2007 blijken. Dat geldt ook voor de vereenvoudiging van de aanvraagprocedures. Met name de gegevensuitvraag aan klanten wordt sterk teruggebracht.

Wat is niet bereikt

3. Werkprocessen

De vereenvoudigde werkprocessen worden pas in 2007 ingevoerd.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Verstrekkings uitkeringen Wet Werk en Bijstand (WWB):</u>			
Kwantiteit:			
Input			
Preventie % CWI	42,6%	45%	36,6%
Preventievolume SoZaWe	Ng	450	297
Toegewezen Aanvragen periodieke uitkering WWB	1.685	1.250	1.225
Bestand			
Aantal cliënten per 31 december van het betreffende jaar	3.605	3.600	3.414
- waarvan 65-	3.268	3.325	2.904
- waarvan 65+	240	275	243
Output			
Beëindigingen van uitkeringen	1.679	1.250	1.586
Kwaliteit:			
Aantal Gegrondverklaarde Bezwaar- en beroepschriften wwv	127	36	210
% Financiële fouten in audit	1,0%	1,0%	0,51%
Kwantiteit:			
<u>Verstrekkings uitkeringen bijzondere bijstand:</u>			
Aantal ingediende aanvragen bijzondere bijstand (BB)	4.902	3.500	2.668
Toegewezen Aanvragen bijzondere bijstand	Ng	2.450	1.442
Aantal ingediende aanvragen minimaregelingen (MR)	Ng	2.000	1.054
Toegewezen aanvragen minimaregelingen	Ng	1.400	720
Aanvragen kwijtschelding gem. heffingen	2.959	3.950	3.853
% financiële fouten audit	1,0%	1,0%	0,51%

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	64.990	65.567	61.950	61.718
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	55.013	56.190	50.977	54.818
Saldo exclusief mutaties reserves	9.977	9.377	10.973	6.900
Toevoeging aan reserves	1.790	1.750	1.461	1.461
Onttrekking aan reserves	5.241		4.038	591
Saldo inclusief mutaties reserves	6.526	11.127	8.396	7.770

WWB-overzicht inkomensdeel

Omschrijving	Bedragen x € 1.000	
	Geraamd	Werkelijk
<i>Lasten:</i>		
WWB-uitkeringen (inkomensdeel)	48.319	48.274
Reserveringen	870	961
Totaal lasten	49.189	49.235
<i>Baten:</i>		
WWB-rijksvergoeding (inkomensdeel)	45.699	48.509
Onttrekking aan reserve	4.038	591
	49.737	49.100
Per saldo	V 548	N 135

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Lagere uitgaven WWB (cat.1)</u>	1.168 V
<i>Dor een hogere uitstroom zijn de uitgaven nog lager dan was voorzien bij de derde bestuursrapportage.</i>	
<u>Hogere verstrekkingen bijzondere bijstand (cat.2)</u>	198 N
<i>In het afgelopen jaar zijn de fluctuaties op het budget bijzondere bijstand vrijwel uitsluitend veroorzaakt door pensioenkosten. Om meer grip te krijgen worden op korte termijn een aantal maatregelen getroffen.</i>	
<u>Hogere doorbelastingen Stadsbank inzake minimabeleid (cat.3)</u>	214 N
<i>Doorbelastingen van de onderdelen Budgetbeheer en Wet Schuldsanering natuurlijke personen van de afdeling Schuldhulpverlening en Budgetbeheer (Stadsbank). Deze doorbelasting wordt niet begroot maar vindt wel al reeds enige jaren plaats. Vanuit deze regelingen wordt aangegeven dat de kosten doorbelast moeten worden naar dit product.</i>	
<u>Onderschrijding IOAW, IOAZ en uitvoeringskosten (cat.1)</u>	1.487 V
<i>De uitgaven IOAW en IOAZ zijn lager dan begroot (kadernota 2006).</i>	
<u>Overschrijding BBZ (cat.2)</u>	475 N
<i>Het aantal toegewezen aanvragen BBZ is toegenomen. De BBZ wordt meer ingezet als uitstroommogelijkheid richting zelfstandig ondernemerschap.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	1.536 N
Per saldo voordeel op lasten	232 V
Baten	
<u>Resultaat voorziening</u>	1.339 V
<i>Door een hogere uitstroom en een verbetering van de debiteurenontvangsten kan de voorziening dubieuze debiteuren worden verlaagd.</i>	
<u>Hogere ontvangsten debiteuren</u>	524 V
<i>Door een effectievere invordering liggen de ontvangsten hoger dan begroot.</i>	
<u>Hogere bijdrage rijk inzake WWB</u>	721 V
<u>Vrijval voorzieningen i.v.m. afrekeningen</u>	1.419 V
<i>I.v.m. afrekeningen vallen een tweetal voorzieningen terzake vrij.</i>	
<u>Lagere afrekeningen regelingen 2004 en 2005</u>	1.203 N
<i>De toekenningsbeschikking over 2006 is lager dan begroot en er moet nog een definitieve afrekening plaatsvinden over 2004 en 2005.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	1.041 V
Per saldo voordeel op baten	3.841 V
Totaal per saldo	4.073 V
Onttrekking aan reserves: lager dan begroot (cat.1)	3.447 N
<i>In de kadernota 2006 was een bijdrage vanuit de reserve geraamd van ca. 3.500. Door het meevallende resultaat is besloten deze onttrekking niet te doen. De reserve WWB is nu op een peil van 10% van het budget voor inkomensoverdrachten, zodat een verder bestemmingsvoorstel om een bedrag toe te voegen achterwege kan blijven.</i>	
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves	626 V

Programma 8: Bereikbaarheid en mobiliteit

Domein 8.1 Bereikbaarheid

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

De bereikbaarheid van Haarlem staat door het groeiende autoverkeer sterk onder druk. Die druk wordt extra gevoeld doordat speerpunten voor de toekomst van Haarlem liggen in vergroting van de toeristische en culturele aantrekkingskracht en in het versterken van de zakelijke dienstverlening. Goede bereikbaarheid is noodzakelijk voor de realisatie van deze ambities. Aan de Oostzijde van Haarlem zijn de knelpunten het grootst. Het project Spoorzone moet hiervoor oplossingen bieden. Verbetering van de algemene bereikbaarheid van Haarlem kan niet alleen liggen in vergroten van de capaciteit voor de auto. Openbaar vervoer en fiets zullen een belangrijke bijdrage moeten leveren. Bereikbaarheid moet verder ingevuld worden door het bieden van voldoende parkeerruimte in de binnenstad voor bezoekers, naast de bewoners.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Tevredenheid bij bewoners, bezoekers en ondernemers over de bereikbaarheid van Haarlem

Doelen

1. Verbeteren autobereikbaarheid aan oostzijde Haarlem. Thans wordt dit in het kader van het Grotestedenbeleid door het rijk gemeten op basis van minuten reistijd. Dat geldt voor de stad als geheel en niet voor afzonderlijke delen. Onderzocht wordt wat de mogelijkheden zijn om de autobereikbaarheid aan de oostzijde specifiek te monitoren.
2. In de spits zoveel auto's tot Haarlem toelaten als het wegennet aan kan, waarbij economisch noodzakelijk verkeer voorrang krijgt.

Wat is bereikt in 2006

1. Autobereikbaarheid

Ter verbetering van de (auto)bereikbaarheid aan de oostzijde van Haarlem is eind 2006 gestart met de aanleg van een fietsbrug aan de westzijde van het Keggeviaduct, waarna het bestaande viaduct wordt omgebouwd naar 2 x 2 rijstroken, waardoor de Waarderpolder straks met 2 x 2 rijstroken aansluit op de A200.

In december 2006 heeft de provincie een investeringsimpuls van €15 miljoen toegekend voor de inpassing van de nieuwe fly-over (vanaf de A200 de Waarderpolder in) en de reconstructie van de Oudeweg. Hiermee is de financiering van de fly-over rond.

Voor de Oostweg is het voorlopig ontwerp "in de inspraak gebracht". Tevens is het definitieve ontwerp van de brug en stedenbouwkundig plan van de jachthaven afgerond.

2. Verkeersafwikkeling in de spits

De verkeersafwikkeling op de Oudeweg-Gedempte Oostersingelgracht is verbeterd. De verkeerslichten zijn vervangen en de groene golf tussen Prinsenbrug en Amsterdamse poort is geoptimaliseerd.

Wat is niet bereikt

2. Verkeersafwikkeling

Doseren aan de oostzijde van Haarlem is nog niet operationeel. Deze maatregel wordt betrokken bij het onderzoek naar de bereikbaarheid van de kust; een project dat door de provincie Noord-Holland wordt getrokken. Inmiddels is opdracht verstrekt om op basis van verkeerstellingen bij verkeerslichten een "on-line" overzicht te verkrijgen van de verkeersafwikkeling op het Haarlemse hoofdwegennet.

Wegens capaciteitsgebrek is aan het realiseren een stelsel van aanrij- en wegroutes voor bevoorradingsverkeer naar en van de binnenstad nog geen invulling gegeven.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	33	33	33	33
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	18	18	18	18
Saldo exclusief mutaties reserves	15	15	15	15
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	15	15	15	15

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	0
Per saldo op lasten	0
Baten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	0
Per saldo op baten	0
Totaal per saldo	0

Domein 8.2 Parkeren

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

Voor de Haarlemse binnenstad ligt er een grote uitdaging om voldoende bebouwde parkeervoorzieningen te creëren. De projecten Appelaar, Raaks en Koudenhorn bevinden zich in diverse stadia van voorbereiding/uitvoering. De financiering van deze en nog nieuw te realiseren projecten moet vorm worden gegeven, waarvoor verhoging van de parkeertarieven noodzakelijk is. In de woongebieden wordt gezocht naar een evenwicht tussen leefbaarheid en het bieden van voldoende parkeergelegenheid voor bewoners en voorzieningen. Invoeren van het belanghebbendensysteem is daarbij een van de instrumenten.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Bereikbaarheid van de autoluwe binnenstad en andere economische functies.
- Vergroten aantrekkelijkheid en leefbaarheid binnenstad en woonwijken door beperken ruimtebeslag geparkeerde auto's.

Doelen

1. Verminderen parkeerplaatsen op straat in de binnenstad en creëren van plaatsen in garages.
2. Verminderen groei beslag op openbare ruimte van geparkeerde auto's (in gebieden buiten binnenstad).
3. Aantrekkelijke bereikbaarheid voor touringcars.

Wat is bereikt in 2006

1. Onderzoek parkeergarage oostelijk deel binnenstad is uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek is voor de Nieuwe Gracht een eerste verkenning naar alternatieve financieringsmogelijkheden voor deze garage gedaan. Over die verkenning heeft tweemaal bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Het college is inmiddels op 6 maart 2007 akkoord gegaan om een marktverkenning gericht op alternatieve financieringsmogelijkheden te starten.

Het tijdelijke parkeerterrein Nova-college is in gebruik genomen in combinatie met een pendelbus. Uit de in oktober 2006 gehouden evaluatie bleek dat nauwelijks gebruik wordt gemaakt van het terrein en de pendelbus. Het tijdelijk parkeerterrein blijft daarom wel in gebruik, maar de pendelbus wordt gestaakt. De geïntroduceerde parkeerkaart annex buskaart blijft wel gehandhaafd.

De parkeertelling naar feitelijk gebruik van (straat)parkeerplaatsen is uitgevoerd. De resultaten worden in 2007 gepresenteerd.

Bestuurlijke besluitvorming over belanghebbenden parkeren in de Kleverparkbuurt, Jan van Galenstraat en Haarlem-Zuidwest is afgerond. Belanghebbenden parkeren Kleverparkbuurt is per 1 januari 2007 ingevoerd, Jan van Galenstraat is 1 februari 2007 ingevoerd en de invoering belanghebbenden parkeren Haarlem Zuidwest staat gepland voor 1 mei 2007.

De indeling van belanghebbendengebieden in vier gescheiden zones is mede ter ontlasting van woonstraten rond grotere winkelcentra in 2006 ingevoerd.

Er is gestart met het onderzoek naar het eventueel overgaan op een systeem van fiscaliseren als alternatief voor bestaande vergunninghouder zones.

2. De nota Locatiebeleid is gereed. In de nota worden ruimere parkeernormen voorgesteld, met als doel minder ruimte beslag van geparkeerde auto's in de openbare ruimte. De normen komen er op neer dat bij nieuwbouw de parkeervoorzieningen op eigen terrein, bij voorkeur inpandig, moeten worden gerealiseerd. De raadsbehandeling vindt in 2007 plaats.

Wat is niet bereikt

1. De uitwerking van de systematiek en mogelijkheden van tariefsdifferentiatie in parkeergarages is nog niet afgerond. Invoering tariefsdifferentiatie vindt plaats na opening Cronjé garage.

De vastgestelde planning is niet gehaald voor de Koninginnebuurt en Rozenprieel. Dit komt omdat inspraakprocedures rond invoering belanghebbenden parkeren in Kleverparkbuurt, Jan van Galenstraat en Haarlem-Zuidwest meer tijd heeft gekost dan berekend. Onderzoek heeft op dit moment geen prioriteit vanwege capaciteitsgebrek en ingewikkelde juridische toets.

3. Er is ondanks een rechtszitting op tot een vergelijk te komen tussen partijen nog geen oplossing bereikt voor het parkeren van touringcars. De gemeente zoekt verder naar alternatieven rondom NS-station Haarlem. Ondertussen gaat de rechtszaak tegen de gemeente door.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Parkeercontrole:</u>			
Parkeervignetten binnenstad	3.845	3.600	3804
Parkeervignetten Schalkwijk	712	750	646
Parkeervignetten belanghebbendengebieden	10.244	10.240	10.957
Bezoekersschijven belanghebbendengebieden	9.884	10.120	10.157
Afdoen bezwaarschriften	618	600	1054
<u>Parkeergarages:</u>			
Abonnementen openbare parkeergarages	1.550	1.550	1470
Abonnementen bewonersgarages	145	110	145
<u>Fietsenstallingen:</u>			
Betaald stallen in openbare fietsenstallingen	8.653	9.000	8201
Botermarkt (gratis)	ng	17.000	68399
Jacobijnenstraat (gratis)	ng	7.000	2592
Smedestraat (gratis)	ng	43.000	110655
Abonnementen openbare en bewonersfietsenstalling	1.284	725	1344
Kengetallen			
Gemiddelde bezettingsgraad in de openbare garages	46%	48%	48%

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	11.105	10.389	18.503	14.895
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	12.524	13.108	12.195	13.089
Saldo exclusief mutaties reserves	1.419-	2.719-	6.308	1.806
Toevoeging aan reserves	2.774	1.880	3.305	
Onttrekking aan reserves	2.296		10.452	2.645
Saldo inclusief mutaties reserves	941-	839-	839-	839-

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Lagere investeringen Raaks (cat.1)</u>	3.515 V
<i>Binnen dit domein worden de onrendabele investeringen als exploitatielast verantwoord. Deze investeringen worden ten laste van het parkeerfonds gebracht (onttrekkingen aan reserve).</i>	
<u>Fietsenstalling Patronaat (cat.3)</u>	462 V
<i>Betreft abusievelijk dubbel begroten van de lasten.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	369 N
Per saldo voordeel op lasten	3.608 V
Baten	
<u>Hogere opbrengsten parkeergelden</u>	433 V
<i>Per saldo over geheel parkeergelden</i>	
<u>Opbrengsten Mupi's</u>	180 V
<i>Zie domein 8.3 Verkeerscirculatie. Betreft aldaar geïnde opbrengsten die zijn doorgestort naar dit domein.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	281 V
Per saldo voordeel op baten	894 V
Totaal per saldo	4.502 V
Toevoeging aan reserves: lager dan begroot (cat.1)	3.305 V
<i>De toevoegingen en onttrekkingen zijn zodanig aangepast dat het saldo na mutaties reserves uitkomt op het begrote resultaat.</i>	
Onttrekking aan reserves: lager dan begroot (cat.1)	7.807 N
<i>Zie hiervoor bij toevoeging aan reserves.</i>	
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves	0

Domein 8.3 Verkeerscirculatie

Bestuurlijk verantwoordelijke: J. Nieuwenburg

Kenmerken Haarlemse situatie

Een evenwichtige aanpak van de mobiliteit binnen Haarlem betekent het bestrijden van de nadelige effecten van de automobilititeit in de stad en het uitbouwen van openbaar vervoer en fietsen tot een aantrekkelijk alternatief. Uitgangspunt voor Haarlem is dat in woonwijken het verkeer zoveel mogelijk wordt geweerd en dat de veiligheid in woonwijken prioriteit heeft. Dit draagt bij tot het gewenste duurzaam goed woonklimaat.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Goede doorstroming van het autoverkeer op een voor het doorgaand verkeer herkenbaar hoofdwegennet.
- Minder sterke ontwikkeling CO²-uitstoot dan als gevolg van autonome groei autoverkeer te verwachten zou zijn.
- In 2010 40% minder gewonden en 50% minder doden in het verkeer dan in 1986 (landelijke norm). Dat komt neer op maximaal 57 ziekenhuisgewonden en 3 dodelijke slachtoffers.

Doelen

1. Beperken groei aantal autokilometers tot het autonome, niet door de gemeente te beïnvloeden deel, door meer ruimte te geven aan fiets en openbaar vervoer.
2. Inhoud geven aan begrip duurzaamheid binnen verkeers- en vervoerbeleid.
3. Verkeersveilig ingerichte wegen en woonwijken, waar de weggebruikers zich ook veilig gedragen.

Wat is bereikt in 2006

1. Fiets en openbaar vervoer

De fietsbruggen Kinderhuissingel en 't Landje zijn in uitvoering genomen. Voor de aanleg van de fietsbrug Eindhoven is opdracht gegeven.

In nauw overleg met het project Ruimte voor de Fiets is gewerkt aan een totaalvisie op de aanpak Stationsplein en omgeving.

2. De volgende leefomgevingsplannen / 30 km/uur voorzieningen zijn gerealiseerd:

- Overloop uit 2005: Vergierdeweg Noord, Diezestraat en Frankrijklaan.
- Witte Herenstraat: In opdracht gegeven Ramplaankwartier fase 1 en Kleverlaan-Jan haringstraat (doorgetrokken trottoir).
- Verkeersmaatregelen: Wagenweg fase 3, Korte Verspronckweg, Grote Houtbrug, Fietsbrug Verspronckweg.
- Verkeersregelinstallaties: vervanging vri's Oudeweg – Gedempte Oostersingelgracht, Oudeweg-Harmenjansweg, Gedempte Oostersingelgracht – Papentorenvest en Gedempte Oostersingelgracht – Amsterdamse Vaart.

Bij 4 scholen (Louis Couperusstraat, Louise de Colignylaan, Eemstraat en Noormannenstraat) zijn maatregelen genomen om de verkeersveiligheid rond de scholen te verbeteren. Verder zijn 'black spot' analyses uitgevoerd voor de kruising bij de Prinsenbrug en voor de Dreef/Fonteinlaan.

Wat is niet bereikt

2. Van de voorgenomen leefomgevingsplannen / 30 km/uur voorzieningen zijn de volgende niet uitgevoerd:

- Velderstraat, Garenkokerskwartier en Ramplaan zijn uitgesteld om werk-met-werk te kunnen realiseren samen met andere projecten.
- Er zijn geen drempels in de Pijnboomstraat aangelegd vanwege bezwaren van bewoners. Vervangende maatregelen stuiten ook op bezwaren.

Er zijn geen verkeersmaatregelen getroffen bij de kruising Schouwjtjeslaan – Van Merlestraat vanwege bezwaren van de wijkrazen.

De gedeeltelijke vervanging van de verkeersregelininstallatie Lange Heerenvest – Teijlerstraat is wegens onvoldoende beschikbaar budget uitgesteld.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	3.053	2.858	2.954	3.156
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	534	237	320	498
Saldo exclusief mutaties reserves	2.519	2.621	2.634	2.658
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	2.519	2.621	2.634	2.658

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten (- = voordeel, + = nadeel)	
<u>Afdracht niet geraamde inkomsten (cat.2)</u>	180 N
<i>Betreft de afdracht van niet geraamde inkomsten voor geplaatste Mupi's aan het parkeerfonds. Zie domein 8.2 Parkeerbeleid.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	22 N
Per saldo nadeel op lasten	202 N
Baten (+ = voordeel, - = nadeel)	
<u>Niet geraamde inkomsten</u>	180 V
<i>Betreft niet geraamde inkomsten voor geplaatste Mupi's.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	2 N
Per saldo voordeel op baten	178 V
Totaal per saldo (- = voordeel, + = nadeel)	24 N

Domein 8.4 Openbaar vervoer

Bestuurlijk verantwoordelijke: J. Nieuwenburg

Kenmerken Haarlemse situatie

In Haarlem hebben de bezuinigingen belangrijke gaten geslagen in het aanbod van openbaar vervoer. Dat vertaalt zich in de Leefbaarheidsmonitor in een dalende tevredenheid van de Haarlemmers met dat openbaar vervoer. Landelijk vallen verdere bezuinigingen te verwachten. Haarlem ligt in principe gunstig aan het spoor: op dit moment heeft Haarlem echter slechts twee stations. Het Stationsplein voor het centrale station functioneert daarbij nog eens slecht.

Beoogde maatschappelijke effecten

- De bereikbaarheid van Haarlem verbetert, doordat meer mensen voor het bereiken van Haarlem kiezen voor het openbaar vervoer.
- De toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor ouderen en mensen met een handicap is vergroot (90 % van de Haarlemmers van 10 en ouder kan zelfstandig van het OV gebruik maken).

Doelen

1. Verdere inzet op de doelstelling om 5 % meer reizigers gebruik te laten maken van het openbaar vervoer in en direct rondom Haarlem (tov. 2001). Verdere inzet op de doelstelling om te bereiken dat een zelfde percentage Haarlemmers tevreden is over het openbaar vervoer als in 1999. Tempelierstraat te vervangen door een nieuw compacte bushalte op Houtplein.
2. In 2006 ligt de gemiddelde snelheid van het openbaar vervoer in Haarlem op 23 km/h (in de periode 2002-2004 was dit gemiddeld 21,8 km/h).

Wat is bereikt in 2006

1. Het nieuwe lijnennet in concessiegebied Haarlem /Zuid Kennemerland is gestart, waarbij Haarlem heeft bijgedragen in gerichte communicatie naar gebruikers.

In combinatie met andere werkzaamheden aan de wegen zijn diverse bushaltes toegankelijker gemaakt voor de passagiers. In 2006 is begonnen met het aanpassen van de haltes van lijn 2 in Haarlem-Noord; dit gebeurt met subsidie van het rijk.

Ter uitvoering van versnellingsmaatregelen voor de Zuidtangent is het kruispunt Europaweg / Schipholweg aangepast met gescheiden busbanen. De raad heeft onder voorwaarden een positief principebesluit over een tunnel genomen.

2. Ter versnelling van de doorstroming van de zogenoemde 'runners' of stamlijnen is KAR busbeïnvloedingsapparatuur in gebruik genomen.

Wat is niet bereikt

1. Een intentieovereenkomst met Prorail over een station Haarlem-West ligt klaar. De regio dient een bedrag van € 5,7 miljoen bij te dragen aan station Haarlem-West. Haarlem beschikt niet over dit bedrag en de provincie wenst op dit moment ook geen geld vrij te maken. Complicerende factor is station Overveen. NS eist sluiting van dit station. Gemeente Bloemendaal eist dat het station open blijft en heeft nieuwe tellingen gedaan die een hoger aantal in- en uitstappers te zien geven dan berekeningen van NS. Indien die tellingen correct zijn, overweegt de provincie station Haarlem-West te laten vallen.
2. De versnellingsmaatregelen Zuidtangent op de Gedempte Oudegracht zijn nog in voorbereiding, terwijl de versnellingsmaatregelen voor het eindpunt Zuidtangent zijn geïmplementeerd in de totale aanpak van het Stationsplein. De uitvoering daarvan staat gepland voor 2009.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	8.810	80	2.913	2.953
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	7.967	-	2.819	3.058
Saldo exclusief mutaties reserves	843	80	94	105-
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves	1.000		14	14
Saldo inclusief mutaties reserves	157-	80	80	119-

Toelichting

		Bedragen x € 1.000
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging		Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		40 N
Per saldo nadeel op lasten		40 N
Baten		
<u>Vrijval voorzieningen telematica Zuid-tangent</u>		183 V
<i>Op basis van nieuwe informatie is gebleken dat een lager bedrag nodig was. Dit heeft te maken met lagere benodigde vervangingsinvesteringen voor telematica.</i>		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		56 V
Per saldo voordeel op baten		239 V
Totaal per saldo		199 V

Domein 8.5 Fietsen en voetgangers

Bestuurlijk verantwoordelijke: J. Nieuwenburg

Kenmerken Haarlemse situatie

Uit de evaluatie van de nota Haarlem Fietst en uit de Fietsbalans van de Fietzersbond komt naar voren dat er in Haarlem nog behoorlijke winst valt te halen in het bevorderen van het fietsgebruik door het aanbieden van kwalitatief goede voorzieningen voor fietsers. In beleidsnota's als het OPH en het HVVP wordt de noodzaak om te investeren in verhoging van het fietsgebruik onderkend. Het beleid voor Haarlemse voetgangers is niet heel specifiek in nota's terug te vinden. In de Omnibus-enquete is gevraagd naar de tevredenheid van voetgangers. Deze scoort gemiddeld 6,9 en voor winkelgebieden 7,2.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Meer mensen nemen de fiets voor verplaatsingen binnen en rondom Haarlem.
- Grotere waardering voor de fietsroutes in Haarlem.
- Grotere waardering bewoners en bezoekers voor de voetgangerstoegankelijkheid van woonomgeving, winkelgebieden en omgeving van scholen.
- Verbetering van de mobiliteit van voetgangers met een handicap.

Doelen

1. Verhogen aandeel fiets in verplaatsingen tot 7,5 km. met 6% (van 39% naar 45%) over de periode tot 2011.
2. Verhogen tevredenheid over voetgangersvoorzieningen in woonomgeving en winkelgebieden (gemiddelde waardering voor winkelgebieden stijgt van 7,2 naar 7,3).
3. Verbeteren voorzieningen voor voetgangers met een handicap.

Wat is bereikt in 2006

1. De fietsstroken Korte Verspronckweg zijn gerealiseerd en de fietsbrug Kinderhuissingel is in uitvoering. De aanleg van vrijliggende fietspaden langs de Wagenweg is afgerond. Van de maatregelen voor fietsen in Schalkwijk in het kader van Schalkwijk 2000+ is inmiddels 95 procent gereed.

Met name in het noordelijke deel van de binnenstad (rond de fietsenstalling Smedestraat) is de handhaving op hinderlijk gestalde fietsen geïntensiveerd. Er is gekozen voor 'zachte' actie: mensen aanspreken op gedrag en oproepen hun fiets te parkeren in de fietsenstalling Smedestraat.

2. Het vergroten van de ruimte voor voetgangers op het Verwulft is opgenomen in bestek Gedempte Oude Gracht.
3. Ontwerpcriteria voor gehandicapten zijn geïmplementeerd in ontwerp-checklisten. Rateltickers worden standaard toegepast bij vervanging.

Wat is niet bereikt

1. De nota 'Uitvoeringsprogramma fiets' komt in 2007 in de raad aan de orde in plaats van in 2006 (toezegging bij motie 11 en motie 50 Kadernota 2006). Daarnaast is een brief van de wethouder inzake "Asfalt op fietspaden, tenzij..." aan de commissie Beheer aangeboden (nota volgt, toezegging bij motie 8/2006).

Het samen met Prorail afronden van de ontwerpfase uit het programma Ruimte voor de Fiets is onderdeel van het zeer complexe juridische, financiële en stedenbouwkundige project Stationsplein. Dit is niet gerealiseerd in 2006.

De realisatie fietsbrug Leidsevaart is vertraagd als gevolg van de inspraakprocedure. De herinrichting van de Generaal Cronjéstraat is niet gebeurd in 2006 en staat nu gepland voor het voorjaar van 2007. Dit is gekoppeld aan de opening van de Cronjé garage. De afsluiting voor

autoverkeer staat gepland voor het voorjaar van 2008. Dit is gedaan in nauw overleg met de winkeliersvereniging Cronjé. Aanleiding hiervoor is het feit dat de Schoterweg/Kennemerstraat in 2007 worden gereconstrueerd. Voor de bereikbaarheid dient dan de Generaal Cronjéstraat nog open te blijven voor autoverkeer. Bij de herinrichting wordt wel het parkeren vast opgeheven ten gunste van laden en lossen en fietsparkeervoorzieningen.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

De financiën van dit onderdeel maken deel uit van het domein 8.2 Parkeren en zijn daarom hier niet afzonderlijk opgenomen.

Programma 9: Ruimte voor stedelijke ontwikkeling

Domein 9.1 Ruimtelijke ontwikkeling van de stad in regionaal verband

Bestuurlijk verantwoordelijke: J. Nieuwenburg

Kenmerken Haarlemse situatie

Voor een duurzame ontwikkeling van Haarlem is ruimte nodig. De ruimte in Haarlem is schaars, ruimte in de vorm van uitbreidingsgebied is er niet. We zullen slim en bewust met de ruimte moeten omgaan en weloverwogen keuzes moeten maken, ons realiserend dat kiezen voor het één soms beperking voor het ander betekent. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten met respect voor de historische omgeving plaatsvinden en de stad moet leefbaar en veilig blijven. Bovendien moeten ruimtelijke ontwikkelingen er aan bijdragen sociale en maatschappelijke uitsluiting van Haarlemmers tegen te gaan.

In de Toekomstvisie kiest Haarlem voor een duidelijke positie als stedelijk knooppunt: levendig, toeristisch en aantrekkelijk voor de zakelijke dienstverlening en met specifieke functies als complementaire stad in de regio. Richtsnoer daarbij is dat Haarlem in een dynamische omgeving ligt en een belangrijke rol wil spelen in ontwikkelingen en oplossingen in regionaal verband. Haarlem stelt zich actief op in de samenwerking Noordvleugel van de randstad en in de regio.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Haarlemmers herkennen een helder ruimtelijk beleid van de gemeente.
- Ongewenste ontwikkelingen worden tegengegaan door middel van een krachtige en zichtbare vergunnings-, toezichts- en handhavingsspraktijk.
- Ruimte wordt gecreëerd voor functies die in dit beleidsprogramma prioriteit krijgen en gewenste ontwikkelingen worden gestimuleerd.

Doelen

1. In aangewezen gebieden worden gewenste ontwikkelingen mogelijk gemaakt en gestimuleerd, die leiden tot investeringen in de stad.
2. De gemeente voert een sterke en herkenbare handhaving van ruimtelijk beleid uit waarmee ongewenste ontwikkelingen worden tegengegaan.
3. Regierol in ruimtelijke ordening en ontwikkelingen, ook in regionaal verband.
4. Om ruimte te vinden voor gewenste ontwikkelingen (fysiek, economisch en sociaal) onderzoeken we de mogelijkheden voor hoogbouw en verdichting.

Wat is bereikt in 2006

1. Gebiedsontwikkeling

Gebieden als bedoeld in de doelstelling zijn de Spoorzone, de Zomerzone, Schalkwijk, de Waarderpolder en de Binnenstad.

a. Spoorzone

Stationsplein: Voorbereiding is gestart. Alle verschillende ruimteclaims (ruimte voor de fiets, Rodeloper, Zuidtangent) worden hierin meegenomen.

Multifunctioneel stadion: Conform planning, MER en bestemmingsplannen worden eerst afgerond, waarna bouwaanvraag wordt ingediend.

b. Uitvoeringsprogramma Zomerzone

Uitwerking middengebied Slachthuisbuurt: Haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar handhaving van het oorspronkelijke Slachthuis. Wordt in 1^e kwartaal 2007 afgerond.

Ontwikkeling bouwplan zuidstrook Slachthuisbuurt: In 2006 is de projectopdracht opgesteld.

c. Programma Schalkwijk 2000+ / acties meerjarenaanpak

Uitwerking stedenbouwkundige visie kantorenstrook: Met de gebiedsvisie is gestart. Deze zal begin 2007 worden afgerond.

Opstart visie ontwikkeling gebied rond Fl.van Adrichemlaan: De eerste verkenningen zijn gedaan.

Meerwijk Centrum: geheel volgens planning, alle bouwaanvragen zijn ingediend en gedeeltelijk in uitvoering genomen.

d. *Waarderpolder*

Uitwerking plan Schoteroogbrug/Waarderpolder: Bouwaanvragen voor de Schoterbrug zijn in 2006 ingediend. De woningen zijn in ontwerpfase.

e. *Herstructurering Binnenstad*

Evaluatie convenant: In kader prioriteitsstelling is in 2006 geen eindevaluatie opgesteld. De tussentijdse rapportage 2005 is voor betrokken partijen voldoende gebleken om ervoor te kiezen door te gaan met een 2^e convenant.

2. Vergunning en handhaving

Het aantal geconstateerde overtredingen in 2006 is 679 (289 meldingen -waarvan in 79 zaken sprake was van meerdere overtredingen-, 232 actieve zaken en 76 uit projectmatige aanpak). Hiervan zijn 86 overtredingen niet opgepakt vanwege onvoldoende prioriteit of omdat het geen echte feitelijke overtredingen bleken te zijn. In 13 situaties is een bouwstop opgelegd. Ook zijn projectgerichte acties verricht in binnenstad (rotte kiezelen), gevelreclame (A'damstraat en Binnenstad) Zuid Schalkwijkweg en Tuinwijk Zuid.

Opstellen bestemmingsplannen

Er heeft een herziening van het meerjarenplan plaatsgevonden. Hierbij is rekening gehouden met de wijziging ten opzichte van het coalitieovereenkomst als gevolg van de begrotingsbehandeling in het najaar van 2006. De besluitvorming staat gepland voor 1^e kwartaal 2007.

Er zijn 16 bestemmingsplannen in voorbereiding genomen, 4 Voorontwerpen en 2

Ontwerpplannen vastgesteld, 2 definitief vastgesteld en voor 1 plan is de goedkeuring van GS ontvangen.

Bouwleges

Aan de raad was toegezegd inzichtelijk te maken welke kosten nu precies worden toegerekend aan de bouwaanvragen. In 2006 is onderzoek uitgevoerd naar de kostendekkendheid van de bouwleges. Op basis van de door de VNG aangegeven richtlijnen is inzichtelijk gemaakt welke kosten toegerekend mogen worden aan de afhandeling van bouwaanvragen en wat dit betekent voor de mate waarin de leges kostendekkend zijn. Dit heeft begin 2007 geleid tot een rapportage. In het 1^e kwartaal 2007 volgt bestuurlijke besluitvorming.

3. Regierol

In het kader van het opstellen regionale strategie/samenwerking/ afstemming is een duidelijke omschrijving nodig voor de positie en verantwoordelijkheid van de gemeente als regisseur en een strategische agenda voor de regio.

Met de komst van het nieuwe college is een doorstart gemaakt van de regionale agenda.

De tussenstand van de ISV paragraaf laat zien dat de meeste projecten en acties goed lopen en een aantal is -vanwege gewijzigd inzicht- stopgezet. Incidenteel wordt een trekker aangewezen om de voortgang te bewaken.

De participatie in de Noordvleugel is ook in 2006 voortgezet. Haarlem heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de voorbereidingen van de 6e conferentie. In 2006 zijn ook de werkzaamheden aan het Ontwikkelingsbeeld 2040 gestart. Het feit dat Haarlem (als een van de weinige gemeenten) hierbij betrokken is, geeft aan dat de positie van Haarlem in de regio sterk gegroeid is ten opzichte van het verleden.

In lijn met het coalitieakkoord heeft overleg plaats gevonden over de plannen van de provincie met betrekking tot het provinciehuis. Dit heeft geleid tot het intrekken van de bouwaanvraag door de provincie.

4. Hoogbouw en verdichting

In overleg met de betrokken corporaties en de gemeente Velsen wordt onderzocht of bij de woningbouwplannen aldaar hoogbouw aan het Delftplein tot de mogelijkheden behoort.

Wat is niet bereikt

1. Gebiedsontwikkeling

a. Spoorzone

Stedenbouwkundig plan Gonnetstraat e.o.: Vanwege eigenaren positie is er onduidelijkheid over de regierol van de gemeente. Besluitvorming in 2007.

Locatie / bouw parkeergarage Gonnetstraat of Nieuwe Gracht: Besluitvorming uitgesteld; haalbaarheidsstudies nog niet afgerond.

c. Programma Schalkwijk 2000+ / acties meerjarenaanpak

Haarlem 023: Vanwege niet doorgaan stads kantoor krijgt de andere invulling

Stadsdeelhart: Discussie over haalbaarheid en financiële onderbouwing resulteert in vertraging van oprichten GEM (gemeenschappelijke exploitatie maatschappij). Waarderpolder

Bouwrijpmaken Waarderveld: Is afhankelijk van definitieve verplaatsing van de woonwagens.

Een nieuwe locatie is nog niet beschikbaar. In 2007 zal besluitvorming plaatsvinden over de nieuwe locatie en afhankelijk van de keuze de realisering.

e. Herstructurering Binnenstad

Voorstel 2^e convenant: Door capaciteitsgebrek is in 2006 geen start gemaakt met de activiteiten voor 2^e convenant.

De voorgenomen verkoop van Prinsen Bolwerk is vertraagd in verband met capaciteitsproblemen. De verkoop vindt nu plaats in het eerste halfjaar van 2007.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	5.353	5.458	5.882	5.599
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	4.171	4.321	4.741	4.390
Saldo exclusief mutaties reserves	1.182	1.137	1.141	1.209
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	1.182	1.137	1.141	1.209

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Minder kosten in verband met vacatures/minder inzet op ontwikkelprojecten (ruimtelijke plannen) (cat.1)</u>	401 V
<i>Door vacatures konden minder uren worden gemaakt, waardoor minder kosten zijn doorberekend. Verder heeft minder inzet plaats gevonden op ontwikkeltrajecten. Zie ook onder "wat is niet bereikt".</i>	
<u>Meer uitbesteed werk (realisatie projecten) (cat.4)</u>	147 N
<i>Betreft met name meer uitbesteed werk voor de realisatie van de nieuwe schouwburg.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	29 V
Per saldo voordeel op lasten	283 V
Baten	
<u>Minder doorberekend aan projecten en grondexploitaties (ruimtelijke plannen)</u>	492 N
<i>Zie lasten (minder capaciteit door vacatures), waardoor minder is doorberekend.</i>	
<u>Meer doorberekend aan projecten (realisatie projecten)</u>	118 V
<i>Met name door lager ziekteverzuim van een uitvoerende afdeling zijn meer door te berekenen uren gerealiseerd.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	23 V
Per saldo nadeel op baten	351 N
Totaal per saldo	68 N

Domein 9.2 Stedelijke vernieuwing

Bestuurlijk verantwoordelijke: J. Nieuwenburg

Kenmerken Haarlemse situatie

Haarlem zet in op behoud en versterking van het duurzaam goed wonen, de culturele en toeristische wervingskracht en de zakelijke dienstverlening. In de betreffende domeinen zijn hiervoor de nodige doelen en prestaties geformuleerd.

Met een gebiedsgerichte aanpak en het mogelijk maken en uitvoeren van grote projecten geeft Haarlem in het kader van de Stedelijke Vernieuwing invulling aan deze ambities.

Speerpuntengebieden hierbij zijn de in het OPH genoemde zones waar de grootste ontwikkelingskansen liggen, en de kwetsbare wijken waar de grootste verbeteringen zijn te realiseren. Haarlem is in Nederland de 5^e monumentenstad. Het cultureel erfgoed geeft ondermeer een extra impuls voor economische ontwikkeling. Het historisch besef dient verder te worden ontwikkeld. Het gaat daarbij om behoud en benutting van de cultuurhistorische waarden.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Sterkere bescherming en behoud van monumenten, cultuurhistorische en oudheidkundige waarden.
- Vermindering aantal kwetsbare wijken (OPH doelstelling).
- Betere kwaliteit woon-, werk en leefmilieus.

Doelen

1. Verbetering en behoud van het cultureel erfgoed leidt tot een aantrekkelijke stad.
2. Via herstructurering en de aanpak van prioritaire wijken worden de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Haarlemse woonwijken vergroot.
3. Met een integrale gebiedsgerichte benadering en het realiseren van een aantal grote projecten wordt de stedelijke vernieuwing in Haarlem uitgevoerd.

Wat is bereikt in 2006

1. Cultureel erfgoed

Diverse activiteiten dragen bij aan de doelstelling, waaronder stimuleren, instandhouding, bewustwording en aandacht voor zowel gebouwde als onbebouwde elementen, waarbij borging van de cultuurhistorische waarden voorop staan.

Bij grotere projecten zoals Droste en Lichtfabriek, maar ook bij individuele aanvragers is aandacht gevraagd en gekregen voor de cultuurhistorische waarden.

De diverse ter hand genomen bestemmingsplannen bevatten een verbeterde cultuurhistorische paragraaf en waarderingskaarten. Gestart is met het opstellen van gebiedsvisies, waarin opgenomen aspecten van herkenbaarheid en identiteit. Ook via beeldkwaliteitplannen, zoals bijv. Delftwijk.

Daarnaast is gestart met het opzetten van een basisstructuur regionaal netwerk Industrieel Erfgoed, implementatie fietsverbindingen (monumentaal groen of over water).

Een belangrijk aandachtspunt betreft het uitvoering geven aan archeologiebeleid zoals bedoeld in het verdrag van Malta. Op dit punt is gestart met interne voorbereiding organisatie op aankomende wetgeving; moet nog verder naar Haarlem worden vertaald, o.a. in archeologieverordening.

2. Herstructurering

Centraal bij de herstructureringsaanpak staan de prioriteitswijken Delftwijk en Europawijk zuid.

De afspraken met corporaties krijgen vorm in het convenant en transformatieovereenkomst (zie ook onder 5.1) Voor beide wijken is een extra financiële bijdrage (in totaal € 1,2 mln) verkregen in het kader van de Impulsregeling stedelijke vernieuwing. De grootschalige projecten zijn conform de planning in uitvoering genomen (o.a. Slauerhoffstraat: start sloop 2007, Winkelcentrum Marsmanplein: verwerving panden gerealiseerd). Op 29 november is officieel het startschot gegeven voor de herstructurering van Europawijk Zuid. In het kader van het OPH krijgt bij de aanpak van de openbare ruimte de kwaliteit extra aandacht via de cultuurimpuls (zodanig de ruimte

ontwikkelen dat ontmoetingsruimten ontstaan, cultuurhistorische en architectonische kwaliteit inzetten en objecten uit de wereld van kunst en cultuur toevoegen ter verhoging van de identiteit).

De Cultuurimpuls is naast Delftwijk en Europawijk Zuid ook gericht op de Zomerzone en Vergrote Binnenstad. Voor 2006 zijn de diverse activiteiten gerealiseerd c.q. opgestart, zoals:
Zomerzone: Project 'Plekken en Gesprekken', Uitwerking plan middengebied Slachthuisbuurt.
Vergrote Binnenstad: Herinrichting Oude Groenmarkt, Cultuurhistorisch verkenning Gedempte Oude Gracht en de afronding puien-inventarisatie.
Europawijk Zuid: Inrichting moedercentrum en groenaanleg (Laan van Angers).
Delftwijk: Gemeenschapskunstproject, Delftwijk danst en Delftwijk Forum.

3. Gebiedsgerichte benadering

Binnenstad: gedeeltelijke reconstructie Grote Houtstraat.

Reinaldahuis: oplevering 106 woningen.

Schalkwijkerweg: oplevering 76 woningen Schoolenaer.

Wat is niet bereikt

2. Herstructurering

De raamovereenkomst transformatie Haarlemse wijken met de woningcorporaties is op hoofdlijnen bestuurlijk akkoord. Ondertekening van de raamovereenkomst heeft niet meer plaats gevonden in 2006. Dit zal gebeuren in het voorjaar van 2007.

3. Gebiedsgerichte benadering

Ripperda: 48 woningen Overspaarne. De oplevering is door de ontwikkelaar/opdrachtgever uitgesteld naar voorjaar 2007.

Vervangende woningbouw Ruijchaverstraat: Door onteigening is vertraging ontstaan. De start staat nu gepland voor mei 2007.

Verspreide locatie Leidsebuurt: Door onteigening is vertraging ontstaan. De start staat nu gepland voor mei 2007.

Vervangende woningbouw Romestraat/Warschastraat/Brusselstraat: Projecten zijn in voorbereiding.

Vervangende woningbouw Dr Schaepmanstraat: De sloop staat gepland voor 2007; start bouw 2008.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Bouwvergunningen</u>			
Ingediende bouw aanvragen		1.350	1.525
Afgehandelde bouw aanvragen	1.083	1.000	1.333
Afgehandelde sloopaanvragen	138	80	125
Gevoerde art 19-procedures	292	250	311
Behandelde schetsplannen	194		169
Bezwaar en beroep op vergunningzaken	155	180	191
<u>Leges bouwvergunningen e.d.</u>			
Ingediende aanvragen bouwvergunningen c.a. (excl. Schetsplannen)	1.579		1.794
Ingediende aanvragen bouwvergunningen c.a. (incl. Schetsplannen)	1.773		1.963

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Grondexploitatie			
Te realiseren aantal woningen binnen gemeentelijke exploitatiegebieden	150	100	113
Te realiseren aantal m² kantoorvloeroppervlakte	0	1000	0
Te herstructureren aan m² bedrijventerrein	12.000	30.000	0
Strategische aankopen in kader Wet Voorkeursrecht Gemeenten	0	6	0
Verkoop m² bedrijventerrein	8.000	9.000	30.000
Gesloopte objecten		8	32
Aantal Verkoop transacties		60	10
Aantal Aankoop transacties		15	3
Kengetallen			
Van rechtswege verleende bouwvergunningen 1%	13	10	15

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	53.669	54.377	46.038	53.590
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	49.984	51.413	44.796	50.457
Saldo exclusief mutaties reserves	3.685	2.964	1.242	3.133
Toevoeging aan reserves	3.598	889	3.538	6.291
Onttrekking aan reserves	5.123	926	2.917	6.187
Saldo inclusief mutaties reserves	2.160	2.927	1.863	3.237

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Niet gehaalde taakstelling bouwvergunningen e.d. (cat.3)</u>	187 N
<i>De taakstellingen inzake doorlichten bouwvergunningen en behalen efficiëncyvoordeel door samenvoegen van een aantal bureaus zijn niet volledig gehaald. Pas in de loop van 2006 is de betreffende formatiereductie gerealiseerd. Bij begroting was uitgegaan van realisatie vanaf begin 2006.</i>	
<u>Hogere lasten strategische beleidsadviezen en handhaving RO (cat.3)</u>	291 N
<i>Door extra capaciteitsinzet op o.a. de (strategische) samenwerking in Deltametropool en Noordvleugelverband alsmede rond de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde handhavingsprogramma zijn meer kosten gemaakt dan begroot.</i>	
<u>Voordeel op monumentensubsidies ISV (cat.1)</u>	207 V
<i>Deze post valt voordelig uit door terugontvangen bedragen op afrekeningen tot en met 2005.</i>	
<u>Meer inzet personeelscapaciteit archeologie (cat.2)</u>	149 N
<i>Meer doorbelaste kosten uit resultaat eindkostenplaatsen Beleid/Archeologie.</i>	
<u>Hogere lasten bestuursondersteuning ten behoeve van vastgoed (cat.2)</u>	197 N
<i>Extra ureninzet (niet rendabel) ten behoeve van bestuurlijke adviezen (o.a. erfpachten, verzelfstandiging Aannemerij etc.).</i>	
<u>Lagere kosten gronden (cat.2)</u>	8.290 V
<i>Het betreft met name verwervingskosten, saneringskosten, planontwikkelingskosten e.d.. De lagere kosten vloeien voort uit vertraging van de uitvoering van werkzaamheden o.a. veroorzaakt door uitloop in procedures, onderzoeken e.d..Deze kosten schuiven door naar latere jaren (zie ook MPG).</i>	
<u>Dotaties aan voorziening toekomstige verliezen (cat.2)</u>	2.468 N
<i>Zie ook MPG: herberekening resultaat exploitaties Fuca, Raaks en het treffen van een voorziening deel boekwaarde Amcor.</i>	
<u>Neutrale boekingen binnen grondexploitaties (cat.3)</u>	5.220 N
<i>Betreft administratieve correcties (baten en lasten) ihkv de administratieve herstructurering van de grondexploitatieprojecten; met de herstructurering is beoogd de beheersbaarheid van projecten te vergroten.</i>	
<u>Lagere kosten Stads- en dorpsvernieuwing (cat.1)</u>	227 V
<i>Door afname van het bezit is een voordeel op de onderhoudskosten ontstaan (115) en zijn minder uren toegerekend door de afnemende activiteiten (112).</i>	
<u>Meer toegerekende uren verspreide woningen en gebouwen (cat.2)</u>	350 N
<i>Door toenemende activiteiten op dit gebied (ten behoeve van exploitatie en verkoopactiviteiten) zijn meer kosten toegerekend.</i>	
<u>Hogere kapitaallasten Toneelschuur (cat.3)</u>	1.949.N
<i>Betreft correcties en extra afschrijvingen.</i>	
<u>Hogere lasten onderhoud eigen beheer (cat.2)</u>	683 N
<i>Betreft meer uren, doorbelaste kosten en leveranties (duurzame) goederen ten behoeve van onderhoud eigen beheer. De hogere lasten worden doorberekend aan derden.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	4.782 N
Per saldo nadeel op lasten	7.552 N

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Baten	
<u>Lagere leges bouwvergunningen</u>	365 N
<i>Door het verschuiven van enkele grote bouwaanvragen naar volgende jaren (o.a. Raaks met geraamde opbrengst van 590) zijn de legesopbrengsten lager uitgevallen.</i>	
<u>Minder bijdrage uit de voorziening ISV</u>	207 N
<i>Door de terugontvangen bedragen tot en met 2005 (zie lasten) was een lagere bijdrage nodig uit de genoemde voorziening.</i>	
<u>Minder opbrengsten heffing leges monumenten</u>	119 N
<i>Eind november 2006 is een grote aanvraag ingetrokken.</i>	
<u>Lagere opbrengsten gronden</u>	6.586 N
<i>Door vertraging in de grondexploitaties is de verkoop van verschillende percelen doorgeschoven naar 2007 en 2008.</i>	
<u>Hogere opbrengsten gronden</u>	1.961 V
<i>Een hogere opbrengst voor een perceel door de realisatie van meer woningen in Lakenhof.</i>	
<u>Onttrekking aan voorziening toekomstige verliezen</u>	716 V
<i>Betreft de vrijval Raaks, prognose eindresultaat grondexploitatie is in gunstige zin bijgesteld.</i>	
<u>Neutrale boekingen binnen grondexploitaties</u>	5.220 V
<i>Zie de toelichting onder lasten.</i>	
<u>Minder bijdrage fonds Stads- en dorpsvernieuwing</u>	238 N
<i>Er is minder bijdrage nodig door afname van het bezit en als gevolg daarvan vermindering van activiteiten.</i>	
<u>Correctie bijdragen derden Toneelschuur</u>	3.166 V
<i>Betreft correcties tot en met 2005, zie ook lasten; zoals in raadsbesluit verwoord.</i>	
<u>Hogere overige baten</u>	430 V
<i>In 2006 zijn achterstallige afrekeningen inzake energie en servicekosten over de afgelopen jaren alsnog in rekening gebracht.</i>	
<u>Hogere baten onderhoud eigen beheer</u>	591 V
<i>Betreft meer baten in verband met doorberekening hogere lasten inzake onderhoud eigen beheer, zie ook lasten.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	1.092 V
Per saldo voordeel op baten	5.661 V
Totaal per saldo	1.891 N
Toevoeging aan reserves: hoger dan begroot (cat.2)	2.753 N
<i>Vrijval deel voorziening toek.verlies Raaks, reserve kap.lasten Cultuurpodia</i>	
Onttrekking aan reserves: hoger dan begroot (cat.2)	3.270 V
<i>Onttrekking ivm toevoeging aan voorziening toekomstige verliezen ivm Fuca, Amcor en diverse raadsbesluiten (parkeren zuiderpolder, scheepmakerkwartier etc).</i>	
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves	1.374 N

Programma 10: Duurzaam beheer en onderhoud van de stad

Domein 10.1 Basismilieukwaliteit

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

De wettelijk vastgelegde basismilieukwaliteit op de gebieden geluidhinder, luchtkwaliteit, externe veiligheid en bodemkwaliteit wordt in Haarlem niet overal gehaald. Bedrijven, die onder de Wet milieubeheer aan naleving van milieuregels gebonden zijn, blijken zich daaraan in 90 % van de gevallen op 1 of meerdere aspecten niet te houden. De inwoners van Haarlem worden hierdoor meer dan de wetgever wenselijk acht blootgesteld aan hinder, gezondheidsbedreigingen en risico's.

Beoogde maatschappelijke effecten

- De opheffing van overschrijdingen van harde milieunormen. Hierdoor neemt het aantal aan hinder, gezondheidsschade en risico's blootgestelde inwoners en bezoekers van Haarlem af.

Doelen

1. Vergunningplichtige en meldingsplichtige bedrijven zijn in werking in overeenstemming met de geldende milieuwetgeving (inclusief de verruimde reikwijdte); in de collegeperiode neemt het naleefgedrag van bedrijven dat bij controle in overtreding blijkt toe. Wij streven ernaar in 70 % van de eerste hercontroles geen overtredingen meer te hoeven constateren.
2. Overschrijdingen van de maximaal toelaatbare geluidbelasting van woningen en overschrijdingen van de normen uit het besluit Luchtkwaliteit worden zo veel als mogelijk opgeheven.
3. Overschrijdingen van het individueel risico en het groepsrisico volgens de normen van het besluit Externe Veiligheid van inrichtingen worden zoveel mogelijk opgeheven.
4. Alle bekende ondergrondse tanks zijn conform BOOT 98 gesaneerd.
5. Bodemverontreinigingen met een gevaar voor de volksgezondheid en het milieu worden binnen de wettelijke termijnen gesaneerd en waar nodig wordt nazorg gepleegd.

Wat is bereikt in 2006

1. Naleefgedrag bedrijven

De reguliere activiteiten voor vergunningverlening en handhaving zijn conform planning uitgevoerd (o.a. 35 procedures in het kader van de Wet milieubeheer, 150 meldingen en 491 controles -incl. horeca-). Het naleefpercentage bij de eerste hercontroles was 74 %. Daarmee is het streefcijfer van 70% ruim gehaald.

In het kader van de Subsidieregeling Aanpak Milieudrukvermindering zijn 221 bedrijfscontroles uitgevoerd (conform planning).

3. Individueel en groeprisico

De vijf deelprojecten van de eerste programmafinanciering (afkomstig van het ministerie van VROM) zijn afgerond. Het betreft: 1. inventarisatie risicovolle inrichtingen, 2. actualiseren vijf milieuvergunningen aan nieuwe EV-normen, 3. integreren EV in bestemmingsplannen en ontwikkelen checklist EV in bouwplannen, 4. ontwikkelen geïntegreerde werkwijze en 5. bijscholing medewerkers SO en SB.

Een subsidieaanvraag voor programmafinanciering 2 (jaren 2006-2010) is ingediend en voor 2006 al gehonoreerd.

4. Sanering ondergrondse tanks

Van het nog bekende aantal ondergrondse tanks (ca. 100) zijn er 70 gesaneerd, terwijl rekening was gehouden met de aanpak van 30 tanks.

5. Bodemverontreiniging

Voorbereidingen zijn getroffen voor de projecten waarvan de uitvoering in de jaren t/m 2008 is gepland. Een aantal projecten is voorbereid in het kader van de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen, maar wacht op (verdere) planvorming of uitvoering (Raamsingel 14-16, Spoorzone Harmenjansweg 13-93) en sloop (Funderingsproblematiek). De realisatie van het bodemprogramma is daaraan gekoppeld. Het Nazorgprogramma loopt.

De beleidsvernieuwing voor bodemsanering en –beheer is in concept grotendeels gereed en wacht op de afronding van één onderdeel: voorstel bodemkwaliteitsdoelstellingen. Hiervoor is afronding van landelijke wet- en regelgeving nodig.

Enige projecten waren niet geprogrammeerd, maar zijn alsnog ingevoegd in het programma. Het betreft: bodemonderzoeken huisvesting Spaarnelanden, voorbereiding en uitvoering sanering Oudeweg en terrein ‘Boer Dirk’.

Wat is niet bereikt

2. Aanpak luchtkwaliteit

Het plan van aanpak Luchtkwaliteit is nog niet vastgesteld vanwege voortdurende beleidsontwikkeling op rijksniveau en nieuwe cijfers betreffende de luchtkwaliteit. De commissie Beheer is eind 2006 geïnformeerd.

Wel is de projectopdracht voor het plan van aanpak omgevingslawaaï vastgesteld.

5. Bodemverontreiniging

Korte Poellaan 17-23 is 2 jaar verlaat door onderzoek naar alternatieve aanpak (sanering op locatie met behulp van micro-organismen of technieken waarbij geen ontgraving plaats vindt). Korte Poellaan 15 is daarentegen versneld in 2006 uitgevoerd (gepland: 2007). De aanpak van de Chemische waterrijen aan de Amsterdamse Vaart is vertraagd door nieuwe onderzoeksvragen over de herkomst van hoge concentraties chloorkoolwaterstoffen in de verdere omgeving.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	3.127	2.879	3.329	2.866
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	709	204	654	607
Saldo exclusief mutaties reserves	2.418	2.675	2.675	2.259
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	2.418	2.675	2.675	2.259

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Onderschrijving op gemeentelijk aandeel bodemsanering (cat.1)</u>	181 V
<i>De post gemeentelijk aandeel bodemsanering betreft immateriële activa en loopt daarom via het product Bodembeheer. De lasten voor 2006 waren geraamd op 214 terwijl de werkelijke uitgaven 33 bedroegen. De onderschrijving komt doordat er minder saneringen zijn uitgevoerd waarbij de gemeente een aandeel moest betalen.</i>	
<u>Dubbeltelling in 1e suppletoire begrotingswijziging 2006 (cat.3)</u>	140 V
<i>Bij de 1e suppletoire begrotingswijziging 2006 is een bedrag van 140 abusievelijk dubbel meegenomen onder zowel lasten als baten, zodat bij zowel lasten als baten een onderschrijving voor 140 zichtbaar wordt en geen beïnvloeding van het resultaat optreedt.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	142 V
Per saldo voordeel op lasten	463 V
Baten	
<u>Dubbeltelling in 1e suppletoire begrotingswijziging 2006</u>	140 N
<i>Zie de toelichting onder lasten.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	93 V
Per saldo nadeel op baten	47 N
Totaal per saldo	416 V

Domein 10.2 Leefomgevingkwaliteit

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

De woon-, werk en verblijfsgebieden in Haarlem kennen een variatie aan milieubelasting. Daardoor is de kwaliteit van de leefomgeving niet altijd in overeenstemming met de kwaliteit die bij de functie van een gebied past. Het ontbreekt aan een integrale gebiedsgerichte aanpak waarbij maatregelen (geluid- en stankhinder, gebruiksbeperkingen van bodem en water, de hoeveelheid en de kwaliteit van het groen, de kwaliteit van de openbare ruimte, de stedenbouwkundige kwaliteit, sociale veiligheid en zwerfvuil) worden afgewogen op hun bijdrage aan de totale beleving en het gebruik van de woon-, werk- en leefomgeving.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving in de beleving van de inwoners en bezoekers van Haarlem en vermindering van gebruiksbeperkingen van de leefomgeving als gevolg van milieufactoren. Het project milieu in de leefomgeving beoogt instrumenten te ontwikkelen om de beleving van de kwaliteit te gaan meten. Afzonderlijke factoren als geluidhinder en luchtkwaliteit worden gemeten of berekend met de daarvoor beschikbare instrumenten. Door middel van de milieumonitor en afzonderlijke rapportages wordt dit gepubliceerd.

Doelen

1. Het aantal geluidsgehinderde woningen met een geluidbelasting > 65 dB(A) neemt af. Vermindering van gerapporteerde geluidhinder als gevolg van andere bronnen.
2. Vaststelling van een gebiedsgericht leefomgevingsbeleid en waar mogelijk in ruimtelijke projecten en bij andere maatschappelijke ontwikkelingen een verbetering van de leefomgevingskwaliteit bewerkstelligen.
3. Verbetering van de gebruiksmogelijkheden van de Haarlemse stadswateren.
4. Vermindering van de gebruiksbeperkingen als gevolg van bodemverontreiniging.

Wat is bereikt in 2006

1. Geluidhinder woningen

De projectopdracht voor een plan van aanpak Omgevingslawaai (verplicht volgens Europese richtlijn) is vastgesteld.

De isolatie van 9 woningen aan de Lange Herenvest is eind 2006 gestart. Hierna resteren nog 57 te saneren woningen. Voor 20 woningen aan het Spaarne is nagegaan of na de al uitgevoerde bronmaatregelen sanering nog nodig is. Gebleken is dat maatregelen een te gering effect hebben en gevelisolatie alsnog nodig is. Inmiddels is overleg gestart met de bewoners. De overige 37 woningen liggen (grotendeels) langs het traject van de Zuidtangent. Gezien de discussie over een eventuele tunnel voor de Spaarnepassage is hier een pas op de plaats gemaakt.

Het doel om de sanering van 25 woningen van de A-lijst in 2006 af te ronden is hiermee niet gehaald.

Er is een besluit genomen over het plaatsen van een geluidsscherm langs de spoorlijn Haarlem-Leiden. De inspraak is gestart.

3. Baggerwerkzaamheden

Fase 1 van het Baggerplan is uitgevoerd. Door het ministerie van LNV is € 3,5 miljoen aan aanvullende subsidie beschikbaar gekomen voor beveiligd baggeren. Hiermee kunnen aanvullingen op het tot dusver uitgevoerde werk worden gedaan. In de loop van 2006 is het Noorder Buitenspaarne, als omvangrijk onderdeel, toegevoegd aan fase 1. Enkele kleine onderdelen van Fase 1 zijn naar achteren geschoven (ten gunste van de aanpak van het Noorder Buitenspaarne) en zullen samen met enkele nog resterende knelpunten van nog niet uitgevoerde onderdelen worden voorgelegd ter uitvoering binnen het tot dusver beschikbaar gestelde budget.

4. Bodemverontreiniging

De voorgenomen saneringen van het Ridsterrein en van het gemeentelijk deel van het Deli-terrein zijn gerealiseerd, evenals de voorbereiding van de sanering van het Reinaldapark.

Wat is niet bereikt

2. Gebiedsgericht leefomgevingsbeleid

De bij VROM ingediende subsidie aanvraag voor het uitvoeren van het proefproject 'Milieu in de leefomgeving' is pas laat in het jaar toegekend. Dat leidde er toe dat het project niet in 2006 kon worden afgerond. Wel is een vroegtijdige inventarisatie van milieu- en duurzaamheidsaspecten uitgevoerd.

4. Bodemverontreiniging

De vervanging van het grondwateronttrekkingsysteem EBH-terrein is vanwege een mislukte aanbesteding (kostenoverschrijding) niet gerealiseerd. Er wordt een alternatief voorbereid.

De vervolgfases van de sanering op het Deliterrein (deel van Convenant Gasfabrieksterreinen) zijn nog niet gerealiseerd en hangen af van initiatieven particulieren (eigendommen derden).

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	1.265	728	834	931
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	470	-	110	210
Saldo exclusief mutaties reserves	795	728	724	721
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	795	728	724	721

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	97 N
Per saldo nadeel op lasten	97 N
Baten	
Extra verkregen subsidies	100 V
De verhoging van de baten is het gevolg van extra verkregen subsidies voor diverse projecten zoals omgevingslawaaï, railverkeerslawaaï en BANS.	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	0
Per saldo voordeel op baten	100 V
Totaal per saldo	3 V

Domein 10.3 Duurzaamheid

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

De inwoners en bedrijven in Haarlem gebruiken veel grondstoffen en energie. Zowel voor de generaties na ons als voor andere bewoners van de aarde betekent dat een vermindering van hun mogelijkheden om een vergelijkbare levensstandaard te bereiken. Haarlem functioneert niet duurzaam door een te grote uitstoot van CO₂, een te groot gebruik van niet-vernieuwbare grondstoffen en een bijdrage aan de vernietiging van de biodiversiteit.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Een ontwikkeling naar een duurzame samenleving op gang brengen waarin geen afwenteling van problemen op volgende generaties of andere plekken op aarde plaatsvindt.

Doelen

1. Realisatie van ecologisch gezond, veerkrachtig en veilig watersysteem met een hoge gebruikswaarde.
2. Vermindering van energiegebruik met 6% t.o.v. 1990 en toepassing van duurzame energiebronnen.
3. Vermindering van de milieubelasting door activiteiten van de gemeente zelf.
4. Afvalscheidingsresultaten in Haarlem verbeteren.
5. In Haarlem wordt duurzaam bouwen als norm toegepast bij alle grotere nieuwbouw en renovatieprojecten.
6. Ondernemers en burgers in Haarlem worden zich bewust van hun verantwoordelijkheid voor een duurzaam Haarlem.

Wat is bereikt in 2006

1. Waterplan
De volgende maatregelen uit het Integraal Waterplan Haarlem zijn afgerond: de studie naar de wateropgave Waarderpolder, de realisatie van natuurvriendelijke oevers van de Jan Gijzenvaart (op beplanting na), het baggeren volgens fase 1, het water in de Poelpolder fase 1 en de aansluiting van ongerioleerde percelen in het buitengebied. De volgende maatregelen zijn in uitvoering dan wel voorbereiding genomen: het water in Meerwijk Centrum en het water in 023 Haarlem, Engelandpark.
2. Energiegebruik
Diverse projecten en acties uit het plan van aanpak klimaatbeleid met doelstellingen voor bestaande bouw, nieuwbouw, verkeer en vervoer, gemeentelijke gebouwen en duurzame energie zijn uitgevoerd. Wij verwijzen hiervoor naar de recent verschenen evaluatie 2006.
3. Energiegebruik gemeente
Het energiebeheer van de eigen gebouwen is in 2006 verder uitgebouwd o.a. via monitoring. Ook heeft een aanbesteding voor elektrische levering plaatsgevonden, waarbij gekozen is voor 100% inkoop van groene stroom(hydrokracht).
4. Afvalscheiding
Zie 10.9
5. Duurzaam bouwen
De beleidsnota Praktijkrichtlijn Duurzame Stedenbouw is vastgesteld. Ook is in samenspraak met de woningbouwcorporaties gewerkt aan een bij renovatie te hanteren basisniveau.

6. Communicatie

Bij relevante projecten, zoals de plaatsing van geluidschermen, het energiebesparingsproject bij lage inkomens en het fop-en schertsvuurwerk, heeft communicatie plaats gevonden. Daarnaast is de duurzaam klussenmarkt wederom geïntegreerd met het tuinevenement op ter Kleef. Ook is deelgenomen aan de Goed wonen beurs.

Wat is niet bereikt

3. Energiegebruik gemeente

Door capaciteitsgebrek is het nog niet gelukt om de eigen activiteiten met betrekking tot milieubelasting in kaart te brengen met het doel om de milieubelasting zo laag mogelijk te houden.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

De financiën op dit onderdeel maken deel uit van de domeinen 10.1 Basismilieukwaliteit, 10.2 Leefomgevingkwaliteit, 10.4 Bovengrondse infrastructuur en 10.5 Ondergrondse infrastructuur en zijn daarom hier niet afzonderlijk opgenomen.

Domein 10.4 Bovengrondse infrastructuur

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

Haarlem bevindt zich in een situatie van grootschalig achterstallig onderhoud. Dit geldt voor verhardingen, openbare verlichting, kunstwerken alsmede watervoorzieningen. De achterstanden bij de bovengronds infrastructuur bedragen voor: verhardingen € 35 miljoen; openbare verlichting € 8 miljoen; kunstwerken € 11,8 miljoen; watervoorzieningen € 23,7 miljoen. De nieuwe coalitie is akkoord gegaan met een structurele verhoging van de onderhoudsbudgetten met respectievelijk € 5, € 8 en € 11 miljoen per jaar. In het Plan van aanpak extra onderhoudsbudget en het meerjarenprogramma wordt aangegeven aan welke projecten het geld besteed gaat worden.

Beoogde maatschappelijke effecten

- 30 ha. openbare ruimte krijgt een kwaliteitsimpuls in het kader van de brede doeluitkering in de planperiode 2006 tot en met 2009. Een deel ervan wordt aangepakt in 2006.
- Door een ruime meerderheid van de bevolking geaccepteerd kwaliteitsniveau waarbij geen sprake is van achterstallig onderhoud.

Doelen

1. Een veilige, schone en duurzaam beheerbare openbare ruimte die in toenemende mate voldoet aan landelijke kwaliteitsnormen. Bij de verschillende niveau's van kwaliteit behoort een vastgesteld beeld waaraan door service en onderhoud dient te worden voldaan. Dit kan objectief worden vastgesteld op basis van landelijke normen. De tevredenheid van de gebruikers kan worden gemeten aan de hand van bijvoorbeeld een Omnibusenquête.
2. Verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving door integraal benutten en borgen van kwaliteit in de praktijk van stedelijke vernieuwing.

Wat is bereikt in 2006

1. Beleidskader openbare ruimte: De raad heeft het Beleidskader voor de openbare ruimte vastgesteld evenals het Plan van aanpak extra onderhoudsbudget.

Kwaliteitsniveau's: De gedifferentieerde kwaliteitsniveaus zijn in de onderhoudsbestekken opgenomen.

Besteding: Het integraal bestedingsvoorstel voor projecten in de openbare ruimte, inclusief het OPH, is op 6 december 2005 vastgesteld door B&W. Tachtig procent van de projecten is gerealiseerd.

Bruggen: Het bruggenprogramma voor draagkrachtherstel nadert de eindstreep. In 2006 zijn wederom tien bruggen aangepakt, zodat nu 59 van de 66 bruggen op het beoogde kwaliteitsniveau zijn gebracht.

Openbare ruimte: Het meerjarenprogramma voor de openbare ruimte is op 21 december 2006 vastgesteld.

2. Kwaliteitsimpuls openbare ruimte
In totaal heeft 22 hectare openbare ruimte een kwaliteitsimpuls gekregen, verdeeld over 17 hectare verhardingen, 2,5 hectare kleinschalig groen en 2,5 hectare speelvoorzieningen.

Wat is niet bereikt

1. Het handboek inrichting openbare ruimte voor de binnenstad is weliswaar in concept gereed gekomen, maar nog niet vastgesteld.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Groot onderhoud (nieuwe deklagen) asfaltverhardingen in m2	36.399	30.000	31.200
Groot onderhoud klinker- en tegelverhardingen in m2	23.970	40.000	33.400
Rehabilitatie verhardingen conform routine-investering voor stelpostnr. 61.90			
Vernieuwen bestrating in m2	8.289	10.000	
IP werkzaamheden aan de weg in m2			65.800

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	16.039	16.167	16.774	16.402
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	828	370	680	727
Saldo exclusief mutaties reserves	15.211	15.797	16.094	15.675
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves			46	46
Saldo inclusief mutaties reserves	15.211	15.797	16.048	15.629

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting

Lasten

Onderschrijding op uren (cat.3) 265 V

Uren te besteden aan beheer en toezicht en aan inspectie en handhaving waren abusievelijk begroot op dit domein in plaats van domein 10.7 Openbaar groen, met als gevolg een onderschrijding op dit domein.

Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo 107 V

Per saldo voordeel op lasten 372 V

Baten

Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo 47 V

Per saldo voordeel op baten 47 V

Totaal per saldo 419 V

Domein 10.5 Ondergrondse infrastructuur

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

Het domein omvat riool- en grondwaterbeheer. Het in 2003 vastgestelde gemeentelijk rioleringsplan voldoet aan de wettelijke verplichtingen en geeft met name invulling aan de verplichting tot vuiluitworpreductie, milieuvorzieningen en het vervangen van riolen en exploitatie. Hiermee voldoet de gemeente aan de basisinspanning riolering en tevens aan het waterkwaliteitsspoor.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Milieurendement door middel van het beperken van het overstorten op oppervlaktewater.
- Afstemming van bovengrondse en ondergrondse werkzaamheden om het “zandbakeffect” te voorkomen en de overlast voor de burger tot een minimum te beperken.
- Duurzaam onderhoud en beheer van het rioleringsstelsel en tijdige vervanging.
- Voldoende ontwatering in openbaar gebied (grondwater).

Doelen

1. Een geordende, veilige en duurzame ondergrondse infrastructuur, die voldoet aan wettelijke regelgeving en vastgesteld gemeentelijk beleid.

Wat is bereikt in 2006

1. Riool: In lijn met de planning is 6,5 kilometer riool vervangen en verbeterd, met als aansprekend voorbeeld de Wagenweg, en er zijn vier milieuvorzieningen (bergbezinkbassins) aangelegd. Verder is 62 kilometer riool gereinigd (waarvan 31 kilometer tevens is geïnspecteerd) en er is ca. 4 kilometer drainage aangelegd of vervangen verspreid over de diverse rioleringswerken. De aansluit mogelijkheid voor ongerioleerde percelen in het buitengebied op de riolering is gerealiseerd. De werkelijke aansluitingen worden in 2007 afgerond.

Milieuvorzieningen: Er zijn 4 milieuvorzieningen aangelegd; milieuvoorziening ;Vijfhuizen , milieuvoorziening Ramplaan e.o., milieuvoorziening Liewegje 1^e fase (woningen) (voorheen ongerioleerde percelen) en BBB Ostadestraat.

Beleidsregels: In 2006 zijn drie beleidsregels voorbereid.

- 1) De Verlegregeling Haarlem stelt de compensatie aan netbeheerders voor gedwongen verleggingen van hun kabels en leidingen ten gevolge van gemeentelijke werkzaamheden afhankelijk van de tijd die is verstreken sinds de aanleg van de te verplaatsen kabel of leiding. Hoe langer de kabel of leiding al in de grond heeft gelegen, des te lager is de compensatie. Dit is een wijziging van de bestaande praktijk waarbij de gemeente vrijwel altijd de totale verplaatsingskosten voor haar rekening nam.
- 2) De andere twee beleidsregels bevatten een groot aantal voorschriften, die worden verbonden aan een vergunning of instemmingsbesluit om een kabel of leiding in openbare gemeentegrond te mogen aanleggen. De belangrijkste wijziging daarbij is dat netbeheerders, na het verrichten van de graafwerkzaamheden, onder strenge eisen voortaan zelf moeten herstraten. Voorheen herstelde de gemeente de bestrating voor rekening van de netbeheerder.
- 3) Alle drie beleidsregels zijn op 9 februari 2007 door het college van b&w vastgesteld.

Wat is niet bereikt

1. Gemeentelijk rioleringsplan: Het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan is weliswaar voorbereid en uitgewerkt, maar nog niet vastgesteld. Oorzaak is een sterk inhoudelijke discussie met het hoogheemraadschap van Rijnland. Naar verwachting kan bestuurlijke besluitvorming in het voorjaar van 2007 plaatsvinden.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Reinigen riolering in kilometers	60.4	61	62
Inspecteren riolering in kilometers	35.3	30	31
Vervangen rioleringen in kilometers		4	6.5
Vervanging drainage in kilometers			4

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	5.871	6.286	6.366	6.207
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	7.328	44	44	55
Saldo exclusief mutaties reserves	1.457-	6.242	6.322	6.152
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	1.457-	6.242	6.322	6.152

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Lagere kosten beheer en beleid (cat.1)</u>	105 V
<i>Aan dit domein zijn geen uren toegerekend van een programmamanager. Voor deze functie bestond een vacature.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	54 V
Per saldo voordeel op lasten	159 V
Baten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	11 V
Per saldo voordeel op baten	11 V
Totaal per saldo	170 V

Domein 10.6 Natte infrastructuur

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

Het domein omvat het beheer, ontwikkeling en onderhoud (baggeren) van de waterwegen inclusief ligplaatsen en oevers. Haarlem werkt daarbij nauw samen met de waterbeheerder het hoogheemraadschap van Rijnland. Het beleidskader wordt gevormd door het Integraal Waterplan Haarlem (IWP) dat eind 2004 door beide organisaties is vastgesteld. Het IWP stelt zich tot doel lopende en nieuwe activiteiten op het vlak van inrichting, gebruik, beheer en onderhoud van het Haarlemse watersysteem te bundelen en te versterken. Dit om het watersysteem toe te rusten op klimaatverandering en toenemende verstedelijking. De aanpak richt zich op thema's als ruimte voor water, transport over water, waterkwaliteit, natte natuur, waterrecreatie, belevingswaarde, wonen en bedrijvigheid op en aan het water. Vanaf 2009 zal in de begroting een post voor de uitvoering van het integraal waterbeheer worden opgenomen. Tot dan wordt gewerkt vanuit de bestaande begrotings- en investeringsbudgetten en externe financiering van bijvoorbeeld het hoogheemraadschap van Rijnland.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Bescherming tegen wateroverlast door veilige waterkeringen, voldoende waterberging, aan- en afvoer van het oppervlaktewater.
- Behoud en versterken van het vaarwegverkeer, zowel voor de beroepsvaart als de recreatievaart.
- Behoud en versterken van de recreatieve functies en natuurwaarde van water en oevers.
- Integratie van oppervlaktewater in de stedelijke leefomgeving geeft een kwaliteitsimpuls aan wonen en bedrijvigheid.
- Versterken van de belevingswaarde van het water door het combineren van de diverse functies van het water.
- De producten binnen dit domein richten zich daarbij speciaal op veilige waterkeringen, ligplaatsen en andere oevervoorzieningen, goede afwikkeling van het scheepvaartverkeer, voldoende diepgang voor doorvaart van schepen en afvoer van water.

Doelen

1. Een veilig en goed functionerend watersysteem, waarbij inrichting en beheer zorgen voor een goede afstemming en vervulling van de diverse functies van het oppervlaktewater, waaronder scheepvaartverkeer, waterhuishouding, wonen en recreëren op en aan het water, natte natuur en belevingswaarde.

Wat is bereikt in 2006

1. In samenwerking met Rijnland uitvoeren van beleid en maatregelen conform het Integraal Waterplan Haarlem en het Masterplan Water Schalkwijk. In dat kader hebben in 2006 de volgende activiteiten plaats gevonden:
 1. Aanleg water in Poelpolder fase 1 (afgerond).
 2. Aanleg natuurvriendelijke oevers Jan Gijzenvaart (afgerond).
 3. Onderzoek wateropgave Waarderpolder (afgerond).
 4. Verbetering waterstructuur Engelandpark (voorbereiding).
 5. Drie nieuwe waterlopen in Schalkwijk (voorbereiding).
 6. Pilot afkoppelen hemelwater Meerwijk oost (voorbereiding).
 7. Uitvoeren baggerplan fase 1 in samenwerking met Rijnland.
 8. Regulier onderhoud kademuren, havens en andere waterwerken.
Diverse beschoeiingen gerepareerd, bijv. bij de Molenplas en Jan Gijzenkade westzijde, scheuren en voegen in kademuren hersteld, bijv. bij Lieve Vrouwengracht, remmingswerken ontdaan van ongewenste vegetatie en remmingswerken gerepareerd bij Catharijnebrug. 3 steigers vernieuwd bij Waarderhaven.

Wat is niet bereikt

1. De knelpunten watersysteem zijn in kaart gebracht en van prioriteitsvolgorde voorzien, echter niet opgelost.

Door het niet tijdig beschikbaar komen van een rapport over de brandveiligheid is er nog geen visie op de woonschepenhaven Waarderhaven ontwikkeld.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Hoeveelheid gebaggerde watergangen in m2			850.000

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	1.663	1.738	3.177	3.132
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	499	355	400	535
Saldo exclusief mutaties reserves	1.164	1.383	2.777	2.597
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves			1.510	1.510
Saldo inclusief mutaties reserves	1.164	1.383	1.267	1.087

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	45 V
Per saldo voordeel op lasten	45 V
Baten	
Hogere inkomsten beroeps- en pleziervaart	164 V
<i>Het baggerproject genereert hogere inkomsten bij de beroepsvaart (86). De pleziervaart laat hogere inkomsten (78) zien door een actualisatie van de administratie en een betere controle op het gebruik van de openbare ruimte.</i>	
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo	29 N
Per saldo voordeel op baten	135 V
Totaal per saldo	180 V

Domein 10.7 Openbaar groen

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

Het domein omvat de landschappelijke en recreatieve ontwikkeling in Haarlem, beheer en onderhoud van het openbaar groen en de zorg voor het bomenbestand. Er is sprake van een onderhoudsachterstand voor openbaar groen van € 6 miljoen. De nieuwe coalitie is akkoord gegaan met structurele verhogingen van de onderhoudsbudgetten (zie domein 10.4). In het Plan van aanpak extra onderhoudsbudget en het meerjarenprogramma wordt aangegeven aan welke projecten het geld besteed gaat worden.

Beoogde maatschappelijke effecten

- 30 ha grootschalig groen wordt aangepakt in de planperiode 2006 tot en met 2009.

Doelen

1. Het verbeteren van kwaliteit, beeld, toegankelijkheid en gebruiksmogelijkheden van grootschalig groen in de stad.
2. Een gezond bomenbestand zonder risico's voor de omgeving.
3. Het kwaliteitsniveau van het openbaar groen dient gelijk te zijn aan de gemiddelde normkwaliteit, hetgeen wil zeggen een verzorgd aanzien, geen verwildering, weinig zwerfvuil en een sociaal veilige inrichting van openbaar groen.
4. Bij de verschillende niveau's van kwaliteit behoort een vastgesteld beeld, waaraan door service en onderhoud dient te worden voldaan. De tevredenheid van gebruikers kan worden gemeten aan de hand van bijvoorbeeld een Omnibus enquête. De toegankelijkheid en gebruiksmogelijkheden zijn duidelijk aan te geven. Met het oog op de meetbaarheid van de doelen wordt gewerkt aan het opstellen van indicatoren.

Wat is bereikt in 2006

1. De afronding van de uitvoering van de Poelpolder en de eerste fase van de renovatie van het Frederikspark. 32 hectare grootschalig groen heeft een kwaliteitsimpuls gekregen, waarvan de Poelpolder het grootste project is geweest.

De voorbereidingen zijn gestart voor de aanpak van het Reinaldapark en het Westelijk Tuinbouwgebied.

2. De bomensite is geëvalueerd en zal op onderdelen aangepast worden. In de evaluatie bleek dat de site niet gebruiksvriendelijk is en de informatie niet meer actueel. Daarbij is er de wens om de bomensite informatiever en completer te maken.
3. 2,5 hectare kleinschalig groen is opgeknapt, vaak in combinatie met een speelvoorziening.

De gedifferentieerde kwaliteitsniveaus zijn in de onderhoudsbestekken opgenomen. Dat betekent o.a. dat bijvoorbeeld in de binnenstad het groen op een andere kwaliteitsniveau (intensiever) wordt beheerd dan in de wijken. Dit naar aanleiding van het rapport basiskwaliteit.

4. De raad heeft het Beleidskader voor de openbare ruimte vastgesteld evenals het Plan van aanpak extra onderhoudsbudget.

De nota over toepassing van de natuurtoets in Haarlem is vastgesteld.

Gewerkt is aan een meerjarenprogramma voor de openbare ruimte, dat op 21 december 2006 is vastgesteld.

Het kwaliteitsniveau van de begraafplaatsen is verder op peil gebracht. Het bedrijfsplan is gereed en er wordt volgens dit bedrijfsplan gewerkt. Voor de catering op de BGP Kleverlaan is SAB aangetrokken.

Wat is niet bereikt

1. Verordening Houtopstanden: De herziening van de Verordening op de Houtopstanden en de monumentale bomenlijst zijn niet gereed gekomen. Inmiddels is de bomenlijst vastgesteld, echter wat later dan gepland. De Verordening op de houtopstanden ondergaat nu een juridische toets.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
- Aantal bezoekers drietal kinderboerderijen	50.000	50.000	50.000
- Aantal bezoekers tropische kas en sortimentstuin	25.000	30.000	30.000

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	10.490	9.539	9.419	9.754
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	2.442	1.745	1.543	1.430
Saldo exclusief mutaties reserves	8.048	7.794	7.876	8.324
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves			302	302
Saldo inclusief mutaties reserves	8.048	7.794	7.574	8.022

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Lasten voorgaande jaren (cat.4)</u>	125 N
<i>Besteksverplichtingen uit 2005 zijn in 2006 uitgevoerd en betaald.</i>	
<u>Overschrijding op uren (cat.3)</u>	265 N
<i>Uren te besteden aan beheer en toezicht en aan inspectie en handhaving waren abusievelijk begroot op domein 10.4 Bovengrondse infrastructuur in plaats van dit domein, met als gevolg een overschrijding op dit domein.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	55 V
Per saldo nadeel op lasten	335 N
Baten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	113 N
Per saldo nadeel op baten	113 N
Totaal per saldo	448 N

Domein 10.8 Openbare speelvoorzieningen

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

Het domein omvat het beheer en de ontwikkeling van de speelruimte voor de jeugd van 4 tot 18 jaar. Na het afronden van fase I van het speelplan, waarbij het aantal openbare speelplekken van 340 naar 200 is teruggebracht en alle onveilige speelplekken zijn ontmanteld, is vanaf eind 2001 op verschillende plekken in de stad fase II aangebroken. Het inrichten van nieuwe voorzieningen, die aan alle eisen voldoen die gelden door inwerkingtreding van het Attractiebesluit, zal tot eind 2006 duren.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Het fijnmazig net biedt een grote verscheidenheid aan uitdagingen en leerervaringen bij de lichamelijke, psychologische en sociale ontwikkeling.

Doelen

1. Een samenhangend fijnmazig net van routes en speelplekken die door kinderen en jongeren in de vrije tijd zelfstandig kunnen worden gebruikt.
2. In 2006 is de speelwaarde van alle 200 (in 2005 reeds 188 opgeleverd) openbare speelvoorzieningen verbeterd of toegenomen, ten opzichte van de inventarisatie van 1998/ 1999. Door inventarisatie vooraf (in 1998/99) op de categorieën spelaanbod, leeftijd, vormgeving van de speelplek, diversiteit spelaanbod en situering van de speelplek is door middel van een tweede inventarisatie (2006) de toename van de speelwaarde te meten.
3. In samenhang met speelvoorzieningen op schoolpleinen met buurtfunctie en openbare speelvoorzieningen met schoolpleinfunctie vormen de openbare speelvoorzieningen een samenhangend net van speelruimten.

Wat is bereikt in 2006

2. De laatste nog niet aangepakte openbare speelvoorzieningen zijn in dit jaar voorbereid. Verdere uitvoering vindt begin 2007 plaats, waarmee het speelruimteplan nagenoeg als afgerond beschouwd kan worden. In totaal is in 2006 2,5 hectare aan speelvoorzieningen vernieuwd. De 2^e inventarisatie vindt plaats in 2007.
De doetuinen zijn ondergebracht bij een vrijwilligersstichting.

Wat is niet bereikt

N.v.t.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	767	797	781	800
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	10		-	26
Saldo exclusief mutaties reserves	757	797	781	774
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	757	797	781	774

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging		Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		19 N
Per saldo nadeel op lasten		19 N
Baten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		26 V
Per saldo voordeel op baten		26 V
Totaal per saldo		7 V

Domein 10.9 Afvalinzameling

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

De afvalinzameling is geheel uitbesteed aan het bedrijf NV de Spaarnelanden.

De afvalinzameling vindt thans grotendeels nog op conventionele wijze plaats, maar wordt op termijn in een groot deel van de stad vervangen door ondergrondse inzameling.

Het grof huishoudelijk afval wordt nu nog 'thuis' opgehaald of door burgers zelf gebracht naar het milieuplein.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Vermindering van milieubelasting; reductie van de groei van de afvalstoffenheffing;

Doelen

1. Algemene ontwikkeling:
 - Het eerste jaar van NV Spaarnelanden zal worden geëvalueerd en daar waar nodig worden zal het contract worden verbeterd.
 - Er wordt een nieuwe afvalstoffenverordening vastgesteld.
 - De afspraken met Spaarnelanden worden vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO).
 - De gemeente is in overleg met Spaarnelanden om uit te zoeken of er meetbare resultaten gedefinieerd kunnen worden voor de afvalinzameling.
 - De wijze van uitvoering van de afvalinzameling betreft grotendeels bedrijfsvoering en daar gaat de gemeente niet meer over. De gemeente schrijft uiteraard wel de gewenste kwaliteit plus het serviceniveau te leveren aan de burgers voor.
2. Afname van zwerfafval en toename van recycling.
3. Efficiencyverhoging.

Wat is bereikt in 2006

1. Na inspraak is de nieuwe Afvalstoffenverordening definitief vastgesteld.

Er is een dienstverleningsovereenkomst met NV Spaarnelanden gesloten.

De invoering van de ondergrondse inzameling in Meerwijk, Molenwijk en Boerhavewijk is afgerond.

Naar aanleiding van de problemen rond de al gerealiseerde locaties is een onderzoek gestart naar ondergrondse inzameling in de binnenstad.

Er vindt gerichte handhaving plaats op verkeerd aangeboden afval.

Besloten is om de GFT-inzameling bij de hoogbouw te stoppen. De ingezamelde GFT was te slecht (verminging met ander afval) om te composteren.

Geconcludeerd kan worden dat vooral de hoeveelheid gescheiden grof afval achtergebleven is bij de verwachting. Voor GFT en asbest is een positieve ontwikkeling te zien. In de communicatie zal aandacht moeten blijven voor afvalscheiding. Het op te stellen communicatieplan voor 2007 zal hier extra aandacht aan besteden.

3. Onderzoek naar het efficiënter en goedkoper organiseren van de grof vuilinzameling. Dit heeft geresulteerd in een betere promotie van het Milieuplein. Gebleken is dat het ongesorteerd ophalen van grof afval inmiddels is afgenomen van 8.533 ton in 2005 naar 6.969 ton in 2006.

Wat is niet bereikt

1. De evaluatie van Spaarnelanden is nog niet afgerond in 2006; In het voorjaar 2007 staat de afronding op het programma. Jaarrapportages en jaarrekening 2006 zijn bronnen die nodig zijn voor de evaluatie.

Het is nog niet mogelijk gebleken een relatie te leggen tussen meetbare resultaten bij de afvalinzameling en de daarmee gemoeide kosten. NV Spaarnelanden heeft tijd nodig gehad om intern zowel bedrijfsmatig als financieel een aantal aanpassingen door te voeren. In 2007 is gestart met het maken van reinigingsbestekken. Hierdoor zal er meer inzicht ontstaan tussen meetbare resultaten en de kosten.

Er is nog geen nieuw beleid over huisontruimingen geformuleerd. Voorbereidingen zijn nog niet afgerond. Verwachting is, na bestuurlijk traject, dat een en ander per 1 januari 2008 in werking treedt.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
Tonnage grijs huishoudelijk afval	59.988	54.000	50.000
Tonnage grof afval (ongesorteerd gehaald)	8.533	9.000	6.969
Tonnage KCA	203	200	153
Tonnage GFT	3.923	4.500	6.284
Tonnage glas	3.178	3.200	3.216
Tonnage papier en karton	6.799	7.000	6.264
Tonnage asbest	66	50	70
Tonnage afval via Milieuplein:		6.000	
Tonnage bouw- en sloopafval	2.293		3.000
Tonnage hout	2.064		1.800
Tonnage groftuinafval	490		400
Tonnage metaal	390		600
Tonnage tapijt	140		100

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	14.842	14.005	14.005	13.988
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	17.782	1.248	1.720	1.641
Saldo exclusief mutaties reserves	2.940-	12.757	12.285	12.347
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	2.940-	12.757	12.285	12.347

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
---	----------------------------------

Lasten

Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo

17 V

Per saldo voordeel op lasten

17 V

Baten

Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo

79 N

Per saldo nadeel op baten

79 N

Totaal per saldo

62 N

Domein 10.10 Schoonhouden van de stad

Bestuurlijk verantwoordelijke: M. Divendal

Kenmerken Haarlemse situatie

Het vegen van de stad en ledigen van de afvalbakken geschiedt stadsdeelgebonden. In met name het kernwinkelgebied van het centrum geschiedt dit dagelijks. Het schoonspuiten van de urinoirs vindt tweemaal per dag plaats, de stegen in de (grote) binnenstad worden eenmaal per twee weken en in de overige gebieden op afroep schoon gespoten. Het verwijderen van graffiti en het optreden bij wildplakken geschieden direct. Onkruidbestrijding geschiedt daar waar nodig met de DOB methode.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Grotere waardering van burgers en bezoekers van Haarlem en afname van klachten

Doelen

1. Schoon straatbeeld door het aanpakken van het achterstallig onderhoud in onkruidbeheer.
2. Efficiencyverhoging.
3. Aanpak van wildplakreclame

Wat is bereikt in 2006

1. Vaststellen van het programma Haarlem Schoon.

Er is een dienstverleningsovereenkomst met NV Spaarnelanden gesloten (zie ook 10.9).

Vaststellen nieuwe opzet van de winterdienst (gladheidbestrijding). Er is nu een apart beleids- en uitvoeringsplan.

Bijstellen van de aanpak van het onkruid aan de hand van de ervaringen uit 2005. In 2006 zijn er twee intensieve bestrijdingsronden geweest.

2. Vaststellen en in de inspraak brengen van beleidsnota's over hondenbeleid en sampling.
3. Gerichtte handhaving op verkeerd aangeboden afval (zie ook 10.9) en het tegengaan van wildplakken.

Wat is niet bereikt

2. Het is nog niet gelukt om een relatie te leggen tussen schoonheidsgraden, prestaties van NV Spaarnelanden en gemaakte kosten. Wel is een brief naar de commissie Beheer gestuurd over de verschillende methodieken die toegepast kunnen worden.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Verwijderen wegafval en ledigen bakken:</u>			
Totaal tonnage veegvuil	2.516	2.900	2.500
Aantal aanschrijvingen tot huisontruimingen	329	500	500
Aantal werkelijke huisontruimingen	122	100	100

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
<u>Gladheidsbestrijding</u>			
Aantal gladheidsbestrijdingen klein alarm	15	15	15
Aantal gladheidsbestrijdingen groot alarm	22	10	10
Tonnage zand/zout		500	1.000
Tonnage zout	1.717		100
Tonnage zand	20		20

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		Rekening
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	4.171	3.973	3.973	4.014
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	-	-	-	4
Saldo exclusief mutaties reserves	4.171	3.973	3.973	4.010
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	4.171	3.973	3.973	4.010

Toelichting

		Bedragen x € 1.000
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging		Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten		
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo		41 N
Per saldo nadelig op lasten		41 N
Baten		
Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo		4 V
Per saldo voordelig op baten		4 V
Totaal per saldo		37 N

Programma 11: Organisatie en financiën

Domein 11.1 Personeel, organisatie en informatie

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Kenmerken Haarlemse situatie

Personeel

Het samenhangend programma onder het motto “De mens in de organisatie centraal” op het uitgangspunt van integraal resultaatgericht management gaat in 2006 de onderhoudsfase in. Het onderhoudsprogramma bestaat uit:

- Een modulair opgezet trainingsprogramma voor management en voor staffunctionarissen.
- De facilitering van de ontwikkeling in een breed opleidingsaanbod voor alle Haarlemse ambtenaren in “De Haarlemse School.”
- Het periodiek meten van de tevredenheid van de medewerkers en de realisatie van daaruit voortvloeiende verbeteractiviteiten.
- Het verder ontwikkelen en implementeren van een samenhangend eigentijds instrumentarium op het gebied van personeelsbeleid (integraal personeelsbeleid).

Arbeidsmarktbeleid

Op grond van een intern onderzoek naar de gevolgen van de vergrijzing en ontgroening van de samenleving voor onze organisatie en de verwachte ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is een plan van aanpak opgesteld. Doel van dit plan is de problematiek te minimaliseren., waardoor we ook de komende jaren over voldoende gekwalificeerd personeel kunnen beschikken. Aanpak van de arbeidsmarktcommunicatie, werving en selectie, diversiteitbeleid, gestructureerde mobiliteit en loopbaan en leeftijdbewust personeelsbeleid vormen de pijlers onder dit beleid.

Organisatieveranderingen

Om een aantal organisatieveranderingen in samenhang door te voeren is het programmamanagement ingericht. Vanuit dit programmamanagement worden de volgende processen aangestuurd:

- Doorontwikkeling naar een procesgerichte organisatie.
- Organisatieveranderingen voortvloeiende uit bezuinigingen (kadernota 2004 en 2005).
- Onderzoeken naar vormen van verzelfstandiging met de consequenties daarvan.
- Invulling van een traject om te komen tot geconcentreerde huisvesting.

Informatievoorziening

Het traject om grootschaliger inzet van de elektronische dienstverlening mogelijk te maken zal in 2006 worden voortgezet. Vooral aandacht zal worden gegeven aan voor deze dienstverlening randvoorwaardelijke zaken.

Denk hierbij aan het koppelen van internetstations met de bestaande toepassingen en het op een hoger niveau van orde brengen van de opgeslagen informatie, te beginnen bij de basisregistraties.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Een adequate ambtelijke dienstverlening aan bestuur en burgers.

Doelen

1. De ontwikkeling van een moderne en vitale ambtelijke organisatie.
2. Verdere ontwikkeling van de inzet van ICT binnen de gemeentelijke organisatie onder verantwoordelijkheid van het concern.

Wat is bereikt in 2006

1. Een modulair opgezet trainingsprogramma voor het middenmanagement en voor staffunctionarissen is gerealiseerd.

De facilitering van de ontwikkeling in een breed opleidingsaanbod voor alle Haarlemse ambtenaren in “De Haarlemse School” is gerealiseerd.

Het samenhangend eigentijds instrumentarium is geëvalueerd.

De planvormende fase rond het arbeidsmarktbeleid is afgerond.

Het traject rond “de andere organisatie” heeft zich volgens planning ontrold.

2. Rond de informatievoorziening is een belangrijke stap gezet door aanschaf van het Workflow- en documentmanagementsysteem.

Wat is niet bereikt

1. In verband met het ingrijpende veranderingsproces rond de andere organisatie en de energie die deze verandering vergt heeft er geen medewerkerstevredenheidsonderzoek plaatsgevonden.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	8.286	8.002	9.033	9.018
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	5.360	4.931	4.902	5.342
Saldo exclusief mutaties reserves	2.926	3.071	4.131	3.676
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	2.926	3.071	4.131	3.676

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Onderschrijding op de post Centralisatie Middelenfuncties (cat.1)</u>	169 V
<i>De kosten voor de centralisatie van de middelenfuncties waren geraamd in 2006, terwijl de uitvoering pas in 2007 en 2008 gaat plaatsvinden.</i>	
<u>Stelpost lokale arbeidsvoorzieningen (cat.1)</u>	125 V
<i>Aan deze stelpost is geen invulling gegeven, waardoor de lasten positief worden beïnvloed.</i>	
<u>Afname personeelslasten ICT (cat.1)</u>	120 V
<i>In 2006 is de formatie van de afdeling ICT gedaald met 2,5 fte. Deze onderschrijding wordt overigens deels teniet gedaan door een overschrijding op de post uitzendkrachten (+66).</i>	
<u>Toename materiële kosten ICT (cat.2)</u>	354 N
<i>Doordat sectoren in de loop van het jaar meer bestellingen doen en opdrachten verstrekken dan begroot bij ICT, leidt dit tot overschrijdingen. Deze kosten worden overigens volledig doorberekend aan de sectoren.</i>	
<u>Toename leasekosten ICT (cat.2)</u>	207 N
<i>Zie hiervoor toename materiële kosten.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	162 V
Per saldo voordelig op lasten	15 V
Baten	
<u>Hogere doorbelasting ICT-kosten aan sectoren/derden</u>	433 V
<i>Door de hogere (materiële en lease-)kosten is meer doorberekend aan de sectoren en derden.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	7 V
Per saldo voordelig op baten	440 V
Totaal per saldo	455 V

Domein 11.2 Juridische kwaliteitszorg

Bestuurlijk verantwoordelijke: mr. B.B. Schneiders

Kenmerken Haarlemse situatie

In vrijwel alle sectoren is de juridische kwaliteit van de werkprocessen en het bewustzijn van de juridische risico's in kaart gebracht. Op basis van deze zgn. Legal Audits zijn bij sectoren kwaliteitsplannen juridische control gemaakt. Deze kwaliteitsplannen worden uitgevoerd. De kaders rond juridische kwaliteit van de gehele gemeentelijke organisatie zijn ingevuld. Bijvoorbeeld op gebied van delegatie- en mandatering, regelgeving, binnentreden en inhuren van externe juridische adviezen.

Het systeem van juridische kwaliteitszorg wordt verder doorontwikkeld. Dit kan een belangrijke impuls krijgen met de mogelijke concentratie van de middelenfuncties (waarbij de juridische functie onderwerp van onderzoek is).

Beoogde maatschappelijke effecten

- De gemeentelijke besluiten worden in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving genomen.
- Voor belanghebbende burgers, bedrijven en organisaties treedt de gemeente meer met één gezicht naar buiten toe op.
- De besluiten, die de gemeentelijke bestuursorganen nemen, worden helder en ondubbelzinnig naar buiten toe bekendgemaakt, zodat zij voor een ieder die er belang bij heeft kenbaar zijn.

Doelen

1. Er is sprake van een cyclisch systeem van juridische kwaliteitszorg dat binnen de gehele gemeentelijke organisatie toegepast wordt.
2. De juridische kaders voor overheidshandelen zijn voor alle medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie kenbaar.
3. Er is een systeem voor analyse en terugkoppeling van de bezwaar- en beroepzaken.

Wat is bereikt in 2006

1. Er ligt een systematiek voor het houden van Legal Audits aan de hand van een juridisch normenkader.
2. Het raambeleid op gebied van privacybeleid en externe juridische bijstand is opnieuw vastgesteld.

Er ligt een uitwerkingsnotitie ten behoeve van de invoering van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen.

Er is een nieuw Stadsadvocatencontract afgesloten voor een periode van vijf jaar.

De raad heeft een normenkader financiële rechtmatigheid vastgesteld ten behoeve van de rechtmatigheidscontrole door de accountant.

Wat is niet bereikt

3. Er is nog geen goede werkwijze voor analyse en terugkoppeling bezwaar- en beroepzaken. Dit wordt nu opgepakt bij de vorming van de afdeling Juridische Zaken als onderdeel van de Servicedienst.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

De financiën op dit onderdeel maken deel uit van domein 1.1 Gemeentelijk bestuur, onderdeel bestuursondersteuning en zijn daarom hier niet afzonderlijk opgenomen.

Domein 11.3 Archiefdienst voor Kennemerland

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Kenmerken Haarlemse situatie

Per 1 februari 2005 zijn de Archiefdienst voor Kennemerland en het Rijksarchief in Noord-Holland gefuseerd tot het Noord-Hollands Archief. De op dit domein verantwoorde kosten hebben betrekking op de bijdrage van de gemeente Haarlem aan het Noord-Hollands Archief.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	1.517	1.633	1.594	1.693
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	-	-	-	-
Saldo exclusief mutaties reserves	1.517	1.633	1.594	1.693
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Saldo inclusief mutaties reserves	1.517	1.633	1.594	1.693

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	99 N
Per saldo nadeel op lasten	99 N
Baten	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	0
Per saldo op baten	0
Totaal per saldo	99 N

Domein 11.4 Gemeentelijke huisvesting en facilitaire zaken

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Kenmerken Haarlemse situatie

De huisvesting van de gemeentelijke organisatie is vrij decentraal gericht, hetgeen niet aansluit bij de huidige organisatie. In feite zou de huisvesting de in gang gezette reorganisaties en veranderingen moeten ondersteunen. Door het grote aantal locaties komt dit onvoldoende tot zijn recht. Bij de integrale beleidsvoorbereiding en de meer centrale aansturing speelt dit een duidelijke rol. Voor het aanpakken van deze problematiek heeft het bestuur zich uitgesproken voor een centrale kantoorhuisvesting en een strakke regie en coördinatie in de uitvoering van een aantal facilitaire taken. In de afgelopen jaren zijn hiertoe de nodige besluiten genomen (coördinatie inkoop- en aanbestedingsfunctie vanuit de Facilitaire Dienst en centralisatie middelenfuncties).

Beoogde maatschappelijke effecten

- Externe georiënteerdheid op het publiek en de cliënten.
- Betere integrale beleidsvoorbereiding.
- Een meer centrale aansturing van de organisatie.

Doelen

1. Het uitvoeren van alle werkzaamheden gericht op realisering van een nieuw Stads kantoor per mei 2009. In het coalitie programma van het nieuwe college is afgesproken om binnen 6 maanden na het aantreden een definitief collegebesluit te nemen over de huisvesting van de gemeentelijke organisatie
2. Het implementeren van de inkoop- en aanbestedingsorganisatie zoals in 2005 is vastgesteld + volledige operationalisering van een gemeentebrede contractenbank.
3. Een nieuw energiecontract per 1-1-2006 (ter vervanging van het lopende contract met Cogas) voor de levering van elektriciteit met kwaliteitsgaranties ten aanzien van de administratieve gegevensverwerking, tijdige switch en facturering.
4. Informatie- en communicatie Technologie: Storage Serverconcentratie op VM-ware, implementatie E-dienstverlening, implementatie Open Office.
5. DIV en TOPService: Implementatie van het in 2005 aanbestede Workflowmanagement- en Documentmanagementsysteem (WFM/DMS), waarmee werkprocessen gefaseerd worden vastgelegd en daaraan gerelateerde correspondentie digitaal wordt gearhiveerd. De sectoren de mogelijkheid bieden om beschikbare (vak)literatuur, wettenverzamelingen, CD-ROM bestanden snel te kunnen raadplegen. Optimaal gebruik van de draadloze verbinding t.b.v. netwerkprinting op de locatie Kromme Elbeboogsteeg, waar de "bulk-printverwerking" voor de sectoren wordt geregeld.

Wat is bereikt in 2006

1. Huisvesting
De raad heeft op 8 februari 2007 gekozen voor een centrale huisvesting op de locaties Stadhuis, Raaks (eind 2010) en Postkantoor (2012/2013).
2. Inkoop, aanbesteding en contractenbeheer
Via het Gemeentelijk Aanbestedingsteam zijn regels opgesteld om de inkoop verder te professionaliseren en voorgenomen aanbestedingen tijdig te melden.
3. Energie
Per 1-1-2006 geldt een nieuw energiecontract met Nuon. De objectenlijst is geactualiseerd en de facturering verloopt -na een aarzelend begin- goed. Alle verplichtingen aan de vorige leverancier, Cogas, zijn voldaan.

4. Informatie en communicatietechnologie

Het aantal servers is in het kader van de serverconcentratie op VM-ware teruggebracht tot 30. Alle software en databases zijn overgezet van de I-series naar de P-series. Dit levert een besparing op van €75.000 welke in 2007 wordt ingezet t.b.v. de taakstelling Centrale Inkoop. Verder is de nieuwe Unix-server geïmplementeerd waarop het financiële systeem en de E-dienstverlening moeten gaan draaien. De keuze voor de software hiervoor (GovUnited) is gemaakt. Vanwege de prijs-kwaliteitsverhouding is in afwijking van ons voornemen niet gekozen voor Open Office maar voor MS Office 2000.

5. DIV en TOPService

De implementatie van WFM/DMS vergt meer tijd dan voorzien. In 2006 is het software pakket Verseon Flower geïnstalleerd en uitgetest en zijn medewerkers opgeleid. De volledige implementatie loopt nog door in 2007 (zie b&w nota FD/DIR/2006/3; b&w besluit d.d. 20 juni 2006). In de uitwisseling van beschikbare vakliteratuur c.a. is weer een stap voorwaarts gezet. De stadsbibliotheek is interactief met de Stadsbibliotheek Haarlem op digitaliseringsgebied. Veel bestanden zijn over-en-weer raadpleegbaar.

De straalverbinding met de Kromme Elleboogsteeg is operationeel voor bulk- printopdrachten per e-mail tot 20 MB. Hier wordt optimaal van gebruik gemaakt (o.a. salarisstroken). Voor zwaardere opdrachten moet specifieke software worden geïnstalleerd. Dat gebeurt op aanvraag.

Wat is niet bereikt

2. Inkoop, aanbesteding en contractenbeheer

Contracten worden geregistreerd, zij het niet in DMS/WFM maar in Docman. De volledige operationalisering is namelijk gekoppeld aan de invoering van WFM/DMS in 2007.

5. DIV en TOPService

De implementatie van WFM/DMS en de E-dienstverlening vergen meer tijd dan voorzien. Dat heeft vooral te maken met zaken als techniek, uittesten software en de noodzakelijke fasering van allerlei stappen in het implementatieplan. Dit loopt door in 2007.

In maart 2007 start de pilot E-dienstverlening naar het model van A'dam, Den Haag en Dordrecht. De beoogde aansluiting van de sectoren op het digitale catalogussysteem van de Stadsbibliotheek is om capaciteitsredenen een half jaar vertraagd. Dat staat nu op de rol voor april 2007.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	15.443	15.134	15.276	17.727
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	10.932	11.354	11.062	11.308
Saldo exclusief mutaties reserves	4.511	3.780	4.214	6.419
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves	150			
Saldo inclusief mutaties reserves	4.361	3.780	4.214	6.419

Toelichting

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>Toename porto-, vracht- en koerierskosten (cat.2)</u>	155 N
<i>Ten opzichte van het aantal begrote te transporteren documenten is een forse overschrijding te zien. Het aantal aangetekende stukken is gestegen, alsook de pakketpost. Daarnaast heeft het verzenden van de oproepkaarten voor de tweede kamer verkiezingen tot extra kosten geleid.</i>	
<u>Kapitaallasten stadskantoor (cat.3)</u>	2.501 N
<i>De afboeking van met name de voorbereidingskosten voor het nieuwe stadskantoor leiden tot een forse overschrijding van de begroting. Zie overigens domein 11.5 met de aldaar opgenomen stelpost opschonen administraties.</i>	
<u>Opbrengst verkoop Jansstraat, positief resultaat t.o.v. boekwaarde (cat.1)</u>	254 V
<u>Lagere contractkosten voor koffieautomaten (cat.1)</u>	106 V
<u>Hogere personele lasten (telefonievoorzieningen) (cat.2)</u>	121 N
<i>De hogere personele lasten worden veroorzaakt door hogere formatieve lasten (25, kosten in rekening gebracht inzake vacaturestop) en hogere lasten inhuur uitzendkrachten (96) in verband met het in stand houden van de baliebezetting, mede veroorzaakt door de vacaturestop.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	34 N
Per saldo nadeel op lasten	2.451 N
Baten	
<u>Hogere doorbelasting aan sectoren en derden (logistieke voorziening)</u>	186 V
<i>Mede door hogere porto-, vracht- en koerierskosten is meer doorberekend aan sectoren/derden.</i>	
<u>Lagere doorbelasting aan sectoren en derden (koffievoorzieningen)</u>	100 N
<i>Door de lagere contractkosten voor koffieautomaten heeft een lagere doorbelasting plaats gevonden.</i>	
<u>Hogere opbrengsten drukwerk (Top-Service)</u>	196 V
<i>In 2006 is de afdeling Top-Service geconfronteerd met een forse daling van de omzet. Op grond van de cijfers t/m september viel een negatief resultaat te verwachten van circa 276. In het 4e kwartaal zijn de opbrengsten hoger uitgevallen dan verwacht, zodat een voordeel is ontstaan op de suppletoir geraamde stelpost lagere opbrengsten.</i>	
<u>Hogere doorbelasting aan sectoren en derden (telefonievoorzieningen)</u>	151 V
<i>Mede door hogere personele lasten is meer doorberekend aan sectoren/derden.</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	187 N
Per saldo voordeel op baten	246 V
Totaal per saldo	2.205 N

Domein 11.5 Financiën

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Kenmerken Haarlemse situatie

Teneinde een zo goed mogelijke inzicht te bieden in de financiële positie en de beleidsdoelstellingen van de gemeente worden er jaarlijks een aantal planning- en controldocumenten opgesteld. Dit betreft onder meer de kadernota, de begroting, de rekening en drie kwartaalrapportages. Daarmee wordt een meerjarig financieel beeld neergezet (kadernota), een raming van de inkomsten en uitgaven van het komende jaar (begroting), een tussenstand tijdens het jaar (kwartaalrapportages) en een verantwoording over het afgelopen jaar (jaarrekening incl. jaarverslag) gegeven. In de afgelopen jaren is naast de financiële verslaglegging steeds meer aandacht uitgegaan naar de doeleinden die de gemeente voor de onderscheiden beleidsterreinen voor ogen heeft en naar de prestaties die daarvoor moeten worden geleverd (van input naar output). Dat heeft gevolgen voor de inrichting van de planning- en controldocumenten.

Beoogde maatschappelijke effecten

- De financiële planning- en controldocumenten bieden een goede ondersteuning zowel aan de raadsleden in hun kaderstellende en controlerende rol als aan het college en het ambtelijk apparaat bij hun uitvoerende rol. Daarnaast vervullen de documenten een rol bij de tijdige en adequate informatie van de Haarlemse burgers en de partners van de stad.
- Duidelijker maken aan raad, burgers en instellingen wat de gemeente doet met het geld.

Doelen

1. De toegankelijkheid van de planning- en controldocumenten wordt beter en sluit aan bij de in het kader van de dualisering gestelde wettelijke eisen aan de inrichting van dergelijke documenten. In 2005 is vastgelegd dat de control in de dagelijkse bedrijfsvoering een zwaarder accent krijgt en dat de centrale aansturing van de organisatie zal worden versterkt.
2. De tussenrapportages geven niet alleen een goed financieel inzicht in de meest recente stand van zaken maar bieden ook inhoudelijk voldoende aanknopingspunten om daar waar nodig te kunnen bijsturen.

Wat is bereikt in 2006

1. Planning en controldocumenten

Met het oog op de reorganisatie en een gewenste verbetering van de planning en controldocumenten, zijn in 2006 de diverse acties in gang gezet. Dat betreft onder meer de harmonisatie en uniformering van alle producten die door de gemeente worden geleverd. Dit moet uiteindelijk leiden tot het terugbrengen van het aantal producten (begin 2006 ruim 150) en tot een logische en consistente begrotingsopbouw. Daarnaast is begonnen met een traject waarin wordt gewerkt aan de verbetering van de informatiewaarde van de begroting. In dat kader vindt veelvuldig overleg met raadsleden plaats. Ook is een begin gemaakt met de uitwerking van een visie op planning en control

2. Bestuursrapportages

In 2006 zijn drie Bestuursrapportages uitgebracht, waarbij de eerste rapportage - met het oog op de collegewisseling - tevens de functie had van financieel overdachtsdossier voor het nieuwe college. In dat kader is ook de risicoparagraaf geactualiseerd en getoetst aan de opgenomen jaarlijkse dotaties aan de algemene reserve. In de Bestuursrapportages wordt dezelfde indeling gehanteerd als in de programmabegroting. Per programma zijn de financiële mutaties toegelicht. Daarbij wordt ook inzicht gegeven in de structurele effecten. In de tweede Bestuursrapportage was daarnaast een bijlage toegevoegd over de stand van zaken m.b.t. de aangenomen moties en amendementen en de toezeggingen die het college aan de raad heeft gedaan.

Wat is niet bereikt

1. Planning en controldocumenten

De verbetering van de planning en controldocumenten is een continue proces. Daarbij is het niet mogelijk om alle gewenste verbeteringen in één keer te bewerkstelligen. Met het oog daarop wordt, in het kader van het project verbetering van de informatiewaarde van de begroting, gewerkt aan een planning waarin de concrete verbeteringen en de realisatie daarvan, zijn opgenomen.

Prestaties en kengetallen

N.v.t.

Wat heeft het gekost

	Rekening 2005	Bedragen x € 1.000		
		2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	26.517	38.349	37.666	40.646
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	145.110	168.124	177.526	179.094
Saldo exclusief mutaties reserves	118.593-	129.775-	139.860-	138.448-
Toevoeging aan reserves	1.423	1.626	8.511	10.256
Onttrekking aan reserves	1.767			3.275
Saldo inclusief mutaties reserves	118.937-	128.149-	131.349-	131.467-

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten	
<u>FD: Ondersteuning financieel systeem (cat.4)</u>	102 N
<i>De bureaus Financieel Beheer van FD en MO zijn in het najaar van 2006, vooruitlopend op de algehele centralisatie van het middelenbeheer, samengevoegd. Hierbij is een tweedeling gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en werkzaamheden in het kader van de uniformering. Om dit laatste proces te begeleiden is externe ondersteuning ingehuurd.</i>	
<u>CS: Stelpost CAO-stijging en stijging sociale lasten (cat.3)</u>	132 N
<i>De lagere WAO-premies zijn op de betreffende sectoren/producten tot uitdrukking gekomen, waardoor centraal een "nadeel" is ontstaan.</i>	
<u>CS: Uitgaven BTW-Compensatiefonds (cat.2)</u>	1.530 N
<i>Betreft niet geraamde of voorziene uitgaven die ten laste komen van de betreffende reserve. Het gaat hierbij om de vereveningsbijdrage (5% korting) ter grootte van 859 en de afboeking van een BTW-vordering op een derde ter grootte van 671.</i>	
<u>CS: Uitgaven Projectenfonds (cat.2)</u>	1.371 N
<i>Betreft niet voorziene uitgaven c.q. uit te voeren correctie die ten laste/gunste van het Projectenfonds komen. Het betreft de posten gymnasium (851), herontwikkeling Thorbeckebuurt (894) en een correctie op groenprojecten in 2005 (IP) (374 voordelig).</i>	
<u>CS: Deelnemingen (cat.2)</u>	316 N
<i>Betreft de niet geraamde rentelast voor de deelneming Spaarnelanden. Deze last wordt overigens gedekt door een niet geraamde bijdrage.</i>	
<u>CS: Stelpost opschonen administraties (centraal geraamd) (cat.3)</u>	1.500 V
<i>Middels deze stelpost en het resultaat van de 3e Berap heeft opschoning van de administratie plaats gevonden (totaal werkelijk 3.762), waarvan de effecten terug te vinden zijn bij:</i> <i>* afboeking voorbereidingskosten stadskantoor locatie 023 (2.501) (domein 11.4)</i> <i>* afboeking oude investeringen concertgebouw (565) en Patronaat (48) (domein 6.4)</i> <i>* hogere kosten FLO brandweer (300) (domein 2.3)</i> <i>* voorz. belastingdebiteuren hoger door oninbaar/oplopende vorderingen (311) (domein 11.6)</i> <i>* onderhoud aan eigen gebouwen (verspreid bezit) (354) (domein 9.2)</i> <i>* overige kleinere mutaties binnen andere domeinen (179)</i>	
<u>CS: Stelpost energie (centraal geraamd) (cat.3)</u>	192 V
<i>De hogere energiekosten worden verspreid over verschillende domeinen verantwoord in de rekeningcijfers terwijl de raming centraal is opgenomen, zodat hier een voordeel optreedt.</i>	
<u>CS: Raming 3e sup, negatieve last inzake afwikkeling BTW-Compensatiefonds (cat.2)</u>	2.350 N
<i>Zie ook baten, betreft brutoraming, per saldo nihil.</i>	
<u>SB: Nadelig resultaat op kostenplaats Ingenieursbureau afdeling Stadswerk (cat.3)</u>	399 N
<i>Het nadelig resultaat op de kostenplaats Ingenieursbureau afdeling Stadswerk is voornamelijk het gevolg van minder productieve uren en de nadelige effecten van de externe instroomstop. Dit laatste had tot gevolg dat de vaste kosten zoals huisvesting en overhead e.d. niet door productieve uren gedekt konden worden. Daarnaast moest om de projecten toch uit te kunnen voeren "duur" extern personeel te worden ingehuurd. Het nadelige resultaat heeft geen relatie met producten, maar met projecten en werken voor derden.</i>	
<u>SO: taakstellingen (cat.3)</u>	115 N
<i>De in de loop van 2006 via begrotingswijzigingen opgelegde taakstellingen (87) en de oude FPU taakstelling (42) waren voor een groot gedeelte niet meer realiseerbaar in 2006.</i>	

Bedragen x € 1.000	
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging	Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
<u>MO: Onderschrijding van sectoroverhead en algemene zaken (cat.1)</u>	1.314 V
<i>De onderschrijding van de sectoroverhead c.a. wordt mede veroorzaakt door lagere kapitaallasten (471), lagere lasten voormalig personeel en personeel boven de sterkte (437) en algemene budgetten (538). Daar tegenover staat een nadeel op de kosten Onderwijs Service Kantoor (216).</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	329 V
Per saldo nadeel op lasten	2.980 N
Baten	
<u>CS: Algemene uitkering gemeentefonds</u>	1.045 N
<i>De tegenvallende opbrengst op de algemene uitkering wordt veroorzaakt door niet geraamde afrekeningen over 2004/2005 (per saldo 160 nadelig), een nadeel over 2006 veroorzaakt door een lager aantal bijstandsccliënten (295) en een lagere uitkering uit de behoedzaamheidsreserve (900). Hier tegenover staan een aantal positieve bijstellingen op diverse onderdelen van beperkte omvang (totaal 310 voordelig).</i>	
<u>CS: Raming 3e sup, negatieve last inzake afwikkeling BTW-Compensatiefonds</u>	2.350 V
<i>Zie ook lasten, betreft brutoraming, per saldo nihil.</i>	
<u>CS: Beleggingen</u>	860 N
<i>De (eenmalige) lagere opbrengst wordt veroorzaakt door de nadere richtlijn in het kader van het BBV inzake verantwoording van dividenden. Opbrengsten terzake mogen pas worden genomen in het jaar van toekenning door een aandeelhoudersbesluit. Het betreft dividenden BNG en NUON.</i>	
<u>CS: Opbrengst terug te vorderen BTW</u>	1.371 V
<i>Het betreft met name de niet geraamde compensatie van BTW in rijksbijdragen.</i>	
<u>CS: Hogere opbrengst deelnemingen, zie hiervoor onder lasten</u>	338 V
<u>CS: Renteopbrengsten, hoger dan geraamd.</u>	385 V
<u>CS: Vrijval van voorzieningen (ICI en vml. Gewest Zuid-Kennemerland).</u>	218 V
<u>CS: Positief resultaat ingesteld beroep op de korting van GSB-gelden.</u>	149 V
<u>MO: Onderschrijding van sectoroverhead en algemene zaken</u>	1.407 N
<i>Door de lagere lasten is minder doorberekend. Tegenover de overschrijding op het OSK staan hogere bijdragen van derden (186).</i>	
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>	69 V
Per saldo voordeel op baten	1.568 V
Totaal per saldo	1.412 N
Toevoeging aan reserves: hoger dan begroot (cat.2)	
<i>Extra dotatie aan reserve BTW-Compensatiefonds, zie toelichting onder baten</i>	1.745 N
<i>Extra dotatie aan Projectenfonds, zie toelichting onder lasten, betreft correctie groenprojecten.</i>	1.371 N
<i>374 N</i>	
Onttrekking aan reserves: hoger dan begroot (cat.2)	3.275 V
<i>Onttrekking aan Projectenfonds, zie toelichting onder lasten, betreft niet geraamde uitgaven.</i>	1.745 V
<i>Onttrekking aan reserve BTW-Compensatiefonds, zie toelichting onder lasten</i>	1.530 V
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves	118 V

Domein 11.6 Tarieven en lokale belastingen

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Kenmerken Haarlemse situatie

De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen vormen circa 8% van de totale gemeentelijke inkomsten. Deze inkomstenbron is daarmee na de specifieke uitkeringen (o.a. voor bijstand en onderwijs) en de algemene uitkering qua grootte de derde. De specifieke en algemene uitkering ontvangt de gemeente van het rijk. De gemeente kan vrijwel geen invloed uitoefenen op de omvang van deze ontvangsten aangezien deze door het rijk worden bepaald.

Anders ligt dat bij de lokale heffingen. De gemeente kan daarbij, binnen bepaalde grenzen, een eigen koers uitzetten. De belangrijkste gemeentelijke heffingen zijn de OZB, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht.

In vergelijking met andere steden met meer dan 100.000 inwoners bevinden de Haarlemse tarieven voor deze belastingen (OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht) zich op een gemiddeld niveau.

Beoogde maatschappelijke effecten

- Een gematigde ontwikkeling van de lokale belastingdruk onder meer tot uitdrukking komend in kostendekkendheid en inflatie-aanpassing. Het eerste betekent dat tarieven, waarvan in het verleden is bepaald dat die alle kosten van een bepaalde dienstverlening moeten dekken, dat ook blijven doen. Belangrijkste voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. Inflatie-aanpassing betekent dat de tarieven die niet kostendekkend hoeven zijn, worden aangepast met het verwachte inflatiepercentage voor het komend jaar. Dat is met name voor de OZB-tarieven van belang.
- Transparantie van de belastingen en tarieven. Dat heeft betrekking op zowel de opbouw van de tarieven als de aanwending van de opbrengsten. In dat kader is onder meer van belang dat is bepaald dat de inkomsten uit de hondenbelasting worden aangewend voor het schoonhouden van de stad.

Doelen

1. Het tarievenbeleid is gebaseerd op twee uitgangspunten: kostendekkendheid en inflatieaanpassing. Voor de rechten ligt de nadruk op kostendekkendheid. Door de gematigde ontwikkelingen aan de kostenkant, deze lopen in pas met de inflatie, zullen de tariefstijgingen dan ook gemiddeld niet boven de inflatie uit komen. Voor de overige belastingen is de doelstelling aanpassing aan de inflatie.

Het kabinet heeft het gebruikersdeel van de OZB-woningen met ingang van 1 januari 2006 afgeschaft. Daarnaast worden overige OZB-tarieven aan banden gelegd en wordt er geheven per eenheid van € 2.500 i.p.v. € 2.268. Tevens komen er maximale tarieven. Tarieven die onder het maximale tarief liggen maar boven het drempeltarief mogen slechts met een gering percentage stijgen (2%). Ligt het tarief onder het drempeltarief dan kan het onbeperkt stijgen tot die drempel. Voor verdere uitleg en voor de tarieven van OZB en andere gemeentelijke belastingen en rechten verwijzen wij naar de paragraaf Lokale lasten.

Voor de opbrengst van de OZB geldt de doelstelling inflatie plus 2%, daarbij zal rekening worden gehouden met het bedrag dat extra uit het gemeentefonds wordt uitgekeerd ter compensatie van afschaffing OZB-gebruik op woningen. Door het wegvallen van de OZB-gebruik op woningen zal er voor 2006 ook minder belasting kwijtgescholden hoeven te worden.

De lokale lasten in Haarlem blijven daarbij nog steeds onder het landelijke gemiddelde.

Wat is bereikt in 2006

1. Tarieven

De tarieven zijn aangepast volgens de geldende uitgangspunten. Daarnaast is er voor de hondenbelasting en de afvalstoffenheffing overgestapt van een tijdvakheffing naar een tijdstipheffing. Dat betekent dat de situatie per 1 januari nu bepalend is voor de belastingplicht. In voorgaande jaren kregen burgers die Haarlem verlieten naar rato afvalstoffenheffing terug en werd

van nieuwkomers naar rato geheven. Door de situatie per 1 januari als bepalend te verklaren is de administratieve lastendruk teruggelopen, terwijl de opbrengst gelijk gebleven is. Het aantal reacties van burgers, die zich door deze maatregel gedupeerd voelden, is beperkt gebleven.

Bestand reinigingsrecht

Het bestand reinigingsrecht is volledig opgewaardeerd, waarbij ook inzage is verkregen in de bedrijven die een particulier contract voor hun bedrijfsafval hebben gesloten.

Belastingpakket

Het nieuwe belastingpakket is in 2006 geïmplementeerd. In de loop van 2006 zijn een groot aantal kinderziekten opgelost.

Verzelfstandiging bureau Belastingen

De verzelfstandiging van het bureau Belasting is voorbereid in 2006. Met ingang van 2007 is een gemeenschappelijke regeling met de gemeente Haarlemmermeer op dit gebied een feit.

Wat is niet bereikt

1. Met ingang van 2005 is het mogelijk de dwangbevelen per post te betekenen. Besloten was dit per 2006 in te voeren. Dit is niet gebeurd omdat bleek dat de nieuwe belastingapplicatie deze faciliteit nog niet kon bieden.

In beginsel was het de bedoeling dat bij de verzelfstandiging van bureau belastingen alle jaarlijks terugkerende heffingen verzelfstandigd zouden worden. Hiervan is omwille van o.a. systeemtechnische en bedrijfseconomische redenen van afgeweken.

Het voornemen was om in 2006 de klanten door middel van een te plannen afspraak op maat te bedienen. Als gevolg van reductie van het personeelsbestand in verband met de verzelfstandiging van bureau belastingen en het beleid van vrije inloop van klanten gedurende de verplichte openstellingstijden kon deze doelstelling nog niet gerealiseerd worden. Dit zal vormgegeven worden bij de verzelfstandigings-onderhandelingen met Cosensus.

De herijking van het belastingmenu is doorgeschoven naar 2007 omdat de verzelfstandiging van belastingen prioriteit kreeg.

Het stringentere invorderingsbeleid zou mede bereikt kunnen worden bij het betekenen per post en het gebruik maken van loon- en bankvorderingen. Dit is afhankelijk van de invulling van het opdrachtgeverschap van de gemeente Haarlem richting Cosensus.

Prestaties en kengetallen

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Prestaties			
<u>Belastingheffing</u>			
Percentage aangeslagen binnen kalenderjaar (woningen)	97%	99%	99%
Percentage aangeslagen binnen kalenderjaar (niet-woningen)	95%	99%	99%
Aantal heffingsbezwaren, waarvan:	3.652	3.500	3.612
Percentage gegrond	64,5%	75%	73%
Percentage afgehandeld binnen termijn	100%	99%	99%
<u>Uitvoering WOZ</u>			
Aantal waardebezwaren (dossier) waarvan:	8.626	3.000	1.904
Percentage gegrond	29%	25%	26%
Percentage afgehandeld binnen termijn	90%	95%	94%

Wat heeft het gekost

	Bedragen x € 1.000			
	Rekening 2005	2006		
		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	5.579	4.230	4.278	5.558
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	39.911	49.576	50.021	50.096
Saldo exclusief mutaties reserves	34.332-	45.346-	45.743-	44.538-
Toevoeging aan reserves	385		331	
Onttrekking aan reserves	400			100
Saldo inclusief mutaties reserves	34.347-	45.346-	45.412-	44.638-

Toelichting

		Bedragen x € 1.000
Afwijkingen tussen Rekening en Begroting na wijziging		Voor-/Nadeel t.o.v. begroting
Lasten		
<u>Hogere afrekening voorbereidingskosten Cocensus (cat.4)</u>		239 N
<i>Dit betreffen extra kosten voor Cocensus die niet in de begroting van de sector PD waren voorzien.</i>		
<u>Extra dotatie aan voorziening dubieuze debiteuren (cat.4)</u>		331 N
<i>De extra dotatie was noodzakelijk om de voorziening op het juiste peil te brengen.</i>		
<u>Hogere personeelslasten (cat.4)</u>		232 N
<i>De hogere personeelslasten worden veroorzaakt door extra inhuur van derden.</i>		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		478 N
Per saldo nadeel op lasten		1.280 N
Baten		
<u>Diverse posten (< € 100.000 per post) per saldo</u>		75 V
Per saldo voordeel op baten		75 V
Totaal per saldo		1.205 N
Toevoeging aan reserves: lager dan begroot		331 V
<i>Niet uitgevoerde dotatie aan reserve afvalstoffenheffing.</i>		
Onttrekking aan reserves: hoger dan begroot		100 V
<i>Betreft een onttrekking aan de reserve ten behoeve van het produkt WOZ.</i>		
Totaal per saldo inclusief mutaties reserves		774 N

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bestuurlijk verantwoordelijke: C. van Velzen

Ter completering van het programma 11 volgt hierna het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Voor toelichtingen wordt verwezen naar domein 11.5 (algemene uitkering en overige middelen) en paragraaf 3.7 (belastingen).

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Algemene uitkering	114.818	131.048	130.003
Belastingen			
Onroerendzaakbelastingen:			
- eigenaren	17.623	18.151	18.186
- gebruikers	13.404	3.921	3.833
Hondenbelasting	415	422	409
Ondergrondse infrastructuur	7.260	3.500	5.078
Sub-totaal	38.702	25.994	27.506
Overige middelen			
Rente eigen financieringsmiddelen	4.653	5.081	5.466
Opbrengst beleggingen	1.753	2.935	2.075
Sub-totaal	6.406	8.016	7.541
Totaal algemene dekkingsmiddelen	159.926	165.058	165.050

3. Paragrafen

Artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bepaalt dat in de begroting paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Conform artikel 26 van het BBV bevat de rekening vervolgens dezelfde paragrafen, waarin verantwoording wordt afgelegd over hetgeen in de begroting is opgenomen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, waardoor de raad voldoende inzicht krijgt. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting en rekening. Met de genoemde onderwerpen is vrijwel altijd een groot financieel belang gediend. De paragrafen geven daardoor extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

3.1 Weerstandvermogen en risico's

3.1.1 Inleiding

Elke organisatie loopt tegen onverwachte ontwikkelingen aan; deze kunnen leiden tot niet geraamde of niet voorziene voordelen en nadelen. De mate waarin de gemeente Haarlem in staat is om aan financiële risico's het hoofd te kunnen bieden wordt bepaald door het weerstandvermogen. Daarmee wordt de relatie bedoeld tussen de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (de weerstandscapaciteit), en anderzijds de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandvermogen is van belang bij de waardering van de financiële positie van de gemeente voor zowel het begrotingsjaar als voor de langere termijn.

3.1.2 Beleidskader

BBV en Gemeentewet

Met ingang van het begrotingsjaar 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van kracht. Het BBV bevat de voorschriften voor de inrichting van begroting en rekening voor gemeenten. In relatie hiermee zijn de artikelen 212, 213 en 213a in de Gemeentewet opgenomen. Daarin worden gemeenten verplicht de volgende verordeningen vast te stellen:

- Artikel 212: Financiële beheersverordening
- Artikel 213: Verordening controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie
- Artikel 213a: Verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur

De raad heeft deze verordeningen gelijktijdig met de begroting 2004 vastgesteld.

Nota reserves en voorzieningen

Bij de vaststelling van de begroting 2002 door de raad, heeft deze ook ingestemd met de nota reserves en voorzieningen. Deze nota bevat de beleidsuitgangspunten over de omgang met reserves en voorzieningen in de gemeente Haarlem. De belangrijkste beleidsuitgangspunten luiden:

- instellen en opheffen van reserves gebeurt alleen bij raadsbesluit;
- instellen van een voorziening is een logische verplichting en vereist geen raadsbesluit;
- op reserves wordt geen rente bijgeschreven, tenzij daartoe door de raad wordt besloten is/wordt;
- op voorzieningen wordt geen rente bijgeschreven, tenzij deze tegen contante waarde zijn ingesteld;
- in de jaarrekening wordt onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming.

Een volledig overzicht van de reserves en voorzieningen is opgenomen in de jaarrekening (zie par. 4.4).

3.1.3 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover Haarlem beschikt om niet-begrote kosten te kunnen dekken. De weerstandscapaciteit wordt berekend uit: de begrotingspost onvoorzien, de algemene reserves, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves.

a) onvoorzien

Op concernniveau heeft Haarlem jaarlijks een bedrag van € 162.000 beschikbaar voor onvoorziene uitgaven.

b) de algemene reserves

De algemene reserves (in ruime zin) bestaan behalve uit de algemene reserve ook uit de reserve grondexploitatie. Met name de algemene reserve is niet gebonden aan een bepaald doel. Deze is juist beschikbaar voor het opvangen van algemene tegenvallers.

De algemene reserve (in enge zin) vertoont over de afgelopen jaren het volgende beeld.

Omschrijving	Budgettair effect (bedragen x € 1.000; v (-) is positief; n is nadelig)							
	2002		2003		2004		2005	2006
Stand algemene reserve per 31-12	6.358	v	7.582	v	1.142	v	2.016	v 6.718

*) Tot en met 2004 is de stand van de algemene reserve ná bestemming weergegeven. In 2005 en 2006 is de stand vóór bestemming opgenomen.

Eind 2005 bedroeg de stand van de algemene reserve in enge zin € 2,0 miljoen. Het positieve rekeningsaldo 2005 ad € 5.160.000 is toegevoegd aan de algemene reserve. Hiervan is € 4,1 miljoen vervolgens onttrokken in het kader van de bestemming van het resultaat over 2005.

Behalve de onttrekking met betrekking tot het resultaat 2005 hebben in 2006 de volgende toevoegingen plaatsgevonden aan de algemene reserve:

- € 0,31 miljoen; dotatie in het kader van het Coalitieakkoord;
Er was sprake van een toevoeging van € 0,71 miljoen die was voorzien bij het opstellen van de begroting 2006 die later op grond van het coalitieakkoord naar beneden is bijgesteld met € 0,4 miljoen zodat per saldo een bedrag van € 0,31 resteert.
- € 2,1 miljoen; extra dividenduitkering BNG;
- € 1,26 miljoen; hogere algemene uitkering.

Deze toevoegingen zijn eerder expliciet voorgelegd aan de raad door middel van de kadernota en 2^e bestuursrapportage 2006.

Per 31 december 2006 bedraagt de stand van de algemene reserve grondexploitatie € 351.000 negatief. De beleggingsreserves (aandelen / effecten) bedragen in totaal € 1,5 mln per 31-12-2006. Het totaal van de algemene reservepositie van de gemeente Haarlem komt daarmee per ultimo 2006 op € 7,9 mln.

c) onbenutte belastingcapaciteit

Voor de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit OZB kan een vergelijking worden gemaakt tussen het tarief dat in rekening wordt gebracht, en het tarief volgens de artikel 12-norm van het rijk. In 2007 ligt het OZB-tarief voor eigenaren van woningen in Haarlem onder het artikel 12-tarief. Dit geldt ook bij de tarieven voor de afvalstoffenheffing; deze tarieven dekken in principe de kosten, met uitzondering van de kwijscheldingslasten.

d) stille reserves

Een stille reserve kan worden omschreven als de meerwaarde van bezittingen die niet tegen marktwaarde zijn gewaardeerd, terwijl deze in principe wel direct verkoopbaar zijn. Haarlem kent twee posten die we kunnen aanmerken als stille reserve, namelijk onze aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten en van NUON. De huidige boekwaarden voor de beleggingen bedragen respectievelijk € 667.000 en € 627.000.

Een tweede stille reserve bestaat uit bezittingen van de gemeente (gebouwen, gronden), die verplicht tegen verkrijgingsprijs zijn gewaardeerd. De marktwaarde kan hier zowel naar boven als naar beneden van afwijken, daarom valt deze post pas te kwantificeren bij eventuele verkoop. Financiële mee- en tegenvallers uit de verkoop van verspreid bezit van het Grondbedrijf komen in principe ten goede aan respectievelijk ten laste van de bestemmingsreserve boekwaarden/onderhoud. Hierop rust tot 2009 een taakstelling van € 2 mln per jaar.

3.1.4 Omvang van de reserves en voorzieningen

In de vorige paragraaf is reeds ingegaan op de stand en ontwikkeling van de algemene reserves. Het totaal van de reserves en voorzieningen ziet er als volgt uit (zie ook hoofdstuk 4.4 Reserves en voorzieningen):

(stand per 31 december 2006)

algemene reserve	€	6,7 miljoen
algemene reserve grondexploitatie	€	- 0,4 miljoen negatief
beleggingsreserves	€	1,5 miljoen
bestemmingreserves	€	35,6 miljoen
voorzieningen	€	96,1 miljoen
totaal	€	139,5 miljoen

De omvang van de reserves is in vergelijking met andere gemeenten nog gering.

beleggingsreserves

Deze reserves vormen een tegenpost van de beleggingen in aandelen van de gemeente, die in de balans worden opgenomen onder de financiële activa. Deze vormen een onderdeel van de algemene reserve.

bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves maken nog een groot deel uit van het totaal van de reserves en voorzieningen. Voor deze gelden heeft het gemeentebestuur een bestemming vastgelegd. De exacte omvang van de uitgaven en het moment waarop deze zullen plaatsvinden zijn niet altijd bekend (er zijn in beperkte mate of nog geen verplichtingen aangegaan).

voorzieningen

Voorzieningen worden ingesteld om de financiële gevolgen van eerder genomen besluiten of risico's op te vangen. Er is sprake van een concrete oorzaak en doel, die voortvloeien uit het bestaande beleid en de bestaande bedrijfsvoering.

Een belangrijk onderscheidend criterium voor de indeling in reserves en voorzieningen is de keuzevrijheid van het bestuur. Bij reserves is sprake van een vrije keuze om gelden opzij te zetten en aan te wenden, terwijl dat bij voorzieningen niet het geval is. Deze laatste vloeien voort uit in het verleden aangegane verplichtingen, waar in de toekomst onvermijdelijke (dat wil zeggen niet (meer) door de gemeente beïnvloedbare) kosten uit voortvloeien.

3.1.5 Risico's

In deze paragraaf melden wij u de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen. Reguliere risico's – dat zijn de risico's die zich regelmatig voordoen en die in het algemeen goed zijn te meten – staan hier niet in. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd.

3.1.6 Indeling risico's

Wij hebben de risico's waarmee de gemeente wordt geconfronteerd gecategoriseerd in vier hoofdgroepen:

- beleidsrisico's;
- aansprakelijkheidsrisico's
- bedrijfsrisico's.

De reden voor een dergelijke onderverdeling is dat kennis over het soort risico van belang is voor de te nemen bestuurlijke en/of ambtelijke maatregelen. De beïnvloedbaarheid van de omvang van de risico's, het kunnen afwenden ervan en de mogelijkheden om het zich daadwerkelijk voordoen van de risico's te kunnen beperken verschilt per categorie. Een organisatie die zich daar meer van bewust is, is beter in staat om op het juiste moment de bestuurlijke en ambtelijk te kunnen handelen. Wij lichten de hoofdgroepen risico's kort toe. Vervolgens treft u in een tabel de relevante beleids- en aansprakelijkheidsrisico's aan die (a) van materieel belang zijn en (b) waarvoor geen reserve of voorziening is ingesteld.

Beleidsrisico's

Deze risico's vloeien rechtstreeks voort uit door het bestuur gemaakte keuzen over hoe gemeentelijke taken moeten worden uitgevoerd. De omvang van het risico is (in dit stadium) te beïnvloeden en eventueel af te wenden. Voorbeelden zijn de aanleg van nieuwe infrastructuur en nieuwe voorzieningen.

Aansprakelijkheidsrisico's

Binnen deze categorie vallen de volgende soorten risico's:

- aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad (schadeclaims van burgers, bedrijven en andere rechtspersonen);
- contractuele aansprakelijkheid (in het bijzonder borgstellingen en garanties).

Bedrijfsrisico's

Binnen deze categorie vallen de volgende soorten risico's:

- Risico's als gevolg van wijzigingen in beleid, regelgeving en bekostiging van hogere overheden (bijvoorbeeld de regelgeving en bekostiging van specifieke uitkeringen);
- Risico's als gevolg van wijzigingen in participatie en medebekostiging en risicodeling samenwerkingspartners (bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen);
- Risico's die samenhangen met de uitvoering van eerder genomen (uitvoerings-)besluiten (bijvoorbeeld exploitatie van de Philharmonie).

Bedrijfs- en uitvoeringsrisico's hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat ze moeilijk afwendbaar zijn. Of dat nu komt doordat we als gemeente worden geconfronteerd met nadelige maatregelen van andere overheden en derden, of dat we bij de uitvoering van een project met tegenvallers worden geconfronteerd (bijvoorbeeld onverwachte bodemverontreiniging).

Nr/ sector	Categorie en toelichting	Beheersmaatregelen om risico te verminderen of te voorkomen	Stand van zaken (per 31-12-2006)	Is er een financiële voorziening getroffen	
				Nee	Ja
A. ONDERSTAANDE RISICO'S WORDEN OPGENOMEN IN HET JAARVERSLAG					
	1. Beleidsrisico's				
MO	Radius De nieuwe Raad van Toezicht heeft vastgesteld dat de financiële en bedrijfsmatige omstandigheden bij Radius veel slechter zijn dan aanvankelijk door de vorige Raad van Toezicht is gepresenteerd. Dit maakt het noodzakelijk om vooruitlopend op de overdracht inzet te plegen op het opstellen van een financiële scan. Daarnaast is aansturing van de organisatie 'in transitie' nodig (directeur- bestuurder) en is het nodig de juridische implicaties te onderzoeken van de staat waarin Radius zich thans bevindt. Naar verwachting leidt deze inzet, in de komende drie maanden, tot een voorlopige kostenpost/risico van ongeveer € 55.000. Voorts is de verwachting dat er meer van dergelijke kosten gemaakt zullen worden die, naar het oordeel van de huidige Raad van Toezicht, niet gedekt kunnen worden uit middelen van Radius en waarvoor de Raad van Toezicht dekking vraagt bij de gemeente Haarlem. Derhalve is het raadzaam om hiervoor een financiële voorziening te creëren.		Nieuwe melding	Nee	
MO	Schouwburg Door de aannemer van de schouwburg is een claim ingediend als gevolg van vertraging door problemen bij de fundatie van het bestaande gebouw. Met de aannemer vindt overleg plaats over de terechtheid van deze claim.		Nieuwe melding	Nee	
MO	Exploitatie Patronaat In december 2006 heeft de gemeenteraad besloten Stichting Patronaat eenmalig een extra bijdrage van € 150.000 te verstrekken, evenals een lening van € 150.000 (Raadsstuk 232/2006). Er wordt door het Patronaat hard gewerkt aan een financieel sluitende exploitatie. Het restaurant is inmiddels gesloten. Daarnaast is er overleg met de brouwer aangaande de kortingen op bier en het oversluiten van de leningen tegen gunstiger voorwaarden. Bij de Kadernota zal duidelijk gemaakt worden of alle maatregelen voldoende zijn of dat nog aanvullende zaken noodzakelijk blijken.		Nieuwe melding	Nee	

Nr/ sector	Categorie en toelichting	Beheersmaatregelen om risico te verminderen of te voorkomen	Stand van zaken (per 31-12-2006)	Is er een financiële voorziening getroffen	
				Nee	Ja
MO	Opheffen Gemeenschappelijke Regeling MZK In 2006 is het principebesluit genomen de GR MZK op te heffen. Hiervoor noodzakelijk is het aanzuiveren van het negatief eigen vermogen van het MZK (sanering). Hiertoe heeft de gemeenteraad besloten in de Kadernota 2006 en Bestuursrapportage 2006-3. De overige (frictie-)kosten als gevolg van het opheffen van de GR MZK worden in 2007 inzichtelijk gemaakt.		Nieuwe melding		
PD	Invoering precario op ondergrondse infrastructuur Met ingang van 2005 wordt precariobelasting geheven over de ondergrondse infrastructuur. Dit zijn kabels en leidingen van nutsbedrijven, voor zover deze niet bij wet zijn vrijgesteld of bij contract de mogelijkheid is beperkt of afgekocht.	Het in de begroting opgenomen bedrag is gebaseerd op de te verwachten inkomsten van NUON (€ 3,5 miljoen) De uitkomsten van het lopende bezwaar traject zullen bepalend zijn voor de omvang van de rechtmatig opgelegde aanslagen en de daarmee samenhangende inkomsten. Hier ligt een link met het regime van de Telecommunicatiewet. Telecommunicatiebedrijven betalen van oudsher geen precario vanuit het principe dat zij “om niet leggen”, “om niet liggen” en “om niet verleggen”. Tegenover de vrijstelling van het betalen van precario staat de wettelijke plicht om zonder kosten voor de gemeente kabels en leidingen op het gebied van de telecommunicatie te verleggen als gevolg van de uitvoering van gemeentelijke werken. De gemeente draagt op dit moment dus niet bij in de kosten voor het verleggen van telecommunicatiekabels maar wel in de kosten voor het verleggen van gas- en waterleidingen en elektriciteitskabels. Dat laatste moet veranderen als het recht op precario eventueel niet kan worden geëffectueerd. Als de gemeente volledig in het gelijk wordt gesteld zal de opbrengst van 2005 en verder ongeveer € 5.000.000 bedragen.. Dat is derhalve de maximale opbrengst.	De twee grote exploitanten van kabels en leidingen hebben bezwaar gemaakt tegen de hoogte van de aanslag, en deze bezwaren zijn afgewezen. Wel is de lengte van het belaste kabelnetwerk op grond van hun bezwaar aangepast. De aanslag 2006 is uitgegaan, gebaseerd op de nu vastgestelde lengte. Over 2005 heeft een restitutie plaatsgevonden naar aanleiding van de aanpassing van de lengte van het netwerk. Beide kabelbeheerders zijn in beroep gegaan tegen de heffing als zodanig. De rechtbank verwacht een behandeling rond augustus 2007. De aanslag 2007 zal worden verzonden na de rechterlijke uitspraak. Overigens heeft het huidige kabinet zich voorgenomen om de mogelijkheid tot het heffen van precario op ondergrondse infrastructuur per 2007 te verbieden. Dit voorstel is nog niet aangenomen, waardoor heffing ook in 2007 nog mogelijk is. Wel verbindt het een compensatieregeling aan dat voornemen voor gemeenten, die door deze maatregel worden getroffen zoals Haarlem. Het is op dit moment onduidelijk hoe de compensatieregeling eruit zal zien. Bovendien gaat het om een		Het resterende bedrag van de voorziening is € 2,8 miljoen.

Nr/ sector	Categorie en toelichting	Beheersmaatregelen om risico te verminderen of te voorkomen	Stand van zaken (per 31-12-2006)	Is er een financiële voorziening getroffen	
				Nee	Ja
			kabinetsvoornemen, dat nog geen parlementaire behandeling heeft ondergaan.		
SO	Achterstand bestemmingsplannen De inwerkingtreding van de nieuwe RO-wetgeving zal vermoedelijk in 2008 plaats gaan vinden. Waarschijnlijk is onderdeel hiervan het verhinderen van legesheffing voor bouwaanvragen in gebieden waarvoor een bestemmingsplan geldt dat ouder is dan 10 jaar.	Om het risico van inkomstenderving (bouwleges) te voorkomen is een plan opgesteld om de bestemmingsplannen voor het gehele grondgebied van de gemeente actueel te maken (niet ouder dan 10 jaar). De inhaalslag die daarvoor nodig is, is inmiddels door de Raad vastgesteld. De totale kosten van de inhaalslag bedragen € 1,25 miljoen.	Plan van aanpak is bestuurlijk vastgesteld (maart 2007). De dekking van (het grootste deel van) de kosten worden betrokken bij de integrale afweging bij de kadernota 2007.	Nee	
SB	Fietsbrug Keggeviaduct Prorail heeft het fietsviaduct in uitvoering. Voor dit werk is een soortgelijk contract van toepassing als bij de Korte Verspronckweg, waarbij het werk voor rekening en risico voor de gemeente wordt uitgevoerd.	Prorail is verplicht maandelijks te rapporteren over voortgang en financiering en dreigende overschrijdingen direct te melden. Overigens wordt zoals in de cie beheer is aangegeven met de VNG overlegd om landelijk tot een andersoortig contract met prorail te komen. Op het werk is tevens een gemeentelijke toezichthouder geplaatst.	Geen verdere ontwikkelingen.		
SBA	Ontwikkelingen arbeidstijdenbesluit In Haarlem werken ca 80 werknemers van de Brandweer 24-uursdiensten. Het gaat om 24uursdiensten met een gemiddelde arbeidsduur van 52 1/2 uur per week. Deze diensten passen binnen de huidige Nederlandse wet- en regelgeving. Door jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap dienen er aanpassingen in deze wet- en regelgeving plaats te vinden.	Invloed (proberen) uit (te) oefenen op landelijk beleid c.q. compensatie proberen te bewerkstelligen	De laatste ontwikkelingen zijn dat op 27 februari jl. de rechter in een proefproces heeft bepaald dat brandweermensen 48 in plaats van 54 moeten werken mét behoud van salaris. Dit kan een structurele kostenverhoging van ongeveer € 450.000 inhouden bij gelijkblijvend kwaliteitsniveau. Daarnaast moet ook geïnvesteerd worden in opleiden, oefenen en materiaal en materieel. Terwijl de nieuwe mensen opgeleid worden moet wel de paraatheid d.m.v. overwerk gegarandeerd worden. Dit zal naar verwachting het eerste jaar ongeveer € 500.000 kosten en daarna ongeveer € 200.000 structureel. Eventueel zullen dus ook nabetalingen van (achterstallig) salaris aan de orde komen. Op dit moment is hierover nog onvoldoende duidelijkheid. Over een akkoord op lokaal niveau wordt op dit moment onderhandeld.	Nog niet. Wordt betrokken bij de kadernota 2007	

Nr/ sector	Categorie en toelichting	Beheersmaatregelen om risico te verminderen of te voorkomen	Stand van zaken (per 31-12-2006)	Is er een financiële voorziening getroffen	
				Nee	Ja
SBA	Regionalisering brandweerkorpsen In het kader van de verdere regionalisering van de gemeentelijke Brandweerkorpsen van de deelnemende gemeenten is er op bestuurlijk niveau een aantal verdere stappen gemaakt en is de intentie uitgesproken om (uiterlijk) per 1-1-2008 de lokale brandweezorg op regionaal niveau en in regionaal verband te hebben geregeld. Vanuit Haarlem is deze optie al eerder verkend al dan niet in gezamenlijkheid met de andere regiogemeenten. Uit de voorbereiding van deze regionaliseringslag blijkt dat het niet mogelijk is om de ingeboekte bezuiniging in 2008 te realiseren. Als de bezuiniging al in die omvang te realiseren is zoals die is ingeboekt zal het in ieder geval nog geruime tijd duren voor die gerealiseerd is. In het kader van deze en andere ontwikkelingen zijn al eerder besparingen ingeboekt. De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) van BZK start op verzoek van de gemeente Haarlem (college en sector SBA) een onderzoek om te bekijken of al deze taakstellingen realiseerbaar zijn met inachtneming van de landelijke regels, richtlijnen en normen zoals die gelden voor de taakuitoefening van Brandweer Haarlem geldt. Op basis van dit onderzoek zal bekeken worden of bestaande en eventueel verdere taakstellingen verantwoordt zijn. Bij de regionaliseringstaakstelling is mogelijk onvoldoende rekening gehouden met zogenaamde ontvlechtingkosten. Te denken valt dan aan aandeel Concernstaf Financiën, Concernstaf P&O, automatiseringskosten FD, ed. Verder geeft de toevoeging van de Haarlemmermeer en Schiphol aan de regio Kennemerland een aantal kansen in het kader van de te realiseren kwaliteitsslagen maar tevens kan en zal dit zijn invloed hebben op de doorlooptijden van de diverse processen.	Het onderzoek van IOOV afwachten naar de taken en bevoegdheden van de Brandweer Haarlem in relatie tot de regionalisering. Onderzoeken of en zo ja voor hoeveel de ontvlechtingkosten meegenomen zijn in de berekening van het mogelijke efficiencyeffect wat veroorzaakt wordt door de op handen zijnde regionalisering.	De coördinerend gemeentesecretaris (Heemskerk) is in overleg met de burgemeesters van bezig met de voorbereiding van een ambtelijke werkgroep ten behoeve van de (voorbereiding van de) implementatie. Uiteindelijk doel is de regionalisering van al het personeel per 1 januari 2008.	Nee	
SBA	Discussie brandkranen Met het voormalige Waterleidingbedrijf Zuid-Kennemerland (WLZK) is destijds een contract om niet voor de levering van bluswater en de aanleg en onderhoud van brandkranen overeengekomen. Het WLZK is een aantal jaren geleden opgegaan in het PWN. Het PWN echter erkent het destijds afgesloten contract met het WLZK niet. Behalve dat dit financiële consequenties heeft, zijn ook de eisen die de Brandweer stelt aan de hoeveelheid en levering van bluswater punt van discussie. Daarnaast dient bij herinrichting van openbare ruimten steeds aan PWN opdracht te worden gegeven tot herplaatsing van brandkranen waarbij de kosten worden verhaald op de opdrachtgever, lees gemeente Haarlem/sector Brandweer.	Het PWN houden aan het destijds afgesloten contract met het voormalige WLZK inzake de levering van bluswater en het plaatsen en onderhouden van brandkranen in de gemeente.	De sector heeft in maart 2007 een projectvoorstel opgeleverd waarin wordt voorgesteld de verantwoordelijkheden en het beheer te borgen en binnen de gemeente tot één aanspreekpunt te komen. De projectopdracht wordt uitgevoerd door de afdeling BOR (SB).		

Nr/ sector	Categorie en toelichting	Beheersmaatregelen om risico te verminderen of te voorkomen	Stand van zaken (per 31-12-2006)	Is er een financiële voorziening getroffen	
				Nee	Ja
MO	Bezuinigingen OSK Aan het OSK (27 fte) is in totaliteit een bezuinigingstaakstelling van 8 ton opgelegd. Het OSK is dienstverlenend voor de beide Haarlemse bestuurscommissies en een aantal andere klanten. Deze beide BC's dienen een deel van de taakstelling op te brengen door een hogere bijdrage in de kosten van de dienstverlening op basis van lopende contracten. In de afgelopen jaren en in de komende periode wordt aan kostenbesparing en inkomensmaximalisatie gewerkt. Door de komende verzelfstandiging is de taakstelling niet geheel te effectueren. Voorts is vastgesteld dat het op te brengen voortgezet onderwijs taakstelling door het voortgezet onderwijs niet kan worden geëffectueerd.	In 2006 is onderzocht of en zo ja op welke wijze verzelfstandiging van het OSK kan plaatsvinden. Op 8 augustus 2006 heeft het college besloten te onderzoeken of het OSK kan worden verzelfstandigd door de vorming van een centrale dienst of bestuursbureau voor en van verschillende klanten van het OSK. Zodra de betrokken klanten zich hierover hebben uitgesproken kan hiervoor een bedrijfsplan worden opgezet. Deze verzelfstandiging zal worden onderzocht in combinatie met het onderzoek naar de verzelfstandiging van de bestuurscommissie OPOH.	De BC OVOH kon in 2006 niet bijdragen in de opgelegde taakstelling (55.000) omdat er een kostendekkend contract bestaat met het OSK. Verder is de BC per 1 augustus 2006 opgegaan in een stichting en door een brede fusie per 1 januari 2007 is het contract met OSK opgezegd. In 2006 is deze taakstelling door OSK opgevangen binnen het rekeningresultaat. Bij de 1e bestuursrapportage zal inzicht worden verschaft in de financiële gevolgen hiervan voor 2007 en verder.	Nee	
MO	WMO Met ingang van 2007 wordt de WMO ingevoerd. De uitvoering van een aantal taken (waaronder uitvoering huishoudelijke hulp) worden met een budget overgedragen naar de gemeente. Het risico voor tekorten komt voor rekening van de gemeente. Onduidelijk is of de budgetten toereikend zullen zijn. De budgetten worden vastgesteld op de uitgaven over 2005, terwijl 2006 een stijging laat zien van het gebruik van huishoudelijke hulp.	Bij de bekostiging van de nieuwe Wmo taken worden van rijkszijde drie budgetten ontvangen: een (eenmalig) invoeringsbudget, een uitvoeringsbudget en een macro budget. Landelijk blijkt dat het uitvoeringsbudget significant tekortschiet. Dat gaat ook voor Haarlem op. Naar verwachting zal het budget met een factor 2 worden overschreden. In afwachting van een verwachte tegemoetkoming van rijkszijde (omvang onbekend) is het zaak om deze kosten goed te monitoren. Ter dekking van de overschrijding van het uitvoeringsbudget wordt thans in Haarlem een – tijdelijk - beroep gedaan op het macro budget. Hoe het macro budget voor Haarlem zal uitpakken in relatie tot de te maken kosten voor huishoudelijke zorg is op dit moment nog niet aan te geven. Enerzijds omdat wij nog geen beeld hebben van de kostenontwikkeling van de huishoudelijke zorg in Haarlem en anderzijds omdat ook landelijke ontwikkelingen en de uitkomsten van de onderhandelingen tussen rijk en VNG bepalend zijn voor de meer definitieve vaststelling van de landelijke macro budgetten. Daarbij pleit de VNG voor een ruimere compensatie van de volumestijging van de huishoudelijke zorg in het afgelopen jaar. Wel is het goed om te bedenken dat de verwachte kostenvoordelen die gemeenten behalen bij de aanbesteding hoogstwaarschijnlijk door het rijk betrokken zullen worden bij de uiteindelijke vaststelling van het macro budget.	Nieuwe melding		

Nr/ sector	Categorie en toelichting	Beheersmaatregelen om risico te verminderen of te voorkomen	Stand van zaken (per 31-12-2006)	Is er een financiële voorziening getroffen	
				Nee	Ja
CS	Extra uitkering Bank Nederlandse Gemeenten De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft zoals bekend in 2006 een half miljard euro extra uitgekeerd aan haar aandeelhouders, boven op de reguliere dividenduitkering. Haarlem beschikt over een aandelenpakket 230.295 aandelen, hetgeen in 2006 een voordeel heeft opgeleverd van een kleine € 2,1 miljoen.		De bank is voornemens om ook in 2007 en 2009 over te gaan tot een extra uitkering aan de aandeelhouders. Voor Haarlem zou het gaan om een bedrag van nog eens € 2,1 miljoen in 2007 en circa € 1,0 miljoen in 2009. Voorwaarden zijn dat de financiële positie van de BNG op orde blijft en dat De Nederlandse Bank geen bezwaar maakt.		
SB	Risico's bij bodemprojecten Deli bestaat gezien vanuit de bodemsanering uit meerdere deelfasen, waarbij de saneringsaanpak op particuliere terreinen stagneert doordat verwerving achter blijft. Op dit moment is onduidelijk wat de ontwikkelingsstrategie gaat worden. De keuze voor de ontwikkelingsstrategie bepaalt wat de projectomvang wordt. Gevolg kan zijn dat forse bodemverontreinigingen achterblijven, waarvoor misschien langdurig bodembeheer noodzakelijk kan zijn. Het gemeentelijke deel wordt nu gesaneerd; er bestaan mogelijk enige financiële risico's bij de uitvoering op het Deliterrein, als gevolg van niet voorziene bodemverontreinigingen. Shell moet in principe eigen sanering uitvoeren en bouwrijpe grond leveren aan BAM, maar wil zich (nog) niet verbinden aan de daarvoor benodigde resultaatsverplichting. Deel Nolet en v.d. Putten is nog niet verworven. De gemeente heeft inmiddels duidelijk gemaakt aan Nolet en vd Putten niet langer hun terreindelen te willen verwerven. Momenteel probeert Bam i.s.m. Pré die terreindelen te verwerven. Onteigening is pas mogelijk als er een vastgesteld bestemmingsplan ligt. Vaststelling daarvan is opgehouden door fijnstofproblematiek. Dit laatste houdt niet langer de voortgang van vaststelling van het bestemmingsplan op. Op terrein Nolet moeten flinke verontreinigingen worden gesaneerd. Saneringskosten worden ca voor de helft gedekt uit Convenant gasfabrieken. Als de terreinen v.d. Putten en Nolet niet worden verworven en gesaneerd, kan leiden tot het verdwijnen van saneringsgelden via het Convenant Gasfabrieken. Er kunnen geen andere rijksgelden worden ingezet voor sanering. Aandachtspunt is dat op de saneringen Zuiveringshuis, CBC-		Geen verdere ontwikkelingen.		

Nr/ sector	Categorie en toelichting	Beheersmaatregelen om risico te verminderen of te voorkomen	Stand van zaken (per 31-12-2006)	Is er een financiële voorziening getroffen	
				Nee	Ja
	terrein en Mincklersweg veel kosten bouwrijpmaken zijn geboekt op sanering, die niet kunnen worden verantwoord naar de provincie. Bij de accountantscontrole zijn deze posten uit de verantwoording geschrapt. Dit bedrag ad € 1,7 mln moet in de grondexploitaties worden verantwoord. De aanbesteding van de RCW (installatie van Radial Collector Wells voor diep grondwaterbeheer EBH-terrein) is mislukt. Alternatieven zullen op korte termijn worden aangeboden. Indien dit voor de gemeente niet leidt tot een uitkomst moet wellicht worden teruggegrepen op vernieuwing van de huidige conventionele inrichting. Dit levert meer lange termijn kosten en ongemak voor de herinrichting van het gebied. Reinaldapark. Deze voormalige stortplaats kent een plaatselijk te dunne en verontreinigde afdeklaag. Realisatie van grondbank en sanering hangen af van voortgang in het herinrichten van het park. In de Bodemmodule ISV2 was rekening gehouden met een bijdrage van € 0,5, bij voldoende ruimte in het rijksbudget vóór 2010. De ervaring leert dat het steeds moeilijker wordt rijksmiddelen te krijgen voor bodemsanering. Risico is dat bij het opschuiven van de aanpak na 2010, geen middelen vanuit rijk meer beschikbaar komen voor deze projecten.				
CS	Kenemersporthal en Planeet (Nova) In het kader van de decentralisatie van de huisvesting van de MBO-scholen is in 1997 een probleem ontstaan bij de overname van een verplichting voor een tweetal voorzieningen voor sportonderricht door het NOVA-college. Hieruit is een vordering op het NOVA-college ontstaan van € 10 miljoen (inclusief rente). Een onderzoek naar de juridische status van de vordering tussen betrokken partijen (rijk / gemeente / schoolbestuur) heeft opgeleverd dat zowel het Nova College als het Rijk zijn gedagvaard. Op 17 november 2004 is een comparitie bij de Rechtbank Den Haag geweest. Op basis van de comparitie heeft de rechter het Rijk verzocht met een voorstel tot schikking te komen.	Het is niet gelukt op welke wijze dan ook tot een minnelijke schikking in deze zaak te komen. Op 1 augustus 2006 hebben wij derhalve besloten de gerechtelijke procedure tegen zowel het Nova College als De Staat der Nederlanden weer te vervolgen. De rechtbank is verzocht vonnis te wijzen.	Op 2 mei 2007 wordt uitspraak verwacht van de gerechtelijke procedure.	Nee	
SB	Halte Aziëweg Zuidtangent De halte Aziëweg van de Zuidtangent heeft sinds 2 maanden geen dak meer. Dit is eraf gewaaid en is toen onmiddellijk verwijderd. Dit bericht is niet onmiddellijk door Haarlem signaleerd, maar inmiddels heeft een bespreking plaatsgevonden met de provincie. Het lijkt erop dat het dak niet goed verlijmd is, omdat het niet buitensporig waaide die dag (windkracht negen). De kosten voor een nieuw dak zijn heel globaal becijferd (aan de hand van de	De schade is reeds geleden, het verminderen van het financiële risico is daarom in dit stadium geen mogelijkheid. Temeer omdat ook de ter zaken doende contracten die, in het kader van de Zuidtangent, enige jaren gelden al gesloten zijn met de Provincie NH. Om claims bij nog meer schade zo veel mogelijk te voorkomen zijn de nog op de daken vast zittende glazen panelen met spanbanden vastgezet. Het probleem doet zich niet alleen in Haarlem voor maar over de hele route van de	Geen verdere ontwikkelingen.		

Nr/ sector	Categorie en toelichting	Beheersmaatregelen om risico te verminderen of te voorkomen	Stand van zaken (per 31-12-2006)	Is er een financiële voorziening getroffen	
				Nee	Ja
	realisatiekosten) en bedragen ongeveer 100.000 euro. Voor dat bedrag is het dak nog niet bevestigd en gelet op prijspeil 2006 in relatie tot het jaar van aanleg, zal dit bedrag nog wel stijgen. De verschillende overeenkomsten bieden geen uitsluitel over wie dit moet betalen, maar het volgende is afgesproken. Er wordt een aantal zaken uitgezocht: - valt het nog onder de garantie (actie Haarlem-prov.) - valt het onder de gemeentelijke stormschadeverzekering (actie Haarlem) - er wordt een aantal personen benaderd die in het verleden bij het proces waren betrokken om het historisch geheugen wat op te frissen op dit onderdeel. (actie Haarlem-provincie) - er wordt een aantal extra documenten opgediept uit de archieven, om mogelijk nog wat meer duidelijkheid te creëren (actie Provincie) - als het pad onvoldoende oplevert, zullen de gezamenlijke juristen op basis van wetgeving nog een advies afgeven.	Zuidtangent. Daarom, en gegeven de gesloten contracten met de Provincie NH, treedt de Provincie NH op als vertegenwoordiger van de gemeente. Wij wachten op uitsluitel door de provincie waarna een screening door juristen van de gemeente zal volgen. Er blijft een financieel risico, dat maximaal € 240.000 bedraagt.			
SO	Huursubsidies Door het ministerie van VROM wordt jaarlijks onderzoek gedaan naar het door de gemeente uitgevoerde beleid rond huursubsidie. Als gevolg van het oude, formeel vastgestelde beleid, waarbij rekening wordt gehouden met de krapte op de woningmarkt, wordt de gemeente achteraf geconfronteerd met een aanslag i.v.m. overschrijding norm huurquote.	Inmiddels is het beleid bijgesteld. Over de periode 2005-2006 zal vermoedelijk nog wel een flinke aanslag moeten worden betaald.	In 2006 is er een aanslag van €53.000 binnengekomen In 2007 moet nog rekening worden gehouden met deze extra uitgaven		
SB	Begraafplaatsen De gemeente hanteert bij de Begraafplaatsen nog het kasstelsel (maar "spaat" inmiddels wel via de begroting (inmiddels € 250.000)). Dat betekent dat vooruit ontvangen bedragen voor grafhuur en grafonderhoud direct ten gunste van de exploitatie worden geboekt. Feitelijk zou moeten worden gespaard. Overgang naar het baten- en lastenstelsel zou moeten leiden tot een voorziening van naar schatting € 2 miljoen. Een variant hierop is het vormen van een voorziening voor toekomstig grafonderhoud voor alle (af)lopende contracten in de toekomst. In dat geval moet worden gedacht aan een bedrag van € 1,2 miljoen (exclusief afgekochte graven € 0,55 miljoen).	Op dit moment wordt gewerkt aan een bedrijfsplan met de bedoeling om de begraafplaatsen kostendekkender te maken.	Geen verdere ontwikkelingen.	Nee	
	2. Aansprakelijkheidsrisico's				
MO	Claim gestolen schilderij Onderwerp is bekend. Kort samengevat claimt bruikleengever verzekerde waarde zoals opgenomen in bruikleenovereenkomst in plaats van uitgekeerde (courante) waarde	Gerechtelijke procedure	Er is in november 2006 door derden die betwisten dat bruikleengever eigenaar is van het schilderij conservatoir beslag gelegd onder de	Nee	

Nr/ sector	Categorie en toelichting	Beheersmaatregelen om risico te verminderen of te voorkomen	Stand van zaken (per 31-12-2006)	Is er een financiële voorziening getroffen	
				Nee	Ja
			gemeente ten laste van bruikleengever. Voorts heeft het Hof op 23 november 2006 besloten dat bruikleengever dient aan te geven wat de reële waarde is van het schilderij, en de gemeente niet meer dan de reële waarde hoeft te vergoeden. De zaak is teruggewezen naar de rechtbank voor verdere afdoening. bruikleengever is voor wat betreft dit onderdeel veroordeeld in de proceskosten.		
SB	Ongerechtvaardigde verrijking Door het ministerie van VROM is een claim ingediend ten aanzen van door hen veronderstelde ongerechtvaardigde verrijking die de gemeente genoten zou hebben bij de uitvoering van saneringsprojecten in de jaren '90.		Geen verdere ontwikkelingen.		

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

3.2.1 Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de jaarrekening. Op verschillende programma's zijn immers kosten gemaakt voor het onderhoud van de kapitaalgoederen. Het streven is in deze paragraaf in de jaarrekening verantwoording af te leggen in hoeverre de ambities zijn gerealiseerd en met welke financiële middelen dit is gebeurd.

De kosten van kapitaalgoederen bestaan uit de onderhoudskosten, deze vormen een expliciete post binnen de begroting. Vervangingsinvesteringen vindt u terug bij de investeringen.

In het vervolg van deze paragraaf bespreken wij per categorie kapitaalgoederen de mate waarin de voornemens in 2006 zijn gerealiseerd.

3.2.2 Bovengrondse infrastructuur

Onder bovengrondse infrastructuur worden alle viaducten, tunnels, duikers (kunstwerken), bruggen, vaarwegen, wegen, straten, pleinen en openbare verlichting binnen de gemeente grenzen van Haarlem verstaan.

Kunstwerken / Bruggen

Het rapport Basiskwaliteit openbare ruimte geeft aan dat het achterstallig onderhoud bij de kunstwerken € 11,8 miljoen bedraagt. Het programma voor draagkrachtherstel van de vaste bruggen nadert de eindstreep. In 2006 zijn wederom tien bruggen aangepakt, zodat nu 59 van de 66 bruggen op het beoogde kwaliteitsniveau zijn gebracht.

Vaarwegen en Oeververbindingen

Het rapport Basiskwaliteit openbare ruimte geeft aan dat het achterstallig onderhoud bij water en oevers € 23,7 miljoen bedraagt en dat het tekort op het normbudget jaarlijks € 280.000 is. Met de in het Investeringsplan benoemde projecten (Leidsevaart fase 2, Nieuwe Gracht, Spaarndamseweg) kan al een flink deel van het achterstallig onderhoud worden weggewerkt.

Verhardingen

Het rapport Basiskwaliteit openbare ruimte geeft aan dat het achterstallig onderhoud bij de verhardingen € 34,9 miljoen bedraagt en dat het tekort op het normbudget jaarlijks € 10,2 miljoen is. De afstand tot het normbudget én de hoeveelheid achterstallig onderhoud zijn bij de verhardingen inderdaad het grootst. Uit inspectie blijkt dat Schalkwijk, Zuiderhout, delen van Haarlem-Noord en een aantal hoofdwegen er het slechtst aan toe zijn.

Een wegconstructie heeft een gemiddelde technische levensduur van veertig tot vijftig jaar. Tijdens deze periode moet er twee tot drie keer groot onderhoud plaatsvinden om ervoor te zorgen dat die levensduur gehaald wordt. Daarna moet de gehele constructie vervangen worden, hetgeen uiteraard hogere kosten per vierkante meter met zich meebrengt. Als het verhardingsbudget op normniveau zit wordt er jaarlijks ongeveer 2,5 procent van het areaal vervangen. Bij nog eens 5 procent vindt dan een vorm van groot onderhoud plaats.

Door onvoldoende budget zijn deze termijnen opgerekt, waardoor achterstand is ontstaan. Inmiddels valt twintig procent van de asfaltverhardingen (350.000 m²) en vijftien procent van de elementenverhardingen (600.000 m² aan klinkers en tegels) in de slechtste categorie. In 2006 heeft al 17 hectare verhardingen een kwaliteitsimpuls gekregen.

Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Van de in totaal 30 geheel of gedeeltelijk te vervangen verkeersregelinstallaties in het kader van achterstallig onderhoud zijn t/m 2006 12 vri's (deels) vervangen.

Openbare verlichting

Het rapport Basiskwaliteit openbare ruimte geeft aan dat het achterstallig onderhoud bij de verlichting € 8,1 miljoen bedraagt en dat het tekort op het normbudget jaarlijks € 550.000 is. Al sinds jaar en dag staat openbare verlichting in de topdrie van meldingen die over de openbare ruimte bij de gemeente binnen komen. Wel valt er een dalende trend te zien, maar er moet nog het nodige gebeuren. Een lichtmast, in de wandeling lantaarnpaal geheten, bestaat uit een mast, het armatuur en de lamp. Deze hebben alledrie een verschillende levensduur. De extra gelden die de afgelopen jaren beschikbaar waren, zijn met name ingezet om oudere series lampen te vervangen, waar veel meldingen over binnen kwamen.

Op basis van de technische kwaliteit moet er een intensivering plaatsvinden van het vervangingsprogramma van masten en armaturen. Dat biedt tegelijk de mogelijkheid om in beschermde en beschermenswaardige delen van de stad masten en armaturen te plaatsen die beter in het beeld van deze wijken passen. Voor het overige heeft de standaardverlichting een basis beeldkwaliteit met een optimale verhouding tussen lichttechnische en constructieve kwaliteit, energieverbruik, investerings- en exploitatiekosten. Met de extra beschikbare akkoordgeld kunnen in drie jaar tijd zo'n 2500 masten vervangen worden, dat is tien procent van het totaal. Over het algemeen zal deze vervanging ingepast worden in riool- en verhardingsprojecten.

3.2.3 Ondergrondse infrastructuur

Riolering

Zoals bekend is er bij de riolering op dit moment geen sprake van achterstallig onderhoudsproblematiek, hetgeen te danken is aan de door het Rijk voorgeschreven financieringssysteem. In 2006 is 6,5 kilometer riool vervangen en verbeterd, met als aansprekend voorbeeld de Wagenweg, en er zijn vier milieuvorzieningen (bergbezinkbassins) aangelegd.

Verder is 62 kilometer riool gereinigd (waarvan 31 kilometer tevens is geïnspecteerd) en is vier kilometer drainage aangelegd of vervangen.

De 134 percelen zonder rioolaansluiting zijn grotendeels gesaneerd. De hiervoor vanuit Rijnland beschikbaar gestelde subsidie is dan ook volledig binnengehaald (€ 282.000). Er rest nog een klein deel aan de Lievever dat in verband met een bodemverontreiniging complexer is, dat moet worden gesaneerd. Dit gebeurt in de loop van 2007. Daarnaast wordt samen met Rijkswaterstaat en Rijnland een oplossing gezocht voor aansluitingen in Spaarndam. De situatie ter plaatse is zodanig complex dat bestaande oplossingen geen soelaas bieden.

3.2.4 Natte infrastructuur

Baggeren

Het beleidsdoel voor fase 1 van het baggeren van de waterwegen - *het op voldoende diepte brengen van het Spaarne voor de scheepvaart en ligplaatsen en de waterkwaliteit en het doorstroomprofiel verbeteren* - is overtroffen door de uitbreiding met het Noorder Buitenspaarne. De bijdrage van het Min. LNV voor het beveiligd baggeren, die zeer onlangs beschikbaar is gekomen, heeft deze uitbreiding mogelijk gemaakt. Fase 1 is (met de uitbreiding Noorder Buiten Spaarne) officieel afgerond en heeft geleid tot een omvangrijker resultaat. Een aantal kleinere onderdelen zal als een verlengstuk van fase 1 uitgevoerd worden. Hiervoor wordt op korte termijn een voorstel ingediend.

Op dit moment vindt overleg plaats met Rijnland over enerzijds de overdracht van geschoonde wateren en anderzijds over de aanpak van fase 2 de resterende wateren. Besluitvorming over vervolgaanpak zal in 2007 kunnen plaats vinden, waarna uitvoering op z'n vroegst in 2008 zal plaatsvinden.

3.2.5 Openbaar groen

Het rapport Basiskwaliteit openbare ruimte geeft aan dat het achterstallig onderhoud bij het groen € 6,0 miljoen bedraagt en dat het tekort op het normbudget jaarlijks € 950.000 is. De bezuinigingen hebben in grote delen van Haarlem geleid tot een verwaarloosde aanblik van het groen, hetgeen zich vertaalt in een groot aantal meldingen over zwerfvuil, te lang gras enzovoort. Maar in 2008 zal het groenonderhoud met behulp van het extra beschikbare budget van € 1,35 miljoen in één keer op normniveau worden gebracht. Door weer op het niveau van het oorspronkelijke onderhoudswerkplan te komen, zal de kwaliteit van het openbaar groen sterk vooruit gaan, hetgeen tot een positiever oordeel van de gebruikers leidt.

Bij lang-cyclisch onderhoud, zoals het één keer in de vier jaar snoeien van bomen, zal het resultaat pas na een aantal jaren over de hele stad zichtbaar zijn. Uiteraard zullen parken en plantsoenen die recent gerenoveerd zijn er beter uitzien dan de delen die nog aangepakt moeten worden. Daar zijn de achterstanden te groot om door middel van onderhoudsmaatregelen weggewerkt te kunnen worden. Voor het inhalen van de achterstand in plantsoenen is momenteel jaarlijks al € 866.000 beschikbaar (€ 500.000 sinds 2005 uit motie 62/63 en € 366.000 uit de IP-post Heroriëntatie groen). In 2006 heeft 32 hectare grootschalig groen een kwaliteitsimpuls gekregen, waarvan de Poelpolder het grootste project is geweest. Daarnaast is 2,5 hectare kleinschalig groen opgeknapt, vaak in combinatie met een speelvoorziening.

3.2.6 Openbare speelvoorzieningen

Het rapport Basiskwaliteit openbare ruimte geeft aan dat het tekort op het normbudget bij de speelvoorzieningen jaarlijks € 180.000 is. De laatste nog niet aangepakte openbare speelvoorzieningen zijn in 2006 opgeleverd, waarmee het speelruimteplan nagenoeg als afgerond beschouwd kan worden. In totaal is in 2006 2,5 hectare aan speelvoorzieningen vernieuwd.

3.2.7 Gemeentelijke gebouwen in beheer bij Facilitaire Dienst

In afwachting van de realisatie van een centrale huisvesting wordt getracht met zo min mogelijk middelen de gebouwen toch goed bruikbaar te houden voor de huisvesting van het gemeentelijk apparaat. Het blijkt echter niet mogelijk dit met minder dan de begrotingsmiddelen te doen met name ook gelet op de teruglopende kwaliteit van enkele gebouwen. Daarbij zij aangetekend dat de bestaande onderhoudsbudgetten al jaren niet toereikend zijn voor een goed structureel (preventief) onderhoud. Er dient voorts nog rekening te worden gehouden met de komende jaren toch ook nog noodzakelijke investeringen in de kwaliteit van onder meer de liften in gebouw Koningstein en de Zijlsingel.

Per saldo is er in 2006 sprake van een overschrijding van de onderhoudsbudgetten. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door de deels hierop afgeboekte kosten van verbouw en het treffen van voorzieningen in en aan de vergaderzalen van het stadhuis in het kader van de nieuwe vergadersystematiek van Raad en commissies.

3.2.8 Onderwijs gebouwen

Het onderhoud van de schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Voor het bekostigen van het onderhoud ontvangen de schoolbesturen rechtstreeks van het Rijk een vergoeding. Daarnaast kunnen de schoolbesturen bij de gemeente bekostiging aanvragen van het groot onderhoud (voorziening onderwijshuisvesting). Voor deze bekostiging is in 1997 met de schoolbesturen de overeenkomst Doordecentralisatie afgesloten. Met de schoolbesturen zijn afspraken gemaakt over verantwoording in hun eigen jaarrekening van de door de gemeente doorgedecentraliseerde onderhoudsgelden. De overeenkomst is opgezegd per 31 december 2007.

3.2.9 Sportvoorzieningen

Realisatie beleidsdoel: Het is gelukt om de in gebruik zijnde accommodaties in goede vorm te houden zodat ze verhuurbaar waren voor diverse vormen van sportbeoefening. Dit met uitzondering van drie oude halfverharde trainingsvelden (Onze Gezellen, Ripperda en THB), die al jaren onverhuurbaar zijn en waarvoor tot en met het jaar 2006 geen middelen beschikbaar werden gesteld om ze te vervangen door (kunst)grasvelden. De budgetten voor onderhoud buitensportaccommodaties en binnensportaccommodaties zijn volledig besteed aan het doel waarvoor ze ter beschikking waren gesteld.

Begroting <i>Overkapping kunstijsbaan (laatste fase van upgrading) totaal investeringsbedrag</i> € 3.547.000,- (gemeentelijke bijdrage) Infrastructuur Pim Mulier Totaal investeringsbedrag: € 6.600.000,- Van der Aart Sportpark Sportcomplex Vergierdeweg Investeringsbedrag: € 225.000,- Sportcomplex Boerhaavelaan-Oost II Investeringsbedrag: € 225.000,-	Rekening De overkapping van de kunstijsbaan is in 2006 gerealiseerd. In 2006 is begonnen met de werkzaamheden in het kader van de herinrichting van het Pim Mulier Sportpark (verbreden sloot aan de noord- en westzijde; dempen van de sloot aan de zuidzijde; 1 ^e fase bomenkap). Het voorstel m.b.t. de kredietaanvraag t.b.v. de herinrichting van het Van der Aart Sportpark zal in maart 2007 in de raad worden behandeld. Derhalve is in 2006 alleen aan de voorbereiding gewerkt, maar zijn op het sportpark zelf geen werkzaamheden uitgevoerd. Op het Sportcomplex Vergierdeweg is de toplaag van het kunstgrasveld van de Hockeyclub Haarlem vervangen. Oplevering heeft nog niet plaatsgevonden. Op het Sportcomplex Boerhaavelaan-Oost II is de toplaag van het kunstgrasveld van de Hockeyclub Saxenburg vervangen. Oplevering heeft nog niet plaatsgevonden.
--	---

3.2.10 Reguliere onderhoudsbudgetten

De onderstaande tabel bevat een overzicht van het budgettaire beslag van het regulier onderhoudsbudget gerubriceerd naar de onderscheiden kapitaalgoederen. Het regulier onderhoudsbudget betreft de bedragen exclusief kapitaallasten inclusief inkomsten.

(x € 1.000 excl. BTW)

Taakveld	Rekening 2005	Begroting voor wijziging 2006	Begroting na wijziging 2006	Rekening 2006
Bovengrondse infrastructuur				
- Bruggen	593	701	841	717
- Vaarwegen, oeververbindingen	132	174	130	- 49*
- Wegen	6.038	6.221	6.468	6.218
- Openbare verlichting	1.346	1.052	1.113	940
- Verkeerslichten	473	474	474	526
Rioleringen	1.459	1.671	1.779	1.736
Baggeren	192	193	1.703	1.703
Openbaar groen	6.293	5.905	5.995	6.416
Openbare speelgelegenheden	543	492	492	486
Gemeente gebouwen	1.066	575	575	660
Onderwijsgebouwen	Zie g	Zie g	Zie g	Zie g
Sportvoorzieningen	750	773	800	812
Totaal	18.885	18.231	20.370	20.165

* In 2006 is voor € 145.000 meer aan inkomsten gegenereerd waardoor het saldo “negatief” is geworden.

3.3 Financiering

3.3.1 De kaders

De financieringsactiviteiten van de gemeente vinden plaats binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido), het door de raad in januari 2002 vastgestelde gemeentelijke treasurystatuut en de treasuryparagraaf van de begroting van het jaar 2006. De belangrijkste ijkpunten zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet beperkt de omvang van de korte schuld en de renterisiconorm bevordert de spreiding van de looptijden van de lange schuld (kapitaal-marktleningen). Beide instrumenten beperken de rentegevoeligheid van de gemeentelijke leningenportefeuille.

3.3.2 Rentebeeld 2006

Als gevolg van meer vertrouwen in de wereldeconomie zijn in de loop van 2006 zowel de lange als de korte rente gestegen. De lange rente is in de loop van 2006 gestegen van 3.55 % in het begin van het jaar tot 4.40 % medio van het jaar. Daarna is de rente gedaald tot onder de 4 % om te eindigen op een niveau van iets boven de 4 %. De Europese Centrale Bank heeft in 2006 in een aantal stappen de korte rente verhoogd van 2,25 % per begin 2006 naar 3,5 % per ultimo 2006.

3.3.3 Financieringspositie

De combinatie van vervroegde aflossing van verstrekte leningen aan derden, reguliere investeringen, het volgens schema aflossen van met name fixe-leningen (leningen met aflossing ineens aan het einde van de looptijd) en des-investeringen heeft er toe geleid dat er in begin 2006 voor een bedrag van € 25 mln een beroep is gedaan op de kapitaalmarkt.

Het beroep op de geldmarkt bedroeg in het 1^e kwartaal gemiddeld per dag zo'n € 30 mln en in het 4^e kwartaal gemiddeld per dag zo'n € 10 mln. Dit is lager dan in voorgaande jaren. Dit is mede veroorzaakt door het anticiperen op het duurder worden van de korte rente in de loop van 2006. Er is een zogenaamde vlakke rentecurve ontstaan. De tarieven voor korte looptijden verschillen in deze omstandigheden nauwelijks van langere looptijden.

Tijdens een dip in de rente begin december 2006 is een lening van € 15 mln aangetrokken met uitgestelde storting ter herfinanciering van een lening die eind 2007 zal vervallen. Door de eerder genoemde vlakke rentecurve behoeft er nauwelijks premie betaald te worden voor deze uitgestelde storting.

3.3.4 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst wettelijk de omvang van de korte schuld. Door deze limitering worden de rentelasten en de schommelingen beperkt die samenhangen met plotselinge rentestijgingen van deze korte schuld. De korte schuld betreft leningen met een looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet voor 2006 bedraagt € 42 mln. Dit is 8,5 % van het begrotingstotaal van de uitgaven voor het jaar 2006.

De gemeente mag gemiddeld per kwartaal geen grotere korte schuld hebben dan deze kasgeldlimiet. Hierbij is met name een structurele overschrijding niet toegestaan. Er is sprake van een structurele overschrijding indien er gedurende meerdere kwartalen achtereenvolgende overschrijding bestaat. Uit de navolgende tabel blijkt dat de feitelijke korte schuld van de gemeente in het jaar 2006 in geen van de kwartalen tot een overschrijding van de kasgeldlimiet heeft geleid.

In de tabel wordt de gemiddelde korte schuld per kwartaal afgezet tegen de toegestane kasgeldlimiet. Onder andere door de eerder genoemde vervroegde aflossing door derden, het aantrekken van langgeld tegen gunstige tarieven, het sterk oplopen van de kortgeld rente en de verwachte rentestijging van het lange geld was het gebruik maken van de toegestane ruimte onder de kasgeldlimiet minder aantrekkelijk dan in voorgaande jaren. Deze factoren, aangevuld met de ontvangst van de lokale belastinggelden en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds, hebben tot het wegvallen van de korte schuld in het tweede en derde kwartaal geleid.

Verhouding kasgeldlimiet met de gemiddelde korte schuld per kwartaal (x € 1 mln)

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Toegestane kasgeldlimiet (8,5 % van de grondslag van € 494 mln)	42	42	42	42
Netto vlottende schuld (-) en netto overschot (+)	-36	-1	-0	-12
Gemiddelde ruimte onder (+) de kasgeldlimiet en gemiddelde overschrijding (-) van de kasgeldlimiet	+6	+41	+42	+30

3.3.5 De renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument ter bevordering van de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen. Hiermee wordt bereikt dat de leningenportefeuille, qua aflossing, zo wordt gespreid dat de te lopen renterisico's, als gevolg van herfinanciering van de afgeloste leningen, gelijkmatig over de jaren worden gespreid. Deze spreiding wordt bereikt door de omvang van het bedrag van de kapitaalmarktleningen waarvan de rente in enig jaar moet worden aangepast, te beperken. Het beroep op de kapitaalmarkt, bestaande uit renteherzieningen en nieuwe leningen, mag dan per jaar niet groter zijn dan 20% van de leningenportefeuille. Dit komt overeen met een minimale looptijd van 5 jaar bij aangetrokken geldleningen.

In navolgende tabel is het renterisico weergegeven voor de totale financieringspositie van de gemeente inclusief de financiering voor de woningbouwcorporaties en derden. Uit de opstelling blijkt dat de gemeente in 2006 binnen de renterisiconorm is gebleven. Dit geeft aan dat de gemeente op de kapitaalmarkt gemiddeld langer leent dan de wettelijke minimale looptijd van 5 jaar. De laatste jaren trekt de gemeente leningen aan met een looptijd van 10 jaar. De ruimte binnen de norm bedraagt € 49 mln.

Renterisico en renterisiconorm (x € 1 mln)

	Renterisico	Haarlem inclusief Derden en Woningbouw
1a	Renteherziening op vaste schuld opgenomen gelden	0,0
1b	Renteherziening op vaste schuld uitgezette gelden	0,0
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0,0
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	25,0
3b	Nieuw verstrekte lange leningen	0,1
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	24,9
5	Betaalde aflossingen	17,4
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	17,4
7	Renterisico op vaste schuld (2+6)	17,4
	Renterisiconorm	
8	Stand van de vaste schuld per 01-01-2006	332
9	Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20
10	Renterisiconorm (8*9/100)	66,4
	Toets renterisiconorm	
10	Renterisiconorm	66,4
7	Renterisico op vaste schuld	17,4
11	Ruimte (+) (10-7)	49,0

3.3.6 Mutaties in aangetrokken, verstrekte en gegarandeerde leningen

De navolgende tabel geeft inzicht in de samenstelling en de grootte van de door de gemeente opgenomen leningen. Omdat er in 2006 in totaliteit meer is aangetrokken dan er is afgelost is de totale (lange) schuld van de gemeente toegenomen van € 332 mln naar € 340 mln. De stijging hangt samen met de herfinanciering van een vervallen lening en met het terugbrengen van de korte schuld; dit geleet op de stijging van de tarieven op de geldmarkt. De in het verleden aangetrokken geldleningen bestemd voor de financiering van de woningbouw bedragen ongeveer 6 % van het leningstotaal en nemen elk jaar af. Voor andere partijen dan de woningbouwcorporaties zijn per ultimo 2006 geen financieringsmiddelen specifiek aangetrokken.

Mutaties in aangegane langlopende leningen (x € 1mln)

Aangegane langlopende geldleningen	Haarlem	Woningbouw	Totaal
Stand per 1 januari 2006	309,7	22,7	332,4
Reguliere en buitengewone aflossingen in 2006	-16,6	-0,9	-17,4
Aangetrokken in 2006	25,0	0	25,0
Stand per 31 december 2006	318,2	21,8	340,0
Rente ten laste van 2006	14,9	1,1	16,1

De onderstaande tabel geeft inzicht in de samenstelling en grootte van uitgezette langlopende leningen. In het jaar 2006 zijn er geen nieuwe kapitaalmarktleningen aan de woningbouwsector en de nutsbedrijven verstrekt. Eind 2006 is er een geldlening van € 150.000 verstrekt aan het Patronaat. Bij de aan de Philharmonie verstrekte geldlening is de rente 2006 toegevoegd aan de hoofdsom. Hiernaast heeft er een grote vervroegde aflossing plaatsgevonden. Een nutsbedrijf heeft al haar leningen bij de gemeente vervroegd afgelost. Dit hangt o.a. samen met het feit dat het betreffende nutsbedrijf af wil van de versnippering van de opgenomen leningen.

De aan derden verstrekte geldleningen vallen onder de algemene financiering van de gemeente. Voor de woningbouw zijn in het verleden specifieke leningen aangetrokken. De tabel 2006 geeft duidelijk aan dat het belang van derden en woningbouw in de gemeentelijke portefeuille steeds verder afneemt.

Mutaties in verstrekte langlopende leningen (x € 1mln)

Verstrekte langlopende leningen	Derden	Woningbouw	Totaal
Stand per 1 januari 2006	17,6	25,3	42,9
Reguliere en buitengewone aflossingen in 2006	-12,0	-1,3	-13,3
Verstrekte geldleningen in 2006	0,2	0	0,2
Stand per 31 december 2006	5,8	24,0	29,8
Rente ten laste van 2006	1,1	1,2	2,3

Naast het verstrekken van kapitaalmarktleningen, garandeert de gemeente ook geldleningen van derden (gemeentegarantie). De totalen van de gegarandeerde bedragen zijn in het volgende overzicht opgenomen.

Stand van de door de gemeente gegarandeerde leningen (x € 1mln)

Gegarandeerde leningen (rekening)	Per 31-12-2005	Per 31-12-2006
Woningcorporaties	606	622
Particuliere woningbouw	851	925
Zorgsector	20	17
Culturele instellingen	3	3
Nationaal restauratiefonds	4	3
Totaal gegarandeerde leningen	1.484	1.570

De woningbouwleningen van de corporaties worden mede gegarandeerd door het waarborgfonds sociale woningbouw en die van particulieren door het waarborgfonds eigen woningen. De gemeente is één van de borgen van deze fondsen. De gemeentelijke garantie betreft de zogenaamde achtervang.

Sinds een aantal jaren verstrekt de gemeente geen nieuwe kapitaalmarktleningen meer aan de woningbouwsector. De woningbouwcorporaties maken sindsdien gebruik van het instrument van de gegarandeerde leningen om in hun financieringsbehoefte te voorzien. Het vermelde bedrag van € 925 mln. voor de particuliere woningbouw is een inschatting op basis van de gegevens per ultimo 2005. Recentere cijfers zijn nog niet beschikbaar. De afname van de gegarandeerde leningen bij het onderdeel Zorgsector wordt verklaard door vervroegde en reguliere aflossingen. Hoewel het volume aan gegarandeerde geldleningen is toegenomen, is het gemeentelijke risico verminderd. Dit komt omdat de risico's bij de woningbouwcorporaties en de particuliere woningbouw kleiner zijn (via achtervang) dan bij de zorgsector. Het zijn de gegarandeerde leningen in de zorgsector die teruglopen.

3.3.7 Renteresultaat

Haarlem hanteert zoals alle grote gemeenten een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Binnen het financieringsfonds worden alle rentebaten en rentelasten verzameld. Voor de aan de gemeentelijke producten door te rekenen rente wordt een zogenaamde omslagrente (5%) gehanteerd. Indien de feitelijke rentekosten lager zijn dan de doorberekende kosten ontstaat er een positief renteresultaat. In de begroting 2006 is een voordelig renteresultaat geraamd van € 4,1 mln. Deze raming is later suppletoir bijgesteld in de derde Bestuursrapportage 2006 met € 1,0 mln. De totale bijgestelde begrotingsraming komt hiermee uit op € 5,1 mln. Het uiteindelijke renteresultaat op rekeningbasis komt uit op € 5,5 mln. Dit geeft uiteindelijk een voordeel van € 0,4 mln ten opzichte van de bijgestelde begroting.

3.4 Bedrijfsvoering

3.4.1 Organisatieverandering gemeente Haarlem

De afgelopen jaren zijn we tegen de grenzen en mogelijkheden van onze organisatie aangelopen. Zowel de burgers als het maatschappelijk middenveld stellen vandaag de dag hogere eisen aan onze organisatie dan voorheen. Diverse maatschappelijke vraagstukken worden steeds complexer en de huidige organisatie is niet op alle fronten in staat hierop adequaat te reageren.

Om tegemoet te komen aan deze ontwikkelingen is gekozen voor een organisatieverandering waaraan in 2006 door vele medewerkers hard is gewerkt. Hoewel de organisatie op een flink aantal terreinen goed presteert en de laatste jaren goede vooruitgang is geboekt, is er een aantal belangrijke redenen voor een versterkte organisatieverandering:

- de bedrijfsvoering moet beter;
- de gemeente moet integraler werken;
- de gemeente moet zich meer op de buitenwereld oriënteren;
- de focus op de uitvoering van beleid dient aangescherpt te worden

Er is gekozen voor een organisatieverandering die veel meer omvat dan alleen een organisatorische verandering van de structuur. Om echt resultaten te boeken is een meer integrale en omvattender benadering nodig. Bij een dergelijke benadering horen organisatie-elementen als bestuurs- en managementstijl, sturend vermogen, cultuur en aandacht voor houding, inzet en competenties van de medewerkers.

Hoewel we deze organisatieverandering zien als een versnelling van een reeds eerder ingezet proces, gaan er veel dingen veranderen: de centrale sturing van de organisatie wordt versterkt door de invoering van een directieteam en een centrale Servicedienst, de organisatie wordt platter en slanker, de oriëntatie op de buitenwereld wordt versterkt (burger- en partnergerichte organisatie), het wijkgericht werken krijgt nieuwe impulsen.

In het kader van de organisatieverandering, is het Masterplan ‘De andere organisatie’ vastgesteld. In dit Masterplan worden de in te voeren organisatorische veranderingen in hoofdlijnen uiteengezet. In het verlengde van het Masterplan is ook het Sociaal Statuut 2006 vastgesteld. Belangrijk uitgangspunt is daarbij dat er geen gedwongen ontslagen zullen vallen. Dat geldt ook ten aanzien van de formatiereductie die onderdeel vormt van bezuinigingen.

De benoeming van de directieleden en de managers van de te vormen hoofdafdelingen heeft eind 2006 plaatsgevonden. De managers zullen bij het vormgeven en invullen van de hoofdafdelingen als kwartiermakers fungeren. Daarbij zal, waar nodig, ondersteuning worden geboden door een bijstandsteam.

Voor een verdere uitdieping van de P&O onderwerpen, verwijzen wij naar het sociaal jaarverslag 2006 dat gelijktijdig met deze jaarrekening is uitgebracht.

3.4.2 Bezuinigingen

Naast de organisatieverandering speelt ook een formatiereductie. Deze twee ontwikkelingen lopen samen op en moeten uiteindelijk leiden tot een kleinere, wendbare organisatie en een gezonde begroting. Er wordt gekeken hoe we zaken slimmer en anders kunnen organiseren. Een onderzoek naar welke onderdelen van de organisatie kunnen worden verzelfstandigd en welke taken we kunnen afstoten zijn belangrijke delen van het organisatieveranderingstraject. De bezuinigingstaakstelling voor 2006 van € 6,2 miljoen is vrijwel geheel gerealiseerd.

Verspreid tot 2010 neemt het personeelsbestand als gevolg van bezuinigingen af met 250 fte: over vermindering van 100 fte is al eerder besloten (in 2004), het coalitieakkoord 2006-2010 heeft daar een vermindering van 150 fte aan toegevoegd. Daarnaast vinden de verzelfstandigingsonderzoeken plaats, wat tot een extra reductie van

circa 350 fte's zou kunnen leiden. Dit tezamen met 177 fte door de mogelijke regionalisering van de Brandweer en Ambulance, maakt dat de nieuwe omvang van de organisatie in 2010 rond de 1.000 fte uitkomt. Voor een aantal functies in de organisatie kan dit het volgende betekenen: (1) de functie verandert, vervalt of verschuift door de nieuwe organisatie-inrichting, (2) de functie vervalt als gevolg van de bezuinigingen of (3) de functie verdwijnt door verzelfstandiging bij de gemeente. Met de vakbonden is overeengekomen dat deze veranderingen niet tot gedwongen ontslagen zullen leiden.

Bij het ontwerpen van de nieuwe organisatie wordt rekening gehouden met de formatievermindering. Op 8 november 2006 heeft de raad ingestemd met deze vermindering, zodat we daar bij de formatieverdeling en plaatsing in 2007 invulling aan kunnen geven. In 2008 gaat de nieuw ingerichte en (deels) afgeslankte organisatie geheel van start.

De nieuwe organisatie gaat minder taken zelf uitvoeren, bijvoorbeeld door de verzelfstandigingen. De centralisatie van de middelenfuncties en de uniformering van de werkzaamheden ervan leidt tot een efficiëntere uitvoering van taken en dus tot beperking van de formatie, maar hoeft niet tot een taakreductie te leiden. Deze afnames van de formatie leiden vervolgens tot een afname van het aantal staf- en leidinggevende functies, waarvoor evenmin een taakreductie nodig is. Verder beogen we met de organisatieverandering ook de organisatie beter in te richten op en toe te rusten voor de taken die er tegenwoordig van worden gevraagd. Dit houdt in dat we het werk efficiënter en effectiever willen laten doen; het gebruik van workflowmanagement is daartoe een van de hulpmiddelen.

3.4.3 Voortgang centralisatie middelenfuncties (inclusief uniformering)

Als voorwaarde om te centraliseren is benoemd het standaardiseren van de financiële functie. De stelling is 'Eerst uniforment, dan centraliseren'. De uniformering van het rekeningsschema loopt volgens planning. Alhoewel de begroting 2007 nog op basis van het oude schema is opgesteld, heeft er in november 2006 een ombouw naar het nieuwe rekeningsschema plaatsgevonden. Dit betekent dat de uniformering een feit zal zijn per 1 januari 2007. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de centralisatie van de administratie.

De centralisatie van de middelenfuncties maakt deel uit van de lopende reorganisatie. In dat kader is een transitievoorstel opgesteld. Daarin is aandacht besteed aan het tempo waarin de centralisatie van de middelenfuncties zal gaan plaatsvinden. Hierbij gaat het vooral om de vraag hoe de aansturing in 2007 zal plaatsvinden mede in relatie tot de decentrale huisvesting. Duidelijk is wel dat de middelenfuncties in 2007 op elkaar afgestemd dienen te worden om per 1 januari 2008 een goede start van de nieuwe organisatie te kunnen maken.

3.4.4 Verzelfstandigingen

In 2005 is besloten om nader onderzoek te verrichten naar de mogelijkheid om een aantal gemeentelijke onderdelen te verzelfstandigen (B&W-nota CS/BGS/2005/5). Het gaat daarbij om de volgende onderdelen.

- Aannemerij
- Begraafplaatsen
- Belastingen
- Frans Halsmuseum
- Natuur- en Milieueducatie
- Parkeerbeheer
- Servicebedrijf Haarlem
- Sportaccommodaties
- Stadsbibliotheek
- Onderwijs Servicekantoor Kennemerland

Voor elk van deze onderdelen is een 'meetlat' ingevuld door de projecttrekkers. Met behulp van de resultaten van deze meetlat zijn de mogelijkheid, wenselijkheid en zinvolheid van de betreffende verzelfstandiging in kaart gebracht. De meetlat geeft o.a. inzicht in marktpositie, marktontwikkeling, financiën, personeel & organisatie en bestuurlijke invloed. Op basis van de meetlat en aanvullende adviezen zijn in september 2006 de volgende conclusies getrokken.

Belastingen

In 2006 is de verzelfstandiging van bureau Belastingen uitgevoerd. Sinds 1 januari 2007 is dit onderdeel van de organisatie formeel opgegaan in de gemeenschappelijke regeling Cocensus, samen met de afdeling Belastingen van de gemeente Haarlemmermeer. Met deze verzelfstandiging zijn ruim 30 formatieplaatsen gemoeid. Rond 1 mei 2007 verhuizen de medewerkers vanuit het pand aan de Zijlsingel in Haarlem naar hun nieuwe huisvesting in Hoofddorp. Daarmee is de verzelfstandiging dan geheel afgerond.

Begraafplaatsen en Natuur- en MilieuEducatie

Over de onderdelen Begraafplaatsen en Natuur- en MilieuEducatie is in 2006 geconcludeerd dat het niet zinvol is om deze nu te verzelfstandigen. De onderdelen zijn klein qua omvang, waardoor geen levensvatbare nieuwe organisaties kunnen worden verwacht. Beide onderdelen zullen in de nieuwe gemeentelijke organisatie worden ondergebracht in de hoofdafdeling Wijkzaken.

Sport en Recreatie / accommodaties

De raad heeft in 2006 het principebesluit genomen om de verzelfstandiging verder te onderzoeken door een vergelijking de mogelijkheden tot samenwerking met twee organisaties. Inmiddels is begin 2007 op basis van deze vergelijking gekozen voor het onderzoeken en voorbereiden van samenwerking met de NV SRO uit Amersfoort.

Servicebedrijf Haarlem (inclusief Aannemerij en Parkeergarages)

In 2006 zijn de onderdelen Aannemerij en Parkeergarages ondergebracht bij het Servicebedrijf Haarlem van de sector Stadsbeheer. Voor het geheel is begonnen met de voorbereidingen van een principebesluit dat in 2007 aan de raad wordt voorgelegd. Het streven is om per 1 januari 2008 een verzelfstandigde organisatie te hebben gevormd, zo mogelijk met delen van Spaarnelanden en Paswerk.

Stadsbibliotheek Haarlem

De situatie van de bibliotheek is gecompliceerd vanwege de fusie met de bibliotheek van Heemstede. De raad van Heemstede heeft namelijk een voorbehoud gemaakt ten aanzien van verzelfstandiging bij het besluit tot fusie. Ondertussen zijn wel de voorbereidingen van een principebesluit getroffen.

Frans Hals Museum

In 2006 is nader onderzoek gedaan naar de verzelfstandiging en zijn de voorbereidingen voor een principebesluit getroffen. Er is nog geen keuze gemaakt omtrent het verzelfstandigen.

Onderwijs Servicekantoor Kennemerland

Het beslismoment over het OSK is afhankelijk van de voortgang van de besprekingen met partners over de wijze waarop OSK verder gaat.

3.4.5 Toekomstige huisvesting gemeente Haarlem

In het coalitie akkoord is aan het college opdracht gegeven om binnen zes maanden na aantreden met een plan te komen voor adequate huisvesting voor het ambtelijk apparaat, met als randvoorwaarden dat zowel in bouwsom als in de jaarlijkse exploitatiekosten dit plan niet duurder mag zijn dan het bestaande plan voor huisvesting op 023. Uitgaande van het handhaven van het huisvestingslokaties Stadhuis en de Zijlsingel, zijn de volgende lokaties nader onderzocht op geschiktheid.

- Westergracht
- Postkantoor
- Stationsplein

Als alternatief is ook gekeken naar de mogelijkheid van een concentratie op het Postkantoor en de Raaks. In oktober is besloten om het Postkantoor in combinatie met de Raaks aan te wijzen als voorkeurslocatie voor de gemeentelijke huisvesting. Nadere uitwerking van deze plannen heeft er toe geleid dat de raad op 8 februari

2007 heeft ingestemd met de aankoop van het Postkantoor en kantoorruimte binnen het Raaksgebied. Het is de bedoeling dat eind 2013 alle ambtenaren gehuisvest zijn in stadhuis, Raaks en Postkantoor.

3.4.6 De mens centraal

In vervolg op het Organisatieontwikkelingstraject “de mens centraal” is een uitlijnteam geformeerd met een brede samenstelling uit de verschillende sectoren. Dit team heeft een nota opgesteld waarin een visie wordt gegeven op opleiding en training, gedrag en mobiliteit in de nieuwe organisatie. Het uitlijnteam heeft handvatten geleverd voor cultuurverandering binnen de organisatie. Deze notitie is in het najaar opgeleverd.

Ook heeft het uitlijnteam de opdracht gekregen om de externe instroom sterk te beperken. Een werkgroep bestaande uit P&O adviseurs vanuit alle sectoren behandelt verzoeken voor externe werving. De beoordeling vindt plaats op basis van een toetsingskader waarin alle bezuinigingsgebieden en verzelfstandigingen van de gemeente zijn gedefinieerd. In geval een bepaalde vacature tijdelijk of structureel vervuld moet worden, wordt in eerste aanleg bezien of dat via een interne verschuiving kan geschieden.

In de CV-bank, die op 1 september operationeel is geworden, kunnen medewerkers hun gegevens over opleiding, ervaring en ambitie vermelden. De CV-bank wordt een belangrijk instrument om de doorstroom te bevorderen. Over het doorstroombeleid wordt breed gecommuniceerd.

3.4.7 Diversiteit

De effectiviteit van het diversiteitsbeleid staat onder zware druk. Weliswaar worden incidenteel (vooral tijdelijke) allochtone medewerkers aangesteld, maar door de sterk gereduceerde instroom is het aantal vacatures dat wordt vrijgegeven voor externe werving minimaal. Daar komt nog bij dat het vaak gaat om specifiek gekwalificeerde medewerkers.

De formatiereductie in de komende jaren, die o.a. het gevolg is van de nieuwe coalitieafspraken, moet zoveel mogelijk worden gerealiseerd door natuurlijk verloop en het verder op gang brengen en bevorderen van de interne mobiliteit. Daardoor zal de externe instroom ook de komende jaren minimaal zijn. Dit betekent dat de uitvoering van het diversiteitsbeleid noodgedwongen op een laag pitje komt te staan.

3.4.8 Personeelsplanning

Naar aanleiding van de verwachte vergrijzing en ontgroening op de arbeidsmarkt is een plan van aanpak opgesteld om de binnen de gemeente Haarlem verwachte knelpunten op het gebied van bezetting de komende jaren te voorkomen. Op basis van dit plan van aanpak is ook in 2006 aandacht besteed aan beleid op het terrein van doorstroombeleid, centrale werving en selectie, arbeidsmarktcommunicatie, en leeftijdsbewust personeelsbeleid.

In het kader van doorstroombeleid is in de loop van 2006 een CV-bank ingevoerd voor interne werving. In het kader van arbeidsmarktcommunicatie is een arbeidsmarktcommunicatie-concept ontwikkeld dat door middel van vernieuwde vacaturepagina's en personeelsadvertenties wordt uitgedragen. Tevens is deelgenomen aan de A&O-campagne. Als gevolg van de externe instroomstop en prioritering ten aanzien van de transitie naar de Andere Organisatie is het arbeidsmarktbeleid slechts beperkt tot uitvoer gekomen en zijn een aantal aspecten zoals arbeidsmarktcommunicatie gereserveerd om in 2007 dan wel 2008 uitgevoerd te worden.

3.4.9 Instroomstop

De instroomstop die oorspronkelijk bedoeld was om op korte termijn substantiële bezuinigingen te verwezenlijken teneinde een sluitende begroting te kunnen presenteren heeft tevens een andere functie gekregen. Ook de komende jaren zal het noodzakelijk zijn zeer terughoudend om te gaan met externe instroom van nieuwe medewerkers. Het accent ligt dan echter naast de bezuinigingstaakstelling op het vrijhouden van formatieruimte voor interne doorstroom om zodoende gedwongen ontslagen te voorkomen.

Daarbij is het van groot belang om medewerkers die in besparingsgebieden werkzaam zijn, geschikt te maken voor functies die elders vacant komen. Het vereiste inzicht over de besparingsgebieden (functies die door opheffing, reorganisatie op termijn zullen verdwijnen of verminderen) is inmiddels verkregen. De vacatures die gaan ontstaan als gevolg van verloop door pré-pensioen of pensionering zijn in kaart gebracht. Door te

anticiperen op deze situaties en tijdig te starten met noodzakelijke opleidings-en eventueel begeleidings-of stagetrajecten kunnen frictieverliezen tot een minimum beperkt.

3.4.10 De Haarlemse School

Vanuit de gedachte ‘de juiste mens op de juiste plaats’ en het gegeven dat de ambtelijke formatie moet worden afgeslankt zonder gedwongen ontslagen dient de gemeente de flexibiliteit van de medewerkers te vergroten zodat zij zich kunnen aanpassen aan de steeds weer veranderende eisen. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de Haarlemse School. De Haarlemse School wordt steeds meer de centrale plek voor leren en werken in de organisatie.

Jaarlijks brengt de Haarlemse School De Opleidingsgids uit waarin een aanbod van 40 verschillende trainingen en workshops is opgenomen. In 2006 heeft dit geresulteerd in de deelname van: 195 mannen en 265 vrouwen. De populairste cursus was “mindmapping”.

De in 2005 ingezette trend van de vraag naar ‘maatwerktrajecten’ zet ook in 2006 door. Dit heeft in 2006 geleid tot een aantal specifieke cursussen waaraan door ruim 100 medewerkers is deelgenomen. Daarnaast is gestart met het netwerk Jong Haarlem. Hier kunnen ambtenaren tot plusminus 35 jaar deelnemen. Achterliggende gedachte is deze groep een zichtbare positie in onze ‘vergrijsde’ organisatie te geven. Voorts zijn in 2006 ontmoetings- en thema bijeenkomsten georganiseerd.

3.4.11 Arbeidsomstandigheden

Vanaf 1 januari 2003 verzorgt de KLM, sinds kort onder de naam KLM Health Services, de dienstverlening met betrekking tot het verzuimbeleid en arbobeleid van de gemeente Haarlem. Informatie over de KLM Health Services, naast informatie met betrekking tot allerlei Arbo-onderwerpen zoals RSI-aanpak, RSI voorlichting, verzuimprotocol, Beeldschermvoorlichting en –advies etc. en informatie over het IZA – Bedrijfszorgpakket (BZP) – dat op Insite staat, werd in 2006 geactualiseerd. Insite is het intranet van de gemeente Haarlem dat toegankelijk en bestemd is voor alle medewerkers.

In oktober 2006 werden de medewerkers door middel van een bij de salarisstrook gevoegde folder geïnformeerd over het verzuimprotocol, de verzuimregels, de taken van de leidinggevende daarin, het bedrijfszorgpakket (BZP), alsmede aandacht voor het arbeidsomstandighedensprek uur. Tevens werd in de folder informatie gegeven over RSI, het vastgestelde beleid beeldschermbrillen / de procedure voor het verkrijgen van een beeldschermbril en informatie over Workspace.

Evenals voorgaande jaren blijkt dat de werknemers van Haarlem in 2006 bovengemiddeld gebruik maken van het BZP. Er was sprake van 415 gestarte interventies op een gemiddelde personeelsbezetting van 2215 personen, overeenkomend met 18,75% versus het landelijke gemiddelde van rond de 13,5%. Ook blijkt dat de werknemers de deelname aan en de interventies via het BZP zeer waarderen.

3.4.12 Arbeidsverzuim

Om een grotere effectiviteit te bewerkstelligen is begin 2005 een projectleider verzuim binnen de gemeente aangesteld die samen en met ondersteuning van KLM Health Services voorlichting, verzuimtrainingen en coaching voor de leidinggevenden van de verschillende sectoren verzorgd. De insteek is verzuim minder medisch maken. Deze aanpak is in 2006 gecontinueerd. Aandacht voor verzuim geleid tot daling zoals in het geval van de stadsbibliotheek (MO), SBH (SB) en de Brandweer. Verder wordt er gekeken of de reïntegratie van verzuimende medewerkers voortvarender ter hand genomen kan worden. Opnieuw is bevestigd dat verzuim gedrag is en derhalve te beïnvloeden. Uit analyse van de groep medewerkers die kort frequent verzuimen, blijkt dat er een grote constante factor in deze groep zit, ofwel met andere woorden: er is veel herhalingsgedrag.

Waar in 2005 sprake was van een duidelijke daling van het arbeidsverzuim met bijna een vol procent, geeft 2006 een stabilisatie te zien op een niveau van 6,8%. Wij merken hierbij op dat de daling weliswaar tot stand is gebracht, maar dat het wel is gelukt om de daling uit 2005 vast te houden, en dat in een jaar dat als gevolg van de voorbereidingen op de reorganisatie meer onrust kende dan in de voorafgaande jaren.

3.4.13 ICT

De gemeente Haarlem heeft als belangrijke doelstelling de publieke dienstverlening te verbeteren, de elektronische toegankelijkheid voor de burger te vergroten en de interne efficiëntie te verhogen.

De afgelopen periode is gewerkt aan het project “Digitalisering van informatiestromen en bedrijfsprocessen”. Belangrijk aspect van deze digitalisering is de invoering van een Documentmanagementsysteem (DMS) en Workflowmanagement (WFM). DMS is het proces van het managen van documenten door hun hele levenscyclus. De eerste stappen daarvan, het digitaal genereren van informatie en het opslaan daarvan, zijn binnen de organisatie al gemeengoed. De nu uit te voeren stap is het vormen van digitale dossiers en digitale archieven. WFM betreft het digitaal managen van werkprocessen. De projectgroep WFM/DMS heeft in haar inmiddels vastgestelde eindrapport gekozen voor het pakket van Circle Software. Tevens is in het voorstel aangegeven wat nodig is voor de organisatie om WFM/DMS te implementeren, de beheersorganisatie, de benodigde investeringen en jaarlijkse onderhoudsuitgaven. WFM/DMS vervangt de huidige pakketten DocMan en DIS (Publieksdienst). Er is inmiddels een start gemaakt met de gemeentebrede invoering van WFM/DMS.

Besloten is om geen OpenOffice te gebruiken als vervanger van MS-Office omdat de MS-licenties of het gebruik van OpenOffice even duur zijn. De bottleneck bij OpenOffice is het ontbreken van ondersteuning voor Visual Basic waar veel gemeentelijke applicaties mee werken. Hiervoor zouden aparte koppelingen ontwikkeld moeten worden waardoor de beheersbaarheid afneemt. Alle desktops zijn inmiddels voorzien van MS-Office 2000.

Negen gemeenten waaronder Haarlem hebben als “kwartiermakers” het ontwikkelingsbedrijf GovUnited opgericht. Doel van GovUnited is vanaf september o.a. een “basispakket” elektronische dienstverlening voor burgers en bedrijven aan te bieden. Tevens richt GovUnited zich in de toekomst op de persoonlijke internetpagina (PIP). Haarlem is voor het “basispakket” beoogd eerste gebruiker.

Op 1 januari 2007 zal de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen onroerende zaken (afgekort: WKPB) in werking treden. Vanaf september 2006 start de invoeringsfase waarbij meerdere sectoren betrokken zullen worden.

De voorbereidingen om structuur aan te brengen in de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) zijn in gang gezet. Voor de uitwerking hiervan is een projectorganisatie opgericht.

Het uitlijnteam Middelen (ICT) heeft een voorstel gemaakt om te komen tot centralisatie van de vakdisciplines I&A, ICT, DIV en AO. Dit voorstel is meegenomen bij de besluitvorming voor de opbouw van de nieuwe organisatie.

3.5 Verbonden partijen

3.5.1 Algemeen

Omdat de gemeente onmogelijk alles zelf kan en wil doen, zijn er samenwerkingsverbanden ontstaan met andere overheden. Het gaat hierbij om de gemeentegrens overschrijdende activiteiten. Vaak worden hiervoor gemeenschappelijke regelingen gebruikt. Hiernaast heeft de gemeente in het verleden taken opgepakt ter verbetering van de kwaliteit van de samenleving, zoals riolering, water, electra, afvalinzameling en gezondheid. De overheid voorzag op deze wijze in de collectieve goederen. Tegenwoordig worden deze activiteiten (ook) door commerciële bedrijven uitgevoerd, waarbij deze een grotere schaal kunnen hebben omdat ze niet aan gemeentegrenzen gebonden zijn. Waar mogelijk en maatschappelijk verantwoord laat Haarlem dergelijke taken door particuliere bedrijven uitvoeren. De gemeente kan hierbij optreden als aandeelhouder.

Bovengenoemde samenwerkingsverbanden in de vorm van gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen (nv's, bv's en cv's) en stichtingen en verenigingen vallen alleen onder het begrip Verbonden Partij indien er sprake is van een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Een financieel belang betreft het beschikbaar stellen van middelen die de gemeente kwijt is in het geval van faillissement van de verbonden partij en/of als de financiële problemen bij de verbonden partij mede verhaald kunnen worden op de gemeente.

3.5.2 Verbonden partijen

In gemeenschappelijke regelingen participeert de gemeente bestuurlijk en is zij met de partners binnen de regeling financieel verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van het openbaar lichaam. De huidige gemeenschappelijke regelingen zijn: Hulpverleningsdienst Kennemerland, Afvalverwerking Zuid-Kennemerland, Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland, Recreatieschap Spaarnwoude, Muziekcentrum Zuid-Kennemerland, het Noord-Hollands Archief.

In vennootschappen is de gemeente meestal niet bestuurlijk vertegenwoordigd maar bezit zij stemrecht. De financiële risico's zijn beperkt tot de omvang van de dividenduitkeringen en de waarde van het aandelenpakket. Deze vennootschappen betreffen de nv Bank Nederlandse Gemeenten, nv Nuon, het Crematorium Haarlem en Spaarnelanden.

In stichtingen en verenigingen heeft de gemeente zitting in het bestuur, verstrekt zij een jaarlijkse bijdrage en is zij financieel aansprakelijk bij eventuele tekorten. Het betreffen regenten Elisabeth's of Groote Gasthuis en Woningwinkel Zuid-Kennemerland.

In onderstaand overzicht wordt van de belangrijkste Verbonden Partijen aangegeven, wie de deelnemers c.q. de partijen zijn, wat de doelen zijn, wat het Haarlems belang/risico is en wat de Haarlemse bijdrage in 2006 geweest is. Bij de verbonden partijen BNG, Nuon en Spaarnelanden wordt aangegeven wat het dividend is geweest in 2006. Daaronder worden de ontwikkelingen in 2006 aangegeven.

Overzicht Verbonden Partijen 2006

Verbonden Partij	Deelnemers cq partijen	Doel	Belang/ Risico	Bijdrage in € 1.000 in 2006
Hulpverleningsdienst Kennemerland	Bennebroek, Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort	Uitvoeren van taken op het terrein van Brandweer, Rampenbestrijding, Meldkamer, GGD en GHOR	39,7%	2.991 (standaard dienstverlening)
Afvalverwerking Zuid-Kennemerland	Bennebroek, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede, Zandvoort	Uitvoeren van de taken vuiloverslag /transport en vuilverwerking	63%	6.424

Verbonden Partij	Deelnemers cq partijen	Doel	Belang/ Risico	Bijdrage in € 1.000 in 2006
Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland (Paswerk)	Bennebroek, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede, Zandvoort	Uitvoering Wet Sociale Werkvoorziening	85%	481
Recreatieschap Spaarnwoude	Amsterdam, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Velsen, Provincie Noord-Holland	Bestuur en beheer recreatiegebied Spaarnwoude	12,8%	153
Muziekcentrum Zuid-Kennemerland	Bennebroek, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Muzikale vorming van de inwoners	97%	1.293
Noord-Hollands Archief	Haarlem, Velsen, het Rijk	Verzorgen van regionale archieven	33,1%	1.503
Bank Nederlandse gemeenten	Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk	Bancaire dienstverlener	0,41%	550 (dividend) 2.068 (superdividend)
NUON	Nederlandse gemeenten en provincies	Dienstverlener op energiegebied	0,1%	310 (dividend)
Crematorium	Haarlem, Yarden Holding en uitvaartverzekering – en verzorging Haarlem e.o.	Verzorgen van uitva addediensten en crematies	50%	10 (voorlopig)
Spaarnelanden	Haarlem	Verzorgen van de huisvuil inzameling en (straat)reiniging	100%	200 (dividend)
Woningwinkel Zuid-Kennemerland	Woonmaatschappij, Elan, EMM, Brederode en Pre Wonen in de gemeenten Haarlem, Haarlemmerliede Spaarnwoude, Heemstede, Bloemendaal, Zandvoort en Bennebroek.	Uitvoeren van de woonruimte-verdeling	50%	300

3.5.3 Ontwikkelingen 2006

Gemeenschappelijke regelingen:

Hulpverleningsdienst Kennemerland

In 2006 is de HDK volop bezig geweest met de voorbereiding voor de uitbreiding per 1 januari 2008 van de regio met Haarlemmermeer inclusief Schiphol. Dit geldt in ieder geval voor de brandweer en de Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR). Hiervoor is een apart project Territoriale Congruentie opgestart in samenwerking met de Haarlemmermeer, Amsterdam en BZK die voor (co-)financiering zorgdraagt. Voor de GGD-taken is inmiddels een apart traject opgestart. Als de toetreding van Haarlemmermeer gerealiseerd is zal het Haarlems belang/risico wijzigen omdat dat naar evenredigheid van het aantal inwoners is geregeld.

Ook is in 2006 een verdere stap gemaakt in het overbrengen van nu nog lokale brandweertaken naar regionaal (HDK) niveau. Het bestuur heeft in december 2005 de wens uitgesproken dit op of voor 1 januari 2008 (gedeeltelijk) gerealiseerd te hebben. Op dit moment wordt voortvarend aan deze beleidsontwikkelingen gewerkt. Naar verwachting zal per 1 januari 2008 een gedeeltelijk regionalisering gerealiseerd zijn.

Afvalverwerking Zuid-Kennemerland

In 2006 is er sprake van een lichte daling van het afvalaanbod. In de gemeente Haarlem is, door de steeds verdergaande afvalscheiding via het milieuplein, het aanbod van grofhuishoudelijkafval sterk teruggelopen. Voor de inzameling van GFT is geprobeerd, o.a. door voorlichting, om het gescheiden inzamelen te stimuleren; dit omdat de verwerking van GFT goedkoper is dan het verbranden er van. In 2006 is de inzameling van GFT flink toegenomen.

Eind 2007 loopt het contract van het vervoer per spoor af. In overleg met de deelnemende gemeenten en vanuit milieuaspecten heeft het bestuur besloten, dat spoorvervoer meest gunstigste vorm van transport is van het vuiloverlaadstation naar de verbrandingsinstallatie in Amsterdam. Het contract voor vervoer per spoor is daarom met vijf jaar verlengd met een optie voor nog eens vijf jaar.

Spaarnelanden NV heeft aangegeven belangstelling te hebben om het vuiloverlaadstation over te nemen. Dit wordt in 2007 verder onderzocht en uitgewerkt.

Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland (Paswerk)

Paswerk verkeert in moeilijk vaarwater. Sinds enkele jaren is er sprake van een negatief exploitatiesaldo, wat door Paswerk uit eigen reserves is gedekt. Ook in 2006 zal sprake zijn van een exploitatietekort. Dit is begroot op € 1,2 miljoen, hetgeen ten opzichte van het eerder geraamde tekort voor 2006 een tegenvaller van circa € 600.000 betekent. Deze tegenvaller wordt door Paswerk gedekt uit eigen middelen. Paswerk heeft daarbij aangegeven dat de eigen vermogenspositie daarmee onder druk is komen te staan. Van het resterende tekort (€ 566.000) komt 85% voor rekening van Haarlem. Dat komt neer op een bedrag van € 481.000.

Om het bedrijf financieel gezond te maken, voert Paswerk een Plan van Aanpak uit met als belangrijkste uitgangspunten:

- verschuiving van activiteiten met laag renderende opbrengsten naar hoger renderende opbrengsten alsmede meer dienstverlenende activiteiten;
- vermindering van het aantal ambtelijke medewerkers;
- kostenreductie in het algemeen.

De resultaten van het plan van Aanpak worden zichtbaar: de tekorten nemen af en de omzet groeit, al ontstaat er een steeds groter verschil tussen de loonkostensubsidie van het Rijk ten behoeve van de SW-medewerkers en de feitelijke loonkosten van deze medewerkers.

Een belangrijke bijdrage aan het resultaat van paswerk is het gunnen van werk. De gemeente Haarlem heeft in 2006 meerdere grote projecten aan Paswerk gegund, waaronder werkgelegenheidsprojecten en groenonderhoud.

Recreatieschap Spaarnwoude

In 2006 heeft de financiële situatie van het recreatieschap Spaarnwoude zich ontwikkeld conform de richting van het meerjarenbeleid. Met behulp van subsidie van de provincie (V-OLR) is achterstallig onderhoud binnen het recreatieschapgebied weggewerkt. Zo is in 2006 de renovatie van de wielervedstroom uitgevoerd. Het reguliere beheer is in 2006 verder volgens programma uitgevoerd. Dat betekent dat onderhoud is gepleegd aan voorzieningen als bruggen, steigers en duikers. Ook is een groot aantal watergangen op diepte gebracht en zijn wegen en fietspaden in het gebied, waar nodig, gerenoveerd. Met betrekking tot het onroerend goed beheer werden zaken conform het programma uitgevoerd.

Bij de projecten lag in 2006 het accent op de voorbereiding van de projecten Schoteroog (inrichting van het recreatiegebied en het jachthavengebied), de herinrichting van het terrein Bleeker en de 3 nieuwe horecavaluatie. Het recreatiegebied Schoteroog (buiten het jachthavengebied om) is nagenoeg gereed en zal in 2007 worden opengesteld voor publiek. In de groengebieden van de Haarlemmermeer is in beperkte mate gewerkt aan nieuwe voorzieningen, namelijk het ontwikkelen van het gebouw de Groene Golf. Op Haarlems grondgebied is in 2006 de Poelpolder recreatief ingericht, in het kader van het Haarlemmermeer Groenproject.

Muziekcentrum Zuid-Kennemerland

Op 18 juli 2006 heeft het College van B&W het principebesluit genomen om de Gemeenschappelijke regeling Muziekcentrum Zuid Kennemerland op te heffen. Het college is van mening dat deze regeling met extreme verschillen tussen de partners in bijdrage en afname in feite geen bestaansrecht meer heeft. Daar komt bij dat beëindiging van de regeling noodzakelijk is om het MZK meer op afstand van de gemeente te laten functioneren en om de voorgenomen fusie tussen MZK, Kreator en de Volksuniversiteit mogelijk te maken.

Bestuur en directie van het MZK beleven de bestaande regeling als beperkend voor de ontwikkeling van het instituut en steunen dit besluit. itgangspunt is dat de activiteiten van het MZK door een andere rechtspersoon worden voortgezet. Een onderzoek naar met name de financiële consequenties van privatisering is begin december van start gegaan.

Noord-Hollands Archief

Het jaar 2006 stond voor het Noord-Hollands Archief (NHA) volledig in het teken van de verdere implementatie van de fusie tussen het Rijksarchief in Noord-Holland en de Archiefdienst voor Kennemerland. In dit kader werd onder meer een Meerjarenbeleidsplan 2007-2010 ontwikkeld dat in maart 2007 zal worden gepresenteerd. Daarnaast was de aandacht gericht op het in 2005 gestarte verbouwings- en inrichtingstraject van de Janskerk tot een nieuw, modern en laagdrempelig publiekscentrum voor het NHA. De formele oplevering en ingebruikname zal plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2007. Aansluitend worden de voorbereidingen getroffen voor de verbouw en aanpassing van het (rijks)gebouwencomplex aan de Kleine Houtweg. Het aantal bezoeken aan de beide locaties van het NHA daalde met 6.3% tot 11.037. De daling kan hoofdzakelijk worden toegeschreven aan de locatie Jansstraat waar het bezoekersaantal sterk terugliep door de plaatsvindende bouwactiviteiten aan de Janskerk.

Vennootschappen

Bank Nederlandse Gemeenten

In 2006 heeft de Bank Nederlandse Gemeenten, gezien haar gunstige balansverhoudingen, een extra uitkering gedaan. Voor de gemeente Haarlem kwam dit neer op een eenmalige extra uitkering van € 2.069.049 superdividend.

Nuon

In april 2006 werden de aandeelhouders van de n.v. NUON op de hoogte gebracht van de mogelijkheid tot verwerving van aandelen. Voor de Gemeente Haarlem ging het om verkrijging van 22.661 aandelen tegen een aankoop prijs van € 876.527. Het college heeft afgezien van deze mogelijkheid onder andere vanwege het ontbreken aan middelen tot aanschaf van deze aandelen.

Crematorium Haarlem

De jaarrekening 2006 van Crematorium Haarlem is inmiddels beschikbaar. Er is in financiële zin een klein verlies opgetreden. Dit kon binnen de reserve worden opgevangen. Deze reserve is nu wel tot nagenoeg nihil gedaald. Ook is bekend dat het aantal crematies is blijven steken op 743 (2005: 804). Afname van het aantal crematies is overigens een regionaal gegeven. Omdat Crematorium Haarlem dichtbij het oudste crematorium van Nederland is gesitueerd, kost het veel tijd om een substantieel marktaandeel te veroveren. De cateringovereenkomst is begin 2006 opgezegd. Per 1 mei 2007 zal de catering in eigen beheer worden gedaan. In 2006 hebben dakconstructiefouten tot overlast geleid. Lekkage zorgde voor schade aan de vloer. Het grootste deel van de kosten kon worden verhaald op de aannemer.

Spaarnelanden

In 2006 is een dienstverleningsovereenkomst met Spaarnelanden gesloten.

De invoering van de ondergrondse inzameling in Meerwijk, Molenwijk en Boerhavewijk is afgerond.

De voorgenomen evaluatie van Spaarnelanden is nog niet afgerond in 2006; dit zal in het voorjaar van 2007 plaatsvinden. Jaarrapportages en jaarrekening 2006 zijn bronnen die nodig zijn voor de evaluatie. Het is nog niet mogelijk gebleken een relatie te leggen tussen meetbare resultaten bij de afvalinzameling en de daarmee gemoeide kosten. Spaarnelanden nv heeft tijd nodig gehad om intern zowel bedrijfsmatig als financieel een aantal aanpassingen door te voeren. In 2007 is gestart met het maken van reinigingsbestekken. Hierdoor zal er meer inzicht ontstaan tussen meetbare resultaten en de kosten.

Stichtingen en verenigingen

Woningwinkel Zuid-Kennemerland

De gemeente Haarlem heeft onlangs het convenant Woonruimteverdeling afgesloten met de corporaties en alle gemeenten uit de regio Zuid-Kennemerland. Hierin is afgesproken dat de corporaties zorg gaan dragen voor de uitvoering van de woonruimteverdeling. De corporaties houden hiervoor een frontoffice in stand. Deze frontoffice is de Woningwinkel, van naam te veranderen in Woonservice. Aan de corporaties zal een subsidie worden verstrekt. De gemeente Haarlem neemt dan niet langer bestuurlijk deel in de Woningwinkel, en de Woningwinkel is dan niet langer een verbonden partij.

3.5.4 Verdere ontwikkelingen

Met ingang van 1-1-2005 wordt er wat betreft de stichtingen Haarlem Promotie en de regionale VVV Zuid-Kennemerland gewerkt met prestatiecontracten. De Gemeente Haarlem heeft in deze gevallen een subsidierelatie met deze partijen en is niet langer formeel vertegenwoordigd in de besturen van deze stichtingen. Vandaar dat deze partijen niet langer opgenomen zijn in deze paragraaf verbonden partijen.

In 2007 zal de Woningwinkel ook een prestatieovereenkomst aangaan met de Gemeente Haarlem en zal dus niet langer een verbonden partij zijn, in de zin dat de gemeente niet langer een bestuurlijk belang heeft.

In 2006 zijn de onderhandelingen gevoerd en heeft besluitvorming plaatsgevonden wat betreft de verzelfstandiging gemeentelijke belastingen. Per 1 januari 2007 is de gemeenschappelijke regeling Cocensus van start gegaan, met als deelnemers de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer. Deze regeling verzorgt voor beide gemeenten de uitvoering van de heffing en invordering van belastingen en de wet WOZ. Het streven is om meer decentrale overheden aan de regeling te laten deelnemen, om zo verdere schaalvoordelen te creëren.

Voor het beheer van het bedrijvenpark Waarderpolder heeft het college het voornemen om aan de Raad het voorstel te doen om samen met de Industriekring Haarlem de samenwerking een meer zakelijke en formele basis te bieden in een op te richten stichting Parkmanagement. Daarbij worden lusten en lasten 50/50 verdeeld over beide partijen. Besluitvorming hierover vindt in het voorjaar 2007 plaats. Parkmanagement heeft zich in het bedrijvenpark Waarderpolder voldoende bewezen. Naast een goede samenwerking tussen bedrijven en gemeente en bedrijven onderling met betrekking tot het beheer van de openbare ruimte is een collectief ontstaan, waarin collectieve voorzieningen als collectieve beveiliging, afvalverwijdering, energie, telecom, glasvezel, breedband en duurzame projecten als gebiedsgericht mobiliteitsmanagement en duurzame energie een goede voedingsbodem hebben gevonden.

Beide bovenstaande ontwikkelingen leiden door de directe financiële en bestuurlijke betrokkenheid van de gemeente tot het ontstaan van twee nieuwe verbonden partijen in 2007.

3.6 Grondbeleid

3.6.1 Inleiding

Grondbeleid is onlosmakelijk verbonden met ruimtelijke ontwikkeling. Belangrijke keuzen buiten het grondbeleid bepalen de haalbaarheid en resultaten van ontwikkelingen en de inzet van instrumenten. Ruimtelijke ontwikkelingen worden vooral gestuurd door ambities, financiën, locatie, omstandigheden (initiatiefrijke partners, conjunctuur), afspraken, beschikbare capaciteit en kennis en kunde van zowel de gemeente als haar partners.

3.6.2 Nota grondbeleid

In mei 2006 is de nota Grondbeleid herzien en goedgekeurd door de raad. Deze nota verkent nieuwe ontwikkelingen, vervangt de nota uit 1998 en moet vooral leiden tot meer transparantie van - en consensus over - de rol en de instrumenten van grondbeleid. Verschil met het 'oude' grondbeleid is dat er een aantal duidelijke en strakkere keuzen zijn gemaakt. De actuele financiële positie van gemeente Haarlem speelt hierin een belangrijke rol en is mede bepalend voor de wijze waarop het beleid is aangescherpt. Tegelijk passen de kenmerken van het beleid bij de ontwikkeling die de benadering van vastgoed het afgelopen jaar heeft doorgemaakt: zakelijk, professioneel en transparant. De nota Grondbeleid heeft geleid tot een aanzienlijke aanscherping van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van zowel de organisatie als het bestuur, mede naar aanleiding van de raadsenquête over Vastgoed.

Voor een samenvatting van de nota Grondbeleid wordt verwezen naar het (bij deze jaarrekening gevoegde) Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) 2006.

3.6.3 Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie

In het 4^e kwartaal 2006 is de beheerverordening op het Grondbedrijf (oude titel) geactualiseerd en vastgesteld. De benaming is gewijzigd in 'Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie'.

In de nieuwe verordening zijn ook de richtlijnen m.b.t. de waardering en exploitatie van gronden en vastgoed vastgelegd, uitmondend in dotaties en onttrekkingen in de bijbehorende reserves (gronden, erfpacht en vastgoed). Daarin zijn ook de in BBV gestelde eisen aan de wijze van verantwoorden verwerkt. Deze hebben o.a. betrekking op het direct nemen van verliezen (voorziening) en winstneming eerst na het afsluiten van de grondexploitatie (dotatie in de reserve), tenzij in een lopende exploitatie inmiddels meer opbrengsten zijn gerealiseerd dan er aan kosten nog gemaakt moeten worden. In dat laatste geval is ook tussentijdse winstneming mogelijk.

3.6.4 Meerjaren Perspectief Grondexploitaties

De jaarlijkse mutaties in de boekwaarden/reserve en de herziene resultaatbepaling vindt plaats bij het MPG, in deze jaarrekening vast te stellen. Met de jaarlijkse actualisering van het MPG legt het College verantwoording af over het gevoerde grondbeleid. Deze verantwoording moet gezien worden als integraal onderdeel van de jaarrekening. Daar waar de jaarrekening voornamelijk terugkijkt wordt in het MPG de nadruk gelegd op de gevolgen van de resultaten van de afgelopen jaren op de toekomstige resultaten van de grondexploitaties. Hiermee wordt per exploitatie een actueel financieel overzicht gegeven van verleden, heden en toekomst, onder andere vertaald in financiële gegevens.

In het MPG 2006 worden per complex de volgende eindresultaten geprognostiseerd:

Complexen met een positieve winstverwachting (bedragen x € 1.000):

- Ripperda	4.818
- Deli	72
- DSK	8
- Waarderpolder	10.135
- Schalkwijk	0
- Spoorzone (exclusief Spoorzone Oost)	3.114
- Delftwijk	3
	<u>18.150</u>

Complexen met een verwacht verlies (bedragen x € 1.000):

- Schoterburcht	-/- 2.808
- Raaks	-/- 825
- FUCA stadsdelen	-/- 3.259
- Spoorzone Oost (o.a.Amcor)	<u>-/- 1.000</u>
	<u>-/-7.893</u>

Voor de complexen met een verwacht verlies is een voorziening getroffen van € 7.893.000 welke op de balanswaardering van de voorraad gronden in mindering is gebracht.

Bij de vastgoedexploitatie hanteert de gemeente Haarlem vier hoofdstukken waarin verschillende zaken administratief zijn ondergebracht. Het MPG 2006 betreft verantwoording van de uitgevoerde activiteiten in het kader van Hoofdstuk 1.

3.6.5 Financiële situatie

Haarlem heeft ondanks de optimalisering van exploitaties en projecten nog geen stijgende lijn in de reserve Grondexploitaties bereikt en haalt pas op langere termijn de in de Kadernota 2006 geformuleerde doelstellingen. In de navolgende tabel wordt een inzicht gegeven in de mutatie in de reserve grondexploitatie in 2006 en wordt een nadere toelichting daarbij gegeven.

Eens per twee jaar worden alle onderhanden exploitaties grondig bezien op mogelijkheden tot financiële en kwalitatieve optimalisering. Doel van de optimalisering van exploitaties en projecten is de verbetering van de algemene reservepositie van de gemeente (door verbetering van de reserve Grondexploitaties en beperking van investeringen in het Investeringsplan). De maatregelen voor opbrengstoptimalisering en kostenreductie zijn er op gericht op binnen afzienbare tijd te komen tot de thans geraamde noodzakelijke reserve Grondexploitaties van minimaal € 3 miljoen in 2007 en een jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen volgens Kadernota en Coalitieakkoord (zie prognose reserves).

3.6.6 Prognose reserves en winstname

a. reserve Grondexploitatie

Bij de jaarrekening 2005 is een reserve grondexploitatie van € 1.059.000 vastgesteld. Uit de tabel blijkt dat de mutaties in 2006 per saldo hebben geleid tot een negatieve reserve van € 351.000 per ultimo 2006. Deze negatieve reserve is toegestaan omdat de totale algemene reservemiddelen positief zijn. De verwachting is dat er in de komende 2 jaar nog sprake zal zijn van een om-en-nabij-de-nul bewegen van de reservepositie en dat pas daarna enige substantiele verbetering zichtbaar zal worden. Bij de kadernota 2007 schetsen wij het door ons geraamde verloop van de reserve grondexploitaties in de komende 5 jaar.

Omschrijving	Mutatie Reserve GrEx (bedragen x € 1)	Toelichting
Scheepsmakerskwartier	€ 15.548	bijdrage vanuit door reserve conform raadsbesluit 160/2006
Mandelapark Groencompensatie	€ 61.099	bijdrage vanuit door reserve conform raadsbesluit 151/2005
Parkeren Zuiderpolder	€ 72.601	bijdrage vanuit door reserve conform raadsbesluit 104/2006
Schoterburcht,	€ 179.851	bijstelling eindresultaat project
Kleverlaan / Hoenstraat	€ 232.731	liquidatie hoofdstuk 1 conform raadsbesluit 254/2005
Verhuizing scholen tk Bredeschool	€ 350.000	bijdrage vanuit door reserve conform raadsbesluit 104/2006
Spoorzone Oostpoort West (Amcor)	€ 1.000.000	afwaardering boekwaarde
Fuca, bijstelling eindresultaat	€ 1.288.437	bijstelling eindresultaat project
Prof Boumanstraat de Schalk	€ 742 -	afgesloten
Rente over voorziening	€ 307.022 -	
Raaks	€ 716.072 -	bijstelling eindresultaat project
Harmenjansweg 87 kantoren (Droste)	€ 766.031 -	verkocht
Mutatie 2006	€ 1.410.400	
stand ultimo 2005	€ 1.058.504 -	
stand ultimo 2006	€ 351.896	tekort

Belangrijkste mutaties reserve Grondexploitatie in 2006

Een beperkt aantal mutaties in de reserve is bepalend voor dit negatieve resultaat.

FUCA

Het tekort op dit onderdeel is in 2006 toegenomen met een bedrag van € 1,3 miljoen (afgerond). Oorzaken voor het toegenomen tekort zijn met name te vinden in de Fuca (fundering- en cascoherstel) Leidsebuurt. Zo zijn de bouwkosten bij de aanbesteding voor de projecten Klarenbeekstraat, Klarenbeek/Voorzorgstraat en de Leidsestraat totaal ruim € 500.000,- (inclusief BTW) hoger uitgevallen dan door een extern calculatiebureau eerder berekend was. De bijkomende kosten worden in tegenstelling tot de eerdere calculatie € 240.000,- (inclusief BTW) hoger geraamd. De VON prijzen die op het niveau van eerdere calculaties liggen, zijn door een NVM makelaar vastgesteld. De aan de opbrengsten en kosten gerelateerde grondopbrengsten (residuele waardebeoordeling) zijn door de stijgende kosten met een bedrag van ruim € 700.000,- aanzienlijk gedaald.

AMCOR (onderdeel programma Spoorzone)

Net als bij de grondexploitaties dient het voorzichtigheidsprincipe ook gehanteerd te worden bij de niet levende complexen, waarin ook het Amcor-complex is opgenomen. Dit betekent o.a. dat boekwaardes jaarlijks dienen te worden beoordeeld op hun houdbaarheid ten opzichte van de marktwaardes. Voor het Amcorcomplex is geconstateerd dat de boekwaarde inmiddels de vermoedelijke marktwaarde overstijgt. Dat is aanleiding geweest om een voorziening (toekomstige verliezen) te treffen om dit verschil te compenseren.

Waarderpolder (geen dotatie)

Eerder is rekening gehouden met een dotatie van € 2.500.000 uit de Waarderpolder ten gunste van de reserve waarmee, ten opzichte van 2005, een positief beeld had geresulteerd. De raad heeft hier eind 2006/begin 2007 ook toe besloten. Hoewel inmiddels sprake is van een aanzienlijke negatieve boekwaarde op de totale grondexploitatie Waarderpolder, hebben wij in samenspraak met de accountant geconstateerd dat, met het oog op de nog te plegen investeringen in het gebied, een zodanig risico ontstaat dat op dit moment afgezien moet worden van de geraamde uitname. In 2007 zullen nieuwe investeringen zijn gedaan en kunnen mogelijke gronduitgiften zorgdragen voor het verantwoord uitvoeren van het genomen raadsbesluit.

Motie 62 en overige onttrekkingen

Naleving van Motie 62 leidt tot dotaties uit de reserve grondexploitaties van € 400.000, € 700.000 en nog eens € 700.000 in respectievelijk 2005, 2006 en 2007. In 2005 is de eerste dotatie uitgevoerd. Conform motie 46 en begroting 2007 worden vooralsnog de volgende dotaties aangehouden i.v.m. de positie van de reserve.

Conclusie

De gewenste minimale omvang van de reserve grondexploitatie ad € 3,0 mln ingaande 2006 is niet haalbaar; dit los van de nader te bepalen omvang van deze reserve (te besluiten), waarbij de gevolgen van nieuwe exploitaties (Spoorzone/Zomerzone) een rol spelen. Benadrukt dient te worden dat de omvang van de gewenste weerstandscapaciteit nog nader wordt onderzocht (zie hierboven) en dat de feitelijke ontwikkeling van de omvang van deze reserve van zeer veel factoren afhankelijk is. Restrictieve aanwending van deze reserve blijft, zeker tot en met 2008, daarom aan de orde.

b. reserve Vastgoed (opbrengsten boven boekwaarde)

De reserve Vastgoed bedroeg begin 2006 € 269.000, met hierop rustende verplichtingen in dat jaar van:

- onttrekking van € 543.000 wegens dekking van aanvangstekorten op nieuwe objecten (betreft onrendabele toppen, die de eerste 10 jaar nog een beroep doen op de reserve),
- onttrekking volgens de 2^e Bestuursrapportage 2006 van € 165.000 (incidenteel),
- resterende verplichtingen vanuit het verbetertraject van de afdeling Vastgoed.

Extra onderhoud (= niet achterstallig onderhoud) conform de begroting is realiseerbaar. De stand van deze reserve is echter zodanig dat, gezien ook de verplichtingen in de komende jaren, voorzichtigheid geboden is. Hieronder de realisatie ten opzichte van de begroting:

Bedragen * € 1.000	Begroting	Rekening
Verkopen in 2006 boven boekwaarde H2 en H3:	4.335	4.340
Af: naar concern	2.000	2.000
Af: Extra afdracht aan concern H2	235	235
Af: Extra personeelsinzet op H 3	276	276
Naar reserve boven boekwaarde	1.824	1.829
Verloop reserve boven boekwaarde		
Stand 1-1-2006	269	269
Bij: meer verkoopwinst	1.824	1.829
Af: Onrendabele toppen nieuwepandexpl.	708	484
Af: Frictiekosten i.v.m verkoop en Avanti	512	512
Stand reserve boven Boekwaarde 31-12-06	873	1.102

c. reserve Erfpachtgronden:

Deze reserve bedroeg begin 2006 € 307.504 en eind 2006 € 235.805. Dat is 10% van de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden. Meeropbrengsten uit exploitatie of verkoop van deze gronden vloeien ingevolge de beheersverordening over naar de reserve grondexploitatie.

Binnenkort ontvangt u een beleidsnota omtrent de voorwaarden inzake uitgifte in erfpacht en de hoogte van de (herziene) canons. Daarbij wordt ook de optie van verkoop van de niet strategische gronden voorgelegd. De toename van de reserve is afhankelijk van de gevolgen voor de exploitatie (structureel maar beperkt), dan wel verkoop (incidenteel maar relatief hoog). Via deze weg kan dus de instroom naar de reserve grondexploitatie worden beïnvloed, van belang voor de achtervang op met name nieuwe grondexploitaties. De (lage) waardering van de erfpachtgronden volgens historische kostprijs biedt derhalve nog mogelijkheden tot enige vermogensvorming.

3.6.7 Ten slotte

Het is bij het huidige beeld noodzakelijk om maatregelen te treffen die leiden tot een positieve ontwikkeling van de reserve grondexploitatie. Bij of voorafgaand aan de Kadernota zal een hernieuwde Nota Optimalisatie worden voorgelegd, waarin op basis van de huidige inzichten, maatregelen worden voorgesteld ter reductie van kosten en/of maximalisering van opbrengsten uit hoofde van de lopende grondexploitaties.

3.7 Lokale heffingen

3.7.1 Inleiding

Om haar gemeentelijke taken uit te kunnen voeren, beschikt een gemeente als Haarlem over diverse inkomstenbronnen. De gemeentelijke inkomsten bestaan slechts voor een beperkt deel uit eigen belastinginkomsten. Het overgrote deel van de inkomsten wordt gevormd door de algemene uitkering uit het gemeentefonds en door de specifieke uitkeringen van de rijksoverheid. Dat de eigen belastinginkomsten slechts een zo gering deel uitmaken van de totale gemeentelijke inkomsten is opmerkelijk als we ons realiseren dat sinds tientallen jaren in Nederland de overtuiging bestaat dat voor de bekostiging van taken van decentrale overheden de volgende voorkeursvolgorde geldt: bekostiging uit prijzen/tarieven, bekostiging uit belastingen, bekostiging uit algemene, ongebonden uitkeringen, bekostiging uit een specifieke uitkering.

Het Rijk heeft deze voorkeursvolgorde ook altijd gehanteerd. In de memorie van toelichting van de wet welke het gebruikersdeel woningen van de onroerende-zaakbelastingen afschaft en de overige tarieven maximeert, wordt evenwel afstand genomen van deze voorkeursvolgorde.

Belastinginkomsten zijn op lokaal niveau desondanks toch van wezenlijk belang. De raad dient een afweging te maken welke voorzieningen tot stand dienen te komen en welke belastingheffing daarvoor nodig is. Daarnaast zijn eigen belastinginkomsten noodzakelijk om onvolkomenheden in de verdeling van de gelden van uit het gemeentefonds op te kunnen vangen. In toenemende mate worden ook taken van de rijksoverheid overgedragen aan de gemeenten. Bij deze overdracht gaat het rijk er in veel gevallen van uit dat de gemeente de overgedragen taken efficiënter kunnen uitvoeren dan het Rijk, zodat op voorhand een efficiency korting wordt toegepast op de bij die taak behorende geldstroom.

De eigen belastingmiddelen zijn dus voor een deel al noodzakelijk om taken te bekostigen die door het Rijk worden overgedragen. De gemeentelijke belastingen bieden maar beperkte mogelijkheden om inkomsten te genereren die gebruikt kunnen worden voor het realiseren van eigen specifieke lokale wensen.

3.7.2 Belastingen en rechten

Bij de gemeentelijke heffingen kan onderscheid worden gemaakt naar twee soorten:

- Heffingen die dienen om inkomsten te genereren, die vrij besteedbaar zijn en waarbij geen verband is met gemaakte kosten of te maken kosten, de *belastingen*.
- Heffingen welke dienen om kosten te verhalen op degenen die deze kosten hebben veroorzaakt; de *rechten*.

3.7.2.1 Belastingen

De opbrengst van belastingen komt in de algemene middelen terecht en mag vrij worden besteed. Het betreft hier de onroerendezaak-belastingen (OZB), de roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen, de hondenbelasting, de toeristenbelasting de parkeerbelastingen en de precariobelasting.

3.7.2.2 Rechten

Onder de rechten vallen de afvalstoffenheffing, het rioolrecht, het reinigingsrecht, het marktgeld en het havengeld. Deze heffingen werden vroeger ook wel retributies genoemd. Zij worden geheven voor het verhaal van kosten die voortvloeien uit het gebruik van gemeentelijke bezittingen of het genot van gemeentelijke dienstverlening. Bij deze heffingen is er een directe relatie tot gemeentelijke diensten. De tarieven van deze heffing moeten zo worden vastgesteld dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten niet overschrijden; de tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn.

3.7.3 OZB maatregelen

Met ingang van 2006 is het gebruikersdeel van de OZB op woningen afgeschaft, zijn er voor de resterende OZB-tarieven wettelijke maxima gesteld en gelden er maximale stijgingspercentages voor die tarieven. Aanvankelijk was het de bedoeling om deze maatregelen in 2005 in te voeren. Dit bleek in de praktijk niet haalbaar. De invoeringsdatum is daarom verschoven naar 2006; dit ondanks het feit dat er tegen de maatregelen van gemeentelijke zijde veel verzet bestond omdat deze leiden tot een forse inperking van het gemeentelijke belastinggebied en daarmee afbreuk wordt gedaan aan de autonomie en de beleidsvrijheid van gemeenten. De inkomstenderving die het gevolg is van het afschaffen van het gebruikersdeel van de OZB op woningen (voor Haarlem ruim € 10 mln) wordt door het Rijk gecompenseerd via een ophoging van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

Het amendement De Pater - Van der Meer heeft het gemeenten mogelijk gemaakt om over de woongedeelten in een niet-woningen geen OZB-gebruik te heffen. Indien de gemeente het amendement uitvoert (o.a. Haarlem) dan heeft zij recht op compensatie. Voor Haarlem bedraagt deze compensatie ruim € 150.000 op jaarbasis.

3.7.4 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het tarievenbeleid in Haarlem is gebaseerd op twee uitgangspunten: inflatieaanpassing en kostendekkendheid. Kostendekkendheid houdt in dat de tarieven zo vastgesteld dienen te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten niet overschrijden. De belangrijkste voorbeelden hiervan zijn de afvalstoffenheffing en het rioolrecht.

Inflatieaanpassing betekent dat de tarieven die niet kostendekkend hoeven te zijn, worden aangepast met het verwachte inflatiepercentage voor het komende jaar. Voor 2006 is rekening gehouden met inflatie van 1%. Voor de OZB tarieven geldt de nieuwe wettelijke regeling, waarop navolgend nader wordt ingegaan.

3.7.5 Onroerendzaakbelastingen

Na het afschaffen van de OZB-heffing voor gebruikers van woningen, resteren nog de OZB-heffingen voor eigenaren van woningen en voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen. Bij de tariefstelling moet rekening worden gehouden met landelijk vastgestelde maxima. Daarboven mag een plaatselijk tarief in ieder geval niet komen. Daarnaast is er sprake van drempeltarieven. Als de gemeente een tarief hanteert dat onder het drempeltarief ligt, dan bestaat de mogelijkheid om het tarief in één keer of stapgewijs te verhogen tot het drempeltarief is bereikt. Ligt het gemeentelijke tarief boven het drempeltarief dan mag het tarief slechts met een beperkt percentage stijgen (2%). Voor Haarlem levert dit het volgende beeld op:

Tarieven	2006	max.	drempel
OZBE-woningen	€ 2,31	€ 6,62	€ 2,43
OZBE-niet-woningen	€ 3,90	€ 8,29	€ 3,04
OZBG-niet-woningen	€ 3,13	€ 6,68	€ 2,45

Uit de tabel blijkt dat de Haarlemse OZB-tarieven in 2006 ruim onder de landelijke maximumtarieven voor 2006 liggen. De maximumtarieven leverden dan ook geen problemen op bij de tariefsbepaling in Haarlem voor 2006.

De OZB-heffingen voor niet-woningen bevinden zich boven het landelijk vastgestelde drempeltarief. Dat betekent dat deze tarieven met maximaal 2% mochten stijgen. Omdat het tarief voor de eigendom van woningen onder het drempeltarief ligt was het mogelijk om dit tarief met meer dan 2% te laten stijgen.

Bij de kadernota 2004 is besloten om de OZB tarieven in 2005 en 2006 met de inflatie plus 2% te laten stijgen. Voor 2006 zou dat neerkomen op een totale stijging van 3%. Gelet op de nieuwe regelgeving voor de OZB-tarieven is de stijging van de tarieven voor niet-woningen in 2006 beperkt gebleven tot 2%, terwijl die voor de woningen is gehandhaafd op de doelstelling van 3%.

Als onderdeel van het coalitieakkoord 'Sociaal en Solide' is besloten tot een extra tariefsverhoging van de OZB in de komende jaren. Dit moet leiden tot een inkomstenverhoging van € 0,5 mln in 2007 oplopend tot € 2,0 mln in 2010.

3.7.6 Opbrengsten gemeentelijke heffingen

In de onderstaande tabel zijn de opbrengsten van de belastingen en rechten opgenomen:

Inkomsten uit belastingen en rechten (x € 1.000)

	Rekening 2005	Begroting 2006	Rekening 2006
Belastingen			
Onroerendzaakbelastingen:			
- eigenaren	17.623	18.151	18.186
- gebruikers	13.404	3.921	3.833
Hondenbelasting	415	422	409
Toeristenbelasting	411	387	447
Precariobelasting	1.173	891	928
Ondergrondse infrastructuur	7.260	3.500	5.078
Parkeerbelastingen	6.913	7.814	7.827
Totaal belastingen	47.199	35.086	36.708
Rechten			
Afvalstoffenheffing	15.446	15.540	15.529
Reinigingsrecht	410	375	325
Rioolrecht	7.157	7.436	7.472
Bouwleges	3.581	3.184	2.820
Leges Burgerzaken	2.373	2.080	2.504
Parkeerleges (ontheffingen)	p.m.	p.m.	p.m.
Overige leges	44	47	44
Totaal rechten	29.011	28.662	28.694

Belastingen

Onroerendzaakbelastingen-eigenaren

De opbrengst komt fractioneel hoger uit dan geraamd in de begroting, hetgeen samenhangt met een lagere vermindering op WOZ-waarden dan geschat was. Daarnaast is het accres iets groter dan geschat.

Onroerendzaakbelastingen-gebruikers

De lagere opbrengst is met name toe te schrijven aan niet in de begroting verwerkte amendement De Pater-Van der Meer. Zoals eerder aangegeven wordt voor deze inkomstenderving via het Gemeentefonds compensatie ontvangen. Daarnaast is er sprake van een lichte achterstand in de oplegging van de aanslagen als gevolg van de invoering van een nieuwe belastingapplicatie.

Hondenbelasting

De opbrengst van de hondenbelasting is 3% lager uitgevallen dan begroot. Dit heeft ondermeer te maken met het niet uitoefenen van controles en met het feit dat met ingang van 2006 de hondenbelasting als tijdstipheffing wordt geheven.

Toeristenbelasting

De hogere opbrengst hangt samen met een hogere bezetting alsmede met een uitbreiding van de hotelcapaciteit.

Precariobelasting op ondergrondse infrastructuur

In de Bestuursrapportage 2006-3 is aangegeven dat er bij de precario sprake is van het terugbetalen van een bedrag van € 2,4 miljoen over 2005 in verband met het daadwerkelijk vaststellen van het aantal meters kabel. Dat leidt tot een verlaging van de oorspronkelijke aanslag van ruim € 7 miljoen.

Voor 2006 is er sprake van een hogere opbrengst van € 1,6 miljoen (t.o.v. de raming van € 3,5 miljoen); dit als gevolg van de daadwerkelijke vaststelling van het aantal meters. Deze meeropbrengst wordt aangewend om het

nadeel van de terugbetaling over 2005 op te vangen. Het resterende per saldo nadeel van € 0,8 miljoen wordt gedeckt uit de 'risicovoorziening algemeen' (zie Bestuursrapportage 2006-3).

Voorzichtigheidshalve worden lopende beroepszaken afgewacht. De juridische strijd met betrekking tot de precario is inmiddels in de beroepsfase. De juristen van Continuon en PWN hebben beide hun verweerschrift bij de rechtbank ingeleverd.

Daarnaast ligt het in de lijn der verwachting dat de heffing van precariorechten op de ondergrondse infrastructuur per 1 januari 2008 van rechtswege ophoudt te bestaan. De regering is namelijk voornemens deze regeling te beëindigen en gemeenten die reeds in 2005 de ondergrondse infrastructuur in de precarioheffing hebben betrokken, in de financiële afbouw daarvan tijdelijk te compenseren. Haarlem is dan een gemeente die voor compensatie in aanmerking komt.

Rechten

Afvalstoffenheffing

In 2006 is de afvalstoffenheffing voor het eerst geheven als een tijdstipheffing. Dit betekent dat de toestand op 1 januari van het belastingjaar bepalend is voor belastingplicht en tarief.

Het verschil tussen begroting en rekening bedraagt 0,2%, hetgeen voornamelijk is toe te rekenen aan een te hoge inschatting van het aantal belastingplichtigen en een te lage inschatting van de leegstand.

Reinigingsrecht

De achterblijvende inkomsten hangen samen met het opschonen van het vervuilde bestand. Dat heeft er toe geleid dat de aanslagen pas laat in het jaar zijn opgelegd en dat betalingen deels nog in 2007 geschieden.

Rioolrecht

Het verschil tussen begroting en rekening bedraagt 0,5%. Dit is voornamelijk toe te rekenen aan een te lage inschatting van het aantal belastingplichtigen

Bouwleges

De lagere opbrengst op dit onderdeel is het gevolg van de vertraging die is opgetreden bij projecten waardoor de verwachte aanvragen pas later in de inkomsten zichtbaar worden.

Leges burgerzaken

De extra opbrengsten zijn in belangrijke mate het gevolg van de invoering van het nieuwe rijbewijs. Daarnaast is er sprake geweest van een normale piek van vervanging van rijbewijzen en paspoorten van één keer per 5 jaar.

3.7.7 Lokale lastendruk

Bij de bepaling van de lokale lastendruk wordt gekeken naar zowel de absolute hoogte als de mutatie van de tarieven van de OZB, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. In de navolgende tabel wordt een inzicht gegeven in de opbouw van de lokale lastendruk in Haarlem in 2005 en 2006. Bij de berekening is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-waarde van een huurwoning in 2006 (peildatum 1 januari 2003) van € 145.000. Voor een koopwoning bedroeg die WOZ-waarde gemiddeld € 197.500. Omdat het hier om een gemiddelde gaat, kan de feitelijke lastenontwikkeling voor een individuele burger hiervan afwijken. Dat wordt o.a. bepaald door de feitelijke waarde - en de waardeontwikkeling - van de woning.

	Huurder			Eigenaar/bewoner		
	2005	2006	%	2005	2006	%
OZB gebruikersdeel	102,69	-	-	171,61	-	-
OZB eigenarendeel				176,96	182,49	3,1
Afvalstoffenheffing	265,52	265,52	0,0	265,52	265,52	0,0
Rioolrecht				95,15	98,00	3,0
Totaal	368,21	265,52	- 27,9	709,24	546,01	- 23,0

De uitkomst van de vergelijking van de woonlasten 2006 met 2005 wordt sterk bepaald door het afschaffen van het OZB-gebruikersdeel voor woningen. Als gevolg van deze afschaffing dalen de lokale lasten voor de huurders van woningen gemiddeld met bijna 28%. Voor de eigenaar/gebruiker bedraagt deze daling gemiddeld 23%. De afvalstoffenheffing is in 2006 gelijk aan die van 2005, terwijl er bij het rioolrecht sprake is van een stijging met 3%. Per saldo dragen afvalstoffenheffing en rioolrecht weinig bij aan het verschil in de lastendruk tussen 2006 en 2005.

3.7.8 Landelijke vergelijking

Jaarlijks maakt het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) een vergelijking tussen de tarieven en woonlasten van grote gemeenten. Uit de vergelijking blijkt dat Haarlem in 2006 een 21^e plaats inneemt (van de 35 grote gemeenten, waarbij de duurste gemeente op nummer 1 staat, en de goedkoopste gemeente op nummer 35). De bescheiden plaats die Haarlem op de ranglijst inneemt geeft aan dat de woonlasten in Haarlem in vergelijking met de andere 100.000+ gemeenten relatief laag zijn.

3.7.9 Kwijtscheldingsbeleid

Gelet op de afschaffing van de OZB voor de gebruikers van woningen komt de huidige kwijtschelding voor deze belasting te vervallen. Daarmee is een bedrag van ca. € 500.000 gemoeid. Met de kwijtschelding voor de overige daarvoor in aanmerking komende gemeentelijke heffingen was een bedrag van ca. € 812.000 begroot. Het gaat daarbij voornamelijk om kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing. Er is bijna 6% (€ 47.000) meer kwijtschelding dan begroot. Dit hangt samen met een onverwachte stijging van het aantal personen dat een beroep heeft gedaan op de kwijtschelding.

JAARREKENING

4. Jaarrekening

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld zijn activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Immateriële activa

In het kader van de toepassing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de mogelijkheid tot activering van deze activa beperkt.

Kosten van het sluiten van geldleningen en disagio mogen worden afgeschreven over maximaal de looptijd van de lening. De overige immateriële activa zijn beperkt tot kosten van onderzoek en ontwikkeling tot een bepaald actief, af te schrijven in ten hoogste vijf jaar, tenzij dit actief wordt gerealiseerd. In dat geval vormt dit een onderdeel van de te activeren materiële activa en de daarbij behorende termijn van afschrijving.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en ontvangen bijdragen en subsidies.

Afschrijving vindt plaats op basis van het vastgestelde beleid bij raadsbesluit van 13 december 2003, waarbij een aantal termijnen zijn teruggebracht, teneinde te voldoen aan de uitgangspunten van het BBV.

De vastgestelde afschrijvingstermijnen gelden vanaf 2004 en hebben op dit punt geen terugwerkende kracht voor investeringen t/m 2003. De bij dit besluit vastgestelde afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte gemiddelde levensduur van de activa. Op gronden wordt niet afgeschreven.

De verwachte levensduur van de belangrijkste categorieën vaste activa zijn voor de balans 2006 als volgt:

- grond en terreinen (exclusief uitgeefbare gronden) ¹ :	40 jaar
- bedrijfsgebouwen:	40 jaar
- inventaris:	10 jaar
- vervoersmiddelen:	5 jaar
- automatiseringsapparatuur:	5 jaar

De afschrijving vinden plaats volgens het lineaire systeem, derhalve in gelijke jaarlijkse termijnen. Bij wijze van uitzondering wordt afschrijving volgens het annuitaire systeem toegepast, waarbij de som van rente en afschrijving gedurende de gehele looptijd gelijk blijft (bij ongewijzigde rentevoet). Hiertoe wordt zonodig besloten (voorbeeld: parkeergarages).

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Deelnemingen en effecten worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Vorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden, de zogenaamde slapende gronden, worden gewaardeerd tegen historische kostprijs vermeerderd met bijgeschreven rente.

De in exploitatie genomen bouwgronden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs vermeerderd met de bijgeschreven exploitatieresultaten en gedane investeringen en verminderd met de opbrengsten uit verkopen e.d.. Bij de waardering wordt rekening gehouden met de toekomstige uitgaven en resultaten op deze in exploitatie genomen gronden, zoals vastgelegd in het Meerjarenperspectief Grondexploitaties bij de rekening. Verwachte verliezen worden direct genomen door het treffen van een voorziening, welke in mindering wordt gebracht op de balanswaardering. Winsten op grondexploitaties worden genomen bij afsluiting van de betreffende complexen.

¹ Betreft gronden waarop reeds voor de inwerkingtreding van het raadsbesluit van 13 december 2003 werd afgeschreven.

De overige voorraden worden gewaardeerd tegen aanschaffings- en vervaardigingsprijs. Hierbij wordt rekening gehouden met afwaarderingen voor incurante voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Ingaande 2004 maken nog niet bestede rijksbijdragen in het kader van het BBV deel uit van de voorzieningen, voorheen onderdeel van de bestemmingsreserves.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer. Schulden met een looptijd van korter dan een jaar maken deel uit van de vlottende passiva.

Resultaatbepaling

De lasten en de baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn, worden in het betreffende verslagjaar verwerkt.

Verliezen worden genomen op het moment dat deze bekend zijn. Baten worden genomen als deze als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

4.2 Balans

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	31-12-2006	31-12-2005
A. Vaste activa		
<i>1. Immateriële activa</i>		
1.1 Kosten geldleningen & disagio	54	108
1.2 Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	5
<i>2. Materiële activa</i>		
2.1 Materiële vaste activa met Economisch nut	311.879	296.116
2.2 Materiële vaste activa met Maatsch. Nut	89.410	82.530
<i>3. Financiële activa</i>		
3.1.1 Kapitaalverstr. aan deelnemingen	6.706	6.706
3.2.1 Leningen aan woningcorporaties	24.036	25.296
3.2.2 Leningen aan deelnemingen	4.036	4.206
3.3 Overige langlopende leningen	9.664	22.331
3.4 Ov. uitz met rentetyp. looptijd 1 jaar of langer	2.405	2.937
3.5 Bijdragen in activa in eigendom van derden	1.035	1.229
Totaal vaste activa	449.226	441.462
B. Vlottende activa		
<i>4. Voorraden</i>		
4.1.1 Niet in exploitatie genomen bouwgronden	5.743	5.683
4.1.2 Overige grond en hulpstoffen	55	225
4.2 Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	28.222	37.728
4.3 Gereed product en handelsvoorraden	99	99
<i>5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
5.1 Vorderingen op openbare lichamen	21.396	21.598
5.2 Verstrekte kasgeldleningen	1.900	0
5.3 Rekening courant niet financiële instellingen	1.574	1.337
5.4 Overige vorderingen	18.969	21.324
5.5 Overige uitzettingen	3.830	5.848
<i>6. Liquide middelen</i>		
6.1 Kassaldi	252	256
6.2 Banksaldi	7.244	9.764
6.3 Girosaldi	301	2.511
<i>7. Overlopende activa</i>	25.838	23.684
Totaal Vlottende activa	115.423	130.057
Totaal ACTIVA	564.649	571.519

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	31-12-2006	31-12-2005
C. Vaste passiva		
<i>8. Eigen vermogen</i>		
8.1. Algemene reserves	7.856	4.563
8.2. Tariefseglisatiereserves	0	0
8.3. Overige bestemmingsreserves	35.565	27.909
8.4. Resultaat na bestemming	1.344	5.160
<i>9. Voorzieningen</i>		
9.1 Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	20.024	13.296
9.2 Kostenegalisatievoorzieningen	16.596	17.207
9.3 Voorzieningen mbt van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting	59.462	55.668
<i>10. Vaste schulden</i>		
10.1 Obligatieleningen	72	73
10.2.1 Onderh. Leningen pens.fondsen en verz.mijen	4.452	4.647
10.2.2 Onderh. Leningen binnenl. banken en fin inst.	335.603	327.940
10.3 Door derden belegde gelden	7.590	9.596
10.4 Waarborgsommen	262	205
Totaal vaste passiva	488.827	466.265
D. Vlottende passiva		
<i>11. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
11.1 Kasgeldleningen	21.400	43.850
11.2 Bank- en girosaldi	0	0
11.3 Overige schulden	28.804	35.327
<i>12. Overlopende passiva</i>	25.618	26.077
Totaal Vlottende passiva	75.822	105.253
Totaal PASSIVA	564.649	571.519

Voor het totaal van de afgegeven garantstellingen wordt verwezen naar de paragraaf 3.3 van het jaarverslag, de paragraaf financiering.

4.3 Toelichting op de balans

1. Immateriële vaste activa

	2006	2005
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	5
Disagio/kosten van geldleningen	<u>54</u>	<u>108</u>
	<u>54</u>	<u>113</u>

2. Materiële activa

2.1 Materiële vaste activa met economisch nut

Materiële vaste activa met economisch nut betreffen activa die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren. In het onderstaande overzicht is het verloop van de boekwaarde van deze activa weergegeven van 1 januari tot en met 31 december 2006.

Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met economisch nut kan als volgt worden weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2006	investeringen en desinves- teringen	afschrijvingen	bijdragen derden	duurzame waardevermi- ndering	Boekwaarde 31-12-2006
gronden en terreinen	14.075	588	696			13.967
woonruimten	36.169	1.313	2.173			35.309
bedrijfsgebouwen	167.804	17.823	9.944	2.169		173.514
grond-, weg- en waterbouwkundige werken	51.022	3.840	1.959			52.903
vervoermiddelen	3.094	1.276	715			3.655
machines, apparaten en installaties	9.181	13.837	4.099	187		18.732
overige materiële vaste activa	14.770	1.093	1.804	260		13.799
Totaal	<u>296.115</u>	<u>39.770</u>	<u>21.390</u>	<u>2.616</u>	-	<u>311.879</u>

Van de gronden en terreinen is € 3.059.000,- (2005: € 3.075.000) uitgegeven in erfpacht.

Bedrijfsgebouwen

De investeringen in bedrijfsgebouwen betreft voornamelijk de bouw van de Ripperdaggarage (€ 4.037.000), nieuwbouw brede school Meerwijk (€ 1.780.000), aankoop schoolgebouw Teyler (€ 1.327.000), filiaal Oost Stadsbibliotheek (€ 1.263.000), Stadsschouwburg (€ 4.673.000), overkapping IJsbahn (€ 1.917.000), Janskerk ten behoeve van het Noordhollands Archief en de voorbereiding van het stadskantoor in 023. De gemeenteraad heeft inmiddels besloten om deze bouw geen doorgang te laten plaatsvinden. Als gevolg hiervan is er € 2.372.000,- extra afgeschreven op de gemaakte kosten. Een beperkt deel van de investering ad € 150.000,- wordt meegenomen naar de nieuwe locatie. Het betreft hier kosten van het opstellen van het PvE, waarvan een groot deel ook voor de nieuwe locatie kan worden gehandhaafd.

Er heeft tevens een desinvestering van € 1.698.000 plaatsgevonden door de verkoop van 51 parkeerplaatsen in de Ripperdaggarage.

De bijdragen derden ad € 2.169.000 betreft onder andere een bijdrage van de provincie ten behoeve van de ijsbaan van 1.000.000, Pim Mulier (€ 250.000) en het projectenfonds (€ 851.000).

Bij RB/182 is een nieuwe afschrijvingsmethodiek ingesteld voor de cultuurgebouwen. Dit houdt in dat wordt afgeschreven in het jaar na opening in plaats van, zoals gebruikelijk was, vanaf het jaar na investering. Tevens worden de ontvangen bijdrages van derden (met terugwerkende kracht) niet meer in mindering gebracht op de aanschaffingskosten maar gedoteerd aan een bestemmingsreserve. Deze methodiek heeft geleid tot een opwaardering van de cultuurgebouwen met ruim € 8 miljoen.

Er zijn een tweetal bestemmingsreserves beschikbaar ter dekking van de kapitaallasten van de cultuurgebouwen voor in totaal € 6.959.000.

Grond- weg- en waterbouwkundige werken (met een economisch nut)

Dit betreffen de investeringen in het gemeentelijk rioolstelsel. In 2006 is hierin € 3.840.000 geïnvesteerd.

Vervoermiddelen

De investeringen betreffen met name de aanschaf van twee brandweerauto's (€ 1.028.000).

Machines, apparaten en installaties

De investeringen in machines, apparaten en installaties betreffen onder andere de investeringen in automatisering (€ 1.400.000), de toneelschuur (€ 4.117.000) en herrubricering van de installaties van de cultuurpodia (€ 6.015.000) en de Houtvaart (€ 1.350.000). Deze laatste twee waren in de balans in de jaarrekening 2005 opgenomen onder bedrijfsgebouwen.

2.2 Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut betreffen activa die geen directe opbrengsten genereren en niet verhandelbaar zijn. Dit betreffen met name investeringen in de openbare ruimte.

Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met maatschappelijk nut kan als volgt worden weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2006	investeringen en desinves- teringen	afschrijvingen	bijdragen derden	duurzame waardevermi- ndering	Boekwaarde 31-12-2006
grond-, weg en waterbouwkundige werken	80.825	11.143	4.696			87.272
overige materiele vaste activa	1.705	636	203			2.138
Totaal	82.530	11.779	4.899	-	-	89.410

Grond- weg- en waterbouwkundige werken (met een maatschappelijk nut)

De investeringen in de grond-, weg-, en waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut betreffen de bouw Schoterbrug (€ 1.200.000), draagkrachtherstel bruggen (€ 1.100.000), vernieuwen walmuur Leidsevaart 2^e fase (€ 1.800.000) en diverse projecten in de openbare buitenruimte (circa € 6.000.000).

Er zijn geen reserves beschikbaar om eventuele afschrijvingen op de materiële vaste activa met maatschappelijk nut te dekken.

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarden van de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2006	Verstrekkingsen	Ontvangen	Boekwaarde 31-12-2006
3.1.1 Kapitaalverstr. aan deelnemingen	6.706			6.706
3.1.2 Kapitaalverstr. aan gem. Regelingen				-
3.1.3 Kapitaalverstr. aan ov. verbonden partijen				-
3.2.1 Leningen aan woningcorporaties	25.296		1.260	24.036
3.2.2 Leningen aan deelnemingen	4.206		170	4.036
3.2.3 Leningen aan ov. verbonden partijen				-
3.3 Overige langlopende leningen	22.331	173	12.840	9.664
3.4 Ov. uitz met rentetyp. looptijd 1 jaar of langer	2.937		532	2.405
3.5 Bijdragen in activa in eigendom van derden	1.229	252	446	1.035
	62.705	425	15.248	47.882

Kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingen:

	2006	2005
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	29	29
- Certificaten Dataland	8	8
- N.V. Spaarnelanden	6.293	6.293
- Crematorium	375	375
	<u>6.706</u>	<u>6.706</u>

Leningen aan deelnemingen

De leningen aan deelnemingen ad € 4.036.000 betreft een lening aan het Crematorium.

3.3 Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen zijn als volgt opgebouwd:	2006	2005
- Te vorderen Rijksbudgetten Besluit Woninggebonden Subsidies	7.942	8.890
- Overige verstrekte langlopende leningen	<u>1.721</u>	<u>13.441</u>
	<u>9.664</u>	<u>22.331</u>

Tegenover de langlopende vorderingen op het Rijk in het kader van de woninggebonden subsidies (BWS) staan langlopende verplichtingen aan particulieren en woningcorporaties, zoals opgenomen onder de langlopende schulden.

De afname van de overige verstrekte leningen wordt met name veroorzaakt door vervroegde aflossingen van verstrekte leningen aan NUON. NUON heeft € 11.685.000 aan leningen vervroegd afgelost. Per balansdatum staan geen leningen meer uit bij NUON.

Naast de vervroegde aflossingen is er ook € 173.000 aan leningen verstrekt, waarvan € 150.000 aan het Patronaat.

3.4 Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar zijn als volgt opgebouwd:

- Aandelen N.V. Bouwfonds Nederlandse Gemeenten	17	17
- Aandelen N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten	576	576
- Aandelen N.V. ENW/NUON	627	627
- Kredietverstrekking Stadsbank	917	1.448
- Overige effecten	<u>269</u>	<u>269</u>
	<u>2.405</u>	<u>2.937</u>

Het aandelenkapitaal in de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten bedraagt 230.925 aandelen, met een waarde van € 2,50 per aandeel.

Het aandelenkapitaal in de N.V. ENW/NUON bedraagt 125.392 aandelen met een waarde van € 5,00 per aandeel.

3.5 Bijdragen in activa in eigendom van derden

De bijdragen in activa in eigendom van derden zijn als volgt opgebouwd:

- Kunstijsbaan Zuid-Kennemerland	134	260
- Bijdragen in monumenten	<u>901</u>	<u>970</u>
	<u>1.035</u>	<u>1.230</u>

4. Voorraden

2006 2005

4.1 Voorraad gronden en grond- en hulpstoffen

4.1.1 Niet in exploitatie genomen bouwgronden 5.743 5.683

De niet in exploitatie genomen bouwgronden betreft de volgende complexen, met de volgende boekwaarden per 31 december 2006:

- Recreatiegebied Haarlem Noord	869
- Oorkondelaan/Pladellastraat	475
- Westelijke Randweg (volkstuinten)	149
- Pieter Wantelaan	165
- Houtmarkt 7 Fietsz'n fabriek	3.918
- Leidsevaart 362	<u>166</u>
	<u>5.743</u>

In de jaarrekening 2005 waren alle grondexploitatiecomplexen in de balans opgenomen onder de post “niet in exploitatie genomen bouwgronden”, ook de complexen die wel in exploitatie zijn. In de balans in de jaarrekening 2006 zijn de voorraden gesplitst naar “niet in exploitatie genomen bouwgronden” en “bouwgronden in exploitatie”. Zie ook balanspost 4.2 hierna. De vergelijkende balanscijfers 2005 zijn dienovereenkomstig aangepast.

	2006	2005
<i>4.1.2 Overige grond en hulpstoffen</i>	55	225
Dit betreft de magazijnvoorraden van de sector Stadsbeheer, de voorraden van de timmerlieden en papier en andere hulpmiddelen van Topservice.		

4.2 Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	28.222	37.728
---	--------	--------

De post onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie is als volgt opgebouwd:

Onderhanden werken	1.917	1.849
Af: voorziening onderhanden werken	<u>-/- 40</u>	<u>-/- 40</u>
Subtotaal onderhanden werken, na aftrek voorziening	1.877	1.809
 Bouwgronden in exploitatie	 34.238	 42.059
Af: voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties	<u>-/- 7.893</u>	<u>-/- 6.140</u>
Subtotaal bouwgronden in exploitatie, na aftrek voorziening	26.346	35.919
 Totaal onderhanden werken en bouwgronden in exploitatie	<u><u>28.222</u></u>	<u><u>37.728</u></u>

Onderhanden werken

De onderhanden werken ad € 1.877.000 betreffen diverse onderhanden infrastructurele projecten.

Bouwgronden in exploitatie

De bouwgronden in exploitatie betreft de volgende complexen, met de volgende boekwaarden per 31 december 2006:

- Ripperda	784
- Raaks	3.780
- Schoterburcht	3.318
- Deli	718
- DSK	301
- Waarderpolder	-/- 8.281
- FUCA	5.123
- Schalkwijk	14.852
- Spoorzone	14.285
- Delftwijk	<u>-/- 642</u>
	<u><u>34.238</u></u>

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties

De voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties heeft betrekking op complexen waarvan op basis van de herziene exploitatieberekeningen een nadelig saldo wordt verwacht. Het betreft de volgende complexen:

- Schoterburcht	2.808	2.629
- Raaks	825	1.541
- FUCA stadsdelen	3.259	1.970
- Spoorzone Oost (o.a.Amcor)	<u>1.000</u>	<u>0</u>
	<u><u>7.893</u></u>	<u><u>6.140</u></u>

De voorziening voor toekomstige verliezen op grondexploitaties was in de jaarrekening 2005 in de balans opgenomen onder de voorzieningen. Deze voorziening is nu als negatieve post opgenomen onder de voorraden aangezien deze voorziening feitelijk een waarderingscorrectie betreft op de voorraad gronden. Deze voorziening representeert de afwaardering van genoemde complexen van kostprijs naar lagere marktwaarde. De vergelijkende balanscijfers 2005 zijn dienovereenkomstig aangepast.

Op de overige complexen worden op basis van de herziene exploitatieberekeningen positieve eindresultaten verwacht. Zie ook de Meerjaren Prognose Grondexploitatie 2006 en paragraaf 3.6 Grondbeleid. De gerealiseerde winsten worden gestort in de (algemene) reserve grondexploitatie. Toekomstige (verwachte) winsten worden pas in deze reserve gestort na realisatie van deze winsten. Verliezen worden onttrokken aan de (algemene) reserve grondexploitatie.

	2006	2005
4.3 Gereed product en handelsvoorraden	99	99

De voorraad gereed product en handelsvoorraden betreft de winkelvoorraden van het Frans Halsmuseum.

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

5.1 Vorderingen op openbare lichamen	21.396	21.598
---	--------	--------

De vorderingen op openbare lichamen betreft onder andere de vordering in het kader van het BTW Compensatiefonds (€ 15.265.000), BTW (€ 1.468.000), De rijksbijdrage personele vergoeding van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ten behoeve van de Bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs (€ 1.918.000), vorderingen op gemeenten met betrekking tot de win/web regeling (€ 565.000), provinciale bijdragen met betrekking tot Filharmonie (€ 454.000) en de ijsbaan (€ 424.000), een vordering op Afvalverwerking Zuid-Kennemerland (€ 613.000) en een vordering op het Ministerie van Financiën met betrekking tot de algemene uitkering uit het gemeentefonds (234.000).

5.2 Verstrekte kasgeldleningen	1.900	0
---------------------------------------	-------	---

Dit betreft een verstrekte lening van € 1.900.000 aan Spaarnelanden.

5.3. Rekening courant niet financiële instellingen	1.574	1.343
---	-------	-------

Dit betreft de rekening-courant met het Nationaal Restauratie Fonds (NRF). In de balans in de jaarrekening 2005 is deze post verantwoord onder de liquide middelen. Aangezien dit een rekening-courant betreft met een niet financiële instelling is deze post in de balans 2006 op deze plaats opgenomen. De vergelijkende balanscijfers 2005 zijn dienovereenkomstig aangepast.

5.4 Overige vorderingen	18.969	21.324
--------------------------------	--------	--------

Onder de overige vorderingen zijn onder meer de volgende posten opgenomen:

- Debiteuren Sociale Zaken	20.302
- Voorziening oninbare debiteuren Sociale Zaken	-/- 16.708
- Belastingdebiteuren	7.539
- Voorziening oninbare belastingdebiteuren	-/- 1.054
- Debiteuren parkeerboetes	311
- Voorziening oninbare debiteuren parkeerboetes	-/- 189
- Debiteuren van de Ambulancehulpverlening (AHV)	2.007
- Vordering op de Hulpverleningsdienst Kennemerland (HDK)	2.600
- Ziektekostenverzekeraar inzake paramedisch personeel 2005	184
- UPC, bijdrage 2006	383
- Kennemer sporthal, huur 2006	472
- Nova college, bijdrage 1997	795
- Sponsorbijdrage podia	546
- Spaarnelanden	255
- Noord-Hollands Archief	132

5.5 Overige uitzettingen	3.830	5.848
---------------------------------	-------	-------

Dit betreft onder andere een vordering op de Hulpverleningsdienst Kennemerland (€ 1.935.000) en de Stichting Stadstoezicht Haarlem (€ 1.549.000).

6. Liquide middelen

De bankrekeningen betreffen de saldi per 31 december 2006 van de Bank Nederlandse Gemeenten (€ 145.000), de bankrekening van de Bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs (€ 5.602.000), de ING rekeningen (€ 1.116.000), de rekening bij Rabobank (€ 8.000), de ABN-AMRO (€ 109.000) en kruisposten (263.000).

De bankrekeningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten hebben ultimo 2006 per saldo een negatieve stand van € 21.255.000. Op 2 januari 2007 is een kasgeldlening op de BNG rekening bijgeschreven van € 21.400.000, echter met valutadatum 29 december 2006. Deze post is daarom meegeteld bij de saldi van de BNG rekeningen. Deze komt hierdoor op een saldo van € 145.000 positief.

7. Overlopende activa

Onder de overlopende activa zijn onder andere opgenomen de claim op het NOVA college (€ 5.648.000), de rente die hierop betrekking heeft (€ 1.099.000), vooruitbetaalde subsidies (€ 955.000), vooruitbetaalde exploitatielasten RIB/WWB (€ 483.000), vooruitbetaalde exploitatielasten WMO (€ 836.000), nog te ontvangen exploitatie baten WVG (€ 3.867.000) in verband met de overname van de voorraad WVG hulpmiddelen door Care2Move als onderdeel van het aanbestede WMO contract, nog te ontvangen exploitatie baten COA (€ 198.000), nog te ontvangen rente woningbouwleningen (€ 704.000), nog te ontvangen rente overige leningen (€ 269.000), voorschot contract Spaarnelanden januari 2007 (€ 1.591.000), vooruitbetaalde contributie 2007 Vereniging van Nederlandse Gemeenten (€ 152.000) en vooruitbetaalde huur Westergracht 1^e kwartaal 2007 (€ 343.000).

De te ontvangen rente met betrekking tot de NOVA claim is overigens geheel voorzien. Over deze post wordt derhalve geen risico gelopen. Over de NOVA claim is meer informatie opgenomen in de paragraaf risico en weerstandsvermogen.

8. Eigen vermogen

	2006	2005
Totaal eigen vermogen	43.421	37.633

Het totale eigen vermogen (algemene reserves + bestemmingsreserves) bedroeg ultimo 2005 € 37.633.000 (inclusief voordelig rekeningsaldo 2005 ad € 5.160.000). Het eigen vermogen ultimo 2006 bedraagt € 43.421.000 (exclusief voordelig rekeningsaldo 2006 ad € 1.344.000). Het totale eigen vermogen is derhalve met € 5.788.000 toegenomen.

In de programmarekening zijn de volgende resultaatbestemmingen opgenomen:

- Toevoegingen aan reserves	25.649
- Onttrekkingen aan reserves	<u>18.088</u>
Saldo	<u>7.561</u>

Het verschil tussen de mutatie in het eigen vermogen in de balans ad € 5.788.000 en het totaal van de resultaatbestemmingen opgenomen in de programmarekening ad € 7.561.000 bedraagt € 1.773.000. Dit verschil wordt veroorzaakt door de Bestuurscommissie Openbaar Voortgezet Onderwijs (OVO) welke met ingang van 1 augustus 2006 is verzelfstandigd. De balans van de Bestuurscommissie OVO is ultimo 2005 meegenomen in de rekeningcijfers en vanwege de verzelfstandiging niet in de balanscijfers ultimo 2006. De mutatie die hier het gevolg van is, is niet via resultaatbestemming verwerkt.

8.1 Algemene reserves	7.856	4.563
------------------------------	-------	-------

Onder de algemene reserves zijn de volgende reserves opgenomen met de volgende saldi:

- Algemene reserve in enge zin	6.718	2.016
- Algemene reserve grondexploitatie	-/- 351	1.059
- Beleggingsreserves	<u>1.488</u>	<u>1.488</u>
Totaal	<u>7.856</u>	<u>4.563</u>

2006

2005

Het verloop van de algemene reserves kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2006	4.563
Toevoeging resultaat boekjaar 2005	5.160
Resultaatbestemmingen boekjaar 2005	-/- 4.130
Toevoegingen via resultaatbestemming	5.462
Onttrekkingen via resultaatbestemming	-/- 3.199
Saldo 31-12-2006	<u>7.856</u>

Het voordelig resultaat boekjaar 2005 ad € 5.160.000 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Conform het raadsbesluit bij de vaststelling van de jaarrekening 2005 is voor € 4.130.000 aan bestemmingen aan de algemene reserve onttrokken. Deze post is als volgt opgebouwd:

- Dotatie aan bestemmingsreserve WWB inkomensdeel	-/- 4.066
- Bestemming gelden UPC	-/- 45
- Invoering WMO	-/- 121
- Reserve TMK	99
- Reserve initiatiefonds culturele projecten	3
Totaal bestemmingen uit resultaat boekjaar 2005	<u>-/- 4.130</u>

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4 (Reserves en Voorzieningen) van de jaarrekening.

8.2 Tariefseglisatiereserves

0

0

De gemeente Haarlem heeft geen tariefseglisatiereserves.

8.3 Overige bestemmingsreserves

35.565

27.909

Het verloop van de bestemmingsreserves kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2006	27.909
Toevoeging resultaat boekjaar 2005	0
Resultaatbestemmingen boekjaar 2005 (zie onder 8.1)	4.130
Toevoegingen via resultaatbestemming	20.197
Onttrekkingen via resultaatbestemming	-/- 14.889
Afboeken/herwaarden vaste activa via resultaatbestemming	-/- 1.782
Saldo 31-12-2006	<u>35.565</u>

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4 (Reserves en Voorzieningen) van de jaarrekening.

9. Voorzieningen

In de balans in de jaarrekening 2005 zijn de voorzieningen ingedeeld naar lopende verplichtingen en toekomstige verplichtingen. In de balans 2006 zijn de voorzieningen conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ingedeeld naar voorzieningen voor verplichtingen en risico's (9.1), kostenegalisatievoorzieningen (9.2) en voorzieningen mbt van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting (9.3). De vergelijkende balanscijfers 2005 zijn dienovereenkomstig aangepast.

	2006	2005
9.1 Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	20.024	13.296

Het verloop van de voorzieningen voor verplichtingen en risico's kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2006	13.296
Toevoegingen	13.138
Aanwendungen	-/- 6.018
Vrijgevallen middelen	-/- 392
Saldo 31-12-2006	<u>20.024</u>

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4 (Reserves en Voorzieningen) van de jaarrekening.

9.2 Kostenegalisatievoorzieningen	16.596	17.207
--	--------	--------

Het verloop van de kostenegalisatievoorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2006	17.207
Toevoegingen	6.222
Aanwendungen	-/- 6.780
Vrijgevallen middelen	-/- 53
Saldo 31-12-2006	<u>16.596</u>

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4 (Reserves en Voorzieningen) van de jaarrekening.

9.3 Voorzieningen mbt van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting	59.462	55.668
---	--------	--------

Het verloop van de voorzieningen met betrekking tot van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2006	55.668
Toevoegingen	25.005
Aanwendungen	-/- 17.115
Vrijgevallen middelen	-/- 4.096
Saldo 31-12-2006	<u>59.462</u>

De voorzieningen opgenomen onder deze post zijn niet afzonderlijk tekstueel tegelicht in hoofdstuk 4.4 Reserves en Voorzieningen. Deze voorzieningen betreffen allemaal voorzieningen die zijn gevormd uit niet bestede middelen van derden (meestel Rijk) en in latere jaren zullen worden besteed aan het doel waarvoor ze zijn verkregen of zullen worden terugbetaald in geval niet tot besteding wordt gekomen. Het verloop van deze voorzieningen is wel opgenomen hoofdstuk 4.4 Reserves en Voorzieningen.

10. Vaste schulden	2006	2005
10.1 Obligatieleningen	72	73
10.2.1 Onderh. Leningen pens.fondsen en verz.mijen	4.452	4.647
10.2.2 Onderh. Leningen binnenl. banken en fin inst	335.603	327.940
10.3 Door derden belegde gelden	7.590	9.596
10.4 Waarborgsommen	<u>262</u>	<u>205</u>
	<u>347.980</u>	<u>342.461</u>

In 2006 zijn vier leningen opgenomen. Twee leningen zijn opgenomen bij de Nederlandse Waterschapsbank voor € 10 mln en € 5 mln tegen respectievelijk 3,54% en 3,695% rente en twee leningen zijn opgenomen bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten voor beiden € 5 mln tegen respectievelijk 3,695% en 3,663% rente. Er zijn in 2006 geen buitengewone en/of vervroegde aflossingen gedaan op langlopende leningen.

De rentelasten over de langlopende geldleningen bedragen in 2006 € 16.068.000.

De door derden belegde gelden betreffen de langlopende verplichtingen aan particulieren en woningcorporaties in het kader van het Besluit Woninggebonden Subsidies (€ 7.015.000) en de geldlening Nationaal Restauratie Fonds (€ 575.000).

11. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	2006	2005
11.1 Kasgeldleningen	21.400	43.850
11.2 Bank- en giroaldi	0	0
11.3 Overige schulden	<u>28.804</u>	<u>35.327</u>
	<u>50.204</u>	<u>79.177</u>

11.1 Kasgeldleningen	21.400	43.850
-----------------------------	--------	--------

De kasgeldlening ad € 21.400.000 is op 29 december opgenomen (valutadatum 29-12-2006), maar pas op de BNG rekening bijgeschreven op 2 januari 2007. Vanwege de valutadatum van 29 december is deze post opgenomen in de balans per 31 december 2006.

11.3 Overige schulden	28.804	35.327
------------------------------	--------	--------

Onder de overige schulden zijn de volgende posten opgenomen:

- Crediteuren	25.397
- Schulden aan openbare lichamen	3.358
- Nettolonen, loonheffing en sociale lasten	<u>49</u>
	<u>28.804</u>

Onder de schulden aan openbare lichamen is onder andere een terug te betalen bedrag opgenomen met betrekking tot de algemene uitkering uit het gemeentefonds (€ 612.000).

12. Overlopende passiva

	2006	2005
Totaal overlopende passiva:	25.618	26.077

Onder de overlopende passiva zijn de volgende posten opgenomen:

- Vooruitontvangen exploitatiebaten	3.863
- Vooruitontvangen afkoopsommen erfpachten	182
- Nog te betalen exploitatielasten	21.004
- Overige posten	<u>569</u>
	<u>25.618</u>

De vooruitontvangen exploitatiebaten betreffen onder andere vooruitontvangen baten parkeervignetten 2007.

De nog te betalen exploitatielasten betreffen onder andere exploitatielasten die op boekjaar 2006 betrekking hebben, maar waarvoor nog geen facturen en of afrekeningen zijn ontvangen en de nog te betalen rente over de vaste schulden die in 2007 betaald worden, maar betrekking hebben op boekjaar 2006 en waarvan de vervalltermijnen in 2006 nog niet verstreken zijn.

13. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

	Omschrijving verplichting	Jaarlijks bedrag	Aanvang verplichting	Einde verplichting
Lease				
IBM	600 pc's	120	2004	2009
Dutch Lease	Diverse auto's	71	2004 t/m 2006	2007 t/m 2009
Lease Visie	Personenauto	7	2003	2008
Spaarnelanden	Personenauto	4	2005	2010
ING carlease	Twee personenauto's	7	2001	2007
subtotaal lease		<u>209</u>		
Huur				
Cobraspen	Westergracht 72	1.600	1999	2009
VVE Brinkmann	jaarlijkse bijdrage	370	1988	onbepaald
KPN	aansluitingen EVPN	244	2004	2009
KPN	aansluitingen E-pacity	96	2006	2007
OCE	copiers	350	2003	2009
Olland	koffie-automaten	275	2004	2009
SAB	catering	300	2006	2009
Ahrend	kantoorartikelen	300	2005	2007
Aspa	kantoormeubilair	350	2004	2008
Cityservice	schoonmaak	325	2003	2007
van Berkel	schoonmaak	400	2003	2007
Innaren	huur Gedempte Oude Gracht	124	2003	2009
Cobraspen	huur Richard Hollkade	125	2004	2009
	Beijneshal	176	1975	2014
Vanilia	Barteljorisstr.39-41 (excl.energie)	43	2004	2009
	Exporuimte Brinkman	21	2002	2007
Subtotaal huurovereenkomsten		<u>5.099</u>		
Totaal		<u>5.308</u>		

4.4 Reserves en voorzieningen

In deze paragraaf worden de belangrijkste reserves en voorzieningen toegelicht. Er zal op de doelstellingen van de belangrijkste reserves en voorzieningen worden ingegaan en op de belangrijkste mutaties. Eerst volgt het overzicht van alle reserves en voorzieningen, de standen per 1-1-2006 en 31-12-2006 alsmede de mutaties in 2006. Na dit overzicht volgen de tekstuele toelichtingen.

Staat van reserves	Saldo	Bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Afschrijvingen	Saldo
Soort reserve	1-1-2006	resultaten 2005	via resultaat bestemming	via resultaat bestemming	afboekingen activa	31-12-2006
<i>Algemene reserves:</i>						
Algemene reserve	2.016	1.030	3.672	-	-	6.718
Reserve grondexploitatie	1.059	-	1.790	3.199	-	- 351
<u>Beleggingsreserves:</u>						
- Inschrijving Grootboek N.S	194	-	-	-	-	194
- Aandelen Bank Ned. Gemeenten	667	-	-	-	-	667
- Aandelen ENW/NUON	627	-	-	-	-	627
<i>Totaal algemene reserves</i>	4.563	1.030	5.462	3.199	-	7.856
<i>Tariefseglisatiereserves:</i>						
<i>Totaal tariefseglisatiereserves</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Mobiliteit	147	-	-	-	-	147
Centralisatie personeelsadministratie	85	-	-	-	-	85
Centralisatie middelenfuncties	165	-	-	-	-	165
Projectenfonds Haarlem	3.697	-	1.283	3.269	-	1.711
Afkoopsom UPC	-	45	-	10	-	35
Vitaliteitsfonds	316	-	-	164	-	152
BTW-Compensatiefonds	1.064	-	3.801	1.530	-	3.336
Verzelfstandigingen	150	-	500	-	-	650
Reorganisatie	-	-	1.000	-	-	1.000
Gebruikersruimte dak- en thuislozen	100	-	-	100	-	-
Bedrijfsverzamelgebouw sport	227	-	-	227	-	-

Staat van reserves	Saldo	Bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Afschrijvingen	Saldo
Soort reserve	1-1-2006	resultaten 2005	via resultaat bestemming	via resultaat bestemming	afboekingen activa	31-12-2006
Digitaal trapveld	39	-	-	39	-	-
Fonds kunstwerken	113	-	24	-	-	137
Fonds beeldende kunst	67	-	-	-	-	67
Fonds Toegepaste Monumentale Kunst	347	- 99	8	75	-	180
Initiatiefonds Culturele Projecten	46	- 3	1	45	-	-
Invoering WMO	-	121	-	-	-	121
Restauratie- en aankoopfonds tbv collectie FHM	-	-	475	-	-	475
Kapitaallasten cultuurgebouwen	-	-	5.693	459		5.234
OPO	465	-	401	433	-	432
OVO	3.456	-	-	1.674	1.782	-
Invoeringskosten WOZ	200	-	-	100	-	100
Verkiezingen	167	-	48	167	-	48
Zorgloketten	25	-	-	25	-	-
WWB inkomensdeel	-	4.066	2.461	591	-	5.936
Omslagkosten Schalkwijk	302	-	-	302	-	-
Fonds Parkeervoorzieningen	12.382	-	-	2.645	-	9.737
Onderh buiten gem gelegen wegen	46	-	-	46	-	-
Fonds omslagwerken Waarderpolder	3.532	-	-	998	-	2.534
Promotiefonds Waarderpolder	62	-	-	-	-	62
Fonds archeologisch onderzoek	115	-	44	6	-	152
Museumfonds archeologie	18	-	-	8	-	10
Reserve nog uit te voeren werken	-	-	-	-	-	-
Reserve erfpachtgronden	308	-	-	72	-	236
Reserve nog af te waardenen boekwaarde	269	-	1.824	996	-	1.097
Res.Kap.lasten culturele gebouwen	-	-	2.633	908	-	1.725
Totaal overige bestemmingsreserves	27.909	4.130	20.197	14.889	1.782	35.565
Totaal reserves	32.472	5.160	25.658	18.088	1.782	43.421

Staat van Voorzieningen	Saldo			Vrijgevallen	Saldo
Soort voorziening	1-1-2006	Toevoegingen	Aanwendungen	middelen	31-12-2006
<i>Voorzieningen voor verplichtingen en risico's:</i>					
Pensioenen ADV/spaarverlof	130	19	-	-	149
Brandschades	1.071	-	-	-	1.071
Onderhoud Brinkmann-vve	137	-	75	-	62
Energiekosten 2001-2004	512	-	341	171	-
BTW-claim kantoordeel Jansstraat	-	150	-	-	150
Brandmeldinstallaties	23	-	-	-	23
Pensioenaanspraken					
Ambulancehulpverlening	36	-	10	-	27
Voorziening nog niet uitbetaalde vakantieuken	-	120	-	-	120
Pensioenen ADV/ spaarverlof	61	22	-	-	83
Voormalig ICI	307	-	46	140	121
Rechtspositie raadsleden	158	20	158	-	20
Pensioenen wethouders	616	340	-	-	956
Wachtgelden ambtenaren	304	152	-	-	456
Vorming en opleiding	109	-	-	-	109
Lokale Rekenkamer	44	-	44	-	-
Voormalig Gewest Zuid-Kennemerland	497	-	2	78	417
Afwikkeling schadeclaims	3.500	2.677	2.280	-	3.897
Muziekcentrum Zuid-Kennemerland	-	135	-	-	135
Pensioenen ADV / Spaarverlof	195	2	-	3	194
Voorziening Regelingen	191	124	24	-	292
Stelpost afwikkeling subsidies	22	-	-	-	22
Rente Volksuniversiteit	17	-	17	-	-
Overschrijdingsvergoeding	243	-	100	-	143
Wachtgeld vm Spaarne Concern	105	-	-	-	105
C&S: FHM / Onderzoek depot	13	-	7	-	6
Waterschade SBH	104	-	96	-	8
Achterstallig onderhoud schoolgebouwen	205	-	205	-	-
Automatisering OSK	-	79	-	-	79
Pensioenen ADV / spaarverlof	137	6	-	-	143
Paswerk	1.500	700	1.970	-	230
Halt	33	-	7	-	26
Zilveren Kruis	70	-	70	-	-

Staat van Voorzieningen	Saldo			Vrijgevallen	Saldo
Soort voorziening	1-1-2006	Toevoegingen	Aanwendingen	middelen	31-12-2006
Grafleges	167	93	-	-	261
Baggeren	512	8.400	276	-	8.635
Spaarverlof	257	2	19	-	240
Buiten gem gelegen eigendommen	46	-	46	-	-
Voorziening spaaruren-overeenkomsten	290	-	-	-	290
Voorz. Gar. Verpl. Part. Woningen	- 96	-	-	-	- 96
Voorz. Gar. Verpl. Woningbouw	73	-	-	-	73
Voorz. Gar. Verpl. Overige	56	2	-	-	58
Voorz. Gar verpl. NRF	122	3	-	-	124
Samen Veilig Ondernemen	1	-	-	-	1
Voorziening RBWS vrijvallende middelen	810	89	54	-	845
Voorziening nog uit te voeren werken	719	4	172	-	551
Totaal verplichtingen en risico's	13.296	13.138	6.018	392	20.024
Kostenegalisatievoorzieningen:					
Medewerkers tevredenheidsonderzoek	-	40	-	-	40
Stichtingskosten BVO	206	-	206	-	-
Decentralisatie huisvesting onvoorzien	2.018	600	323	-	2.295
Decentralisatie huisvesting onderhoud	12.845	2.952	2.364	53	13.381
Decentralisatie huisvesting egalisatie	2.335	2.299	3.887	-	747
Rente-egalisatiefonds Stadsbank	56	-	-	-	56
Egalisatiefonds Afvalstoffenheffing	- 125	331	-	-	206
Egalisatiefonds Rioolrechten	- 129	-	-	-	- 129
Totaal kostenegalisatievoorzieningen:	17.207	6.222	6.780	53	16.596
Voorzieningen niet bestede middelen van derden:					
RAV-vorming (CTG-gelden)	21	-	-	-	21
Reserve Aanvaardbare Kosten (RAK)					
AHV	301	53	346	-	9
Meldpunt leerplicht	361	82	96	-	347
Voor- en vroegschoolse educatie	567	-	-	567	-
GOA beleid	- 527	-	19	- 546	-

Staat van Voorzieningen	Saldo			Vrijgevallen	Saldo
Soort voorziening	1-1-2006	Toevoegingen	Aanwendingen	middelen	31-12-2006
Wet Inburgering Nieuwkomers	- 332	680	-	-	348
Onderwijskansen	72	-	-	-	72
Breedtesport	51	-	31	20	-
Wet Inburgering Oudkomers	655	238	-	-	893
Stimulering zwemvaardigheid	136	-	-	136	-
GSB 3 - Pijler Sociaal	231	400	12	130	489
Brongersmafonds	12	0	-	-	12
Hesselsfonds	11	1	-	-	12
BBV - gelden	53	2	-	54	-
Brede School	25	-	-	25	-
Educatie (WEB)	1.109	354	936	-	527
Opvang heroineverslaafden	1.308	-	-	-	1.308
Gezins- & Opvoed.ondersteuning	33	-	-	33	-
Buurt, Onderwijs & Sport	99	106	74	-	131
Huiselijk geweld	62	-	-	-	62
Ontwikkelpilot WMO	48	29	-	-	77
Allochtone wijkcontactvrouwen	20	-	-	20	-
AC Projecten Primair Onderwijs	1	-	-	14	- 13
AC Projecten Voortgezet Onderwijs	5	5	3	-	6
AC Cultuur Stimuleringsfonds	35	97	20	-	112
Ac Interventie budget	6	9	-	-	14
Stimulering maatschapp dienstverl	33	-	-	-	33
Diverse rijksbijdragen	19	-	-	-	19
Onderwijs Achterstanden Beleid	-	601	-	-	601
Dagarrangementen	-	522	-	-	522
Invoeringsbudget WI 2007	-	375	-	-	375
PAVEM	-	297	-	-	297
Reïntegratie jongerenwerk	-	306	-	-	306
Bijdrage OCW in Pim Mulier	-	500	-	-	500
Bijdrage OCW in de Ark	-	44	-	-	44
Bijdrage OCW in Santpoorterplein	-	226	-	-	226
OPO	4.069	2.806	-	-	6.875
OVO	3.784	-	-	3.784	-
Voorziening GSB	162	-	-	-	162

Staat van Voorzieningen	Saldo			Vrijgevalle	Saldo
Soort voorziening	1-1-2006	Toevoegingen	Aanwendingen	middelen	31-12-2006
Agenda voor de Toekomst	375	113	627	- 325	186
G26 KZB Hengelo (Agenda vd Toekomst)	172	-	19	-	153
Overschot WWB werkdeel	13.017	3.685	195	-	16.507
Agenda voor de Toekomst SZW	1.615	263	886	-	992
Lokale Taskforce Jeugdbeleid	114	46	150	-	10
Buitensteedse ID-ers	41	106	41	-	106
SZW pilot no-risk	-	108	-	-	108
Beheer Telematica Zuidtangent	258	-	-	184	74
Fonds sociale veiligheid openbaar vervoer	93	-	93	-	-
Fonds verbeteren toegankelijkheid openb verv	622	-	622	-	-
Teli-project Haarlem	267	6	97	-	177
Grondwatersanering EBH terrein	222	731	204	-	749
San. Rail verkeerslawaa	124	179	28	-	275
Sanering verkeerslawaa	90	-	-	-	90
Voorzieningen overigen	1.477	1.573	982	-	2.069
Fonds jaarl verr Connexxion	2.571	568	2.267	-	872
BANS (energie)	280	-	16	-	263
Omgevingslawaa	48	143	32	-	159
Fonds ISV	12.318	4.534	7.343	-	9.509
Fonds Fuca (verbouw)	192	-	53	-	139
Fonds woningonttrekking	949	74	344	-	679
Vinex fonds	1.078	-	101	-	977
Budget GSSH overige resultaten	81	-	-	-	81
Voorziening RBWS woningbouw	4.062	412	697	-	3.777
Brede Doel Uitkering Economie	578	951	424	-	1.104
Brede Doel Uitkering Ruimtelijk fysiek	2.596	3.780	357	-	6.019
Totaal niet bestede middelen van derden	55.668	25.005	17.115	4.096	59.462
Totaal voorzieningen	86.171	44.365	29.913	4.540	96.082

Hierna volgen de tekstuele toelichtingen op de staat van reserves en voorzieningen zoals hiervoor opgenomen.

Reserves

Algemene reserves 2006 2005

Algemene reserve (in enge zin) 6.718 2.016

De algemene reserve dient als buffer om schommelingen in het resultaat op te vangen en onverwachte tegenvallers te dekken. De omvang van deze reserve is voor een gemeente van deze omvang circa 20 mln te laag. Het bestaande beleid is erop gericht om de reserve in de periode tot 2009 met ongeveer 5 mln aan te vullen.

De mutaties in de algemene reserve betreffen de toevoeging van het saldo van de rekening 2005 ad € 5.160.000, de onttrekking van € 4.130.000 met betrekking tot diverse bestemmingen uit het resultaat 2005 (conform raadsbesluit bij de vaststelling van de jaarrekening 2005) en een drietal toevoegingen voor in totaal 3.672.000 ten laste van de rekening 2006. Dit betreffen de volgende toevoegingen:

- Extra dotatie in het kader van het Coalitieakkoord	317
- Extra dividenduitkering BNG	2.100
- Hogere algemene uitkering	<u>1.255</u>
	<u>3.672</u>

Deze toevoegingen zijn eerder expliciet voorgelegd aan de raad door middel van de kadernota en 2^e bestuursrapportage 2006.

Algemene reserve grondexploitatie -/- 351 1.059

De algemene reserve grondexploitatie is een algemene risicoreserve ter dekking van risico's met betrekking tot grondexploitaties. De resultaten op grondexploitaties worden aan deze reserve toegevoegd of onttrokken.

Er hebben zich in 2006 de volgende dotaties en onttrekkingen voorgedaan naar aanleiding van de liquidatie of geprognostiseerde toekomstige verliezen van de volgende exploitaties:

Dotaties:	
- Droste, liquidatie	766
- Inflatiecorrectie voorz.toek.verliezen grondexploitaties	307
- Raaks, vrijval voorziening	<u>716</u>
	<u>1.790</u>
Onttrekkingen	
- Huisvesting Meerwijkscholen RB 108/04	350
- Haalbaarheidsfase Scheepmakerskwartier RB 160/06	16
- Mandelapark groencompensatie, liquidatie	61
- Afwaardering Kleverlaan/Hoenstraat	233
- Parkeerplaatsen Zuiderpolder RB 104/06	71
- Schoterburcht toename voorziening	180
- Voorziening Spoorzone Oostpoort w.a. Amcor	1.000
- Dekking voorziening FUCA	<u>1.288</u>
	<u>3.199</u>

Beleggingsreserves 1.488 1.488

Deze vormen de tegenwaarde van de financiële activa tot gelijke omvang van deze middelen, allen gewaardeerd tegen nominale waarde c.q. verkrijgingsprijs. De hierop betrekking hebbende jaarlijkse opbrengsten in de vorm van dividenden en/of rente-uitkeringen worden als baten verantwoord op domein 11.5 Financiën.

Bestemmingsreserves	2006	2005
<i>Projectenfonds Haarlem</i>	1.711	3.697
Het projectenfonds is opgebouwd uit de opbrengsten uit de verkoop van de kabel Haarlem, winstafdracht ENW/NUON t/m 2004 en de verkoop van de bouwfondsaandelen. Deze reserve is thans bestemd voor diverse in uitvoering zijn de projecten.		
In 2006 zijn de volgende dotaties gedaan in het projectenfonds: onderuitputting investeringsplan (€ 909.000) en groenprojecten (€ 374.000) en zijn de volgende bedragen onttrokken aan het projectenfonds: baggerproject (1.510.000), bruggen (14.000), gymnasium (€ 851.000) en herontwikkeling Thorbeckebuurt (€ 894.000).		
<i>BTW Compensatiefonds</i>	3.336	1.064
Deze reserve heeft als doel de (nadelige) effecten van het BTW compensatiefonds op de algemene uitkering uit het gemeentefonds op te vangen. Door (verwachte) hogere uitnamen uit het (landelijke) fonds als gevolg van meer BTW-verrekening vindt extra korting op de algemene uitkering plaats. Hiertoe is in 2006 reeds circa 2,3 mln gedoteerd aan deze reserve.		
<i>Verzelfstandigingen</i>	650	150
Bij de 2 ^e bestuursrapportage 2006 is een bedrag van € 500.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve verzelfstandigingen. Friciekosten die zich in de toekomst mogelijk voor zullen doen bij verzelfstandigingen van gemeentelijke onderdelen kunnen uit deze reserve gedekt worden.		
<i>Reorganisatie</i>	1.000	0
Bij de 2 ^e bestuursrapportage 2006 is een bestemmingsreserve ingesteld van € 1.000.000 ten behoeve van het lopende reorganisatietraject.		
<i>Gebruikersruimte dak en thuislozen (Spaarne 106)</i>	0	100
Deze middelen worden gebruikt voor de aanloopkosten van de gebruikersruimte en zijn in 2006 besteed.		
<i>Bedrijfsverzamelgebouw Sport</i>	0	227
Deze reserve is ingebracht bij de ontwikkelingen rondom het Pim Mulier sportcenter.		
<i>Digitaal trapveld</i>	0	39
Het betrof hier een GSB project dat medio 2006 is afgewikkeld.		
<i>Fonds kunstwerken / fonds beeldende kunst</i>	204	180
Jaarlijks wordt aan deze fondsen gedoteerd ter financiering van gerichte kunstaankopen. Tussen jaarlijkse dotaties en onttrekkingen kunnen verschillen optreden om te kunnen sparen voor grotere aankopen		
<i>Fonds Toegepaste Monumentale Kunst</i>	180	347
Dit fonds is voor activiteiten ter verbetering van de kwaliteit van kunst in openbare ruimten. Aan dit fonds wordt jaarlijks gedoteerd. Aan de fondsmiddelen wordt rente toegevoegd (indexering).		
<i>Initiatieffonds culturele projecten</i>	0	46
Deze middelen zijn bestemd voor het mogelijk maken van culturele activiteiten (nieuwe initiatieven en overwachte activiteiten). Ook op dit fonds wordt rente bijgeschreven. Deze reserve is in 2006 opgegaan in de Voorziening Cultuurstimuleringsfonds (onderdeel Actieplan Cultuurbereik).		
<i>Invoering WMO</i>	121	0
Deze nieuwe bestemmingsreserves is ingesteld op grond van de bestemming resultaat jaarrekening 2005 en wordt gebruikt voor de verplichtingen uit hoofde van de invoering Wet MO die in 2007 uitgevoerd zullen worden.		

	2006	2005
<i>Restauratie- en aankoopfonds tbv collectie FHM</i>	475	0
Deze reserve is gevormd uit de verkoopopbrengst van een schilderij en is bestemd voor de restauratie van en aankopen tbv de collectie van het Frans Halsmuseum.		
<i>Kapitaallasten cultuurgebouwen (MO)</i>	5.234	0
Deze reserve is gevormd uit de vrijgefallen kapitaallasten en de herwaardering van de cultuurpodia (Philharmonie en Patronaat) en wordt in komende jaren gebruikt voor dekking van de extra afschrijvingen als gevolg van de nieuwe afschrijvingsmethodiek.		
<i>Bestuurscommissie OPO</i>	432	465
Over de middelen van de bestuurscommissies heeft de gemeente geen directe invloed, maar ligt het budgetrecht nog wel bij de Raad. De besteding van deze reserves zijn om die reden niet nader gespecificeerd en hier toegelicht.		
<i>Bestuurscommissie OVO</i>	0	3.456
Als gevolg van de verzelfstandiging per 1 augustus 2006 van de Bestuurscommissie OVO zijn deze reserves niet meer opgenomen in de jaarrekening van de gemeente.		
<i>Invoeringskosten WOZ</i>	100	200
In verband met de periodieke herwaardering van de onroerende zaken is er in 2004 een reserve ingesteld voor de extra kosten, die verwacht werden i.v.m. de afdoening van de bezwaarschriften van burgers en bedrijven die van mening waren, dat de onroerende zaak, waarvan zij eigenaar en/of gebruikers zijn te hoog was gewaardeerd. In 2006 is € 100.000 aan deze reserve onttrokken.		
<i>Verkiezingen</i>	48	167
In het verkiezingsbudget is rekening gehouden met 1 verkiezing per jaar. Indien er echter meer verkiezingen per jaar worden gehouden, kan een beroep worden gedaan op deze reserve. De reserve wordt gevoed door een positief resultaat in een jaar dat er geen verkiezing is.		
<i>WWB-inkomensdeel</i>	5.936	0
Door het Rijk wordt een budget beschikbaar gesteld voor de uitkeringen. Indien het bedrag aan uitkeringen lager is dan het van het Rijk ontvangen budget, kan het overschot ter vrije besteding door de gemeente worden aangewend. Is het budget voor de uitkeringen te laag, dan is het risico voor de gemeente. Deze reserve wordt aangehouden om dit risico op te vangen. Tevens zit er in het saldo per ultimo 2006 € 1.000.000 voor de WMO en circa € 400.000 voor de bijzondere bijstand. Het voor de WWB beschikbare gedeelte bedraagt derhalve circa € 4.500.000 (cica 10% van het uitkeringsbudget). In 2006 zijn de volgende mutaties in deze reserve doorgevoerd:		
Dotaties:		
- Toevoeging uit bestemming resultaat 2005	4.066	
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	1.000	
- Bijzondere bijstand	500	
- WWB naar 10 %	961	
	<u>6.527</u>	
Onttrekkingen		
- Inhuur Caseload	500	
- Bijzondere bijstand	91	
	<u>591</u>	

In de kadernota 2006 was een bijdrage vanuit de reserve geraamd van ca. € 3.500.000. Door het meevallende resultaat is besloten deze onttrekking niet te doen. De reserve WWB is nu op een peil van 10% van het budget voor inkomensoverdrachten, zodat een verder bestemmingsvoorstel om een bedrag toe te voegen achterwege kan blijven.

	2006	2005
<i>Omslagfonds groenwerken Schalkwijk</i>	0	302
Bestemmingsreserve was voor het oorspronkelijk doel niet meer benodigd en is met de 2 ^e suppletoire begrotingswijziging 2006 vrijgevallen.		
<i>Parkeerbonds</i>	9.737	12.382
De middelen van deze reserve worden gevormd uit de positieve resultaten uit straat- en garageparkeren. Deze middelen worden aangewend volgens de door de Raad gestelde criteria, in eerste aanleg tot dekking van de onrendabele toppen op nieuw te realiseren garages.		
In 2006 is het voordelige resultaat van het product parkeren van € 2.571.000 toegevoegd. Voor specifieke zaken is een bedrag van € 5.216.000 onttrokken. Dit betrof voor € 4.742.000 parkeergarage Raaks en voor € 474.000 fietsenstalling Patronaat.		
<i>Buiten gemeente gelegen werken</i>	0	46
Resterende wegen zijn in 2006 overgedragen, saldo ultimo 2005 is met de 1 ^e suppletoire begrotingswijziging 2006 vrijgevallen.		
<i>Fonds omslagwerken Waarderpolder</i>	2.534	3.532
Deze reserve is bestemd voor de uitvoering van omslagwerken (infrastructuur c.q. ontsluiting) buiten de plangrenzen van het industriegebied Waarderpolder, ontstaan door een opslag op de grondprijs van de uitgeefbare gronden (oorspronkelijk Fl 10/m ²).		
<i>Reserve erfpachtgronden</i>	236	308
Het jaarlijkse voor- of nadelige verschil tussen de (bijzondere) baten en lasten van de exploitatie van erfpachtgronden wordt toegevoegd aan c.q. in mindering gebracht op deze reserve. Indien deze reserve niet meer toereikend is om het nadelig verschil te dekken wordt dit verschil in mindering gebracht op de reserve grondexploitatie.		
<i>Reserve nog af te waarden boekwaarde</i>	1.097	269
In 1995 heeft het gemeentebestuur besloten om panden met een hogere boekwaarde dan de marktwaarde af te waarden tot marktwaarde. Om deze afboekingen te kunnen financieren worden de opbrengsten boven de boekwaarde van verkochte panden gebruikt. Afwaarderingen vinden plaats ten laste van deze reserve en de nieuw gegenereerde opbrengsten boven de boekwaarde.		
<i>Kapitaallasten cultuurgebouwen (SO)</i>	1.725	0
Deze reserve is gevormd uit de vrijgevallen kapitaallasten en de herwaardering van de cultuurpodia (Toneelschuur) en wordt in komende jaren gebruikt voor dekking van de extra afschrijvingen als gevolg van de nieuwe afschrijvingsmethodiek.		

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen en risico's:

<i>Pensioenen ADV / spaarverlof (FD)</i>	149	130
Medewerkers hadden de mogelijkheid om vakantieuren te sparen om lagere tijd met verlof of eerder uit te treden. De voorziening maakt het mogelijk de vervanging van deze medewerkers te bekostigen.		

	2006	2005
<i>Brandschades</i>	1.071	1.071
Deze voorziening is ingesteld omdat de gemeente binnen het verzekeringscontract jaarlijks een eigen risico van 575.000,- kent. Door het op peil houden van de voorziening is dit risico gedekt. Daarnaast zit in de voorziening nog een bedrag van ruim 500.000,- begrepen te dekking van nog niet afgewikkelde schades voor het Junoplantsoen en de Bethelkerk.		
<i>Energiekosten 2001-2004</i>	0	512
In 2006 is de problematiek rodn de energiekosten 2001-2004 volledig afgewikkeld. Er is in 2006 € 341.000 besteed ten laste van deze voorziening. Het restant van € 171.000 is in 2006 vrijgevallen.		
<i>BTW claim kantoordeel Jansstraat</i>	150	0
Met de belastingdienst loopt een zaak aangaande btw over de bouw en verhuur van de gebouwen aan de Jansstraat (voormalige AVK). Het risico van een claim is hiermee afgedekt.		
<i>Pensioenen ADV / spaarverlof (CS)</i>	83	61
In deze voorziening wordt de op termijn lopende aanspraken van werknemers opgenomen, ter uitvoering van de terzake geldende wettelijke regeling. Door de afbouw van de FPU-regeling per 1 juli 2006 vindt in 2005 en 2006 een versnelde groei en daarmee (onvoorziene) belasting van de exploitaties plaats, echter daarna is sprake van een aflopende verplichting en dus ontlasting van de begroting (relatie met levensloopregeling).		
<i>Voormalig ICI (Intergemeentelijke Centrum voor Informatieverstrekking)</i>	121	307
In 2002 is besloten het ICI te liquideren. Deze voorziening dient ter dekking van de lopende (wachtgeld)verplichtingen. In 2006 is € 46.000 besteed (afrekening 2005) en is € 140.000 vrijgevallen. Het resterende saldo ad € 121.000 is voldoende groot om de de lopende (wachtgeld)verplichtingen te kunnen dekken.		
<i>Rechtspositie raadsleden</i>	20	158
Dit betreft een wettelijk voorgeschreven verplichting voor de gemeente jegens de zittende en voormalige raadsleden, welke jaarlijks wordt geactualiseerd aan de dan geldende verplichtingen. Hieraan voldoet de huidige stand van de voorziening.		
<i>Pensioenen wethouders</i>	956	616
Hiervoor geldt in hoofdlijnen hetzelfde als hiervoor gesteld mbt de rechtspositie raadsleden, zij het onder een ander wettelijke regime vallend (APPA-regeling).		
<i>Wachtgelden ambtenaren</i>	456	304
Deze voorziening is in 2004 ingesteld, om de gevolgen van zowel (beperking) instroom, als de financiële dekking, geconcentreerd via de Concernstaf te laten plaats vinden. Aan deze voorziening wordt jaarlijks € 152.000 toegevoegd.		
<i>Lokale Rekenkamer</i>	0	44
Deze voorziening is bij de instelling van de Rekenkamer opgenomen, met een voorziene afloop in 2005. Het restant is echter pas in 2006 aangewend.		
<i>Liquidatie voormalig Gewest Zuid-Kennemerland</i>	417	497
Deze voorziening is in 2002 ingesteld bij de gemeente Haarlem, optredend als vereffenaar van de doorlopende verplichtingen na de liquidatiedatum.		

	2006	2005
<i>Afwikkeling schadeclaims</i>	3.897	3.500
In de risicoparagraaf treft u de actuele waardering in zowel processuele, procedurele als financiële zin aan van de lopende (schade)claims. Deze zijn in het kader van uitgebrachte lawyers-letters nader onderbouwd op doorlooptijd en mogelijke financiële gevolgen voor de gemeente. De actuele voorziening ad € 3,9 mln. is voor een specifiek doel ingesteld (onder andere Precario ondergrondse infrastructuur en NOVA claim). De beperkte achtervang via de algemene reserve (zie hiervoor) is voor de intrinsieke financiële positie van de gemeente op korte termijn zeer bepalend. Mede door het ontbreken van enige financiële achtervang per de balansdatum 2005, moet de financiële positie als (zeer) zwak worden beoordeeld. Zie overigens het terzake gestelde in de risicoparagraaf.		
<i>Muziekcentrum Zuid-Kennemerland</i>	135	0
Bij de 3 ^e bestuursrapportage 2006 is deze voorziening getroffen om mogelijke frictiekosten op te vangen met betrekking tot het Muziekcentrum Zuid-Kennemerland als gevolg van de zeer zwakke positie van dit Muziekcentrum waarin de gemeente Haarlem deelnemende gemeente is.		
<i>Pensioenen ADV / Spaarverlof (MO)</i>	194	195
In deze voorziening worden de op termijn lopende aanspraken van werknemers opgenomen, ter uitvoering de de geldende wettelijke regeling.		
<i>Voorziening regelingen</i>	292	191
Dit is een voorziening om risico's die voortvloeien uit de afwikkeling rijksregelingen af te dekken. De voorziening is in 2005 overleg met de accountant ingesteld.		
<i>Stelpost CAO-subsidies</i>	22	22
Het gaat hier om de (tijdige) aanwending middelen van tussentijdse aanpassing van subsidies, steunend op de CAO-welzijn, waarvan de afloop bij de vaststelling van de betreffende subsidies plaats vindt.		
<i>Rente en aflossing Volksuniversiteit</i>	0	17
Deze voorziening vormt het restant van de in 2001 gereserveerde middelen mbt de verkoop van het pand Leidsevaart 220 aan de VUH, welke nadien niet heeft plaats gevonden tot op heden, respectievelijk deel uitmaakt van de lopende taakstelling van VUH/Kreater/Muziekschool. Aangezien de (ongedekte) vordering wegens rente/aflossing bij de Concernstaf ligt (uit hoofde van verstrekte/gereserveerde geldlening) is deze post in 2006 hiertoe aangewend.		
<i>Overschrijdingsvergoeding</i>	143	243
Het betreft hier de wettelijke reservering van de gelijkstelling openbaar/bijzonder onderwijs op een aantal normatieve vergoedingen, ter nadere afwikkeling met het bijzonder onderwijs.		
<i>Wachtgeld voormalig Spaarneconcern</i>	105	105
Dit is een voorziening voor nog te verwachten claims uit hoofde van wachtgeld van werknemers van het vm Spaarne Concern. Deze instelling is in 1995 failliet gegaan.		
<i>FHM-onderzoek depot</i>	6	13
Dit bedrag is verplicht tbv onderzoekskosten depot en verzelfstandiging. Wordt in 2007 en later uitgegeven.		
<i>Waterschade SBH</i>	8	104
Bij de 3 ^e Bestuursrapportage 2005 is eenmalig budget beschikbaar gesteld om waterschade bij de SBH te herstellen. De werkzaamheden zijn nog in uitvoering.		
<i>Achterstallig onderhoud schoolgebouwen</i>	0	205
Deze voorziening is in 2005 gevormd uit incidenteel resterende budgetten voor achterstallig onderhoud. Deze middelen zijn in 2006 aangewend.		

	2006	2005
<i>Automatisering OSK</i>	79	0
Deze voorziening is in 2006 gevormd als gevolg van een meerjarenbeleid voor vervanging en nieuwe uitgaven automatisering OSK.		
<i>Pensioenen ADV / Spaarverlof (PD)</i>	143	137
In deze voorziening worden de op termijn lopende aanspraken van werknemers opgenomen, ter uitvoering de de geldende wettelijke regeling.		
<i>Paswerk</i>	230	1.500
Deze voorziening wordt aangehouden om het risico van tegenvallende gemeentelijke bijdragen aan Paswerk te kunnen opvangen. In 2006 is € 700.000 toegevoegd aan deze voorziening. In 2006 is € 1.500.000 onttrokken in verband met de afrekening over 2005 en 470.000 in verband met een geraamde bijdrage over 2006.		
<i>Grafleges</i>	261	167
De voorziening is ingesteld om het mogelijk te maken het huidige kasstelsel van afkoopsommen voor het onderhoud en huur van graven om te zetten in het stelsel van baten en lasten. Conform de begroting is € 93.000 gedoteerd		
<i>Baggeren</i>	8.635	512
De voorziening is gevormd uit de niet uitgegeven exploitatiebudgetten om in één keer een groot baggerproject uit te kunnen voeren. Het bedrag is beschikbaar voor de thans in uitvoering zijnde project Baggerwerk 1 ^e fase.		
In 2006 heeft er vanuit het product baggeren, inclusief een vrijval uit het projectenfonds van € 1.510.000, een dotatie van € 1.682.000 plaats gevonden. Daarnaast vertoonde het project Baggerwerk 1 ^e fase vanwege ontvangen voorschotten e.d. een tijdelijk overschot van € 6.717.000, dit bedrag is eveneens toegevoegd. Van het saldo wordt in 2007 tevens een ontvangen voorschot van Rijnland terugbetaald. Ten behoeve van het baggerproject Noorden Buitenspaarne is € 276.000 betaald.		
<i>Spaarverlof (SB)</i>	240	257
In deze voorziening wordt de op termijn lopende aanspraken van werknemers opgenomen, ter uitvoering van de ter zake geldende wettelijke regeling.		
Een dotatie voor op peil brengen van de voorziening van € 2.000 heeft plaats gevonden. Daarnaast is conform de regeling een bedrag van € 19.000 uitgekeerd. Uiteindelijk worden de gelden benut voor de bekostiging van vervanging inhuur wanneer de verlofuren worden opgenomen		
<i>Buiten de gemeente gelegen eigendommen</i>	0	46
In 2006 is € 46.000 betaald inzake de overdracht van de resterende wegen.		
<i>Voorziening spaarurenovereenkomsten (SO)</i>	290	290
De arbeidsvoorwaarden van het ambtelijk personeel van de gemeente maakten het mogelijk om ADV uren te sparen, teneinde vervroegd met pensioen te kunnen gaan. Bij de sector Stedelijke Ontwikkeling is door 11 ambtenaren van deze mogelijk gebruik gemaakt. Met de betrokkenen zijn overeenkomsten afgesloten.		
<i>Fonds Garantieverplichtingen Particuliere woningen</i>	-/- 96	-/- 96
Aan het Ministerie van VROM dient nog de 50% ontvangen regres van voormalige eigenaren vanaf het jaar 1982 te worden doorbetaald. De regeling kent op grond van de MG circulaire de mogelijkheid van het verrekenen van de door de gemeente betaalde incassokosten. Deze kosten worden genormeerd op 50% van alle regresontvangsten t.b.v. VROM en komen bij verrekening ten gunste van het fonds.		

	2006	2005
<i>Voorziening Gararantie Verplichting Woningbouw</i>	73	73
Haarlem heeft bij zijn garantieverlening in het verleden altijd een vrij restrictief beleid gevoerd. Intussen is in de loop der jaren is de post garanties fors afgenomen waarbij het niet meer noodzakelijk wordt geacht nog een forse voorziening aan te houden. Voor mogelijke aanspraken houdt Haarlem nog een beperkte voorziening in stand. Een soort gelijke situatie geldt voor de voorziening garantie verplichting overige hieronder opgenomen.		
<i>Voorziening Gararantie Verplichting Overige</i>	58	56
Voor toelichting zie voorziening garantie verplichting woningbouw hierboven.		
<i>Voorziening Garantie verplichting NRF</i>	124	122
Het NRF leende geld uit ten behoeve van het verbeteren van woningen aan particulieren. Daarbij werd van de gemeente een garantie gevraagd. Bij het niet nakomen van die betalingsverplichting kan de gemeente op grond van die garantieregeling worden aangesproken waarvoor deze voorziening bestaat.		
<i>Voorziening RBWS vrijvallende middelen</i>	845	810
De mutaties betreffen voornamelijk rentebijverschrijvingen € 79.000 en een vrijval van € 10.000. Daarnaast gaat het om debiteringen van € 6.000 wegens correcties oude jaren en een toekenning van € 48.000 tbv Trionk.		
<i>Voorziening nog uit te voeren werken</i>	551	719
Het betreft nog uit te voeren afsluitende civiele werken van reeds afgesloten grondexploitaties. Jaarlijks worden de uitvoeringskosten ten laste van deze reserve geboekt en tevens bekeken wat nog voor de uitvoering benodigd is. Overschotten en tekorten worden verrekend met de reserve grondexploitatie.		
Kostenegalisatievoorzieningen:		
<i>Stichtingskosten BVO</i>	0	206
Deze voorziening is de verplichte reservering uit hoofde van de gelijkstelling openbaar/bijzonder onderwijs, waar het gaat om de stichtingskosten van bijzonder voortgezet onderwijs. Om die reden zijn deze gelden ook niet vrij aanwendbaar. In 2006 zijn deze gelden overgeheveld naar de voorziening decentralisatie.		
<i>Decentralisatie huisvesting onvoorzien</i>	2.295	2.018
Onder deze benaming vallen een drietal deelvoorzieningen, waarvan de actuele status op grond van de decentralisatie-overeenkomst met de schoolbesturen (periode 1997-2006) de volgende is: Onvoorzien: Eén van de afspraken uit de “doordecentralisatieovereenkomst” is het instellen van een Beheerscommissie Onvoorzien Uitgaven. Deze adviescommissie bestaat uit 5 vertegenwoordigers van het openbaar onderwijs en 5 vertegenwoordigers van het bijzonder onderwijs. In het fonds wordt jaarlijks circa € 600.000 gestort om die huisvestingsvoorzieningen te financieren, die niet via de in 1997 vastgestelde genormeerde vergoeding aan de schoolbesturen worden bekostigd. De uitgaven, die ten laste van het Fonds Onvoorzien Uitgaven (FOU) komen zijn onder meer:		
- huisvestingsvoorzieningen als gevolg van groei van het leerlingenaantal - huisvestingsvoorzieningen als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving - calamiteiten.		
<i>Decentralisatie huisvesting onderhoud</i>	13.381	12.845
Dit saldo vormt als het ware het spaarbudget van de schoolbesturen, belegd bij de gemeente, in die zin dat hierover de hoge (tov aanvangsjaar 1997) inflatiecorrectie wordt toegekend tegen een rendement van 7%.		
<i>Decentralisatie huisvesting egalisatie</i>	747	2.335
De doordecentralisatie vergoeding aan de schoolbesturen is bepaald over de gemiddelde rijksvergoeding en de gemiddelde vrijvallende kapitaalslasten. Dit betekende dat in de eerste jaren een tekort zou ontstaan welke in latere jaren zou worden ingelopen. Teneinde deze tekorten te egaliseren is deze voorziening ingesteld.		

	2006	2005
<i>Egalisatiefonds Afvalstoffenheffing</i>	206	-/- 125
Het egalisatiefonds afvalstoffenheffing dient ter egalisatie van de opbrengst uit afvalstoffenheffing. In 2006 is € 331.000 toegevoegd conform de begroting.		
<i>Egalisatiefonds Rioolrechten</i>	-/- 129	-/- 129
Het egalisatiefonds rioolrechten dient ter egalisatie van de opbrengst uit rioolrechten.		

4.5 Programmarekening

1. Bestuur en algemeen beleid	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	14.845	13.305	14.215	14.241
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	3.574	2.357	3.157	3.646
Saldo voor bestemming	11.271	10.948	11.058	10.595
Toevoeging aan reserves	80	-	48	48
Ontrekking aan reserves	804	393	560	331
Saldo na bestemming	10.547	10.555	10.546	10.312

2. Veilige samenleving	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	26.643	25.518	25.374	27.779
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	15.570	14.456	14.426	15.305
Saldo voor bestemming	11.073	11.062	10.948	12.474
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Ontrekking aan reserves	-	-	-	-
Saldo na bestemming	11.073	11.062	10.948	12.474

3. Zorgzame samenleving	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	27.993	26.071	25.632	26.486
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	11.260	9.590	12.092	14.453
Saldo voor bestemming	16.733	16.481	13.540	12.033
Toevoeging aan reserves	-	-	1.000	1.000
Ontrekking aan reserves	100	-	125	100
Saldo na bestemming	16.633	16.481	14.415	12.933

4. Maatschappelijke ontwikkeling	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	149.184	138.743	107.198	117.374
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	90.890	83.852	68.588	78.095
Saldo voor bestemming	58.294	54.891	38.610	39.279
Toevoeging aan reserves	193	11	-	401
Ontrekking aan reserves	1.128	25	275	2.383
Saldo na bestemming	57.359	54.877	38.335	37.297

5. Wonen	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	3.354	3.944	4.788	4.825
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	1.974	2.109	3.671	3.949
Saldo voor bestemming	1.380	1.835	1.117	876
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Ontrekking aan reserves	-	-	-	-
Saldo na bestemming	1.380	1.835	1.117	876

6. Economie, toerisme en cultuur	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	4.017	2.534	30.539	30.487
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	3.721	2.516	7.869	13.469
Saldo voor bestemming	296	18	22.670	17.018
Toevoeging aan reserves	-	-	499	6.192
Ontrekking aan reserves	29	-	176	604
Saldo na bestemming	267	18	22.993	22.606

7. Werk en inkomen	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	87.396	81.742	78.466	82.902
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	74.803	71.169	65.976	74.459
Saldo voor bestemming	12.593	10.573	12.490	8.443
Toevoeging aan reserves	1.790	1.750	2.161	1.461
Ontrekking aan reserves	5.270	227	4.265	591
Saldo na bestemming	9.113	12.096	10.386	9.313

8. Bereikbaarheid en mobiliteit	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	23.001	13.360	24.403	21.037
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	21.043	13.363	15.352	16.663
Saldo voor bestemming	1.958	3-	9.051	4.374
Toevoeging aan reserves	2.774	1.880	3.305	-
Ontrekking aan reserves	3.296	-	10.466	2.659
Saldo na bestemming	1.436	1.877	1.890	1.715

9. Ruimte voor stedelijke ontwikkeling	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	59.022	59.835	51.920	59.189
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	54.155	55.734	49.537	54.847
Saldo voor bestemming	4.867	4.101	2.383	4.342
Toevoeging aan reserves	3.598	889	3.538	6.291
Onttrekking aan reserves	5.123	926	2.917	6.187
Saldo na bestemming	3.342	4.064	3.004	4.446

10. Duurzaam beheer en onderhoud van de stad	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	58.235	56.112	58.658	58.094
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	30.068	3.966	5.151	5.235
Saldo voor bestemming	28.167	52.146	53.507	52.859
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	1.858	1.858
Saldo na bestemming	28.167	52.146	51.649	51.001

11. Organisatie en financiën	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	57.342	67.348	67.846	74.642
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	201.313	233.985	243.511	245.840
Saldo voor bestemming	143.971-	166.637-	175.665-	171.198-
Toevoeging aan reserves	1.808	1.626	8.842	10.256
Onttrekking aan reserves	2.317	-	-	3.375
Saldo na bestemming	144.480-	165.011-	166.823-	164.317-

Totaal	Rekening 2005	Rekening 2006		
		Raming voor wijziging	Raming na wijziging	werkelijk 2006
Lasten (exclusief toevoeging aan reserves)	511.032	488.512	489.039	517.056
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)	508.371	493.097	489.330	525.961
Saldo voor bestemming	2.661	4.585-	291-	8.905-
Toevoeging aan reserves	10.243	6.156	19.393	25.649
Onttrekking aan reserves	18.067	1.571	20.642	18.088
Saldo na bestemming	5.163-	-	1.540-	1.344-

Voor een toelichting op de programmarekening en de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting (na wijzigingen) wordt verwezen naar de toelichtingen bij de domeinen in de programmaverantwoording, hoofdstuk 2 van het jaarverslag.

4.6 Rekening naar programma's, domeinen en producten

4.7 Accountantsverklaring

■ Ernst & Young Accountants

Aan: Gemeenteraad van de gemeente Haarlem

ACCOUNTANTSVERKLARING

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2006 van gemeente Haarlem, zoals opgenomen in de programma-rekening 2006 gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haarlem is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Onze controle verricht met inachtneming van het normenkader dat door de raad op 21 december 2006 is vastgesteld.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gemeente. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente heeft gemaakt, en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 0,5 % en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door de Gemeenteraad bij raadsbesluit van 5 september 2005 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van gemeente Haarlem een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2006 als van de activa en passiva per 31 december 2006 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

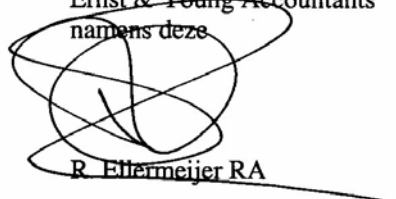
Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder de Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 10 april 2007

Ernst & Young Accountants
namens deze

R. Elfermeijer RA

4.8 Besluit

De raad van de gemeente Haarlem

Gelezen het verslag van de Rekenkamercommissie over de concernjaarrekening 2006;

Gelezen de reactie hierop van het college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. kennis te nemen van het verslag van de Rekenkamercommissie inzake de concernjaarrekening 2006 en de conclusies en aanbevelingen over te nemen;
2. kennis te nemen van de reactie van het college van burgemeester en wethouders;
3. in te stemmen met de in 2006 verrichte toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen (voor zover daartoe nog niet eerder is besloten), overeenkomstig hoofdstuk 4.4 Reserves en voorzieningen;
4. vast te stellen de concernjaarrekening 2006 en de lasten en baten te bepalen op:
 - de lasten op € 542.705.000 (exploitatie € 517.056.000 en reserves € 25.649.000);
 - de baten op € 544.049.000 (exploitatie € 525.961.000 en reserves € 18.088.000).en het voordelig saldo op € 1.344.000 (inclusief mutaties reserves)
5. In te stemmen met de bestemming van de helft van het voordelig saldo, zijnde een bedrag van €672.000, voor het inlopen van achterstallig onderhoud aan gemeentelijke gebouwen, en de andere helft, zijnde een bedrag van € 672.000, toe te voegen aan de algemene reserve, dit indachtig de in het Coalitieakkoord Haarlem 2006 – 2010 vastgelegde afspraken met betrekking tot de bestemming van een positief rekeningresultaat.

Gedaan in de vergadering van 7 juni 2007,

De voorzitter,

De griffier,

5. Bijlagen

5.1 Personeelsformatie

5.2 Investeringskredieten

5.3 Single information / single audit

5.4 Begrippenlijst

A

accres

Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Het accres staat los van de toevoegingen aan het Gemeentefonds uit hoofde van onder meer decentralisatie van rijkstaken. Zie ook *RUN*.

activa

Bezittingen die langer dan één jaar meegaan en waarvan de kosten in meerdere jaren ten laste van de begroting worden gebracht. *Voorbeeld:* gebouwen, rollend materieel en meubilair. Er zijn ook activa, die ‘onzichtbaar’ zijn, de immateriële activa. *Voorbeeld:* een afkoopsom. Activa staan als bezittingen op de balans. Zie ook *afschrijving*, *investering*.

administratieve organisatie

Geheel van maatregelen, enerzijds gericht op het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens, anderzijds op het verstrekken van informatie voor:

- a. de beleidskeuzen, het doen functioneren en beheersen van de gemeente;
- b. de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

afschrijving

Jaarlijkse waardevermindering van activa. De uitgaven aan activa (investeringen) worden over meer jaren verdeeld en niet in één keer in de exploitatie (begroting) opgenomen.

Door af te schrijven lopen de kosten in de loop van de jaren parallel met het nut voortvloeiend uit het gebruik. Ook houdt de boekwaarde gelijke tred met de werkelijke doorgaans dalende waarde.

Zie ook *boekwaarde*, *investering*.

afschrijvingstermijn

Verwachte (economische) levensduur van activa. De gemeenteraad heeft op 12 december 2003 de meest voorkomende afschrijvingstermijnen vastgesteld. Hantering is verplicht. In de meeste gevallen wordt lineair afgeschreven, dat wil zeggen dat het jaarlijkse afschrijvingsbedrag jaarlijks gelijk blijft tot de investering geheel is afgeschreven. *Voorbeeld:* een brug kost € 1 miljoen en gaat 40 jaar mee; de jaarlijkse lasten door afschrijving zijn: aanschafwaarde : levensduur = € 1 miljoen: 40 jaar = € 25.000 per jaar.

Afvalstoffenheffing

Vergoeding ter dekking van de kosten van het ophalen en het verwerken van het afval. De aanslag wordt opgelegd aan degene die gebruik maakt van een perceel. De heffing is niet gekoppeld aan de hoeveelheid vuil dat een huishouden aanbiedt. Dat is technisch (nog) niet uitvoerbaar. Wel wordt in het tarief onderscheid gemaakt tussen één- en meerpersoonshuishoudens. Wordt ook wel reinigingsrecht genoemd. Zie ook *retribuites*.

algemene uitkering

Uitkering van het rijk die elke gemeente ontvangt uit het Gemeentefonds op basis van objectieve verdeelmaatstaven zoals inwonertal, aantal woonruimten, aantal bijstandsontvangers, lengte van (vaar-) wegen, enz. Het is de belangrijkste gemeentelijke inkomstenbron; de algemene uitkering is een algemeen dekkingsmiddel en kan vrij besteed worden. Zie ook *gemeentefonds*.

AMA's

Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers.

artikelen 212, 213 en 213a

Op 14 oktober 2003 zijn de verordeningen op basis van de artikelen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet door de Haarlemse raad vastgesteld. In de artikelen staan de uitgangspunten voor het financieel beleid, beheer en

organisatie, de regels voor de controle op het beheer en de organisatie en de regels voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid.

ASHG

Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld.

autonomie

Bevoegdheid van een gemeente om zelfstandig taken uit te voeren.

B

balans

Overzicht van de gemeentelijke bezittingen (b.v. gebouwen, meubilair), schulden (b.v. crediteuren, leningen), reserves en voorzieningen op een bepaald moment (meestal 31 december). De balans maakt deel uit van de jaarrekening. Een balans wordt ook wel tussentijds opgemaakt, bijvoorbeeld als een bedrijfsonderdeel bij een reorganisatie naar een andere organisatie overgaat.

baten

De opbrengsten van de gemeente. De baten kunnen in een ander jaar worden verantwoord dan de feitelijke inkomsten (zie *baten en lasten, stelsel van -*).

baten en lasten (stelsel van -)

Een begrotingssysteem van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben.

BBV

Besluit Begroting en Verantwoording. Regelgeving ten behoeve van de gemeentelijke begroting en jaarrekening met ingang van 2004 als opvolger van de Comptabiliteitsvoorschriften 1995.

begroting

Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.

De begroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld en heeft vier functies:

- a. autorisatiefunctie (machtiging aan burgemeester en wethouders om uitgaven te doen en inkomsten te realiseren);
- b. keuze- of afwegingsfunctie;
- c. beheersfunctie;
- d. controlefunctie.

beleidsbegroting

Met ingang van de begroting 2004 geldt dat ingevolge het Besluit Begroting en Verantwoording (17 januari 2003) een andere vormgeving aan de gemeente begroting moet worden gegeven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in een beleidsbegroting en de productraming. De beleidsbegroting gaat met name in op de (doelstellingen van de) programma's en via de zogenoemde paragrafen op de belangrijkste onderdelen van het beheer. In de productraming zijn alle producten ondergebracht (ca. 200) met waar mogelijk per product een nadere toelichting. Zie ook *productenraming*.

begrotingswijziging

Een aanpassing van de begroting tijdens het begrotingsjaar. Alleen de gemeenteraad kan de begroting volgens de het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wijzigen (zie ook *budgetrecht* en *suppletoire begroting*).

beheer

Besturen in uitvoerende zin.

behoedzaamheidsreserve (BRES)

Reserve van het rijk die dient om de gevolgen van sterke fluctuaties in de algemene uitkering op te vangen. Daartoe zet het rijk op voorhand een bedrag van € 208,7 miljoen van de algemene uitkering landelijk 'apart'. Aan het eind van ieder jaar wordt de rekening opgemaakt en bezien of er nog wat over is van de reserve. Dat resulteert in een nabetaling aan gemeenten of een bijstorting door de gemeenten. Zie ook *RUN*.

belastingen

Bijdragen die op grond van wetten aan de overheid moeten worden betaald. Er is geen rechtstreeks verband tussen het betalen van belasting en de prestatie die de overheid daartegenover stelt. Belastingen zijn vrij besteedbare (algemene) opbrengsten. De belangrijkste gemeentelijke belasting is de onroerende zaakbelasting (OZB) die eigenaren en gebruikers van onroerende goed belast. Daarnaast kent Haarlem ook precario-, toeristen- en hondenbelasting.

belastingcapaciteit

De capaciteit van een gemeente om Onroerende Zaak Belasting te heffen. Deze capaciteit is gelijk aan de totale waarde van woningen en niet-woningen en wordt gebruikt als inkomsten (aftrek) post bij de bepaling van de algemene uitkering de gemeente ontvangt.

beleid

Besturen in richtinggevende zin.

besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV)

Met ingang van 17 januari 2003 is het BBV in werking getreden. Het besluit bevat voorschriften voor de begrotings- en verantwoordingsdocumenten, uitvoeringsinformatie en informatie voor derden. Het besluit treedt in de plaats van het besluit comptabiliteitsvoorschriften 1995.

bestuursrapportage

Periodieke rapportage van het management aan het bestuur, waarin men verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en nieuwe ontwikkelingen en mogelijke risico's signaleert. Op basis van deze informatie kan tussentijds worden bijgestuurd. De bestuursrapportages kennen een beleidsmatig en een financieel deel.

boekwinst

Verschil tussen de opbrengst van een bezitting en de boekwaarde daarvan. Zie ook *boekwaarde*.

boekwaarde

Aanschafwaarde van een bezitting verminderd met de afschrijvingen vanaf het moment van aanschaf. De boekwaarde is in het jaar van aanschaf gelijk aan de aanschafwaarde.

Voorbeeld: een brug kost € 1 miljoen en gaat 40 jaar mee (jaarlijkse afschrijving € 25.000); de boekwaarde na 10 jaar is: aanschafwaarde - afschrijving = € 1 miljoen - 10 jr. x € 25.000 = € 750.000.

Zie ook *afschrijving(stermijn)*, *investering*.

BRES

Zie *behoedzaamheidsreserve*.

BTW-compensatiefonds

Een door het rijk ingesteld fonds om een zuivere afweging tussen zelf doen en uitbesteden van taken te bevorderen. De gemeenten kunnen de betaalde BTW declareren bij het fonds. De voeding van het fonds geschiedt door een verlaging van de algemene uitkering die gemeenten ontvangen. Per saldo kan dit voor individuele gemeenten tot een financieel voordeel of een nadeel leiden.

budget

Maximum bedrag voor een product of voor een organisatie-onderdeel.

budgetbeheer

Op systematische wijze beheren van een budget door de budgethouder.

budgethouder

Verantwoordelijke voor een budget. Deze dient verantwoording af te leggen over de besteding/realisatie van het budget.

budgetrecht

Wettelijke bevoegdheid van de gemeenteraad de begroting vast te stellen en te wijzigen. De gemeenteraad is binnen het gemeentelijke bestel het enige orgaan met die bevoegdheid. Zie ook: *suppletoire begroting*.

budgettair neutraal

Kost de gemeente per saldo geen financiële middelen, dat wil zeggen dat de lasten geheel door baten worden gedekt.

Voorbeeld: het Rijk verzoekt de gemeente een bepaalde activiteit te doen, waarvan alle kosten gedeclareerd kunnen worden.

BVO

Bijzonder Voortgezet Onderwijs.

C**categoriale indeling**

Dit is een indeling van baten en lasten naar soorten zoals salarissen, overdrachten, rente en belastingen.

circulaire, mei- en september-

Zie meicirculaire.

collectieve sector

Verzameling van overheden en overheidsfondsen. De collectieve sector kan in drie onderdelen worden verdeeld:

- a. rijk;
- b. lokale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen);
- c. sociale fondsen.

concern

De totale gemeentelijke huishouding, ofwel 'de optelsom' van alle gemeentelijke sectoren. In de praktijk lijkt er een tegenstelling te bestaan tussen sectoren en het concern. Dit berust op een misverstand. Sectorbelang en concernbelang zijn (voorzover zij bestaan) synoniemen.

contractloonsijging

Stijging van het inkomen van werknemers als gevolg van een collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).

contractmanagement

Vorm van beheer waarbij een contract wordt gesloten tussen het ambtelijk management en het gemeentebestuur. In dat contract verplichten de partijen zich enerzijds tot het uitvoeren van overeengekomen werkzaamheden, anderzijds tot het beschikbaar stellen van de daarvoor benodigde middelen.

control

Het geheel van instrumenten en maatregelen waarmee een organisatie bestuurd wordt. Het doel van de controlfunctie is de efficiënte en effectieve uitvoering van de geplande beleidsmatige en financiële doelstellingen.

comptabiliteitsvoorschriften

Voorschriften voor de inrichting van de gemeentelijke begroting en de jaarrekening en het jaarverslag. Met ingang van begrotingsjaar 2004 vervangen door het Besluit Begroting en Verantwoording.

D

decentralisatie

Verminderen van voorschriften van het rijk ten opzichte van lokale overheden en het overlaten en toekennen van bevoegdheden tot regeling en bestuur aan deze overheden.

dekking

Wijze waarop lasten (of minder inkomsten) worden gedekt. Dat kan als volgt plaatsvinden:

- a. baten;
- b. doorberekening van lasten aan derden;
- c. verhoging van de belastingen;
- d. verlaging van andere lasten.

dekkingspercentage

Mate van doorberekening van lasten. Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de burger worden doorberekend (b.v. de kosten van de riolering en reiniging); de mate waarin dit gebeurt wordt in een percentage uitgedrukt. Bij een volledige doorberekening is er sprake van een dekkingspercentage van 100%.

deregulering

Afschaffing, vereenvoudiging of stroomlijning van regelingen en wetten die de overheid oplegt aan andere overheden, bedrijven, instellingen en burgers.

directe kosten

Kosten die rechtstreeks aan een dienst/product, afdeling of beweringsfase van een goed of dienst worden toegerekend.

doelmatigheid

Realiseren van een gesteld doel tegen zo laag mogelijke kosten. Doelmatigheid en efficiency zijn hetzelfde.

doeltreffendheid

Mate van realisatie van een vastgesteld doel met een vastgesteld budget. Doeltreffendheid en effectiviteit zijn hetzelfde.

doeluitkering

Door het rijk verstrekte gelden ter uitvoering van een specifieke taak (b.v. onderwijs, milieu). Een specifieke uitkering is dus niet vrij besteedbaar.

dualisme

In een dualistisch stelsel zijn posities en bevoegdheden van de Raad en het College ontvlecht. De Raad richt zich primair op de kaderstellende en controlerende functie, het College op de uitvoerende functie. De wethouders zijn geen lid van de raad.

In maart 2002 is het dualisme bij de gemeente geïntroduceerd.

E

economische categorie

Cijfermatige aanduiding van de kosten en opbrengsten in de begroting en de jaarrekening naar bedrijfseconomisch gezichtspunt.

F

financieel belang

Een financieel belang heeft de gemeente indien middelen die zij ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van een verbonden partij en/ of als financiële problemen bij een verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

financiële begroting

De financiële begroting gaat met name in op de budgettaire aspecten en op de financiële gevolgen van de beleidsbegroting.

financiële positie

De financiële positie van een gemeente geeft de groote en samenstelling van het vermogen in relatie tot de baten en lasten weer.

financieel toezicht

In de gemeentewet vastgelegd toezicht van de provincie op het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Toezicht kan preventief (vooraf) en repressief (achteraf) zijn. Het laatste geeft meer vrijheid. Een gemeente valt onder dit regime als de begroting in evenwicht is, er een meerjarenbegroting is en er adequaat verslag wordt gedaan van het gevoerde financiële beheer. Onder het preventieve regime is voorafgaande goedkeuring van de begroting door de provincie vereist en kan deze bepalen welke financiële besluiten van het gemeentebestuur aan hen moeten worden voorgelegd.

financiering

Wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld en kapitaal voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geleend. Daardoor kunnen overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- (kort geld) en kapitaalmarkt (lang geld) wordt dit glad gestreken. Zie *treasury*.

financieringsfonds

Gemeentelijk fonds dat middelen aantrekt op de kapitaalmarkt en weer uitzet bij de sectoren, waarbij de omslagrente in rekening wordt gebracht. Het fonds vervult min of meer de functie van interne bank. Heette tot enkele jaren geleden *Leningfonds*. Zie ook *omslagrente*.

FSV

Fonds Stedelijke Vernieuwing. Zie *MPSH*.

FUCA

Fundering- en Cascoherstel.

functie

Onderdeel van een hoofdfunctie in de gemeentebegroting, jaarrekening en meerjarenplanning. Een functie komt overeen met een onderdeel van het gemeentelijk takenpakket en geeft een globale groepering van inkomsten en uitgaven per taakveld of onderwerp van zorg. Hoofdfuncties en functies zijn wettelijk voorgeschreven. *Bijvoorbeeld* bijstandsverlening, sport, handel en ambacht, brandweer. Zie *hoofdfunctie*.

G**garantie**

Zekerheidsstelling door de gemeente ten behoeve van een derde die een lening aantrekt. Wanneer deze zijn/haar rente- en aflossingsverplichting niet kan nakomen, neemt de gemeente deze over. Derden zijn bijvoorbeeld sportverenigingen of welzijnsinstellingen.

geactiveerde kapitaaluitgaven

Verouderde term voor investeringen op de balans.

gecorrigeerde rijksuitgaven

Zie *RUN*

.

geldverkeer

Zie *treasury*.

gemeentefonds

Fonds van het rijk waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Hieruit worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn vrij besteedbaar. Zie ook *algemene uitkering*.

H**HDK**

Hulpverlenings Dienst Kennemerland

heroriëntatie / heroverweging

Wijziging in het beleid of het niveau van gemeentelijke dienstverlening. Heroriëntatie of heroverweging kan leiden tot het beëindigen van bepaald beleid of het vervangen door beleid gericht op een nieuw probleem of doelgroep. De termen worden vaak gebruikt voor bezuiniging.

HOED

Huisartsen Onder Eén Dak

hoofdfunctie

Onderdeel van de gemeentebegroting en jaarrekening ten behoeve van de Iv3-opgave (Informatie voor derden) naar het CBS. Hoofdfuncties bundelen verwante activiteiten, er zijn er tien (die elk weer zijn onderverdeeld naar functies en subfuncties):

0. algemeen bestuur
1. openbare orde en veiligheid
2. verkeer en vervoer
3. economische zaken
4. onderwijs
5. cultuur en recreatie
6. sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
7. volksgezondheid
8. ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
9. financiering en algemene dekkingsmiddelen.

I**incidenteel**

Eenmalige, niet jaarlijks terugkerende uitgave of inkomst.

incidentele loonstijging

Betreft de stijging van de loonkosten die veroorzaakt wordt door het toekennen van een loonsverhoging aan individuele medewerkers. De financiële gevolgen voor de begroting zijn structureel.

indirecte kosten

Kosten die geen direct (oorzakelijk) verband hebben met een product afdeling of bewerkingsfase. Zij worden meestal via verdeelsleutels omgeslagen over producten.

Voorbeeld: de kosten van huisvesting.

integrale kostprijs

Alle directe en indirecte kosten van een onderdeel van de organisatie of een gemeentelijk product

investering

Uitgave voor een object met een gebruiksduur van langer dan één jaar (een duurzaam goed). Investerings worden op de balans opgenomen en dalen door afschrijvingen in waarde. Zie ook *activa, afschrijvingen, balans*.

investeringsplan

Overzicht van de geplande investeringen en de daaraan verbonden geraamde exploitatielasten voor vijf jaren.

investeringsstaat

Onderdeel van de begroting en jaarrekening waarop de investeringen worden verantwoord.

J**jaarrekening**

Verantwoording van de in een kalenderjaar gerealiseerde baten en lasten, opgezet volgens de voorschriften uit het BBV. Ook wordt de gemeentelijke vermogenspositie (bezit, vorderingen en schulden) per 31 december opgenomen. De jaarrekening wordt door de gemeenteraad vastgesteld.

jaarverslag

Rapportage over de uitvoering van beleid over een kalenderjaar. Jaarverslag en jaarrekening vormen samen de jaarstukken.

jaarstukken

Jaarrekening en jaarverslag.

K**kaasschaafmethode**

Verlaging van de uitgaven door een algehele procentuele verlaging van budgetten. Tegenstanders van deze methode zeggen dat deze methode echte keuzes uit de weg gaat.

kadernota

Nota die in Haarlem jaarlijks in mei/juni wordt uitgebracht. Geeft de financiële tussenstand van het lopende jaar en een raming van de uitgaven en inkomsten voor de komende 4 jaar. Daarmee is de kadernota tevens de meerjarenbegroting.

kapitaallasten

Kosten van afschrijving en rente op investeringen. Rentekosten ontstaan doordat voor de aanschaf geld benodigd is, dat meestal geleend wordt. Door de dalende boekwaarde nemen de rentekosten in de loop van de jaren af. Voor de berekening van de rentekosten wordt het percentage van de omslagrente gehanteerd.

Voorbeeld: een brug kost € 1 miljoen en gaat 40 jaar mee; de kapitaallasten in het eerste jaar van afschrijving zijn:

Afschrijving (1 mln : 40)	€ 25.000
---------------------------	----------

Rente 7,5% van € 1 miljoen	<u>€ 75.000</u>
----------------------------	-----------------

kapitaallasten	€ 100.000
----------------	-----------

Zie ook *boekwaarde, investeringen, omslagrente*.

kengetal

Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een beleidsterrein in beeld brengt.

Voorbeeld: geveegde aantal kilometers weg.

kerntaak

Gemeentelijke taak, waaraan de gemeenteraad hoge prioriteit heeft toegekend.

kosten

Lasten. Waarde van de productiefactoren (menskracht, productiemiddelen) die voor de totstandkoming van diensten of producten worden gebruikt.

kostentoerekening of -verbijzondering

Toerekening van kosten aan diensten/producten op basis van een verdeelsleutel. De kostenverdeelstaat geeft inzicht in de wijze van kostentoerekening.

krediet

Door de vaststelling van de begroting geeft de gemeenteraad burgemeester en wethouders een mandaat om de geraamde kosten te maken en de geraamde opbrengsten te realiseren. Als het college daarvan wil afwijken dient de raad daarmee akkoord te gaan. Deze akkoordverklaring wordt *verstrekking van een krediet genoemd*. De term wordt vaker gebruikt voor een investeringsbeslissing: “de raad verleent een krediet voor de bouw van een brug”. Zie ook *budgetrecht*.

L

lease

Verzamelnaam van contractvormen die meer of minder overeenkomst vertonen met huur of huurkoop. Een vorm is *operational lease*, het verkrijgen van een productiemiddel inclusief bijkomende zaken als onderhoud, verzekering, tijdige vervanging, enz. tegen een vaste vergoeding. Er zijn ook andere vormen, zoals *sale/leaseback*.

leges

Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op publiekrechtelijke grondslag (b.v. leges paspoort, leges rijbewijs). Leges mogen kostendekkend zijn. Zie ook *heffing, retributie*.

leningsfonds

Zie *financieringsfonds*.

londo-norm

Norm (vernoemd naar de bedenker, de heer Londo) voor de door het rijk gehanteerde exploitatievergoeding in het basisonderwijs (niet de personele lasten). De gemeente hoeft de londo-norm naar het onderwijs toe niet aan te houden, deze is de basis voor de rijksvergoeding.

M

medebewind

Plicht van een gemeentebestuur om mee te werken aan de uitvoering van wetten, algemene maatregelen van bestuur en provinciale reglementen of verordeningen.

meicirculaire

Jaarlijkse circulaire van het ministerie Binnenlandse Zaken over de omvang van het Gemeentefonds en de wijze van verdeling van deze middelen over de gemeenten. Naast de meicirculaire is er ook de septembercirculaire. Zie ook *algemene uitkering, gemeentefonds*.

monitoring

Het systematisch in kaart brengen van de resultaten van in gang gezet beleid in relatie tot geformuleerde doelstellingen. Het instrument dient ook om verantwoording af te leggen aan de Raad en aan het rijk.

MPG

MeerjarenPerspectief Grondexploitaties.

MPSH

Meerjarenplan Stedelijke vernieuwing Haarlem. Jaarlijks verschijnend overzicht van de bestedingen van het Fonds Stedelijke Vernieuwing (FSV).

N

normering Gemeentefonds

Systematiek - die met ingang van 1997 geldt - waarbij de jaarlijkse groei van het Gemeentefonds wordt bepaald door de groei van de gecorrigeerde netto rijksuitgaven (RUN). Zie ook *algemene uitkering, gemeentefonds, RUN*.

O

OGGZ

Openbare Geestelijke GezondheidsZorg.

omslagrente

Binnen de gemeente gebruikte rekenrente. Deze wordt bepaald aan de hand van te betalen rente van alle in het Financieringsfonds ondergebrachte leningen. Deze wordt gebruikt bij het ter beschikking stellen van gelden uit het financieringsfonds aan de sectoren en de berekening van de rentelasten van investeringen.

onderlinge verrekening

Vergoeding van werkzaamheden die door een gemeentelijk organisatie-onderdeel worden uitgevoerd ten behoeve van een ander organisatie-onderdeel.

open-einde-regeling

Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op een geldelijke bijdrage van de overheid of van de sociale fondsen ongeacht of de budgetten daarvoor ruimte bieden. Alleen door het aanpassen van de voorwaarden kan de overheid het beroep op een open-einde-regeling beheersen.

OPH

Ontwikkelingsplan Haarlem 2000-2004. De concrete vertaling van Toekomstvisie Haarlem 2000-2010 die in 1999 door de raad is vastgesteld.

Het OPH bevat – op basis van de sociale, de economische en de ruimtelijk fysieke pijler – dertien programmalijnen, pakketten van maatregelen, plannen en ingrepen die er voor zorgen dat het Haarlem van de toekomst in de komende jaren een paar stappen dichterbij komt.

Het OPH en de toekomstvisie vormen ook de basis op grond waarvan Haarlem (samen met 24 andere grote steden, de zgn. G25) in 1999 met het rijk een convenant heeft gesloten. In dit convenant is vastgelegd welke geldstromen in de komende jaren beschikbaar komen en aan welke voorwaarden de stad moet voldoen bij het uitvoeren van de in het OPH beschreven doelstellingen. Inmiddels is een nieuw ontwikkelingsprogramma 2005 – 2010 opgesteld. Op basis daarvan wordt begin 2005 een nieuw convenant afgesloten.

OPO

Openbaar Primair Onderwijs.

outputbegroting

Zie productbegroting.

overhead

Kosten van werkzaamheden of faciliteiten die een indirecte relatie hebben met de gemeentelijke producten of diensten. *Voorbeeld:* leidinggeven, afdelingsadministratie, kantine, huisvesting, enz.

Zie ook indirecte kosten.

OVO

Openbaar Voortgezet Onderwijs.

OZB

Onroerende zaakbelasting. Bestaat uit een eigenaren- en een gebruikersheffing. De eigenaar die tevens gebruiker is van het onroerend goed ontvangt zowel de eigenaren- als de gebruikersheffing.

De waarde van een onroerend goed is bepalend voor de hoogte van de aanslag. Daarbij wordt het geldende tarief vermenigvuldigd met de totale waarde van het onroerend goed en vervolgens gedeeld door € 2.500.

De laatste herwaardering heeft in 2003/4 plaatsgevonden. Daarbij is de waarde van alle huizen, bedrijfsgebouwen en andere panden vastgesteld per peildatum 1 januari 2003. Deze waarde wordt voor de jaren 2005 t/m 2006 gehanteerd voor de berekening van de heffing en is tevens bepalend voor het huurwaardeforfait dat op de belastingformulieren van de eigenaar dient te worden ingevuld. Met ingang van 2006 is de gebruikersheffing voor woningen afgeschaft.

P

PAO

Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs.

paragrafen

Een paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat om beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderzinds. De paragrafen vormen een verplicht onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.

planning- en controlcyclus

Jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken en verifiëren van de planning- en controldocumenten.

planning en controldocumenten

Periodiek vervaardigde documenten gericht op het plannen en bewaken van beleid en uitvoering. Het gaat met name om (meerjaren)-begroting, bedrijfsrapportages, jaarrekening en kadernota.

PPS (publieke private samenwerking)

Samenwerkingsverband tussen de overheid en de particuliere sector om gezamenlijk een project te realiseren. Een voordeel van deze samenwerking kan de mogelijkheid zijn om BTW terug te vragen.

precariorechten

Rechten voor het gebruik van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt. *Bijvoorbeeld:* haven- en liggelden, marktgelden en parkeergelden. De Gemeenteraad stelt deze vast.

prestatie

Het meetbare resultaat van een activiteit.

privatisering

Door de overheid verrichte taken die onder een minder directe vorm van overheidsinvloed worden gesteld of geheel aan de overheidsinvloed worden onttrokken.

product

Een product heeft betrekking op een voorziening, een dienst, een goed of een activiteit. De kern is dat er taakstellende afspraken aan verbonden kunnen worden. Een produkt omvat zoveel mogelijke kwantitatieve normen voor zowel financiële als niet-financiële prestatie-indicatoren.

productenraming / productbegroting

Geeft alle gemeentelijke activiteiten weer in termen van producten. De produktenraming is het begrotingsdocument van het college en heeft met name een beheersfunctie voor de uitvoering van de begroting.

productenrealisatie

de productenrealisatie is de tegenhanger van de productenbegroting en wordt na afloop van het begortingsjaar opgesteld.

programma

Een samenhangende verzameling van produkten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld kunnen worden.

programmabegroting

Een begroting waarin de gemeentelijke activiteiten zijn geordend naar programma's. Met ingang van de begroting 2004 is deze indeling ingevolge het BBV leidend voor de gemeentebegroting. Het staat gemeenten vrij

om zelf de indeling naar programma's en het aantal er van vast te stellen. In Haarlem worden 11 programma's gehanteerd. Deze zijn nader onderverdeeld in domeinen.

programmaplan

Per programma worden de maatschappelijke effecten en de wijze waarop er naar gesteeft zal worden deze te verwezelijken beschreven.

programmaverantwoording

Dit is een onderdeel van het jaarverslag. In de programmaverantwoording wordt per programma ingegaan op de verwezelijking van de maatschappelijke effecten.

R

rechten

Gelden die aan burgers worden geheven ter dekking van de kosten van gemeentelijke dienstverlening. Rechten mogen maximaal kostendekkend zijn. *Voorbeeld:* de afvalstoffenheffing en het rioolrecht.

rechtmatig

In overeenstemming met de gegeven (wettelijke en andere) voorschriften.

reinigingsrecht

Zie afvalstoffenheffing.

rente

Vergoeding voor het lenen van geld, ook: derving voor inkomsten die geïnvesteerde gelden bij belegging zouden opbrengen. Er is onderscheid lange en korte rente. Lange rente is de rente die moet worden betaald voor een 10-jarige lening met aflossing ineens (zgn. *fixe* lening). Korte rente is het tarief voor 3-maands-kasgeld. Normaal is de lange rente hoger dan de korte rente. Is dat niet het geval dan spreken we van inverse rentestructuur.

rekening

Zie jaarrekening.

RES

Regionale Economische Samenwerking (stuurgroep).

reserve

Bedrag dat is gereserveerd voor toekomstige uitgaven, zonder dat de aard en de omvang van daarvan bekend zijn. De reserves staan op de balans. *Zie ook voorziening.*

retributies

Betalingen voor overheidsdiensten. *Voorbeeld:* leges burgerzaken, rioolrecht.

Rioolrechten

Betaling aan de gemeente, die aan iedereen wordt opgelegd, die een eigendom heeft dat direct of indirect op de riolering is aangesloten, moet rioolrechten betalen. Een eigenaar betaalt een vast bedrag. De gebruiker (dat kan ook de eigenaar zijn) betaalt een bedrag, dat afhankelijk is van de hoeveelheid afgevoerd water. Dit geldt alleen voor grootverbruikers die meer dan 500 m³ per jaar gebruiken. De meeste huishoudens gebruiken ten hoogste 200m³ per jaar. *Zie ook retributies.*

risico, financieel -

Mogelijkheid van betaling van kosten of ontvangen van inkomsten, die nog afhankelijk is van onzekere factoren.

risicoparagraaf

Overzicht van alle bekende risico's tot het moment van het aanbieden van de begroting, de meerjarenraming of de jaarrekening.

RUN

Afkorting voor de gecorrigeerde rijksuitgaven ter bepaling van de omvang van het Gemeentefonds/Provinciefonds. De correctie vindt plaats voor onder meer de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking, de afdrachten aan de Europese Gemeenschap, de rente-uitgaven en het Gemeentefonds/Provinciefonds. Deze worden buiten de berekening van de algemene uitkering gehouden.

S**SDO**

StadsDeelOrganisatie.

sectorenmodel

Organisatiemodel van gemeenten, waarbij alle activiteiten in sectoren zijn ondergebracht. Zie ook *concern*.

septembercirculaire

Zie *meicirculaire*.

single audit

Geïntegreerde controlegang van specifieke uitkeringen door de accountant ten behoeve van de gemeente en het rijk.

specifieke uitkering

Zie *doeluitkering*.

stelpost

Begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn. In principe dienen burgemeester en wethouders per besteding goedkeuring te verlenen, tenzij zij een machtiging aan een sectordirecteur hebben verleend.. De stelpost onvoorzien is wettelijk voorgeschreven.

structureel

Jaarlijks terugkerend, in tegenstelling tot incidenteel. Zie ook: *incidenteel*.

subsidie

Inkomensoverdrachten aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen. Subsidies omvatten zowel de bijstandsuitgaven als subsidies ten behoeve van activiteiten..

suppletoire begroting

Begrotingswijziging in de loop van het jaar. De gemeenteraad stelt de wijziging vast, waarmee deze onderdeel van de begroting wordt. Zie *budgetrecht*. Spreek uit: *suppletore* begroting.

T**treasury**

Het geheel van activiteiten in verband met financiering. Eén van de verplichte bijlagen bij de begroting bevat een overzicht van aangetrokken en verstrekte geldleningen.

trendmatige stijging

Aanpassing van kosten en opbrengsten in verband met te verwachten loon- en prijsstijgingen.

U

uitbesteed werk

Ingekochte prestaties bij derden. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering en de bewaking van werkzaamheden berust bij de leverancier, in tegenstelling tot de situatie waarin gebruik wordt gemaakt van uitzendkrachten.

uitgangspuntenbrief

Brief van Burgemeester en Wethouders aan de sectoren en gesubsidieerde instellingen met richtlijnen voor het opstellen van de volgende begroting. De brief komt jaarlijks in januari uit en bevat o.a. percentages voor loon- en prijsstijgingen, materiële lasten, energieverbruik, enz.

V

variabele kosten

Direct beïnvloedbare kosten.

vaste kosten

Op korte termijn niet beïnvloedbare kosten.

VAVO

Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs.

verbondenpartij

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

verdeelsleutel

Eenheid die als maatstaf voor de toerekening van (indirecte) kosten dient.

voorziening

Bedrag gereserveerd voor toekomstige uitgaven waarvan de aard en in mindere mate de omvang bekend zijn of om fluctuaties in (exploitatie)kosten op te vangen. Voorzieningen staan op de balans. Zie ook *reserve*.

VVE

Voor- en Vroegschoolse Educatie.

W

weerstandscapaciteit

Dit is het geheel van geldmiddelen van de gemeente waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast hoeven te worden.

weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's.

WMO

Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Z

zelfbeheer

Overdracht van beheersbevoegdheden rond de inzet van middelen (financiën, personeel, organisatie, huisvesting, materieel) van centrale stafeenheden naar decentrale eenheden (diensten, sector en of afdelingen).